

De methodo concinnandi formulas medicamentorum libellus / Hieronymi Davidis Gaubii.

Contributors

Gaubius, Hieronymus David, 1705?-1780
Triller, Daniel Wilhelm, 1695-1782

Publication/Creation

Frankofurti ad Mœnum & Moguntiaë : Apud Franciscum Varrentrapp, 1751.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/jwfrbwfb>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

24,143/A

X 29^{ah}

10 1/2

~~Sp. ft.~~

no 97

43137

HIERONYMI DAVIDIS GAUBII,
Medicinæ & Chemiæ in Academia Batava,
quæ Leidæ est, Professoris,

DE
METHODO
CONCINNANDI
FORMULAS
MEDICAMENTORUM
LIBELLUS.

EDITIO QUARTA CORRECTIOR:
CUM PRAEFATIONE NOVA

DANIELIS WILHELMI TRILLERI,

Philos. ac Med. D. S. Reg. Maj. Poloniæ ac Electo-
ris Saxoniae Consil. aul. in Academia Vitembergensi
Chirurgiæ & Pathologiæ Profess. Publ. Ord.,
Facult. Med. Assessoris, atque Ill.
Acad. Scient. Bonon. Sodalis.

Francofurti ad Mœnum & Moguntiae

Apud **FRANCISCUM VARRENTRAPP.**
M D C C L I.

VENERANDO SENI,
JOANNI GAUBIO,

Poliatro Amstelædamensi, primum Patruo,
nunc & Socero suo,

HIERONYMUS DAVID GAUBIUS.

 Vix expectaveris, hodie quod ob-
venit. Toties, quâ es, libe-
ralitate, anno vertente, me
meosve strenâ cumulasti, nihil vicissim a
me recipiens. Nunc & Tibi ego strenam
offero: at quâ divitiæ haud crescent: tri-
obolari modo Bibliotheca auctior erit libel-
lo, quem, dignioris impos muneris, Tuo
consecro Nomini. Quæris: cur ita?
Titulos adspice, quibus Te adloquor:
Splendidiores enim, ut potuissem, addere
nolui, ne obscurior esset facti ratio. Non
præsidium Fœtui huic a Te peto, qui, ad-
versus neminem injuriosus, par a Corda-
tis mihi polliceor, reliquos temno. Ne-
que Favorem capto Tuum: hoc enim fruor
maximo, datâ etiam in matrimonium
mihî Filiâ Tuâ, nunc unicâ, ut pignore
carissimo, ejusdem certus. Quid tan-
dem? Monumentum ponere conor, quo

constet publico, quantum devenerit utrumque illud arctissimæ necessitudinis vinculum, quo & commune Genus, & Tuus in me Amor, tot tantisque documentis, maxime in conjugalibus meis votis, probatus, Tibi me adstringunt. Neque id, ut parvi forte ævi fuerit, spernes; cum aliud perennius, Tuisve in me meritis respondens, vires recusent. Quin & scio, solam Tibi, ut Optimo cuique, satis esse gratam acceptorum recordationem. Gratulor hinc Tibi, mihi gaudeo, Te quod, in quinti decimi ætatis quinquennii jam ferè constitutum exitu, eò superstitem servaverit usque Propitium Numen, id ut propositum exsequi mihi liceat; dum Magnam BOERHAAVIUM Tuo quem nomini heic jungere animus erat, votis maturius ereptum meis lugeo. Manium quietem temerè violasse nefas. Soli ergo Tibi fructus hic qualiscunque mei laboris cedit. Tu, ut publicam pietatis in Te meæ tesseram, comis accipe, viridique valens senectute, quod reliquum dederit DEUS, vitæ spatium felix vegetusque decurre!

Dedi Leidæ 17³¹/₁₂38.

MEDICINAE TYRONIBUS

S.

Ex quo ad Medicinam faciendam animum adplicare coepi, inter cætera quidem maximè me torfit illa istius Operis pars, quæ Remedii inventi eam postulat descriptionem, ut & concinne respondeat Indicationi, & rite ab iis, id qui negotii sibi adsumserunt, præparari, ægroque apte adhiberi queat. Facile quippe videbam, non heic sufficere Generalia in hanc rem, quæ sola plerumque in Academiis addiscuntur; petenda esse ex singularibus, imò & singularissimis Aegri Remediique conditionibus, justam quæ heic determinationem figere possunt;

P R A E F A T I O.

non dari Medicamentorum Formulas eidem scopo in univcrsum aptas ; idemque Indicaturn aliis quandoque & aliis modis formisque esse adplicandum, ut singulari, circa quem solum Practicus versatur, homini profit, satisfaciat. Notabam insuper, heic, si uspiam, usui esse Divi Senis monitum : *μὴ δὲν εἰκῆν, μὴ δὲν ὑπεροχῶν* : si quid enim in praescribendo Remedio temere, si quid perfunctorie, positum fuerit, facile Medicum scopo aberrare, utcunque caeterum recte collineaverit ; reliquum omne, quod agit Practicus, sola ferè speculatione absolvi, juvare nihil, nisi praescripto adplicatoque justè Remedio velut in actum deducatur ; tum demum finem obtineri Artis, id si dextrè curatum fuerit ; neque adeò ex iis, quæ animo conceperis, sed quæ mandaveris chartæ, decerni ; esse hinc rem, cum Aegri, tum Medici respectu, non levi periculo plenam. Nec molestiâ exemptum me comperiebam, si quando, improbo conatu, memoriæ inprimerem Formulas a Praeceptoribus aliisve fide dignis Authoribus concinnatas : praeterquam enim, quod puerile id molimen crederem, facile praevidebam, haud mihi semper in Praxi occursum casus, quoad omnem conditionem iis geminos, quibus illæ a suis Conditoribus fuissent ad-

P R A E F A T I O.

commodatæ, ideoque redituram vel novas componendi, vel edoctas murandi, necessitatem. Extemporanea etiam, quam præceps in multis morbis occasio sæpe exigit, consuetudo autem plurimis in locis in univèrsum quoque introduxit, Præscriptio, tum servilis jugi horror, obstabant, quo minus a me ipso impetrarem, ut ex aliis tantum sapere, aliorum exemplis semper inhærere constituerem. Neque placebat, quod Veterani, his in angustiis a me consulti, dictitabant, Experienciâ totum hoc opus, ut arduum Tyroni videatur, reddi levissimum: timebam quippe, ne per eventus infelices, ipsasque mortes, & non reparanda famæ dispendia, eo me duceret demùm isthæc Magistra. Putavi ergo in id mihi prius, quam ad Praxin accederem, incumbendum esse, ut animo comprehenderem, quidquid de hac re certi ac legitimi a Medicinæ Antistitibus limitatum esset. Quare me dedi evolvendis omnibus, quæ adsequi poteram, Medicorum hoc super Themate scriptis, regulisque, quas ibi statutas inveniebam, generalibus comparandis ad ipsa Formularum exempla ab Optimis Practicis descripta. Quumque sic satis citò deprehenderem, regularum multas adeò esse instabiles, ut sæpius negligantur, quam observentur; alias

P R A E F A T I O .

verò etiam inter se pugnare ; exceptiones dari Regulis longè numerosiores , si quæ quotidie sub ipso Artis exercitio etiam a Peritissimis præscribuntur , conferas ; plurimos autem eorum , qui hac in parte Tyronum tædia lenire erant conati , sui velut oblitos , tanquam Magistros Magistris , non vero imperitis Tyronibus , scripsisse ; alios , brevitatis nimium studiosos , spissiores etiam nebulas mihi saltem obfundere : hinc eo consilii tandem perveni , ut in adversaria conjecerim omnes , quas de singulari quavis Formularum specie conditas inveniebam , Regulas , his dein junxerim , quotquot occurrebant , exceptiones , ac tum ex utrisque inter se collatis , factò moderamine , generalia , mihi que visa clariora , deduxerim Theoremata , quæ post , in ordinem ad suos quæque titulos redacta , Encheiridion mihi exhibuere quod mentem manumque in Praxi exercenda dirigebat.

Sic enatum est , quod videtis , corpusculum . Neque id nunc publici juris facio , quod vel perfectius esse iis , quæ hac de re prodierunt hæctenus , vel nova aut ante inaudita continere , stultè mihi persuadeam . Imò verò fateor , paucissima in eo reperiri , si ulla , quæ aliis indicta sunt . Docet hoc candidè modò a me exposita ejus

P R A E F A T I O .

origo. Quod si laudare vellem omnes, quorum e scriptis heic profeci; laudandi forent innumeri, &, paucis exceptis, ferè omnes, quos datum fuit consulere: ut ideo quisque suum si hoc ex opusculo decerperet, literarum forte remansurum esset nihil. Unde & abstinui vel heic, vel in ipso opere, Authores adlegare; ne vel fatigem numero, vel multam videar lectionem ostentare.

Hæc tandem unica fuit edendi occasio. Quum Chemiam publicè in hac Academia docendi muneri admotus, Summo suadente BOERHAAVIO, annuo Cursui Chemico subjungere adgrederer Pharmaceuticum; non inutile fore videbatur, si, una cum Officinali Medicamentorum Præparatione, simul & Magistralem exhiberem Auditoribus. Recurrens ergo ad ea, quæ olim de hoc Themate meos in usus collecta digesseram, inde, ut sua cuique placent, hausi normam materiemque dicendorum; ut generales haberent regulas, qui me audiebant, ad quas in exercitio, quod simul offerebam, se conformare possent. Quia vero exiguum temporis, quo cursus hic absolvi debebat, spatium lentorem dictationis non permittebat; neque interim properatæ elocutionis impetu exposita animo distin-

P R A E F A T I O.

Atè fatis inprimi poterant, ut domi recocta Formulas ad datos casus ex arte præscripturis usui essent; constitui tandem hanc Meorum molestiam prælo levare, putans sic magis me prodesse iis posse. Id si obtineo, fatis est. Si simul & in alios boni quid inde redundat, exulto. Sin minus: laudabilis saltem conatûs conscientia pro solamine laborum est. Valete!

Scipsi Leidæ 17²⁹₁₃38.

LECTORI BENEVOLO

DANIEL WILHELMUS TRILLERUS.
S.

OMNES quidem probi & Artis
periti Medici inter alia plura,
debent

*Scire potestates Herbarum, usumque
medendi.*

Omniū inquam, præcipuum est officium, tot diversorum Remediorum in blanda miseræ humanæ Gentis solatia, divino beneficio, repertorum, vires, qualitates, usus, doses & pondera accuratissime nosse, omnemque Materiam sic dictam Medicam, quam longe lateque pateat, opibusque & nostri, & novi orbis præstantissimis abundet, exactissime perspectam ac exploratam habere.

Inter istos tamen, quod merito dolendum, paucissimi hodie reperiuntur, qui improbo labore & acerrimo studio, tantam cognoscendi & judicandi faculta-

P R Æ F A T I O N O V A .

tem consequuti sunt, ut ex ista immensa
fere Medicamentorum farragine, ea se-
ligere valeant, quæ non repugnante ipsa
rerum Natura, scite inter se componi,
& in ægrotorum commoda, sine moro-
so fastidio, præscribi & propinari queant.

Inde fit, ut sæpius in Officinis Phar-
maceuticis, ejusmodi ineptæ ac dissonæ,
& circa res ipsas, & rerum pondera,
formulæ medicamentariæ a Medicis
haud exigui quoque Nominis, præscri-
ptæ deprehendantur, quæ vel ipsis for-
didis pharmacopolarum pueris, qui ru-
gosum piper & pallentis grana Cumini
tundunt, resonabilem Cachinnum excu-
tiunt, dum nempe longo rerum usu, me-
lius, ipsis illis Medicis, didicerunt, quæ
medicamenta congeneri natura, blandam
societatem in compositione, ineunt, &
quæ contra, dissociabili prorsus indole,
intestina quasi lucta, adversus sese insur-
gunt, nec ullo amico & constanti fœde-
re placide conjungi possunt. *Quia Cor-
pore in uno*

*Frigida pugnabant Calidis, humentia
siccis,*

*Mollia cum duris, sine pondere haben-
tia pondus.*

P R Æ F A T I O N O V A.

Fœdas igitur has maculas ut Medicis abstergerent, & Medicinæ in primis studiosis mature iter monstrarent certum ac inoffensum, quomodo secundum justas Artis salutaris ac pharmaceuticæ Regulas, concinnæ, utiles, visuque, & sapore etiam, quantum nempe pote, jucundæ Remediorum formulæ præscribendæ essent; ab omni sane ævo, præclari, docti ac in Arte periti Medici operam serio seduloque dederunt, ex quibus pæne innumeris, nominasse ac laudasse jam sufficiat *Gorræos, Bauhinos, Rondeletios, Mynsichtos, Blasios, Morellos, Banzeros, Renodæos, Schenckios, Weckeros, Wedelios, Frauendorfferos, Mercklinos, Junckenios, Junckeros*, aliosque plures, quos tamen fere omnes & concinno naturalis Methodi ordine, & judicio acri, & selectissimo Remediorum præstantissimorum apparatu, & scita Compositionis elegantia, & Monitis denique ac Regulis practicis ubique prudenter adjectis, longissime nuper superavit Vir Artis juxta ac Doctrinæ laude inclutissimus, HIERONYMUS DAVID GAUBIUS, Med. & Chemiæ in Academia Batav. Leidensi Professor longe ce-

leberrimus, diligentissimus quondam Magni nostri eheu desideratissimi BOERHAAVII discipulus, nunc ejusdem in Cathedra Medica Successor dignissimus, edito paucis abhinc annis, elegantissimo & optimæ frugis plenissimo Libello, *de Methodo concinnandi Formulas Medicamentorum.*

Qui quum ob summam præstantiam & utilitatem avidissima ex merito quæreretur, & e Tabernis librariis certatim peteretur; factum est, ut brevi, in his oris nostris, ejusdem Exemplaria aut plane deficerent, aut, ubi non deficerent, justo tamen carius divenderentur.

Quare ut huic incommodo tempestive obviam iretur, pro acri suo bonas Literas provehendi studio ac ardore, mox consilium secum iniit celeberrimus per Europam, Bibliopola Francofurtensis, FRANCISCUS VARRENTRAPPIUS, Amicus noster honoratissimus, ut opusculum hocce prorsus egregium, Medicorum in gratiam, nitidis formis accurate descriptum denuo publicaretur, atque sic modico ære in posterum omnibus foret magis parabile.

Quod suum salutare consilium quum

mecum laudante valde & approbante, his ipsis Nundinis vernalibus Lipsiensibus, benevole communicasset, meque ex veteri constantis Amicitiae Lege, rogasset, ut aliquid, ex consueto more, præfarer, aut monerem, si quid forsan in promptu foret; imperiosis Amici rogantis precibus confestim parui; ideoque magis, quod hic ipse eximius plane Libellus mihi met ipsi jam dudum mirifice prorsus placuisset, atque publice, ac privatim & Medicis practiacis & Auditoribus inprimis meis, enixissime per me commendatus merito fuisset. Quod vero simul adderet, ut aliquid monerem, aut emendarem, notissimo illo ipsi statim respondi versiculo poetæ ingenio suo miserrimi:

In toto nusquam Corpore menda fuit.

Quis enim quæso, sanus & verecundus, aliquid in istis temere notaret aut mutaret, quæ Vir prorsus incomparabilis, & Medicus omni venerabilis ævo, prudentissimus inquam, & Artis nostræ omnium peritissimus, BOERHAAVIUS, ipse tradidisset & in publica commoda quondam evulgasset? Cujus quippe pleræque sunt istæ Remediorum formulæ,

quibus ceu totidem gemmis, aut stellis, merito exornavit præstantissimum suum opus Celeberrimus GAUBIUS: in primis, quum ipse ille Vir divinus ita sapientissime alloquutus sit Auditores suos, in præfatione, aureo suo de Materie medica, Libello, præfixa: *Estis vero idonei Vos testes, quanta Circumspectione utar, quam sæpe tædiosa fere ad fastidium usque, minutiarum Consideratione, odiosus sim, priusquam vobis Titulo Medicamenti, vel minimum quid laudare ausim: pulchre gnarus, nihil dari, quod ubique bonum: contra vero id, quod hac rerum facie, salutare fuerat, mutata conditione, perniciosum sæpe deprehendi.*

Verba profecto cedro & adytis digna, in omnium rectoris iudicii Medicorum mentes altissime semper demittenda, & in ipsa præsertim Medicina apud ægros facienda, nunquam non sedulo expendenda & in usum vocanda. Siquid tamen forsan sit, quod Tironum potissimum nostrorum in gratiam, moneri debeat; versatur id unice circa largiores paulo doses Remediorum istorum generosiorum, quæ & alvum ducunt, & vomitus cient, quibus nempe ob
sum-

summum Vitæ & Sanitatis discrimen, in quod, ubi modum excefferint, miseri ægroti facile adduci possunt, ut mille funestis exemplis affatim constat, maxima & prudentissima cum Circumspectione semper utendum est, uti omnes probi doctique Medici vere censent, & cum illis ipse ill. Gaubius.

Quum igitur in concinnandis Cathartorum & emeticorum Remediorum formulis, immortalis noster Boerhaavius potissimum, ut videtur, respiceret suorum Batavorum torosa, quadrata & succosa corpora, neque torpenti desidia, neque furenti luxuria adhuc vitiata; factum inde, opinor, fuit, ut paullo liberaliorem istorum potentiorum Medicamentorum dosin ac mensuram illis jure indulgeret, quoniam scilicet dictis ex Causis, valentiore nonnihil stimulo indigerent: Unde ubique fere præscribit Tartarum sic dictum emeticum ad Grana quinque, quod & dudum fecerat Mynsichtus, item Resinam Jalappæ, ad Grana decem; porro in Morfulis purgantibus, per statas vices sumendis, Scammonium ad Drachmas duas, & Radicem Jalappæ ad Drachmas

tres, in aliis quoque Resinam ejusdem ad Drachmam unam cum dimidia: in Rotulis pariter purgantibus, Mercurium dulcem ad Scrupulos quatuor, & diagrydium ad Drachmam unam: & rursus, in Haustu aquam inter cutem purgante, Scammonium Syriacum ad Grana quatuordecim, ut alia id genus plura in hoc eximio Libello passim occurrentia jam studio taceam, quærentibus per se facile obvia & conspicua.

Quæ sicut robustiora & ab omni fœda labe intactiora Corpora nullo pæne negotio, & singulari levamento, ferre posse, lubens concedo; ita e contrario, in fluxioribus & effæminatoribus Terræ nostræ Corporibus eadem tuto semper, & sine justo nimia ac præcipitis alvi exinanitionis, viriumque dejectionis metu, in usum perpetuum advocari posse, experientia ipsa, aliorumque exemplis probe edoctus, dubito non nihil, & anceps hæreo.

Efficax enim satis nobis est, ut notum, Remedium vomitorium ex tribus tantum, aut ad summum, quatuor Tartari emetici granis paratum: sicuti septem, aut octo Grana Resinarum Jalap-

pæ & Scammonii, item & Diagrydii, plerumque plane sufficiunt ad alvum potentius subducendam.

Quare sub hoc nostro Cœlo, vix auderem, sequentem pulverem purgantem mollioribus nostris hominibus, pro una dosi, præscribere: Rec. Resinæ Jalapp. Grana sex, Diagrydii Grana septem, Stibii diaphoreti non abluti Grana viginti quatuor; neque illum; Rec. Tartari emet. grana quinque, Resinæ Jalappæ grana tria: multo minus autem istum: Rec. Mercurii dulcis grana quindecim, Diagrydii Grana duodecim, & quæ sunt similia plura, passim invenienda.

Refert enim, judice sapienter Celso, & in his ipsis valentioribus præsertim Remediis exhibendis, qualis sit morbus, quale Corpus, quale Cœlum, quæ ætas, quod tempus anni: Nam differunt quoque pro Natura locorum genera Medicinæ, & aliud opus est Romæ, aliud in Ægypto, aliud in Gallia, &c. aliud, addo, in Belgio, & aliud in nostra Germania, & speciatim, Saxonia. Id quod etiam pulcherrime observavit & prudentissime monuit ipse experientissimus

noster *Gaubius*, in Cap. de *formularum
Dotibus generalibus*.

Verum hæc omnia per se quidem neu-
tquam notanda, quod a me absit quam
longissime, ut jam serio affirmavi; sed
saltem probe observanda, distinguenda,
& ad diversas regiones, diversasque ho-
minum naturas, ætates, vires & con-
ditiones prudenter accommodanda &
attemperanda, eum præsertim in finem,
hætenus a nobis in medium allata fue-
runt, ne scilicet tantorum virorum au-
toritas incautos legentes, in primis au-
tem rerum ponderumque ignaros adhuc
Tirones, induceret, ut nempe uno om-
nes, quod dicitur, Calopodio temere
calcearent, aut ad unam Regulam Mo-
dulumque omnium mensuras staturas-
que indiscriminatim ac promiscue exige-
rent, sed de his hætenus.

Quoniam autem non nihil adhuc va-
cui spatii hic superesse video, haud abs-
re, ut arbitror, erit, quædam non pror-
sus aliena, Lectorum quidem pace, his
ipsis, data commoda occasione, Coro-
nidis quasi loco, subjungere, in primis,
quum iudice poëta, stulta sit clementia,
perituræ parcere Martæ.

Nimirum Capite de *Epithemate sicco*, *Sacculorum* quoque *Arena repletorum*, inter alia plura, meminit Celeberrimus Gaubius, cujus eximii apud Veteres Remedii externi, in Morbis præsertim pituitosis, humidis ac rheumaticis, ut & Membris exsuccis & frigore quasi præmortuis, frequentissima occurrit, ut notum, mentio, apud Celsum, Plinium, Cælium Aurelianum, Theodorum Priscianum, Gellium, Aretæum, Galenum, Dioscoridem, Æginetam & alios plures; quibus hæcenus additus quoque fuit a Suetonianis Interpretibus, sequens in Vita Augusti, Cap. LXXX. Locus: *Coxendice, & femore, & crure sinistro non perinde valebat Augustus, ut sæpe etiam inde claudicaret: sed Remedio Harunarum & Arundinum confirmabatur.*

Verum ego haud ita pridem, singulari Scripto, manifestissime & liquidissime, opinor, ostendi, nihil quidquam huc facere arenas istas, nec bene conjungi posse harundines ac arenas, neque hæc sive seorsim, sive conjunctim, sumpta, quidquam conferre, ad tollendam, sive corrigendam Augusti Claudicationem; atque hinc potius per-

quam probabili conjectura legendum esse: *Sed Remedio Habentium & Arundinum confirmabatur.*

Quam ego Emendationem tot inexpugnabilibus rationibus ita undiquaque ibidem circummunivi, ut Vir quidam apud Amstelodamenses, Græce doctissimus, & Criticus felicissimus ingeniosissimusque, multis jam eruditissimis Scriptis in Republica literaria celeberrimus, ita nuper ad me sua sponte scripserit: *Placuit mirum in modum certissima tua in Suetonium Emendatio, quam plurimis meis redemptam vellem, quæque nemini, nisi qui omnem pudorem decoxerit, unquam displicere potest.*

Displicuit tamen illa adeousque præter omnem opinionem, feroculis quibusdam Grammaticis, alienæ laudis impatientibus, suæ autem solius nimirum cupidis, nihilque inde, nisi sua, laudantibus & admirantibus, ut, quod ipsi serio non auderent, bonum quendam hominem subornarent, nec latinis, multo minus autem Græcis Literis imbutum, & in Arte imprimis critica Veterumque lectione hospitem plane atque peregrinum, cui imbelliora plum-

beaque sua tela adverfus me vibranda committerent. Temerario igitur & ridiculo prorsus ausu, alienis armis & pinnis instructus, (ut omnes norunt, quicumque ipsum norunt,) repente contra nos profiluit in Campum Martium, seu arenosum potius, novus iste Mirmillo, mox suæ temeritatis pœnas daturus, nostramque illam Conjecturam haud plane degenerem, verbosa potius loquacitate, quam argumentorum pondere, satis quidem modeste, subdole tamen, & ex alieno instinctu inflatuque nimis veruilliter, impugnare conatus est. Sed conatus est tantum: Nihil enim prorsus novi ibi attulit; sed crambem potius centies jam coctam, ad fluentem usque Lectorum nauseam, recoctam apposuit, dum omnia ibi prolata magno præsertim Reinesio debet, qui tamen & ipse a partibus nostris stat, paucaque alia ad rem ipsam nihil plane pertinentia addidit, quæ cariosi illius & male contignati Machinamenti Fabricatores & Rectores ex paupercula sua penu clanculum ipsi suggererant.

Calidas igitur Arenas, in controverso Suetonii loco, satis frigide defendit, sicque tandem, intemperiiis quasi exagita-

tus, exclamare haud erubescit: *Quid igitur, obsecro, Opus habenis? quid ferulis? quid incantationibus? quid aliis conjecturis? quum certo certius sit, Augustum ex articulari morbo, Coxendicumque præsertim dolore, claudicasse, & appositu Arenæ calidæ & illitu Medicamenti, ex Arundinum Radice, cum Aceto, parati, confirmatum fuisse.*

Bone Deus! quanta audacia! quanta temeritas! quanta ubivis ridicula fingendi pro lubitu, licentia! Hæc nempe omnia *certo certius* scit divinus ille & non vulgaris homo, aut hominum aliorum resonabilis Tubus stentoreus. Sed ubi, *obsecro*, Suetonius meminit Arenæ calidæ? ubi tritæ Arundinum Radicis? ubi denique, ut alia jam taceam, alibi latius persequenda, Aceti? Ego sane nec in hoc Suetonii loco Acetum invenio, nec in petore vappidi Cenforis. Sic nempe novi Critici philosophici veteres Auctores perbelle explicant, ut mille inania figmenta præsupponant, priusquam contortam suam ac coactam Opinionem confirmare audeant.

En itaque perquam elegantem Remedii novi plane ac inauditi contra Claudi-

cationem, Compositionem dignam profecto, quæ huic ipsi egregio de Formulis Libello inferatur, scilicet: Rec. Radicum Arundinis cum Aceto tritarum, & Arenarum calidarum q. f. Misce simul & impone claudicanti femori, ut Claudicatio tollatur: probatum est: Risum teneatis amici!

Sed hæc saltem in transitu: Alibi de his ex instituto plura; jam enim non vacat, nec decet, his minutiis diutius immorari; præsertim quum mihi perinde sit, sive quis in Suetonio, *Arenas*, legerit, sive *Habenas*, sive denique *Avenas*, sive alio modo.

Neque enim Quæstio hic est de finibus imperii, aut de salute Reipublicæ, neque arduum consilium hic inicitur de delendo Catilina, aut capiendo Jugurtha; sed lis potius agitur nullos plane habitura triumphos, de tribus Capellis, aut Capillis, immo syllabis, quam solvendam atque discutiendam proinde lubentes relinquimus minutioribus ingeniis, Criticisque ignari sui otii nimium prodigis, ut nempe habeant, quod agant, & in quo strenue occupen-

P R Æ F A T I O ' N O V A .

tur, ne situ & squalore plane obtorpes-
cant.

Sed ohe! jam fatis est. Tu Lector be-
nevole, nunc vale, atque hoc utilissimo
ac doctissimo Libello in tua commoda,
utere; imo ita potius semper bene vale,
ut isto ad amissam sanitatem recuperan-
dam, nunquam, aut certe rarissime,
indigeas; mihi autem, ut hucusque pul-
chre fecisti, favere perge! Scribebam
raptim, Wittebergæ, 7. Maji ANNI
M D C C L.

ELENCHUS CAPITUM.

<i>Προλεγόμενα</i>	Pag. 1.
Regulæ Generales ante Præscriptionem Formularum observandæ.	4
De Formularum Dotibus Generalibus.	13
Externis: <i>Inscriptione, Initio, Ordine, Modo designandi Ingredientia & Mensuras, Subscriptionem, Signatura.</i>	13
Internis.	24
Formula Simplicis: <i>hujus Dosi, Quantitate Generali.</i>	32
Formula Composita: <i>hujus Partibus, Basi, Adjuvante, Corrigente, Constituyente; harum Proportione mutua; Dosi; Quantitate Generali; Qualitatibus, Consistentia, Colore, Odore, Sapore, Virtute Medicata. 34. & seq.</i>	34
De Formulis in Specie.	52
De Formulis Internorum Medicamentorum.	52
De Pulvere Interno.	52
Bolo.	66
Electuario.	73
Eclegmate.	79
Pilulis.	84
Trochiscis internis.	95
Electuario solido.	102
Rotulis.	108
De Infusis internis.	113
Decoctis internis.	132
Succis Expressis.	148
Emulsis.	160
Mixturis Internis.	174
Zulapio.	174
Mixtura Media.	184
Mixtura Contracta.	194
De Formulis Medicamentorum Externorum.	201
De Formulis Externis Communibus.	201
De Injectione.	201
Adspergine.	208
Epithemate in genere.	212

<i>Epithemate Liquido.</i>	212
<i>Sicco</i>	223
<i>Cataplasmate in genere.</i>	232
- - - - <i>Cocto.</i>	233
- - - - <i>Crudo.</i>	242
<i>Balneo in genere.</i>	248
<i>Humido.</i>	248
<i>Vaporoso in genere.</i>	255
<i>Vaporatione humida.</i>	256
<i>Suffitu.</i>	262
<i>Emplastro.</i>	271
<i>Cerato.</i>	248
<i>Unguento.</i>	287
<i>Balsamo Odorato.</i>	296
<i>Linimento.</i>	305
<i>Epispasticis.</i>	312
<i>De Fricio.</i>	314
De Formulis Externis Propriis.	315
De Formulis Capiti dicatis.	316
<i>Cucufa.</i>	316
<i>Frontali.</i>	316
<i>Collyrio.</i>	319
<i>Nasalibus in genere.</i>	322
<i>Errhinis.</i>	323
<i>Odoramentis.</i>	327
<i>Stomaticis in genere.</i>	330
<i>Dentifricio.</i>	330
<i>Apophlegmatismo.</i>	332
<i>Gargarismete.</i>	340
<i>Scuto.</i>	344
<i>Clysmate Intestinali.</i>	344
<i>Suppositorio.</i>	355
<i>Pesso & Nasali.</i>	363

HIER. DAVIDIS GAUBII

AD

Methodum Concinnandi Formulas
Medicamentorum

Π Ρ Ο Λ Ε Γ Ο Μ Ε Ν Α .

I.

FORMULA vocatur Medicis, Remedii Pharmaceutici, ex arte inventi, quoad materiem & formam, rationalis consignatio, juxta quam id a Pharmacopœo aptè parari, atque ægro commodè & fructuosè applicari potest.

2. Illa autem Medicinæ Practicæ pars, quæ tradit regulas, secundum quas Consignatio ista (1) perfici debet, *Methodus* audit *Concinnandi Formulas*.

3. *Materiem* Formulæ (1) suppeditat Ἰατρικὴ dicta ἰατρικὴ, tam naturalis, quam factitia. *Formam*, quæ varia est, diversæ, tam in ægro, quam in materie selecta, obviæ conditiones determinant: ut infra patebit. *Finis* est legitima præparatio atque

A

applicatio illius auxilii, quo Indicationi suæ satisfacere conatur Medicus.

4. Complectitur ergo Methodus isthæc (2) ultimum eorum, quæ Medico artem suam exercenti agenda sunt. Ad eam tendit, quidquid ferè in aliis Disciplinæ Medicæ partibus docetur. Hæc demum Fine suo beat Artificem.

5. Unde Necessitas, Utilitas, & Nobilitas ejus abunde patent.

6. Dividitur Formula (1) in *Officinalem* & *Magistralen*: quarum illa Remedium spectat in Officinis Pharmaceuticis ad usus futuros parandum atque asservandum; hæc vero ex tempore conficiendum & applicandum. De Posteriori præprimis heic agetur.

7. Hæc (6) ut ex arte præscribi possit; supponitur prius cognita

a. Indicationum Doctrina, utpote instruens Medicum, an, quid, tum per quæ, & quali modo, tempore, ordine &c. applicata Instrumenta sit agendum.

β. Universa Triplicis Regni Materies Medica; quatenus hæc præscribendæ Formulæ Materiem (3) præbet: præprimis tamen illa, quæ ibi locorum, ubi Medicus Praxin exercet, præsto haberi potest.

γ. Tandem & Pharmacia, hujusque omnes operandi modi, atque Effecta, tam simplicia præparata, quam composita: illos

enim dirigit, his utitur, cum Formulam præscribit Medicus.

8. Nec sanè superficialia saltem, ut vulgò occurrit, binorum posteriorum (7.β.γ.) heic requiritur cognitio. Qui enim Pharmacopœo dabit leges ignarus ipse agendorum? Quomodo delectus fieri cum ratione potest rerum ignotarum? Quo fundamento effectus applicatorum prævidebit, horum natura quem & vires latent?

9. Ex quibus (7 & 8), collatis ad (4), pronum est colligere, non adeo, ut fertur, levis esse operæ atque exigui temporis negotium, cujus heic regulas, pro virium modulo, exhibere adgredimur. Facilitatem tamen dabit exercitatio justo doctrinæ ordini juncta.

10. Supponentes igitur aliunde satis cognita, quorum scientia ad rationalem Formularum Præscriptionem addiscendam in antecessum requiritur (7 & 8), partiemur materiem dicendorum in tria summa Capita: quorum prius, specie *Introductionis*, succinctas dabit Regulas, Artem hanc exercituro observandas; alterum *Generales* sistet *Formularum Dotes*; tertium exponet ea, quæ ad *Singulares Formularum Species* pertinet.

REGULÆ GENERALES

Ante Præscriptionem Formularum observanda.

11. **M**EDICUS, Vir prudens, præscribat nihil, nisi cujus sufficientem queat reddere rationem, cum requiritur: hinc nunquam tumultuario, sed semper ex Indicatione prius rite deducta, agat.

12. Ante omnia ergo justa methodo determinet, an oblato in casu aliquid agendum incumbat.

13. Unde, si vel cognitum Naturæ solius ad morbi propulsionem sufficiens robur, vel absoluta mali immedicabilitas, vel prævisum ex morbi curatione pejus nasciturum malum, vel dubia hæctenus morbi indoles &c. agendum nihil dicant; probum est a præscriptione abstinere: ne vel noceatur ægro, vel is sine necessitate emungatur.

14. At quum plerisque durum sit, a Medico penitus destitui; aliquando etiam ignominiosum, artis proderè imperfectionem; hinc, si conditio ægri fert, præstat nonnunquam, in dictis casibus (13), præscribendo ejusmodi, quæ dum non profunt, quoque haud obsunt, in speciem saltem aliquid agere. Habeat hunc in finem Medicus familiares sibi formulas quasdam, ex inertioribus conflatas, Emulsiones, Mixturas, Pulvisculos inefficaces, &c. quibus

nihil effecturis tranquillum reddat ægrum, qui sæpe mavult pia hac fraude decipi, quam prognostico relinqui. Id, quod vel maximè in Gravidarum ægritudinibus, Virginumque & Mulierum morbis dubiis, notandum.

15. Si vero omnino agere jubet Medicum Indicatio; jam porro quid, per quæ &c. fit agendum determinare convenit: quorum utrumque per eam ipsam Indicationum doctrinam, quam heic supponimus cognitam, invenitur: unde eò ablegantes Tyronem, nonnulla saltem, propius ad nostrum institutum pertinentia, nunc jungemus.

16. Finis primarius Artis, tuta nimirum, cita & jucunda curatio, semper ante oculos versetur Medico; ut ad hunc omnes actiones suas, quousque fieri potest, dirigat.

17. Eligantur hinc Remedia efficacia, & scopo consequendo maximè appropriata, tam ratione materiæ, quam formæ.

18. Sint tamen simul ejusmodi, quæ tuto, sine periculo, exhiberi queant: quamvis, in casibus desperatis, nonnunquam aliquid tentare liceat; modo id fiat cum judicio, dubique eventus prædictione.

19. Nova ideo, nondum probè explorata, ne adhibe, si aliis idem præstare possis: sin minus, utere illis summa cum prudentia; ne famæ incurras periculum. Au-

6 REGULÆ GENERALES.

dacia sæpe magis, quam ignorantia, invisum reddit Medicum.

20. Effœta, & absoleta, facile per moram corruptibilia, si potes, cave, ne nauseam noxamve ægro parias, aut saltem effectu frustreris. Unde hoc respectu præstat, cæteris paribus, ex officina Pharmaceutica celebriore Medicamenta depromere; quia distractio ibi celerior frequentiorrem exigit renovationem: quamvis interim bona fides atque peritia Pharmacopœum magis commendent.

21. A Drafticis abstinendum, si mitiora sufficiant: sin minus, dentur circumspèctissime: id quod vel maxime animadvertendum in subjectis debilioribus, aut valde sensibilibus; ne vehementiæ Remedii succumbant in Artis Artificisve opprobrium.

22. Quæ difficilioris sunt præparationis, vel exhibe propria manu confecta, vel non præscribe; nisi de fide & dexteritate Pharmacopœi certus sis.

23. A Pretiosioribus tibi tempera, si minus cara ejusdem efficaciam præsto sunt: quod plerumque obtinet. Ditiorum interim luxui heic dandum aliquid; utpote qui sæpius ex pretio vim Remedii aestimant.

24. Exotica haud temere Indigenis antehabeto. Præstat his uti, si scopo sufficiunt: minus enim fraudibus & corruptioni obnoxia sunt, quæ domi nascuntur.

25. Quæ nomine, sapore, aliifve qualitatibus, in vulgus nota sunt, aut minus usitato sub titulo, aut aliis mixtis recta præscribere aliquando prudentiæ est; ne vel horreant ea ægri, vel tanquam nihil præstitura aspernentur.

26. Satius est consuetum, quam incon-suetum, dare Medicamentum: id quod circa Emetica, Purgantia, Opiata &c. præprimis locum habet.

27. Ingrata, nauscosa, molesta, quoad fieri potest, vitentur, aut saltem parciore quantitate cum aliis remixta abscondantur artificiosè. Præstat nullum, quam tale exhibere Remedium, a quo Natura abhorret: cujus regulæ præprimis in Fœminis delicatioribus, Infantibus &c. ratio habenda.

28. Hinc & ægri Idiosyncrasiam, ratione singularis cujusdam Pharmaci, aliquando expiscari convenit; quippe quæ Remedium, etiam cæteroqui maxime appropriatum, nonnunquam inutile, imò noxium reddit: licet interim sæpe imaginaria potius, quam nativa, sit.

29. Simplicitati quam maxime in præscribendis Remediis studeat Medicus, nec adeo molem aut numerum, sed concisam brevitatem, non pompam, sed efficaciam affectet. Unde ex immensa Materiæ Medicæ sylva non quævis promiscue congeren-

da, sed probatorum saltem delectus habendus.

30. Junior tamen Practicus, nondum fama florens, seculi, loci, hominumque, inter quos degit, moribus atque opinionibus, quousque scopus ejus permittit, tantillum sese accommodet; ut, aliunde minus notus, hac sibi via interim existimationem comparet. Veteranus, aut in Praxi confirmatior, securè demum talia vilipendit.

31. Nativa Præparatis, Simplicia Compositis, præferantur, si utrorumque virtus eadem est. Præparatio atque Compositio, præterquam quod ex se aliquando malum plus, quam boni, adferant, insuper & a Pharmacopœi fide ac dexteritate, nonnunquam minimè laudandis, dependent, Simplicium contra genitrix est Natura, bona semper, sibi que constans.

32. Uti universæ Materiæ Medicæ notitia utilis est Medico; sic illa præprimis accuratius requiruntur cognita, quæ in Pharmacopœis loci, in quo praxin exercet, profant: ne talia præscribat, quibus carent Officinæ. Qui error facile corrigendus foret; nisi Pharmacopœus quandoque sibi met ipsi arrogaret licentiam, inconsulto Medico, aliud pro alio substituendi.

33. Porro, præter vires atque doses efficaces, varias itidem Medicamentorum appellationes, usitatas, scire convenit: ne

idem Remedium, eadem in Formula, variis sub nominibus sæpius præscribatur. Disce hinc generales titulos, quibus plura quandoque singularia, compendii ergo, simul insigniri solent, ex *Morell. Meth. præscr. Form. in Prolegomenis*.

34. Tempora etiam, quibus Herbæ & alia magis minusve vigent, aut acquiri possunt, memoria teneantur; ne Autumno vel Hyeme desiderentur recentia, quæ æstate dudum emarcuerunt.

35. Variæ itidem variorum tam simplicium, quam compositorum, consistentiæ gnarus sis; ne formam alienam, aut mensuram impropriam, præscribas.

36. Principia atque mutuas Medicamentorum ad se invicem, & ad Instrumenta, quibus præparantur, habitudines nisi ex Pharmacia rationali didiceris, absurdissima, & vel Pharmacopœi famulo risum moventia, utinam nec ægro noxia! quandoque in chartam conjicies.

37. Officinalium Compositorum ingredientia noscito; ne vel ex tempore componenda mandes, quæ jam composita prostant; vel officinalibus præscriptis talia addas, quæ ipsorum compositionem jam ingressa sunt: quamvis posterius aliquando postulet Indicatio.

38. Nec congeras in unam Formulam plura, quæ, licet nomine, origine & præ-

paratione diversa sint, prorsus tamen ejusdem sunt naturæ & efficaciam: perinde enim est, ac si peccares contra (33.).

39. Una quæ Formula commode comprehendendi possunt, haud, præter necessitatem, in plures dispescito. Tempori interim atque opinioni hac in re subserviendum (30.): sunt enim, qui paucitatem Receptarum longe ferunt difficilius, quam numerum nimium.

40. Contra haud combinentur in unam eandemque Formulam, quæ simul aptè & sine mutatione incongruâ uniri, aut mista commodè adhiberi nequeunt: id, quod circa Olea meraca, Balsama liquida, Pingua, cum aquosis exhibenda, tum alia sese mutuo destruentia &c. quorum postea mentio fiet, præprimis notandum.

41. Ideo nec singulis, sed urgentibus saltem, symptomatibus oppone Remedia: effecta enim Morbi, hoc hujusve causa succisis, sponte cessant, quæ nonnunquam adeo diversa sunt; ut nimis opposita ad sui sublationem requirant.

42. In Morbis, aut symptomatibus, maxime urgentibus, promptissimè parabilia exhibeto; ne occasio præceps subterfugiat; aut Pharmacopœus festinando peccet.

43. Si indicata Remedia in quamcunque Formulæ speciem commode redigi possunt; ægrum interroga, quamnam præ reliquis

amet magis, aut horreat, cuinam adsueverit, cui minus? Artem sic teque ipsum commendabis, & lætiores reddes præscripti usum.

44. Nec tamen, palato ægri dum studes, Morbi naturam, vim, symptomata, & si qui forte alii in ægro morbum primum comitantur affectus, obliviscere. Non omnes omnis fert morbus Formulas. Difficili Deglutione laborantem Bolis, Pilulis &c. ingerendis malè torseris &c.

45. Quin Medicamenta etiam non omnia omnibus sunt Formulis accommodata. Sudorifera formam amant liquidam, Absorbentia siccam, Fœtida, nauseosa, Pilularem, & sic porro: prout in singularibus Formularum historiis postmodum indicabitur.

46. Ætatis quoque ratio habeatur in determinanda Formulæ specie. Infantem si externis æquè facile sanare potes, internis ne vexato: sin minus, abstine saltem a Pilulis, Bolis, & similibus.

47. Temperamenti quoque varietas aliam quandoque & aliam postulat Formulæ speciem. Siccis liquida, Humidis sicca magis quadrant: quamvis interim, si priorum (43. ad 46.) aliqua huic conditioni obstiterint, illorum potior sit ratio.

48. Quæ peregrè mitti, per longa itinera circumferri, aut quotidianos ad usus in

pera gestari debent, Medicamina, quousque fieri potest, in maximè compendiosas, diutissimè conservabiles, facillimè portatiles redigantur Formulas.

49. Si ex præscripto Medicamento melius se habet æger, ejusdem usus continuandus est; donec aliud exigat Indicatio: neque enim sine ratione ullam facere mutationem decet. (11).

50. Interim, manente eadem Indicatione, variare quandoque Formulas, & ingredientibus alia substituere æquivalentia convenit; ut viribus eadem diversâ saltem sub facie exhibeantur: quod in morbis Chronicis, ægrisque morosioribus, præcipuè expedit; ne longior eorundem usus fastidium moveat, aut in consuetudinem abeat. Quin & suam sic dexteritatem, Artisque opulentiam, ostendit Medicus.

51. Ubi autem datum Remedium non juvat; haud pertinaciter in eodem perstandum, sed aliquando, vel ex parte, vel in totum, mutandum pro Medici perspicacia. Si vero & noceat; prorsus inde abstinendum: a juvantibus enim & nocentibus præcipua Indicatio.

52. Tandem, uti Medicus nunquam, nisi serio intenta mente, præscribere Remedium debet, ita nec præscriptum manu mittat, nisi prius sedulo revisum; ut certus sit clare expressa & benè distincta esse omnia.

Ars præparandi Medicamenta, abusu pessimo, hodie tyronibus ferè, aut amanuensibus, sæpè imperitis, sæpè incuriis, commissa, periculi interim, uti fructus, plenissima, à Medico prudente, sibi que & ægris suis consulente, hanc omninò accurationem reposcit.

DE FORMULARUM DOTIBUS GENERALIBUS.

53. **P**roximè de Formulis in genere acturi, harum *externas* priùs, dein & *internas* Dotes, omnibus communes, considerabimus.

54. **EXTERNAS** voco, quæ vel ad ornatum faciunt, vel ad scriptionis compendium, vel ad clariorem intellectum eorum, quæ ipsam præparationem & applicationem spectant.

55. Harum prima est **INSCRIPTIO** in fronte chartæ, arbitraria, à plerisque omissa, notam aut literas ut plurimum exhibentium votum indicantes: uti sunt, †. C. D. J. D. J. J. *α* & *ω*. & similia, quæ pro lubitu sibi quisque fingere, aut & sine peccato prætermittere potest.

56. Secunda est Formulæ **INITIUM**, constantius usitatum, notis Rec. vel R. i. e. *Recipe* designandum, quo velut jubetur Pharmacopœus, quæ sequuntur, promere.

14 DE FORMULIS IN GENERE.

57. Tertiò. Huc pertinet **ORDO**, quo Formulæ Ingredientia scribuntur. Varius is est in variis Formularum speciebus; imò nec unus & idem in iisdem constanter observatur: uti patebit in singularum historiis. In genere hîc notandum.

α. Quod singulari cuivis ingredienti singularis detur linea, nec duo vel tria continuo juxta se mutuo scribantur.

β. Ingredientia ejusdem speciei sibi mutuo proxime subjungantur: Radix Radici, Aqua, Aquæ, &c.

γ. Specie diversa juxta quantitatem, qua recipiuntur, plerumque inter se digerantur; ut ordinem ducant copiosissima, claudant parciora, vel & vice versa.

δ. Alias & *Basis* primum tenet locum, alterum *Adjuvans*, tertium *Corrigens*, postremum *Constituens*.

ε. Quæ præscribuntur quantitate non definita, aut ex reliquorum ingredientium quantitibus saltem definienda, fere semper ultimum locum occupant.

Dantur interim harum regularum exceptiones, postea commemorandæ.

58. Quartò. Notandus est **MODUS** tam ipsa Formulæ Ingredientia, quàm horum Mensuras, **DESIGNANDI**. Quò hic distinctior, & intellectu facilior, eò commendabilior. Hinc

α. Adsuescat Medicus distinctæ scriptio-

ni; neque negligenter, aut properé nimis, literas pingat.

β. Nec peccet contra Ortographiam, ridendus Pharmacopœo.

γ. Inconditum scriptionis excessum vitet. Unde, si plura ejusdem speciei ingredientia sibi mutuo subjunguntur, juxta (57. β); primo saltem nomen speciei, omnibus commune, præfigitur, reliquorum vero nomina tantum propria deinceps, directè sub nomine proprio primi, ordine (57. α) dicto, collocantur. Simile quid obtinet, si plura proximè sibi invicem subjuncta æquali singulâ quantitate præscribuntur: quo in casu ne cujusvis quantitatem sigillatim adscribere necesse sit, vocabulo *ana* vel *añ* utimur; quippe quod ante postremi illorum ingredientium quantitatem designatam positum notat, de priorum singulis tantundem esse recipiendum. Plura ejusmodi compendia in usu sunt: quæ tamen in decursu sponte innotescunt, atque ideò saltem, si tuta fuerint, negligi non debent, quia ubivis more recepta sunt.

δ. Pejores noxas nimia infert scriptionis brevitatis; præcipuè cum, non vulgaribus literis, sed introductis characteribus, sæpè malè pictis, tam ingredientia, quàm horum pondera & mensuræ, quandoque non sine ostentatione, designantur: quo nimis frequenter factum est, ut Pharmaco-

16 DE FORMULIS IN GENERE.

pœus nonnunquam aliud pro alio, vel majorem minoremve præscriptâ quantitatem, summo cum ægri periculo, exhibuerit. Unde prudentius est, vel nullis ejusmodi uti compendiis, vel nonnisi distinctissimis, pervulgatis, minimè æquivocis; ubi fortè, juxta (25) materiem Formulæ celare animus est. Ponderum præprimis signa accuratissimè exprimenda, si quis his uti amet. Opus tamen est, usitatos Medicis characteres saltem cognoscere; cum plena iis sint omnia. Discantur ergo ex *Schröderi Pharmacopœa*, aut alibi.

ε. Istis nominibus ad designanda Ingredientia utere, quæ in Officinis recepta sunt; licèt vel barbara vel impropria fuerint. Cavebis sic, ne Pharmacopœus quid pro quo sumat. Si tamen, ob (25) minùs vulgatum adhibes vocabulum, præmone Pharmacopœum.

ζ. PONDERA hodie in Officinis usitata sunt

℥. *Libra Medica*, continens Uncias XII.

ʒ. *Uncia*, quæ æquat Drachmas VIII.

ʒ. *Drachma*, pendens Scrupulos III.

ʒ. *Scrupulus*, qui constat Granis XX.

gr. *Granum*, quod rarò ulteriùs, nisi in duas partes æquales, dividitur, & Piperis albi vel hordei minori grano circiter æquale habetur: quamvis tamen satius foret, Grano exactè definiti ponderis, adeoque

eo,

eo, quod Aurifabri adhibent, juxta Fernellii consilium uti; cùm aliàs reliqua omnia pondera majora, utpote Granum pro basi habentia, incerta sint.

n. MENSURÆ, hodie in re medica usu receptæ, sunt vel *Aridorum*, vel *Liquidorum*.

Aridorum sunt

Fasciculus (Fasc.) qui, quantum brachio complicato capi potest, continet, & æqualis habetur Manipulis XII.

Manipulus (M.) quantitate, quam tota manu complecti possumus, determinatur, atque reducitur ad Pugillos IV. vel Unciam dimidiam.

Pugillus (Pug.) qui continet, quantum pollice duobusque digitis primoribus unius manûs apprehendi valet, & ferè respondet Drachmæ dimidiæ vel integræ.

Numerus (No) par vel impar.

Liquidis metiendis adhibemus, præter mensuras vulgares, inter Mercatores usitatas, quoque

Cyatbum, qui circiter Sesquiunciam capit.

Cochlearium, (Cochl.) quod pro Semuncia habetur.

Guttam, (gutt.) quæ, minima liquidorum mensura, Grano inter Pondera substituitur: quamvis interim varium ejus sit pondus, pro varia liquidi stillantis gravitate.

te specifica atque consistentia: quod ipsum in Cyatho etiam & Cochleario ex parte locum habet.

¶ Circa hæc (ζ & n) nota sequentia:

1. Ponderibus designantur omnia, non arida solum & mollia, sed & liquida, quorum quantitas accuratius determinata requiritur.

2. Mensuras Aridorum ad mole & vi diffusiora, Herbas, Folia, Flores, Semina &c. adhibemus. Numero præprimis Fructus, Semina majora, Bulbos quandoque, Albumina & Vitellos Ovorum &c. præscribimus.

3. Liquidorum Mensuris rariùs utendum, nisi ad Doses saltem speciales definiendas: Vulgares enim in variis locis ad varia liquida adhibentur variæ: reliquæ autem, haud magis constantes, pro diversitate liquorum plus minusve continent. Certior hinc Ponderum usus est: aut si Mensuræ tamen placent, scire expedit, quantum pondus de variis liquoribus capian. Guttis interim liquidorum quantitates, Drachma dimidia aut Scrupulo minores, commodè præstituuntur.

4. Numerus Ponderum & Mensurarum, non barbaris, (1. 2. 3. &c.) sed Romanis notis, (I. II. III. &c.) quippe distinctioribus, scribitur.

5. Omnia Pondera & Mensuræ, Gutta

excepta, bisecari solent, ipsorumque pars dimidia tunc designari caractere (β).

6. Mensuræ & Pondera majora, integra vel dimidia, per proprias suas notas, nequaquam per Mensuras & Pondera minora, quibus constant, exprimuntur.

7. Aliquando Ponderis aut Mensuræ determinatio Pharmacopœi arbitrio relinquitur, & scribitur saltem, *quantum sufficit* (q. s.) Ferri id potest, si ex cognito consistentiæ debitæ gradu, aut alia quadam regula stabili, determinationem hanc justè facere licet Pharmacopœo: at in casibus nimis vagis omninò vitari debet; prout in singularibus patebit.

8. Veteres aliis usi sunt & Ponderibus & Mensuris, quæ, licèt hodie exoleta, Medico tamen cognita sint oportet; ut eorum scripta intelligat. Videantur hinc apud *Fernelium*, *Sennertum*, aut alios.

59. Quinta Dotium Formulæ externarum est SUBSCRIPTIO, quæ docet Pharmacopœum, quamnam expetat Medicus Formulæ speciem, quomodo hæc paranda, & quousque ex officio Pharmacopœi est, exhibenda aut applicanda sit. Hinc

a. Si Formula uno saltem constat Ingrediente, quod nulla eget præparatione extemporanea, subscribitur *Fiat*, (F.) addito Formulæ nomine, v. g. *Pulvis*, *Bolus*, &c.

β. Si verò pluribus constat saltem permiscendis, haud alio modo præparandis, ponitur primò *Misce* (M.) dein *Fiat* (F.) & tandem Formulæ nomen: sic e. g. *M. F. Bolus*. Aliquando tamen, in Misturis liquidis præsertim, sufficit simpliciter M. adscribere: aliquando & singulari monitione miscelæ æquabilitas inculcanda.

γ. Si tamen, præter miscelam, alia insuper desideratur præparatio, Conscissio, v. g. Tussio, Digestio, Coctio, &c. hæc quoque designanda est vel ante vel post (M) prout miscelam vel præcedere vel sequi debet.

δ. Divisio dein Medicamenti jam parati in suas Doses, si requiritur, subjungenda: ubi quandoque sedulò monere Pharmacopœum expedit, ut Doses singulas exactissimè faciat æquales; quia sæpè, compendii ergo, ad oculum saltem, partitionem instituunt.

ε. Receptaculi etiam, cui indendum remedium, mentio nonnunquam fit; imò & Obthuramenti, cùm facilè avolantia, aut aëre liquefcentia ingrediuntur. Patebunt hæc in singularibus.

ζ. Instrumentum denique, quo, & Subjectum vel Pars corporis, cui applicandum est Præscriptum, aliquando commemorantur, si hæc ad Pharmacopœum attinent:

uti postea in Emplastrorum, Linctuum, Enematum &c. historiis docebitur.

n. In omnibus hisce (α ad ζ) præstituentis brevis fit Medicus, at clarus & distinctus, terminis utens technicis, licet barbaris; ne ipsius culpa committatur error, aut Pharmacopœo creetur molestia.

60. Sextum locum SIGNATURA habet, quæ, utut haud ubivis, alicubi tamen usitata, nec sane prorsus contemnenda, quandoque etiam absolute necessaria, exponit præscripti Remedii formam, vim, dosin, applicationis modum, tempus, vehiculum, regimen &c., quousque hæc ægro vel adstantibus cognita requiruntur. Hæc ut ordine fiant,

α. Infra Subscriptionem (59. α ad ζ.), a linea, ponitur lit. S. i. e. *Signetur*.

β. Tum, si plura, similis præcipuè consistentiæ aut formæ, Remedia eidem ægro simul exhibenda sunt; singula per literas majusculas A. B. C. &c. vel numeros 1. 2. 3. &c. in fronte vel margine cujuslibet Formulæ positos, a se mutuo discerni, hæque ipsæ notæ dein cujusvis etiam Signaturæ post lit. S. adscribi debent: e. g. (S. lit. A. vel No 1.). Id quod supervacaneum est, si una saltem, aut plures facile a quovis distinguendæ, Formulæ præstituuntur.

γ. Adponitur porro Medicamenti Titu-

lus, ex forma & virtute ejus compositus:
v. g. *Potio purgans* &c.

δ. Denique Dosis, Utendi Modus, Tempus, Vehiculum, Regimen, & si quæ alia observari debent, commemorantur.

ε. Quum Signatura hæc (α ad δ) normam præscribat ægro, juxta quam in Remedii applicatione procedendum est; hinc is vel rescissam sibi servat, vel Pharmacopœus eandem, in singulari chartula accuratè descriptam, Remediique receptaculo adfixam, una cum hoc, ægro tradit.

ζ. Idiomate igitur vernaculo, & distincta brevitate, hæc utendum.

η. In dando Titulo evitanda præprimis circulatoria ostentatio, nec sesquipedalia aut hyperbolica adhibenda Epitheta: *Aureus*, *Incomparabilis* &c. Risum hæc movent intelligentibus, ludibrioque exponunt Medicum; quamvis plebeculam capiant.

θ. Cavendum insuper, ne reticenda effeferantur in Signaturis eorum, quæ ad morbos pudendos, v. g. Luem Veneream, vitia Menstruorum, Sterilitatem, Impotentiam &c. aut & partibus obscenis adplicanda, præscribuntur. Ejusmodi vel nullis vel minus apertis titulis insignienda; ut Emmenagoga vocentur Aperientia, Antiveneræa, Sanguinem depurantia, Aphrodisiaca, Roborantia &c. Quæ verò ad applicandi modum pertinent, viva tunc potius voce, si fieri potest, injungenda.

i. Dosis heic per ejusmodi designari debet quantitates, quæ ægro vel adstantibus cognitæ, nec determinatu difficiles sunt, v. g. per Cochlearia, Cyathos, Digitabulum, Nucis magnitudinem, Guttas &c. Si vero exactissime ad pondus definita requiritur, Pharmacopœi potius industriæ divisio est committenda; ut hic Remedium in suas doses jam distributum exhibeat.

x. Modum & Tempus applicationis, pro Morbi, Remedii, & aliarum conditionum varietate, discrepantia, in genere sic dirigere expedit; ut scopo Medici quam maxime congrua, ægro, quantum potest, commodissima sint. Scrupulosæ Temporum determinationes, ex Astrologicis observationibus extortæ, Cordatiores hodie nec juvant nec decent. Ludant his supersticiosos Agyrtæ, quibus lucri & famæ bonus odor è re qualibet.

λ. Vehiculo si opus est, Remedii naturæ & viribus eligatur accommodatum, Remedio ipso haud injucundius, hinc ex gratioribus aut saltem consuetis, si fieri potest, depromptum. Cerevisia, Vinum, Juscula, Infusum Thee, Caffè, Nebula, Prunum maceratum, Julapia, & similia, heic usu veniunt.

μ. Regimen, ante, sub, & post Remedii applicationem observandum, determinare aliquando absolute necessarium est: sæpe

enim auget, minuit, mutat, destruit actionem Medicamenti. Indicationum vero Doctrina heic in auxilium vocanda.

61. Atque hactenus de Externis Formularum Dotibus in genere. Progredior ad earundem REQUISITA INTERNA, quæ partium eas constituentium numerum, naturam, quantitatem, mutuam habitudinem, & similia, complectuntur.

62. Formula (i & 6) vel unico saltem ingrediente, simplici, aut composito officinali, constat, vel pluribus. Hæc *Composita* vocatur; illa *Simplex*. De hac primo,

63. SIMPLEX Formula cum pluribus uno careat ingredientibus (62.), præter *Quantitatem* vix aliud quidpiam exhibet determinandum.

64. Duplex autem est ejus *Quantitas*; vel quæ simul & semel præscribitur; vel quæ una vice ægro ingeritur aut applicatur. Illam vocabo *Generalem*; hanc *Specialem*, siue *Dosim*, quæ, cum constituat priorem, prius pertractabitur.

65. In *Dosi* duo spectanda veniunt: *Moles* nimirum atque *Numerus*.

66. *Molem* determinant variæ tam ægri, quam Medicamenti adhibendi, conditiones, a Medico probè prius ponderandæ; ne, excessu vel defectu peccans, Remedio etiam apte selecto aut noceat, aut saltem boni præstet nihil. Hinc adtendendum.

α. Ad *Morbi* naturam, sedem, statum, vim, causas, symptomata &c.; ut nodo aptus adhibeatur cuneus. Vehementia, velocia, altius radicata, vix nisi grandiore Dosi superabis; quam si leviori malo opposueris, Remedium novi causa morbi evadet.

β. Ad *Vires Vitæ*: cùm enim per hanc remedia in actum deducantur; utique requiritur, hæc ut illi sint proportionata, nec suffocent, a qua dirigi debebant. Fortes hinc validam, minutam Debiles ferunt Dosis. Oppressas interim Vires ab Exhaustis probe distinguito.

γ. *Ætatis* dein ratio habenda. Quocirca sequentes ferè obtinent generales regulæ quoad Remedia Interna (*a*).

Pone Dosis	efficacem esse pro Homine		
consistentis ætatis		I	vel Drach. j.
Erit pro Ann. XIV	ad XXI	$\frac{2}{3}$	vel Scrup. ij.
- - - -	VII ad XIV	$\frac{1}{2}$	vel Drach. β.
- - - -	IV ad VII	$\frac{1}{3}$	vel Scrup. j.
- - - -	IV - -	$\frac{1}{4}$	vel gr. XV:
- - - -	III - -	$\frac{1}{6}$	vel Scrup. β.
- - - -	II - -	$\frac{1}{8}$	vel gr. VIII.
- - - -	I - -	$\frac{1}{12}$	vel gr. V.

Senes bis pueri, ut viribus & victu, sic & Medicamentis: unde in his Sexagenarium cum Juvene tertii septennii, Septuagenarium cum Adolescente secundi, Octuagenarium cum Puero primi, & sic porro,

B 5

(a) Vid. Junckeri *Consp. Form.* p. 4.

comparare forsan licet. Neque tamen adeo hæc constanter obtinent, quin multas ferant exceptiones: prout facile patet diversos e-
jusdem ætatis homines, ratione virium, inter sese conferenti. Quare ex Ætate sola vix rectè calculum posueris.

δ. *Moles quoque Corporis* nonnunquam Dosis variat: licet interim Viribus hæc non semper sit proportionata.

ε. *Temperies* etiam limites heic figit. Biliofi, Melancholici, Humectantium, Refrigerantium, Laxantium, majorem plerumque copiam ferunt facile; læduntur a minore etiam quantitate contrariorum, quæ tamen, majore licet Dosi, adplicata Phlegmaticis ut plurimum pulchrè conducunt.

ζ. *Sexus* item huc facit. Fœminarum plerumque tenerior, quam Virorum, constitutio restrictiorem Dosis postulat. Quin viribus etiam accommodatam quantitatem respuunt nonnunquam delicatulæ. His igitur, quousque fieri potest, vel diminutione, vel partitione majoris in plures minores, subveniendum.

η. *Dispositio* etiam *singularis*, morbosa, vel naturalis, perpetua vel temporaria, a Conformatione, Habitu corporis, Sexu, Morbis prægressis &c. pendens, primario morbo complicata, aliter quandoque determinat Dosis. Mensium fluxus, Graviditas, Puerperium, Lactatio, Passio Hysteri-

ca in Fœminis, Hypochondriaca in Viris, Obesitas, Gracilitas, Viscerum quorundam Debilitas, Gibber, Calculus, proclivitas ad Vomitum, & alia plurima hujus sunt loci.

9. Singularissima insuper, quam *Idiosyncrasiam* vocant, cujusdam Individui habitudo, respectu hujus illiusve Medicamentorum classis, aut peculiaris etiam Remedii, summopere nonnunquam observanda; quamvis interim, per generalia inexplicabilis, sola experientia aut ægri relatu cognoscatur. Sunt, quos vel odor Purgantis movet; dum alios vel duplicata Dosis ordinaria vix afficit.

i. *Consuetudo* pariter locum heic habet; cum eorum, quibus natura adsuevit, Dosis grandior plerumque lenius agat, quam minor insuetorum: quod Nicotianæ usus exemplo ubivis obvio monstrat.

x. *Nec Vitæ Genus* plane prætereundum: ut enim varios id sanitatis gradus atque morbos efficit; sic varias etiam sæpe corporibus inducit habitudines, quæ Medicamentorum actiones augent vel imminuunt.

λ. *Nationes universæ* heic quandoque singulare quidpiam sibi vindicant. Saxones, Westphali, difficilius moventur (a). Siameses Poculo Arsenicali, loco Antimonialis; Indi Ipecacuanhæ Dosi vigecuplo ma-

(a) Wedelii de Compos. Medic. Tab. II.

jore, quam Europæi, ad Emesin ciendam opus habent (b).

μ. *Quin & Anni Tempus* nonnunquam alicujus est momenti: quatenus ardentior Sirius, sæviens gelu, aut aura temperatior, suadent vel lenius movenda corpora vel validius.

ν. *Remedii* tamen adhibendi nota *Efficacia & Penetrabilitas*, ad priores conditiones comparata, vel maximam heic diversitatem parit. Unde per experientiam legitimè stabilitam usitatorum quorumvis Medicamentorum, præcipuè generosiorum, Doses efficaces, harumque gradus, exacte cognitos habeat Formulam ex arte præscripturus. Si quæ autem nova, nondum rite explorata, in usum vocare libuerit, regulæ (19.) memor, minima primò quantitate experimentum capiat, circumspècte dein aucturus Dositin, animadversa prioris inertia.

ξ. *Pretium* quandoque Remedii, cæterum haud adeo potentis, Dositin restringit. Margaritæ, Gemmæ, Lap. Porcini, Bezoar &c. testes sunt.

ο. *Specificæ* etiam *Levitas* materiæ, majore saltem quantitate efficaci, de Dosi detrahit; ne moles nimia, simul ingerenda, nauseam moveat: prout circa Herbas, Flores &c. nonnunquam obtinet.

(b) Histoire de l'Academ. Royale, 1703. p. 63. Edit. Belg.

π. Hinc & Odoris, Saporifve, aut qualitatis alterius, *Injucunditas*, Remedium aliquando parciore Dosi simul exhibendum suadet. *Afa Fœtida*, *Castoreum*, *Pinguia* &c. id docent (27.).

ρ. Ipsa *Formulæ Species* Dosis quantitatem sæpe determinat. Habent enim certos plurimæ terminos modosque, quos egredi vix sine summa necessitate licet: uti patebit postea.

ς. *Usus* denique *Remedii* varius, externus, internus, & *Applicatio* ad diversas corporis partes multiplex, heic consideranda. Haud parum interest discriminis, Purgans an *Clysmatis* specie iniiciendum, an ore hauriendum, dederis &c.

Nota. *Vetat instituti mei ratio, plura aut magis specialia hoc de themate superaddere. Vetat hæc ipsa, amplitudini rei, certis limitibus vix generaliter definiendæ, simul junctæ, Tabulam, ut fieri solet, heic subjungere, aptas singularium quorumvis Remediorum Doses exhibentem. Tot hæc obnoxie sunt exceptionibus; ut nonnisi in casu speciali, determinatis prius conditionibus (66. α ad ε), & forte pluribus aliis, stabiliri ex arte queant. Sed Indicationum quoque Doctrinam, & Materiem Medicam, tam simplicem, quam arte factam, Tyroni meo cognitas suppono (7. α. ad γ.); quæ quidem, uti *Vires*, ita *Doses* etiam, quousque in genere fieri potest, edocent. Quin &, quæ*

postmodum de Formularum speciebus sigillatim tradentur, multam his lucem adfudent.

67. Numerus Dosisum (65) simplex, vel multiplex, quandoque arbitrarius est; sæpissimè tamen certis itidem conditionibus limitatur. Quocirca sequentes ferè regulæ usu veniunt.

α. Si Dosis unica scopo Medici sufficit; quid opus pluribus?

β. Si Remedium fuerit injucundum, æger ad usum tardus aut difficilis, ingestio vel applicatio molesta, quantum potes, paucissimas Doses exhibe.

γ. Quæ mora facile corrumpuntur, deliquescent incommodè, exhalant, nimis arefcunt, parciore quantitate simul præscribe. Varius Atmosphæræ calor, tum conditiones aliæ, vitia modo dicta magis minusve promoventes, heic specialius determinant.

δ. Ubi Dosis efficax præscripti mole major est, quam quæ una vice commodè queat ingeri; expedit, si per alia licet, partiri eam in plures Doses minores, per intervalla adsumendas; ne ægro nauseam, vel & vomitum, cieas: id quod in Vomiturientibus præprimis observandum.

ε. Si Generosiora adhibes ægri Naturæ aut Idiosyncrasia hæud benè gnarus; satius est, Dosis efficacem partitis vicibus paullatim dare; ut tempestive abstinere liceat. Idem circa usum novorum, minus probatorum, quoque obtinet (66.γ.).

ζ. Si incognita, vel dubia, morbi indoles incertum facit Remedii effectum; coactus ad præscribendum, ob (14), saltem ne multas Doses exhibe: minus sic ægro molestus, facilius insuper, dum requiritur, mutare poteris.

η. Quorum præparatio difficilior est aut longior, nisi quid obstat, ad plures Doses præscribe; ut parcas Pharmacopœi operæ nimium sæpe pretiosæ.

θ. Hinc & quæ peregrè mittuntur ad loca bene instructis Pharmacopoliis destituta, si per alia licet, majore quantitate dare convenit.

ι. Contra si proximus ægro Medicus hunc frequenter invisit, Dosiū numerus contrahatur; ne crebrius sine facta præscriptione abeundum sit: quod aliquibus minus acceptum.

κ. Ubi autem diu continuatus ejusdem Remedii usus requiritur; quousque fieri potest, plurimas in Doses id exhibe. Parsimonia emti suadet usum, vix tamen, præcipue si fastidio jungitur, ad novi emptionem compulsura.

λ. Si per brevia intervalla adhibendum est Medicamen; itidem multiplicandæ sunt Doses; ne iteratæ præparationis necessitas molesta sit.

μ. Denique si, in Chronicis maxime, varietatem amat æger, aut postulat Indica-

tio (50); minorem quantitatem simul præscribe; ut crebrius, & levioire sumptu, variare possis.

68. Numero & Mole Dofium juxta (66 & 67) determinatis, QUANTITAS GENERALIS Formulæ (64) levi negotio detegitur. Si enim Moles multiplicatur per Numerum, productum erit Quantitas tota simul præscribenda. Unde sequitur.

a. Quantitatem Generalem æqualem esse Speciali (64), si Dofis tantum unica simul præscribitur.

β. Si vero plures unâ Dofes eadem Formula complecti animus est, Quantitatem Generalem ad minimum duplo requiri majorem Speciali.

γ. Si Dofis exacte ad pondus determinatur, Quantitatem Generalem ita esse proportionandam, ut ea per Dofis pondus dividi queat sine residuo. Hæc tamen regula haud ubique observatur; præcipue si ad plurimas Dofes fit præscriptio.

69. Cæterum memento Consistentiæ Ingredientis, in Formula Simplicè præscribendi; ut id in formam, quam desideras, redigi ex se aptum natum sit.

70. Denique heic eò quidem magis abstinendum ab acrioribus, odore vel sapore molestis, difficulter ingerendis &c. (27); quia necessaria horum correctio aut obvolutio per aliorum miscelam in Formula Simplicè

plice locum non habet: nisi forte idonei vehiculi electione ægro consulas.

71. Tantum de Formula Simplice. Proximum est, ut de COMPOSITA (62) agamus, quæ uti pluribus constat Ingredientibus, ita majus quoque ad sui concinnationem postulat artificium.

72. Videretur equidem, in tanta Simplicium atque Compositorum Officinalium affluentia, vix, nisi rarius, Compositione Magistrali (6) opus esse, ob (31. & 38): sed frequentiore tamen ejus necessitatem faciunt sequentia.

α. Simplicis vel Compositi Officinalis, morbi & ægri conditionibus accommodati, defectus. Nimia hinc Dosium efficacium moles, suspecta præparatio, minus curiosa, aut nimis diuturna ad corruptionem usque asservatio, &c. sæpissime usum Compositorum Officinalium, licet cæteroquin Indicationi satis respondentium, dissuadent.

β. Virtus Remedii debilior, debellando morbo impar, aliorum additione augenda.

γ. Violentia ejusdem, minus tuta, appropriatis cicuranda.

δ. Diversitas simul concurrentium Indicationum, quibus Simplice uno, aut Composito Officinali, satisfieri nequit; dum interim variorum, quæ requiruntur, apta miscibilitas in unam ea Formulam componi postulat (39.).

6. Partis, cui applicari, vel per quam transmitti debet Remedium, Situs, Sensus vividior, aliæque conditiones.

7. Formulæ facta electio (43. ad 50.), constituendæ materies indicata sola, ex se, minus idonea est.

8. Necessaria Medicamenti occultatio (25.).

9. Coloris, Saporis, Odoris, aliarumve qualitatum injucundarum desiderata correctio.

10. Tandem &, pessimè quidem, introductus mos, nulla licet urgente necessitate, plura semper in unam Formulam congerendi, cui obsequi quandoque jubet Medicum, præsertim juniorem, Prudentia (30.).

73. In Formula Composita, ob conditiones (72.), aliasve, requisita, attendendum. *α.* Ad *Partium*, ex quibus componitur, numerum, usum, proportionem. *β.* Ad *Quantitatem* tam Generalem, quam Specialem (64.). *γ.* Ad *Qualitates* totius Compositi ex miscela oriundas.

74. PARTES numerantur quatuor. *α.* *Basis*. *β.* *Adjuvans*. *γ.* *Corrigens*. *δ.* *Constituens*. Quod enim alii, quinto loco, superaddunt, *Dirigens* dictum, si datur, commode Adjuvanti accenseri potest.

75. BASIS est pars in compositione princeps, qua, utpote ad affectum profligandum selectissimâ, Indicationi suæ potissi-

num satisfacere conatur Medicus. Requiritur hinc in omni Formula præsens, etiam in Simplicem (63.) quam sæpe constituit totam: sola ideo quandoque sufficit, nullius additione egens; quandoque tamen aliorum permixtione saltem accommodanda, ut tuto, cito, & jucunde agat, quod agere debet,

76. Est ea (75.), ratione *Virtutis*, *Simplex* vel *Composita*. Simplex dicitur, quæ uni saltem Indicationi respondet; Composita, quæ pluribus diversis. Utraque vero, ratione *Materiae*, iterum *Simplex* vel *Composita* esse potest; prout vel uno, vel pluribus, constat ingredientibus.

77. Quænam harum (76.) eligenda sit, docent regulæ sequentes.

α. Quod uno vales efficere, ne tentes pluribus. Unde, ubi uni saltem Indicationi satisfaciendum, Basis & Materie & Virtute Simplex; ubi pluribus, Simplex Materie, Virtute Composita, si sufficit, præferenda.

β. Si tamen plura simul unita efficacius præstabunt, quod intendis; compone.

γ. Tum vero cave, ne confundas, quæ vel misceri inter se nequeunt, vel mista alienas fortiuntur vires. (vid. 29. 30. 31. 36. 40. 41. & paulo post tradenda.)

78. ADJUVANS (74) dicitur, quod actionem Basis (75.) promovet, cum hæc

effectui desiderato sola impar est. Ejus ergo haud perpetua in omni Compositione necessitas.

79. Triplex vero modus est, quo Basin adjuvamus. Vel enim α . Vim ejus directe intendimus. Vel β . Materiem, in quam agere, & Vias, quas permeare debet, ita disponimus, ut minus resistent. Vocatur *Præparatio*. Vel denique γ . Actionem ejus ad hanc illamve partem aut locum corporis dirigimus.

80. Primum (79. α .) usu venit, ubi Basis ex se inertior est, aut majore, quam commode adhiberi potest, mole efficax (66. α . γ . ζ . o. ρ .). Perficitur addito efficaciore ejusdem virtutis, aut alio, singulari virtute, experimentis cognita, id præstante: uti cum Purgantibus lenioribus Trochisci Alhandal, aut & fortioribus parciore Dosi sumptis Stibium Diaphoreticum, junguntur. Frequentius in Evacuantibus, in Alterantibus rarius, locum habet. Sæpe autem pars potius Basis dici meretur.

81. Altero (79. β .) itidem vix nisi in Evacuantibus utimur; cum vel Materies eliminanda difficulter mobilis est, aliave dote Basin enervatura; vel Viæ permeandæ justa carent libertate. Juvant tunc Attenuantia, Diluentia, Antacida, Antalcalica, Aperientia, Laxantia, Antispasmodica, & similia.

82. Postremo (79. γ .) locus est, si quan-

do Basis actio ex se adiaphora certam ad partem magis duci debet. Mercurium sic Purgantium additamento determinamus ad Alvum, Opio vel Adstringentibus mistis ad Glandulas Salivales &c. Haud constat interim, utrum Directio isthæc, præprimis per Specifica Topica, adeo ubivis efficax sit, ac olim solebat adhiberi.

83. CORRIGENS (74.) vocatur, quod vel noxiam vel injucundam aliorum Ingredientium qualitatem tollit, virtutes tamen relinquens illibatas. Absente hinc vitio haud opus Correctore.

84. *Noxiæ Qualitates* (83.), quæ vulgo, in Emericis maxime, Purgantibus, & Opia-
tis, culpantur, sunt Acrimonia, Flatulencia, Viscerum Enervatio, Frigus vel Calor nimia, & similia. His corrigendis adhibentur Demulcentia, Acrimoniam singulari opposita, Carminantia, Roborantia, Calefacientia, Refrigerantia &c. At nota

α. Male vocari Correctionem (83.), quæ simul cum vitio & virtutem succidit.

β. Pleraque, quorum tantopere urgetur Correctio, vitia vel adeo inseparabilia esse ab ipsa eorundem Remediorum virtute, ut, illa imminuendo aut tollendo, hæc quoque pari gradu aboleatur; vel saltem usu potius intempestivo, quam sua culpa, nocere: ne dicam adulterationes, corruptiones per longiorem aut incuriosam asservationem con-

tractas, & minus legitimas præparationes &c. solas quandoque noxarum esse causas.

γ. Correctionum hinc plurimas male tales vocari, male institui; quia, dum vel nihil profunt, vel & obsunt, Dosis interim efficacis quantitatem tam mole Corrigentis additi, quam ob vim Basis mutilatam, incommodè nonnunquam augent.

δ. Proflare insuper pleraque sic dictorum Malignorum jam Correcta in Officinis; ut ideo Correctione Magistrali supersedere possit, iis qui uti volet.

ε. Optimam plurimorum Correctionem in genuina bonitate, præparatione dextra & fida, usu tempestivo, ac Dosi accommodata (66.) fitam esse.

ζ. Verius tamen vitium dari circa Olea inflammantia, Resinas, Pinguia, acria; dum haec per se ingesta, aquosis difficulter solubilia, hinc viscerum vasorumque parietibus tenaciter adhaerentia, stimulos faciunt aegrè abstergendos. Saccharum heic, Ovi Vitellus, Saponēs, Olei blandioris tantillum, Alcalini Sales, Absorbentia, intertrita, ex usu sunt.

85. *Injucunditas* (83.) corrigenda Saporem respicit, Odorem, & Colorem. Priori ferviunt Saccharum, Syrupi, Acida &c. Alteri Aquæ & Olea fragrantia, Ambarum, Moschus &c. Coloris gratia conciliatur Cinnabari, Santalo rubro, Auri & Argenti foliolis, &c. Notandum tamen,

α. Haud tantam in Medicamentis, ac in Cibo & Potu, gratiam vel obtineri semper posse, vel & ab ipsis aegris exigi. Appetentiam his invitat morbi molestia: hinc Coquinaria eò non opus.

β. Sapores & Odores eosdem haud omnibus promiscuè aequè vel gratos, vel utiles esse. Alios delectari & juvari aliis. Dulcia & suaviter fragrantia quibusdam infestissima.

γ. Esse, quibus male olent & sapiunt omnia è Pharmacopolio petita. His, utcunque correcta dederis, placebit nihil. Vis tunc in molem minimam compacta, parriorque Dosium numerus, si ita licet, jucundissimam praestant Correctionem.

δ. Si tamen & aliter corrigere juvat, dextre id & considerate faciendum; tum ne sublato uno injucundius aliud nascatur vitium; tum praecipue, ne virtutem ipsam male pervertas destruasve.

ε. Abstinentum esse a nimia sedulitate in concilianda praeprimis Coloris gratia per Auri Argentique folia ubique intermixta. Ferri haec possunt in Pilulis quandoque &c.: at nunquam omissa ridiculam produnt vanitatem.

ζ. Ingratas Qualitates saepe oriri ab incondita nimis discrepantium in unam Formulam congectione; vitari hinc posse delectu congruorum, aut partitione in plures Formulas (40.)

η. Quin & solam Formulae speciem, Remedio aut aegro accommodatam, nonnunquam Correctionis loco esse (43. 45.).

86. CONSTITUENS denique (74.) est, quod alia Ingredientia in debitam Formulae desideratae consistentiam, quandoque & molem, redigit. Eo igitur minimè opus, nisi cum reliqua per se in formam expetitam coire nequeunt, aut justo minoris sunt voluminis. Sequentia heic observanda.

α. Si unà & Adjuvans (78.), aut Corrigens (83.), aut utrumque requiritur, videndum, an alterutrum horum inveniri queat tale, quod simul & Constituentis vires impleat; ne, praeter necessitatem, multiplicentur Ingredientia.

β. Sin minus: eligatur aliud, reliquorum viribus vel respondens, vel saltem non oppositum.

γ. Quin & miscibile id cum reliquis sit oportet: aut si aliud postulat Indicatio, interventu Saponacei ~~cujusdam~~, Sacchari, Vitelli &c. miscela perficienda.

87. Haëtenus (74. ad 86.) enumeratarum Partium PROPORTIO MUTUA determinatur. α. Ex cognita Dosi efficace & Consistentia singularum (35. 66.). β. Ex notis Viribus earundem inter se mistarum. γ. Ex justa Formae desideratae Consistentia ac Quantitate speciali (66. g.)

88. *Basis* (75.) quidem, licet non semper

quantitate, at vi tamen debet superare alia omnia, & si Simplex sit siue Composita, ea Dosi sumi, qua sufficiat scopo exsequendo. Interim

α. Habenda simul ratio Adjuvantis (78.), si quod additur: id enim, de prima potissimum specie (79. *α.* 80.) petendum, si insigniter auget vim Basis, hæc pro rata restringatur necesse est.

β. Corrigena itidem (83.) si adhibetur, videndum, an & quousque debilitet Basin (84. *β.* *γ.*); hæcque tum proportione augenda.

γ. Quin & si Constituens additum simul vel adjuvat vel corrigit (86. *α.*), similia modo dictis obtinent.

89. *Adjuvantis* ea est ad Basin Proportio, ut huic saltem vi, si non & quantitate, cedat: secus enim Basis potius pars, quam Adjuvans, vocabitur; præcipuè si cui virtute Basi simile fuerit (80.). Neque heic ulterius quidpiam in genere determinare licet; nisi quod operanda sit, ut Adjuvans cum Basi simul justam, nec vi vel mole nimiam, Dosi constituat.

90. Circa *Corrigentia* utriusvis classis (84. & 85.) generatim ferè consultius est parcio-rem esse; ne incurratur in peccata (84. *β.* *γ.* 85. *β.* *δ.* *ε.*). Hinc neque tutum, ea, quæ Saporum Odorumve Correctionem spectant, Pharmacopœi arbitrio relinquere de-

terminanda (58. §. 7.). Cætera patebunt in singularibus.

91. *Constituentis* (86.) haud ubique eadem est Proportio: prout enim vel ipsum natura variuin est, vel Formulæ parandæ species alia atque alia, vel Ingredientium reliquorum consistentia aut moles huic magis minusve respondent; ita parcior illius sive major quantitas requiritur. Si solam id molem augere debet; tantum ejus addendum, quantum reliqua a justa Formulæ Dosi absunt: quod determinatu facile est ex hujus cognita quantitate. Si autem formæ exigitur constitutio; Pharmacopœo sæpissime, neque adeo cum periculo, committitur determinatio (58. §. 7.).

92. *DOSIS, vel QUANTITAS SPECIALIS, Formulæ Compositæ* (73.), quoad Molem, æquè ac Numerum, iisdem definitur conditionibus, quibus in Formula Simplicè (66. 67.). Id saltem discriminis heic notandum;

α. Plenæ Doses singulorum Formulæ Compositæ Ingredientium, præcipue Basis & Adjuvantium huic congenerum, simul junctæ tot conficiunt Doses efficaces, quot sunt Ingredientia efficacia: ut ideo horum numerus numerum Dosium tunc exprimat.

β. Ubi igitur numero Ingredientium efficacium pauciores, vel & una tantum, requiruntur Doses; de singulorum Dosibus

tales saltem capi debent portiones, quæ simul sumptæ tot modo, quot desiderantur Doses constituent.

γ. Neque tamen vis Simplicium post miscelam semper eodem in gradu perstat; sed sæpe inertior, sæpe fortior fit: quod omnino attendendum. Multum interest, Adjuvans an addideris Basi, an Corrigenis, an utrumque, & quale. Hoc minuit quandoque, illud intendit virtutem, manente mole eadem (79. 84. 85.). Exempla quædam mox, ubi de Qualitatibus, proponemus.

δ. Quin & ex variis inter se mistis composita sæpe emergunt longè vel minus vel magis corruptibilia, quam erant singula seorsim constituta. Emulsa quam cito acefcunt! Alcalica contra fixa, cum Absorbentibus subacta, quamdiu perstant sine deliquio! Inde ergo nonnunquam numeri Dosisum simul præscribendarum in Formula Composita quædam varietas (67. γ.

93. QUANTITAS GENERALIS Formulæ Compositæ (73.) ex dictis (68.) collatis ad (92.) sponte innotescit.

94. QUALITATES (73.) denique ex variorum miscela oriundæ, haud raro ab iis eorundem seorsim constitutorum diversissimæ, in Formula Composita vel maxime considerari debent: haud enim solummodo superficialiæ sunt, sed vires etiam Medicatas, intimamque rerum naturam sæpe affi-

ciunt, quæ hinc nascuntur, mutationes: ut vel ex hoc quoque satis constet, quam malè, præter necessitatem (72.), Composita Simplicibus præferantur (31.)

95. Qualitates, quarum heic ratio habenda (94.), sunt præprimis *Consistentia*, *Color*, *Odor*, *Sapor*, atque *Virtus Medicata*.

96. *Consistentia*, cum sua cuiusvis Formulae speciei propria sit, ne per variorum mixtionem temere pervertatur, omnino cavendum. Secus enim nauseam, usum minus commodum, aut malæ præparationis suspicionem ægro, Pharmacopœo tædium, quandoque & risum, Remedio sæpe minorem efficaciam, aut vires alienas, creabis.

97. Vitiatur ea (96.). *α.* Inæqualitate miscelæ. *β.* Spissitudine vel Siccitate nimia. *γ.* Nimia Fluiditate vel Mollitie.

98. Hæc (97.) ut caveantur, nosse oportet,

α. *Consistentiam* cuiuslibet Formulae propriam: de qua postea in Singularibus.

β. *Consistentiam* cuiusvis Ingredientium seorsim (35). quæ ex (7. *β.* *γ.*) addiscenda.

γ. Mutuas miscendorum ad se invicem habitudines (36.). Cognoscenda hinc sedulo ea, inter quæ mutua datur Repulsio, Effervescentia, Fermentatio, Præcipitatio, Deliquium, Concretio &c. Hæc vero cum sola doceat Chemia, hujus in Pharmacia summus inde usus patet.

99. *Colore* nihil mutabilius; præsertim sicubi varia permiscentur. Eo interim sunt qui adficiuntur. His igitur ut, quantum fieri potest, subveniatur, ad sequentia attendendum.

a. Nullus, diaphanus, albus, aureus, ruber, cæruleus, Colores in universum jucundiores sunt; minus jucundi, luteus, viridis, niger, ex his mistus, opacus.

β. Est suus quibusdam Formularum speciebus Color magis familiaris. Emulsa lacteus, Julapia ruber, cæruleus, nullus, Misturas contractas, aureus, rubicundus, diaphanus, commendat, & sic porro. In-fuetus nauseam parit vel scrupulum delicatioribus; aliquando tamen prudenter adhibetur (25.).

γ. Ex Coloribus miscendorum nulla datur Coloris, post miscelam nascituri, determinatio Physica generalis. Ex Colore carentibus, inter se mistis, album, flavum, rubrum, cæruleum, fuscum, atrum &c. producit Chemicus; imo fere dixero, quosvis ex quibusvis: ut ideo sola propemodum Chemia & exempla det & regulas, quibus heic opus. Adde his supra (35.) memorata.

100. *Odorum* haud minor ferè, quam Colorum (99.), est mutabilitas: at major etiam & verior efficacia. Curandum hinc, ne quid in his vitii ex miscela diversorum oriatur. Quare nota

α. Valde limitatas incertasque esse circa Odorum gratiam regulas; nec placere omnibus, qui nonnullis (85. *β. γ*).

β. Suavitatem heic & utilitatem haud pari passu ambulare. Hypochondriaci, Hystericæ, Epileptici, &c. a suaveolentibus sæpe pessimè mutantur.

γ. Inodora, tum medio vel suavitatis vel foetoris gradu constituta, ferè in univèrsam amari magis: Putrida contra, & Stercorea, ferri difficillime: Foetidissima interim, æquè ac Fragrantissima, ad bene maleque adficiendum corpus maxime valere.

δ. Omnem sæpe rerum virtutem ab Odoribus horumve principiis pendere; his destructis illam simul perire, mutatis mutari.

ε. Ex Odoribus miscendorum haud posse generaliter determinari Odorem misti. Docet sane Chemia,

1. Ex Inodoris inter se junctis nasci Odoratissima. Sali Ammoniaco si miscueris Alkali fixum vel Calcem vivam, inodoro inodora, quam vehemens exsurgit odor subitissime! Vitrioli Acidum adfunde Nitro, Sali marino, Ammoniaco, Tartaro regenerato, & similibus: eveniet idem.

2. Ex Odoratissimorum permixtione effici odore omni carentia. Spiritus Salis Ammoniaci cum Acido Nitri vel Salis junctus pro exemplo fit.

3. Foetores pessimos a minus foetidis,

aut & suaveolentibus, commixtis posse excitari: suavissimos contra odores a foetidissimis. Sulphur Alkali fixo solutum, Aceto adfuso, nonne Ova olet putrefacta? Male olentes interim Succum simul eadem in crumena gestati Lemeryo Moschi exhibuere suavitatem (a).

Quocirca, ut heic quoque circumspicere agatur, æque iterum utilis est ac necessaria Chemiæ cognitio.

101. *Sapor*, iisdem, quibus *Odor*, conditionibus obnoxius (100.), similes etiam cautelas reposcit. Sincerus, dulcis, acidus, amarus, falsus, &c. optimi: rancidus, putridus, utrinosus, ingratisissimi: diversissimi, sæpe & absurdissimi sunt, docente rursus Chemia, qui ex variorum permixtione enascuntur.

Acidum & Alkali nonne destruunturambo inter se commissa?

Quid ingratis Salsedine, quam fatuus Cancrorum Lapillus, & Marina quævis Absorbentia, conciliant Acidis?

Terræ pingues, insipidæ, cum Acido fiunt Aluminosæ.

Plumbum cum Acidis Saccharinam generat dulcedinem: Ferrum ex dulci stipticum; Metalla reliqua quam terribiles sapores!

102. Ferri tamen quandoque possent Qualitatum hæctenus (96 ad 102.) recens-

(a) Hist. de l'Acad. Royal. An. 1706. p. 7.

tarum vitia; nisi his sæpissime comitem se jungeret incongrua *Virtutis Medicatæ* mutatio. Imo hæc, illis etiam vix notabiliter alteratis, haud raro nascitur inexpectata. En quædam exempla!

α. Acida & Alcalica inter se mista vires suas singulares perdunt utraque, quippe in Salem neutrum abeuntia.

β. Acida & Absorbentia vera se mutuo destruunt; ut nec horum nec illorum virtus superfit, sed nova penitus nascatur.

γ. Terræ bolares, medicatæ, Acidis junctæ, vim adstringendi adquirunt fortio-rem, Aluminosam.

δ. Purgantibus aliis nocent vel profunt Acida, aliis Alcalica. Scammoneum Acidi miscela reddit, arenæ instar, inertissimum: Alkali fixum contra adjuvat. Jalappam & Colocynthidem fere cicurat penitus Sal Tartari.

ε. Opiata Sudoriferorum & Sialogogorum actionem promovent: reliquorum vero Evacuantium fere supprimunt.

ζ. Mucilaginosæ & Adstringentiæ Sacchari mixtione debilitantur.

η. Hydrargyrum, cum Sulphure in Æthiopem aut Cinnabarim mutatum, Sialogogum esse desinit. Idem, cum Sacchari aut Lapid. Cancror. duplo accurate tritum, fit inertior Aethiops albus. Vide tamen

(a). Turbith Minerale, cum Pilul. de Duo-
bus

(a) Medial. Essays of the Society in Edinburgh.
Vol. III. p. 388.

bus & Camphora remixtum, ex Evacuante in Alterans mutatur (*b*). Mercurius Dulcis, Sulphuri Antimonii sociatus, Ptyalifimum, Vomitum, Alvum, Urinam, vix movet (*c*). Sublimatus Corrosivus, admistu pluris crudi, fit Dulcis. Calces Mercurii plurimæ, adhærente acido acres, per Alcalica, vel Terrestria Absorbentia, intertrita mitescunt. An Aethiops, aut Cinnabaris, cum Alkali fixo permista manent eadem?

9. Calx viva, ex se fatua, quantam Alkali fixo inurit acrimoniam! quantam parti Salis Ammoniaci!

i. Alcalica Acidis, Acida Alcalicis soluta, plerumque excutiunt cum insigni virium alteratione. Martis Vitriolum Alcalicis mistum in speciem abit Tartari Vitriolati, Ochramque indomabilem. In reliquis Metallis & Semimetallis, excepto Cupro, similia obtinent. Alumen ab Alkali in Calcem præcipitatur inertissimam: unde Magisteriorum Aluminosorum natura patet. Sulphur, Alkali solutum, Acido inde exturbatur, &c.

x. Terrestria Absorbentia, vi Antacidâ Alcalicis similia, simili quoque modo mutant & mutantur.

D

(*b*) Ibid. Vol. IV. p. 32.

(*c*) Ibid. Vol. I. p. 46. Vol. III. p. 389.

λ. Alkali Fixum ejicit de corporibus concretis tum Volatile, tum Absorbentia Terrestria. Volatile idem præstat ratione Absorbentium. Calx tamen viva excipitur, quæ contra Alkali Volatile excutit (S.). Quam immanes hinc mutationes, ubi Alkali Fixum vel Calx viva, cum Sale Ammoniaco aliisque Alkali Volatile continentibus; aut utrumvis Alkali cum Magisteriis solubilibus Coraliorum, Perlarum & similibus, combinatur.

μ. Acidum natura fortius expellit aliud Acidum debilius de sua basi. Fortissimum autem est Vitriolicum; debilissimum, quod ex Vegetantibus habetur. Quid igitur? Si Vitrioli, Sulphuris, Aluminis, Acida, utpote ejusdem omnia indolis, jungantur Sali communi, Ammoniaco, Nitro, Febri-fugo Sylvii, Tartaro solubili, regenerato, & similibus? Quid? si ea ipsa Acida, laxiore in sede hærentia, Vitriolum, v. g. Alumen, &c. iisdem Salibus permisceantur. Constat hinc, quid de Tinctura Martis Zwelferi, quid de aliis hujus farinae statuendum.

ν. Acida, præsertim Fossilia, ne temerè jungas quibusvis Metallicis aut Mineralibus: nascuntur enim miræ hinc quandoque mutationes; imò Venena sæpè violentissima. Mercurius Sublimatus, Ruber

Præcipitatus, Lapis Infernalis, Butyrum Antimonii, alia plurima, id loquuntur.

ξ. Idem corpus, alio atque alio Menstruo solutum extractumve, vires medicatas exserit diversissimas. Purgantium Vegetabilium pleraque, cum Menstruo aquoso primitus extracta, agunt felicissimè; cum merè Spirituoso torminalia sunt, & purgant parcius. (a). Antimonii Vitrum, vel Crocus, Vino vim Emeticam communicant; non item Aquæ, Aceto destillato, Vino adusto, hujusve Alcoholi (b). Cuprum Acido solutum Emeticotaton est; Alkali Volatili, Urinas pellit efficacissime; Sale Ammoniaco, fit Purgans per Alvum (c), &c.

103. Plura memoratis (102.) adferre possem: atque utinam omnia! Sed uti miscendi hodie & componendi nec modus est nec finis (72. 1.); ita tamen longissimè abest, quin oriundas inde alterationes ad amissim cognoscamus; utpote de quibus tum demum constabit accuratius, cum & naturalia simplicium principia, & mutuae singulorum ad se invicem habitudines, &

D 2

(a) Boulduc dans les Memoir. de l'Acad. Roy. 1701. p. 256.

(b) Lemery Traité de l'Antimoine. p. 413. & 561. &c.

(c) Boerhaave Elem. Chem. Vol. II. p. 475. & seq.

veri, quibus agunt, modi, plenè fuerint detecta.

104. Qui interim, non ignarus Chemiæ, miscelam adgreditur Medicamentorum Pharmaceuticam, vel ideo cautus erit; quia præ alio quovis novit, & mutationes stupendas è variorum mixtione nasci, & forte infinitas superesse nobis hæctenus ignotas: neque enim omnium corporum inter se mutuò adplicationes, quæ fieri possunt, omnes tentatæ sunt, nec tentatarum producta rite examinata.

DE FORMULIS IN SPECIE.

105. **D**OCTRINÆ commodæ distinctæque ratio probat receptam usu *Formularum* in *Internas* & *Externas* Divisionem. *Internæ* Medicamenta præscribunt, quæ ori ingesta deglutiuntur: *Externæ* vero talia, quæ vel extrinsecus adplicantur, vel variis corporis partibus alio quocunque modo immittuntur. Eam igitur sequemur ut normam dicendorum, de *Internis* prius acturi.

DE FORMULIS MEDICAMENTORUM INTERNORUM.

De Pulvere interno.

106. **P**ULVIS INTERNUS est Medicamentum siccum, uno vel pluribus in-

gredientibus, in parvas particulas, inter se non cohærentes, comminutis & æquabiliter mistis, constans.

107. Tenuitatis gradu trifariam is (106.) dividitur: ut sit (α .) vel *Subtilissimus*, qui *Alcohol* audit; (β .) vel *Crassior*, quem *Grossum* vel *Trageam* vocant; (γ .) vel *Mediæ Subtilitatis*, qui simplici *Pulveris* vel *Specierum* nomine venit.

108. Natura materiæ in Pulveris forma exhibendæ; requisita ejus major minorve penetrabilitas; citior vel tardior, aut hanc illamve in partem determinanda actio; miscelæ magis minusve necessaria æquabilitas; facilis vel difficilis ægri deglutitio; præprimis indicant, quinam subtilitatis gradus (107.) conveniat. Hinc

Aborbentia, Duriora, Ingratiora, Resinosa, exactissime dividenda, altius penetratura, citius actura, &c. sæpe primum (α .) postulant.

Aromatica, Volatilia, ut longo sub tritu, sic dein & diutius asservata, multum virtutis perdunt.

Sunt, quæ ruditer pulverisata Alvum, subtilius verò Urinas movent, &c.

109. MATERIEM Pulveri (106.) præbet, quidquid, interno usui aptum, vel ex se, vel sub aliorum miscela, in formam siccam, pulverulentam, redigi potest: ut ideo nec liquida penitus hinc excludantur.

110. Unde huc recipiuntur (α .) simpli-
cia quævis Regni triplicis solida, sicca, pul-
verulenta, vel friabilia, interne usitata.
(β .) Præparata & composita Officinalia si-
milia. (γ .) Quin spissa etiam (α . & β .):
ut Succii densi, Extracta, Electuaria, &c.
(δ .) Imò & Liquida, Balsama v. g. Olea,
&c.

III. DELECTUS interim habendus, ne
promiscuè quævis congerantur. Quare
nota.

α . Specifica leviora, simulque haud exi-
gua Dosi efficacia, rarius ad Pulveres subti-
liores (107. α . γ .) adhibentur: frequentif-
simè interim ad Grossos, seu Trageas (107.
 β .) Ejusmodi sunt Herbæ, Folia, Flores,
&c. Neque tamen ideo illa quoque, quæ
parva mole agunt, licèt specificè leviora
sint, excluduntur.

β . Si verò transgredi regulam (α .) jubet
necessitas, curandum, ut intermixtis aliis,
minore mole efficacibus, priorum inertia
succurratur.

γ . Liquidis si uteris, memento quanti-
tatem sufficientem siccorum interponere.
De spissis & lentis idem obtinet.

δ . Gummata hinc sola vix in Pulvere
danda: sunt enim & difficulter plerumque
friabilia, & sub adsumptione per salivam dis-
soluta facilè lentescunt.

ϵ . Mucilagine etiam plena aut Oleo, uti

sunt multa Semina, nonnisi cum aliis aridioribus subacta exhibeantur: lentor enim tritu evolutus in pastam cogitur, & morâ sæpe tanto citius rancescit.

ζ. Fœtida, si potes, apage! Commodius hæc pilulari forma ingeruntur.

η. Acriora, amarissima, aliove sapore molesta, si danda, saltem ne meraca des, sed lenioribus fracta. Cavebis sic faucium rosionem, nauseam, vomitum, aliquando subsequentes.

θ. Resinas ideo, præprimis acriores, Saccharo, Absorbentibus Terreis, Salibus appropriatis, quin & Olei idonei tantillo, subigere expedit; ut solubiliores redditæ in actum deducantur, nec partibus molestè adhærescant.

ι. Præparata Mercurialia generosiora facilius est Pilularum vel Boli, quam Pulveris, specie exhibere. Meraca saltem sic dare minus tutum: repugnat etiam Dosis sæpe parvitas. Addenda autem caute seligito.

(86. 102. η. ν.)

κ. Alcalina fixa, quo minus sola dentur, dissuadet urinosa acrimonia & facile deliquium.

λ. Alcalina volatilia, ut odore & sapore offendunt, ita citò in auras dissipantur minus exactè conservata.

μ. Sapores ingratos Saccharo, aut & in Trageis præcipue (107. β.), Confectioni-

bus Saccharatis, solidis, & similibus, corrigere licet: Odores injucundos Oleis fragrantibus, quandoque Moschi Ambarique tantillo: utrique simul scopo adhibentur Elaeosacchara. Coloris gratiam conciliant Cinnabaris, Santalum rubrum, Auri foliolaria, &c. intermixta. Memor tamen cauteriarum (85. 99. 100. 101.) his utere.

v. Simpliciter studiosus ne congeras ultra 2, 3, summum 4, ingredientia, si minorem Pulveris quantitatem præscripturus es. In Trageis (107. β.), abisque mole majoribus, auctior paulo numerus ferri potest.

112. ORDO in præstituendis Ingredientibus concinnior est, si Basi præmissæ (75.) Adjuvans (78.), tum Corrigens (83.), denique Constituens (86.), subjungitur juxta (57. δ.). Alias & Quantitas seriem digerit (57. γ.). Utrobique saltem speciei similitudo simul observanda (57. β.). Saccharum, si accedit, præcipue pondere ex reliquorum quantitate determinando, semper ordinem claudit (57. ι.).

113. DOSIS (64.) Pulverum, præcipue (107. α. γ.), commoda est Drachma dimidia. Augetur tamen quandoque & ad Drachmam usque integram; sed rarius, nec nisi ægris minus nauseantibus, aut speciebus ex se se ponderosioribus, vel admodum solubilibus. Ultra vix ascenditur: uti nec infra Scrupulum fit imminutio, nisi ingre-

dientia fuerint specificè leviora. Trageas interim (107. β .), utpote plerumque & diffusiores, & gratiores, vel ultra Drach. j. facile exhibueris: quin sæpe dantur pondere non determinato, ad Cochlearium, Cultri apicem, &c. Ubique heic

a. Moles nimia, quousque fieri potest, vitanda, maxime cum injucunda fuerit materies, aut æger fastidiens, delicatior, vomituriens, deglutitione haud expedita laborans, &c.

b. Habenda ratio, uti omnium Conditionum (66.), ita maxime *Ætatis tenerioris* (ibid. γ .); ne Dosi hanc grandiore torqueas.

\gamma. Convenit hinc sæpe Numerum potius, quam Molem, Dosium augere, juxta (67. δ . ϵ .); ut usu frequentiore, minus molesto, compensetur parvitas.

\delta. Sunt tamen, quæ, Vehiculo commo- do facile solubilia, ideo ad Drachmas aliquot pro Dosi exhibita, haud difficulter ingeruntur. Salia hujus sunt classis. Ebs- hamense datur vel ad Unciam.

III4. QUANTITAS GENERALIS (64.) in variis varia est. Trageæ (107. β .) ab $\frac{3}{4}$ β , ad j, ij, imo plures, præstituuntur. Evacuantium sæpissime una saltem Dosis simul præscribitur: nisi cum animus fuerit continuo quodam tempore, aut per breviora intervalla, eidem operi instare. Alterantia, ut quandoque ad unam duasve

saltem Doses, ita frequenter ad ʒij , ʒj , ʒiʒ , præscribi simul solent. Nota tamen

a. Constantes heic limites in genere vix dari posse; determinari autem facile in casu singulari ex perspectis Ægri conditionibus, Ingredientium natura, Medici Indicatione, &c. Confer (67. *a* ad μ . 68. 92. *d*.).

β. Maxime quidem in hac Formula curandum esse, ut Quantitas Generalis per pondus Dosis, sine residuo, divisibilis sit, si discretio in Doses certi ponderis à Pharmacopœo perficienda exigitur (68. γ .).

γ . Quandoque, ubi a minus accurata Generosiorum divisione periculum timendum, consultius esse, ut singulas Doses seorsim adaptare jubeatur Pharmacopœus: quod uti fiat, postea in Subscriptione trademus.

115. PROPORTIO Ingredientium mutua, si plura miscentur, determinatur ex Dosi efficace singulorum (66.), ex Dosi Pulveris stabilita (113.), & denique ex Quantitate Generali, quam Medicus præscribere in animo habet (114.). Ergo

a. De singulis tantum cape, ut quantitates omnium computatæ constituent Remedium intento scopo par, cujus Dosis & Quantitas Generalis nec major nec minor sit, quam requiritur.

β. Si Ingredientium Dosis efficax excedit justam Pulveris Dositin (113.); vel utere regula (ibid. γ .) data, vel additis, quæ mino-

re mole agunt, vim illorum auge (80.)†: quod in specificè levioribus notandum (III. a. β.).

γ. Si contra Dosis efficacis volumen longe minus est commoda Dosi Pulveris (113.); idoneo Constituyente (86. 91.) intermixto in aptam ea molem diffunde: quod in Emeticis, Opiatis, Metallicis, &c. sæpe requiritur.

δ. Dum Liquida adhibes, memento regulæ (III. γ.)

ε. Sacchari quantitas, maxime in diffusioribus Trageis (107. β.), sæpe reliquorum ponderi æqualis, hujusve dupla, imo tripla, præstituitur.

ζ. Ubique tamen, mutationibus Virium aliarumque qualitatium, ex miscela oriundis (94. ad 102.), intentus cave, ne scopo excidas, aut profuturus lædas.

116. SUBSCRIPTIO (59.) exponit Pulveris Præparationem, Divisionem, & Receptaculum.

117. *Præparatio* tritu absolvitur, &, si plura ingrediuntur, mixtione. Injungitur autem hisce verbis: *F. vel M. F. Pulvis* (59. a. β.). Additur *Grossus*, aut una voce *Tragea*, si talis expetitur: si tenuissimus, hoc quoque, aut, loco Pulveris, *Alcohol* adscribitur (107.). Quandoque insuper monetur, miscelam & tritum diu, citò, æquabiliter, mortario tecto, esse perficien-

dum, si ita postulat natura materiei. (108.)

118. *Divisio Pulveris in suas Doses si a Pharmacopœo exigitur; subjungendum prioribus (117.): Divide in tot partes æquales.* Nec omittenda quandoque in Drafticis sollicita monitio, ut partitio fiat exactissima: quin cautiores tum saltem unicam præscribunt Dofin, hancque toties, quot Doses expetunt, singulatim confici jubent, adscribendo: *Fiat idem bis, ter, &c.* (114. γ.). Nullo horum opus est, ubi Dosis pondere haud determinatur (113.), aut ægro vel adstantibus dimetienda committitur.

119. *Receptaculo alia alio egent: ejus hinc, maxime si curatiore opus, facienda mentio.* Volatilia, aëre liquefcentia, in Vitris servantur. Pulveres in suas Doses divisi Chartulis induntur: alii Capsis, vel, ut vocant, Scatulis. Adscribitur ergo: *D. in Vitro, Chartis, Scatula.* Subjungitur, si Nebula pro Vehiculo erit: *cum Nebula vel Nebulis.*

120. SIGNATURA Titulum ponit Pulveris, tum Dofin, Vehiculum, Tempus ingerendi, Regimen, &c. juxta ea, quæ dicta sunt (60. α. β. γ. &c.). Ergo

121. *Titulus fit: v. g. Pulvis, vel Pulveres, vel Tragea: addita dein virtute: v. g. Absorbens, Pectoralis, &c. observatis simul cautelis (60. η. θ.).*

122. *Dosis vel committitur ægro dimetienda pondere, mensurave minus exacta*

(60. λ . 113.), scribendo v. g. *Sumatur Drachm. j, vel ss, vel quantum Digitabulo, Cultri apice, Cochleari, &c. capi potest.* Si vero a Pharmacopœo jam divisi exhibentur Pulveres (118.); sufficit scribere v. g. *Capiatur una Dosis.*

123. *Vehiculo* utimur vario.

α . Trageis quandoque nullo opus est, utpote ex se sat gratis (115. ϵ): sæpe tamen Panis Medicatus, Saccharatus, Biscoctus, tostus vulgaris, Vino Generoso, Rhenano, Hispanico, Rubro Gallico, Hydromelle, &c. imbutus, cui justa dein Trageæ quantitas inspergitur, heic usu venit.

β . Pulveribus aliis Nebula sæpe pro Vehiculo est; quippe qua madefacta involutus Pulvis, vix adfecto Gustus organo, per fauces labitur. Monetur tum in Subscriptione Pharmacopœus, ut totidem Nebulas, quot sunt Doses, simul exhibeat (119.); in Signatura autem illarum usus exponitur.

γ . Liquidi tamen Vehiculi crebrior est usus quod dotibus (60. λ .) memoratis præditum requiritur. Unde

1. Ad Pulveres Alcalinos, aut ex Absorbentibus Acidi conflatos, haud adhibe Vehiculum acidum; ne concitata Effervescencia nauseam parias, aut virtutem destruas (102. α . β). Est tamen, ubi ex composito talia conjunguntur: uti in Antemetico Riveriano.

2. A nimis Pingui abſtine : plerisque enim uti ingratum eſt, ita & vires ſæpe Remedii obtundit: quod circa Carnium Juſcula notandum.

3. Calidum, tepidum, frigidum, an adhibendum ſit Vehiculum, quandoque monere expedit. Pinguiuſcula actu frigida plurimis nauſeoſa. Tepida vomituros juvant. Calida Gummoſos Pulveres in grumos cogunt; Volatiles diſſipant; Ingratioribus magis evolvunt; flatus cient & ſpaſmos Hyſtericis. Ipa etiam liquidi natura, receptus utendi modus, & ægri conſuetudo, quandoque limites heic figunt.

124. *Tempora* demum, & *Regimen*, circa uſum obſervanda adſcribuntur varia, pro Indicationum varietate (60. x. μ.); quibus exponendis heic locus non eſt (7. a.).

125. Uſus Pulveris pene univerſalis eſt, & evacuandi & alterandi ſcopo accommodatus. Videndum modo, an Morbi indoles, ſedes, ſymptomata, Ægri temperies, conſuetudo, ipſiusque Auxilii indicati natura, iſthuc Formulæ non repugnent (35. 43. ad 48. 109. 110. 111.). Difficultas aut impotentia deglutiendi in Angina, Ulceribus Faucium, Apoplexia, Epilepſia, Syncope, &c. Pulveris uſum vetant.

126. SPECIMINA hæc funto.

Pulvis Emeticus ^{* * *} pro Adulto nimia cibi copia repleto.

℞. *Tart. Emetic.* gr. v.
Resin. Falapp. gr. iij.
Sacch. Albiss. Scrup. j.
 M. F. Pulvis.

℞. *Pulvis Emeticus cum Cerevisia calida sumendus pro una Dosi.*

* * *

Purgans pro Adulto.

℞. *Resin. Falapp.* gr. x.
Elaeosacch. Fœnicul. gr. xxv.
 M. terendo diu, F. Pulvis.

℞. *Pulvis Purgans, pro Dosi, mane cum Infuso Caffæ sumendus.*

* * *

Alius in Cancro nondum Exulcerato.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 110.

℞. *Resin. Falapp.* gr. vj.
Diagydi. gr. vij.
Sibii Diaphoret. non ablut. gr. xxiv.
 M. F. Pulvis.

℞. Ut prior.

* * *

Alius in Scorbuti initio. Ibid. p. 184.

℞. *Tard. Vitriol. non acid.*
Crystall. Tartar.
Sal. Polychrest. ana drach. β.
 M. F. Pulvis.

℞. *Pulvis Purgans mane ex Sero Lact. hau-
 riendus: superbibantur dein Sero Lact.
 Unc. xij.*

* * *

Alius Antihelmenticus pro Infante.

Vid. Eund. p. 234.

℞. Aloës gr. iij.

Resin Falapp. gr. j.

Vitriol. Mart. gr. ij.

M. F. Pulvis.

℞. Mane, jejuno stomacho, prouna dosi sumatur.

* * *

Pulvis Resolvens, Antipyreticus, in Peripneumonia. Ibid. p. 148.

℞. Flor. Sulphuris drach. ij.

Olibani scrup. j.

Spermat. Ceti drach. β.

Stibii Diaphoret. non ablut. drach. j.

M. F. Pulvis, dividendus in xij doses.

℞. Sumat unam omni hora cum unc. j. Mixture ibid. p. 147. præscriptæ.

* * *

Pulvis Stimulans & Resolvens. ibid. p. 43.

℞. Ol. destill. Mentb.

Majoran.

Tanacet. ana gutt. vi.

Sacch. alb. siccis. unc. j.

F. s. a. Elaeosaccharum, cui admisce

Rad. Zingib. alb.

Cort. Magellanic. ana unc. β.

℞. ut in fronte. Capiat Drach. β. ter de die ex Vino.

* * *

Tragea Peptica, Ventriculo debili, frigido, apta.

℞. *Specier. Diagalang.* unc. β.

Rad. Gentianæ

Cort. Winteranor.

Myrrh. rubræ ana drach. j.

Confect. Sem. Coriandr.

Rad. Calam. arom. ana drach. iij.

Sacch. albiss. unc. j.

M. F. Pulvis, dandus in Scatula.

S. *Tragea Stomachica: de qua Cochlear.* β.

Pani biscocto, Vino Hispanico imbuto, inspersum capiat post pastum.

* * *

Pulvis Narcoticus in Peripneumonia.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 145.

℞. *Opii lamellatim tenuiter scissi & lente exsiccati.* gr. j.

Corall. rubr. gr. xij.

Olibani. gr. vj.

M. F. Pulvis tenuis, quavis vespera iterandus.

S. *Pulvis Pacans, vesperi ante somnum sumendus.*

* * *

Pulvis Antacidus.

℞. *Lap. Cancror. ppt.*

Osteocoll.

Cretæ

Conch. Ostreor. calcin.

Corall. rubr. ppt. ana drach. ij.

E

Rad. Zedoar.

Nuc. Myristic. ana drach. iß
M. F. Pulvis tenuissimus, detur in
Scatula.

S. Pulvis Temperans. Sumatur, quantum
apice cultri capi potest, Acido infestante.

De Bolo.

127. **B**OLUS est Medicamentum internum,
molle, cohærens, Melle paullò
spissius, Buccellæ quantitate definitum: un-
de & *Buccella* quibusdam audit.

128. **M**ATERIEM ei (127.) præbet,
quidquid interno usui aptum, vel ex se,
vel permixtione aliorum, consistentiæ dictæ
capax est. Quare huc recipi possunt,

α. Sicca omnia, minore Dosi efficacia,
Pulveri constituendo idonea (110. 111.).
Vocantur hæc *Excipienda*, & sola inepta
sunt.

β. Mollia, magis minusve spissa: Con-
servæ, Electuaria, Extracta mollia, Rob,
Pulpæ, Confectiones molles, Balsama
densiora, nativa, arte facta, Unguenta po-
tabilia, Syrupi, &c. *Excipientia* hæc
audiunt; quia prioribus (*α.*) mista Boli
formam (127.) constituunt: quia & eorum
aliqua hanc ipsam ex se habent.

γ. Liquida contractiora: uti Balsama li-
quida, nativa, artefacta, Olea, Spiritus,
Tincturæ, Essentiæ, Elixir, &c. Hæc

itidem ex se inepta vel *Excipiuntur* aliis, vel hæc *Excipiunt* tanquam accessoria.

129. DELECTUM Materiae (128.) limitant sequentia.

α. Laudatur in Bolo maximè Cohæsiō non diffluens, Mollities, & Miscela æquabilis.

β Hinc Sicca (128. *α.*), aut Liquida (*γ.*), sola non conveniunt: sed Molle quid (*β*), glutinantis loco, intercedat oportet.

γ. Mollium etiam (128. *β.*) pleraque Sicci accessu spissanda sunt, ut Bolum formant. Nonnulla tamen ex se sola sufficiunt: uti Conservæ, Electuaria & Rob, spissiora. Hujusmodi igitur opus in Bolo Simplicē (62.).

δ. Ingredientia omnia ejusmodi sint, ut inter se misceri queant in compositum æquabile.

ε. Acria, Odore vel Sapore molesta, Viscida, heic potius, quam in Pulvere (111.), locum habent; cum magis regi queant. Unde & Mercurialibus drastice forma hæc commodior.

ζ. Pinguia, Balsama v. g. Unguenta portabilia, Saccharo, aliisque ficcis intertritis dividere expedit, ut facilius ingeri solvique in Ventriculo possint.

η. Sales Alcalini fixi & volatiles, aliive cito liquefcentes, in Bolos aliquamdiu conservandos haud recipiantur: deliquio enim

justa consistentia, exhalatione virtus, perit.

¶. Ideo nec inter se effervescentia, aut facile fermentantia, huc quadrant, nisi cum ingestio præparationem statim sequitur.

1. Ingredientium numerus vix unquam ultra 3 vel 4 augeatur.

130. ORDO, in præscribendis Ingredientibus heic usitator, Excipiens (128. β.) determinatæ quantitatis primo ponere loco jubet: dein Excipienda Sicca (ibid. α.); post Liquida (ibid. γ.); tandem, si quod accedit, Excipiens, cujus quantitas Pharmacopœo relinquitur determinanda.

131. DOSIS (64.) Boli a Drach. j. ad iß. vel ij. usque extenditur, haud temerè ulterius augenda, nisi cum specificè ponderosiora recipiuntur, ægerve in adsumendo haud difficilis est. Imo vix Drachmâ major sit, si ex levioribus conflatur. Unde, ubi Ingredientium Dosis efficax hos limites excedit, satius est, massam in plures Bolos dispescere, quam ossa grandiore præfocare ægrum. Compendium, uti Pulverem (113. α.), sic & vel magis etiam Bolum commendat. Nimiâ hinc parvitate heic vix peccatur; licet ne Scrupulum quidem superet Buccella.

132. QUANTITAS GENERALIS (64.) sæpissimè unam saltem, aut duas, rarò plures, quam tres vel quatuor, Doses (131.) complectitur, nisi cum perbrevis inter-

vallis capi debent. Quum enim a Pharmaco-
pœo jam partitæ exhibeantur; facile vel
nimis siccescunt, vel deliquescunt, adser-
vatæ diutius. Qui ergo Numerum Dosi
Molemque (131.) inter se multiplicat,
quantum simul præscribendum sit, novit.

133. PROPORATIO mutua Ingredientium
ex varia horum consistentia & efficacia de-
terminatur. Confer (87. 115.). Unde
haud eadem obtinet in omnibus.

α. Si Mollia (128. *β.* 129. *γ.*), ex se for-
mando Bolo apta, sola recipiuntur, Pro-
portio invenitur ex singulorum Dosi effi-
cace (66.), Dosi que Boli (131.), cognitis.
Consistentia enim tum nihil limitat.

β. Ubi Sicca (128. *α.*) excipi debent,
horum pro Dosi Drach. *β.* Scrup. ij. sum-
mum Drach. j, capienda. Excipientium
verò (128. *β.*) varia tum requiritur Pro-
portio, prout magis minusve spissa fuerint.

Conservæ, hunc in finem usitatissimæ;
Electuaria; Mel; Balsama spissa, & Unguen-
ta, a Scrup. ij. ad Drach. j. *iβ.* sumuntur.

Rob; Pulpæ; Confectiones molles, a
Drach. *β.* ad j. Scrup. iv.

Syrupi, utpote liquidiores, a Scrup. j.
ad Drach. *β.* vel j.

Scilicet, posita Siccorum mole eadem,
tanto exigitur ad ea subigenda minor Exci-
pientium quantitas, quo hæc sunt liquidiora.

γ. Hinc patet, ubi Siccorum moles mi-

nor est, Excipientia spissiora adhiberi commodius; ubi vero major, dilutiora: ne Boli Dosis (131.) justo plus augeatur.

δ. Quodsi prioribus (β.) etiam accedant Liquida (128. γ.), horum vix ultra gutt. j, ij, iij, summum iv, pro singulis Bolis recipitur. Tum vero minuenda pro rata Excipientium mollium proportio.

ε. Alias &, Siccis Liquidisque quantitate determinata (β. δ.) saltem præstitutis, Excipientium mollium quantitas arbitrio Pharmacopœi relinquitur, scribendo: q. s. (68. §. 7.). Quæ tamen methodus adhiberi nequit, si horum Dosis efficax limitatior est.

ζ. Frequentissimè autem, si Siccorum moles paullò major est, aut Excipiens Primarium desideratur spissius parciusque; ut ideo dubium sit, an sat mollicula inde Boli consistentia emergere queat; aliis Secundarii, liquidioris, v. g. Syrupi, q. s. superadditur.

η. Contra, ubi nimia Boli prævidetur mollities (129. α.), Sacchari, Pulveris Liquirit. & similibus adpropriatorum q. s. adungi solet: quod quidem maximè in Terebinthinaceis sinceris, &c. obtinet.

134. SUBSCRIPTIO ita habet: *M. F. Bolus* vel *Boli No ij, iij, &c.* Quoad *Divisionem*, eadem nonnunquam heic cautela adhibetur, qualis circa Pulveres (118.), inde repetenda. Aliquando, ornatus aut

commodæ ingestionis gratia, injungitur simul: *Auri folio*, aut *Nebula obvolvatur*; aut *exhibeatur cum Nebula*. Confer. (119.). *Receptaculum* plerumque est *Vasculum fictile porcellanum*, aut *Charta*: cujus tamen commemoratione vix opus.

135. SIGNATURA ex dictis (120 ad 125.) facile intelligitur. *Nebulam* alii pro *Vehiculo* amant; alii *Liquidum*, quo *Bolum* prius dissolvant. *Juvat & Liquorem idoneum dare superbibendum*, si *Boli* tardior aut *difficilior* in *Ventriculo* metuitur *dissolutio*: quod circa *Terebinthinacea & similia* maxime notandum.

136. *Usus* est, qualis *Pulverum* (125.); minus tamen frequens: haud enim adeo expedite semper agunt *Boli*, ac quandoque requiritur (135.). Gratificamur hac forma iis, qui varietate, aut *Bolo* magis, quam *Pulvere*, delectantur.

137. SPECIMINA hæc sunt.

* * *

Bolus Emeticus pro *Adulto*.

Rx. Vitrioli alb. gr. xxv.

Rob. Juniper. q. s.

M.F. Bolus. Detur cum Nebula.

S. Bolus Emeticus, ex pauxillo Cerevisiæ aut Infusi Theæ viridis hauviendus: post quamlibet vomitionem superbibantur Cyathi aliquot Infusi ejusdem tepidi.

* * *

Bolus Purgans in Anxietate Febrili.

Vid. Boerh. Mat. Med. p. 124.

℞. *Electuar. Diaprun. Sylv.* drach. iſſ.*Fol. Senn. Pulv.* scrup. j.

M. F. Bolus.

* * *

Bolus Antihystericus.℞. *Mithridat. Damocr.* drach. j.*Troch. de Myrrh.* scrup. ſſ.*Ol. Stillat. Succin. gutt.* ij.

M. F. Bolus, Auri folio obducendus.

S. *Bolus Pacans cum Aquæ Pulegii Cyatho*
sumendus.

* * *

Boli Balsamici.

Vid. Harris de Morb. Infant. Lib. II. Obs. II.

℞. *Terebinth. e Chio* drach. ij.*Pulv. Liquirit.* q. ſ.

M. F. Boli No ij.

S. *Boli Nervini, quorum alter mane, alter*
vesperi, ex Vitello Ovi recentis sumatur,
superbibendo singulis Aquæ Lact. Alexiter.
Unc. ij.

* * *

Boli Sialogogi.

Vid. Boerh. Mat. Med. p. 251.

℞. *Conserv. Rosar. rubr.* drach. ſſ.*Mercuvii dulc. trit.* gr. ix.

M. F. Bolus : cui similes duo alii, seor-

sim confecti, exhibeantur cum totidem Nebulis.

S. *Boli Aperientes, quorum unum singulis quadrivorius capiat æger, corpore prius Ptisana adpropriata bene impleto.*

* * *

Boli adstringentes

℞. *Rob Cornor.* drach. iij.
Extract. Tormentill. drach. j.
Boli Armen. lævig. scrup. ij.
Lap. Hæmat. ppt. drach. ℥.
Syr. Myrtin. q. s.

M. F. Boli No IV.

S. *Boli Adstringentes. Capiat omni trivorio unum ex tantillo Vini rubri, austriusculi.*

De Electuario.

138. **E**LECTUARIUM, rarius *Mistura*, frequentius ab ingredientibus *Conditis Conditum*, ab *Opio Opiata*, dictum, est Medicamentum internum, Bolo (127.) simile, paullo tamen mollius, & pluribus unâ Dosibus, a Pharmacopœo non dividendis, præscriptum.

139. **M**ATERIEM agnoscit eandem, quam Bolus (128.). Accedunt saltem *Condituræ*; utpote quæ frequentius ad *Electuaria* recipiuntur.

140. **D**ELECTUS quoque idem fere, qui (129.), hæc tamen *peculiariora* sibi vendicat.

α. Odore, Sapore, Colore, injucunda magis heic vitanda, ob usum crebriorem.

β. Deliquescentia, Exhalantia, Putrescentia, Effervescentia, facile Fermentantia, aut Acescentia, tanto minus conveniunt, quo & mollities heic major & adservatio longior requiritur.

γ. Ob easdem rationes miscela etiam exigitur accuratissima, tritu Pulverum exactiore, subactione Pinguium, Resinosorum, Balsamicorum, per Vitellum Ovi, &c. perficienda; ne mora secedant.

δ. Hinc &, si specificè graviora recipiuntur, paullo spissior consistentia ex usu est.

ε. Draistica quoque, maximè Metallica & Mercurialia, ideo absint; ne vel mistione minus æquabili, vel secessu per moram, vel minus curiosa Dosium partitione, quæ heic plerumque ægris vel adstantibus committitur, periculum inferatur.

ζ. Numerus Ingredientium paullò quidem major, quam in Bolo (129. i.), ferri potest: ne tamen nimius sit (29.).

η. Auri Argentive folia, ornatus ergo, quandoque intermiscantur; quibus, qui volet, utatur, memor interim regulæ (85. ε.).

141. ORDO, vix alius, quam in Bolo (130.), Mollia pondere determinata primo ponit loco, tum Sicca, Liquida dein, tandemque ea, quorum saltem quantitas

sufficiens præscribitur. Sponte hinc patet, Mollium si nullum pondere determinato accedat, Siccis primum deberi locum,

142. **DOSIS**, haud temerè Bolo major (131.) constituenda, rarius pondere definitur, ut plurimum mole, v. g. ad Nucis Avellanæ, Juglandis, Moschatae, Castaneæ, magnitudinem, aut quantum Cochleari, vel Cultri apice, capi potest, &c. Quandoque saltem totum portionibus aliquot, v. g. 3. 4. 5. &c. per intervalla certa ingerendum jubetur. Tum tamen cavendum itidem, ne portio quæque Buccellam excedat.

143. **QUANTITAS GENERALIS** vix minor Unciâ præscribitur, nec facile Unciis iv vel v major: prout usum magis minusve frequentem aut diuturnum postulat Indicatio. Moles grandior, diutius adservata, sæpe vel nimium spissescit, vel liquefcit, aliove modo corrumpitur.

144. **PROPORTIO** Ingredientium, ob molliorem Electuarii, quam Boli, consistentiam (138.), paullò alia, quam (133.), sequentibus limitatur.

α. Prout Excipientium (128. *β.*) varia est consistentia, ita eorum plus minusve ad eandem Siccorum (128. *α.*) quantitatem excipiendam requiritur. Hinc, posita Siccorum v. g. Drach. j., si Excipientia sunt spissiora, uti Conservæ, Electuaria Officin.

&c, opus erit horum Uncia j: si minus spissa, v. g. Rob, Pulpa, Mel, Confectio mollis, &c, drach. iij: si liquidiora, ut Syrupi, Drach. ij. sufficient. Confer (133. β.).

β. Ubi ergo variæ consistentiæ recipiuntur Excipientia, facile ex modo dictis (α.) determinatur cujuslibet Proportio. Tum vero usitatissimum est, Spissiorum saltem definita quantitate, Liquidiorum modo q. s. subjungere, juxta (133. ζ.).

γ. Liquidorum meraciorum (128. γ.), si adduntur, Proportio intelligitur ex dictis (133. δ.), collatis ad Electuarii præscribendi Dosis & Quantitatem Generalem (142. 143.). Excipientium tunc moles pro rata imminui, aut Siccorum augeri debet.

δ. Auri Argentive folia No j. vel ij. sufficiunt pro totius massæ quantitate (143.).

ε. Quandoque solito mollius mavult æger Electuarium; ut commodius dilui ingerique possit. Obtinetur id facile aucta præprimis Liquidiorum Excipientium quantitate (α. β.), monitoque Pharmacopœo in Subscriptione, si huic illorum quantitas determinanda relinquitur.

ζ. Cæterum heic quoque locum habent dicta (133. γ. ε. ζ. η.), quæ inde reperantur.

145. SUBSCRIPTIO injungit simpliciter: *M.* vel *M. F. Electuarium*, vel, si Condita

accedunt, *Conditum* (138. 139.). Additur (*molle*), si tale expetitur (144. e.). Vas fictile, album, *Receptaculi* loco servit, quod adponi, si libuerit, potest.

146. SIGNATURA ex (135. 138. 142.) sponte patet. Nonnunquam saltem heic monendum, ut ante usum agiterur massa; maximè, si specificè ponderosiora, aut facile a se mutuo secedentia, ingrediantur.

147. Usus idem est, qui Boli (136.), Hystericis insuper grandiore dulcium mole nonnunquam minus aptus.

148. SPECIMINA hæc sunt.

* * *

Electuarium Antihelminthicum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 230.

℞. *Sem. Absinth. vulg.*

Santonic.

Tanacet. ana drach. ij.

Mellis unc. ij.

M.

S. *Sumat Drach. ij. omni mane.*

* * *

Aliud purgans Antiphlogisticum. Ibid. p. 86.

℞. *Tamarind. elect. Pulp. unc. ij*

Crystall. Tartar. minutim pulver. drach. ij

M.

S. *Capiat omni 1/8 horæ Drach. j., donec commode purgetur.*

* * *

Aliud Stipticum, incrassans.

℞. *Conserv. Ros. Rubr.* unc. ij.*Mivæ Cydonior.* unc j*Flor. Granat.* drach. ʒ.*Boli Armen. lævig.* drach. ij.*Lap. Hæmatit. ppt.* drach. j.*Syr. Myrtin.* q. s.

M. F. Conditum. D. ad fictile album.

S. *Conditum Adstringens, de quo ter vel quater de die ad Castaneæ magnitudinem capiatur.*

* * *

Excitans in Febrili Languore. Ibid. p. 119.

℞. *Confect. Alkerm.* drach. j.*Zingib. condit.* drach. vj.*Rad. Contrayerv.**Serpentar. Virgin.* ana drach. j.*Syrup. V. Radic. Aperient.* q. s.

Ut F. Conditum.

S. *Capiat Drach. ʒ. omni quadriborio.*

* * *

Opiata Aphrodisiaca.

℞. *Electuar. de Satyrio* unc. ʒ.*Theriac. Andromach.* drach. vj.*Confect. Sem. Erucæ.* drach. iiij.*Troch. de Viperis.**Borac. Venet.* ana drach. ij.*Essent. Ambari liquid.* gutt. xxx.*Syrup. Condit. Zingiber.* q. s.

M. F. Opiata.

S. *Opiata Roborans. Capiatur Cochleare β. pro necessitate.*

* * *
Electuarium Antifebrile.

℞. *Cort. Peruvian. opt. unc. β.*

Sal Polychrest. drach. ij.

Syr. V. Rad. Aperient. q. f.

M. F. Electuarium.

S. *Sumatur, tempore Apyrexias, omni biborio octava pars totius, ex Vino.*

* * *
Aliud Aperiens & Detergens in Peripneumonia Suppurata. Vide l. c. p. 145.

℞. *Myrrhæ.*

Olibani. ana drach. j.

Mellis albi. unc. ij.

M. f. a.

S. *Sumat drach. j. omni hora.*

De Eclegmate.

149. ECLEGMA, *Linctus, Looh*, vocatur Medicamentum internum, Electuario (138.) liquidius, crassioris instar Syrupi lentè diffluens, ex mollioribus compositum, quod per vices linctum, ore detentum, sensim liquefcens, deglutitur.

150. MATERIES eadem fere est, quæ Electuarii (139.), vel Boli (128.). Accedunt insuper Looh Officinalia, Olea pressa blandiora, Mucilagines, Vitelli Ovarum, quandoque & Aquæ stillatitiæ.

151. DELECTUS interim notare jubet.

α. Tenerrima requiri, aut facile liquefcentia, si quæ ingrediuntur, sicca vel solida (128. α.); ne apta Linctui mollities (149.) pervertatur: sæpissime hinc abesse penitus.

β. Ideo & rarius huc recipi Conservas & Condita: trajectu tamen per Setaceum aptari posse delicatioribus.

γ. Draistica vix tuto ingredi; cum & facilior secessus, & Dosis Linctûs ad stateram haud exacta, nihil promittant certi. Verum nec scopus talia heic exigit.

δ. Acria, odore & sapore ingrata, si uspiam, heic vetari; cum lenta Linctûs deglutitio, isthæc evolvens magis, usum reddat molestissimum.

ε. Pinguia, Mucilaginosâ, ut frequenter heic adhibentur, ita cavendum, ne rancida sint, aliove modo corrupta: quod facile evenit Officinalibus diu adservatis.

ζ. Vitellum Ovi subigendis Oleosis adprime convenire: cui proximum Saccharum, Mel, & ex his confecta.

η. Numerum Ingredientium esse, qualem Boli (129. ι.).

152. ORDO in præscribenda Materie vix datur ullus constans. Quæ subigendis difficulter solubilibus (151. ζ.) serviunt, his proximè adjungito, cæterum observans regulas (57. β. γ. ε.).

153. DOSIS rarius pondere præstituitur: nec tunc Unc. β . excedit. Usitator est vulgaris vel parvi Cochlearis mensura, aut quantum Baculo Liquiritiæ capi potest.

154. QUANTITAS GENERALIS, eadem fere, quæ Electuarii (132.), vix unquam Unc. vj. superat; nisi cum usus frequentissime repetendus sat celerem facit consumptionem. Saccharatorum facilis fermentatio, Pinguium & Mucilaginosorum corruptio, calida præprimis tempestate majorem molem simul præscribere vetant.

155. PROPORTIO maximè ex cognita Ingredientium ipsiusque Eclegmatis (149.) consistentia definitur. Hinc

a. Ex Looh Officinalibus, Melle, Cremore Lactis, Vitellis, Confectionibus mollibus, Syrupis, & quæ ad horum lentorem accedunt, Mucilagibus, Oleis pressis, blandis, & similibus, quacunque fere portione junctis, Linctus exsurgit. Virtutum medicata singulorum, Pretium, & alia (66. *a* ad π .) limites figunt. Saponum modo satis sit ad subigenda Pinguia (151. ζ .) Vitelli fere subtripulum, Mellis aut Sacchari plus requiritur.

β . Conservæ, Electuaria, Pulpæ, triplum vel quadruplum diluentis Syrupi fere exigunt: Sicca octuplum. Unde utrorumque simul ingredientium proportio patet. Ubi autem Setaceo arcentur partes

Solidæ de Siccis aut Conservis (151.β.), major eorum quantitas recipi potest.

γ. Olea stillatitia, Balsama liquida, Elixir, Essentiæ, Tincturæ, Spiritus, & similia efficaciora, Dosi restrictiore, ut in Electuariis (144.γ.), accedunt, vix ideo mutata reliquorum proportione.

δ. Aquæ stillatitiæ, cum nimia metuitur crassities, addenda quantitas Pharmacopœi relinquatur arbitrio: quo fine frequentius etiam Syrupi q. s. adhibetur. Dilutior consistentia Sacchari q. s. cogi potest.

ε. Haud tamen adeo proprius est Linctui consistentiæ gradus (149.), quin sæpiuscule ultra vel citra excedatur: ut hinc nec proportionum leges modò exhibitæ inviolabiles sint. Metus divortii Pinguium paulo majorem quandoque suadet crassitiem.

156. SUBSCRIPTIO jubet: *M. F. Linctus*. Trajectu per Setaceum si opus, is ante injungitur. Cum difficulter miscibilia accedunt, exactior commendanda subactio. Fictile pro *Receptaculo* est: quod addi potest. Baculus Liquiritiæ, rasus, altero extremo contrusus, quandoque Dosi veluti determinat, de quo in Eclegma intincto lingitur. Subjungitur ergo: *Detur ad Fictile cum Bacillo Liquiritiæ*.

157. SIGNATURA, præter communia, quæ ex (120. 121. 122. 146.) patent, injungit saltem, assiduo, vel certis temporum

intervallis, portionem (153.) ore continendam esse; ut lente liquefcens deglutiat. Si per moram divortii metus est, agitatio ante usum instituenda præcipitur.

158. **U**SUS in morbis tantum, internas Oris partes, Fauces, Oesophagum, Laryngem, Trachæam, Bronchia, infestantibus, viget: frequens hinc est in Aphthis, Tussi, Peripneumonia; Phthisi, &c. scopo emolliendi, demulcendi, adstringendi, &c. rarior in aliis.

159. **S**PECIMINA sumto.

* * *

Linctus ad Sputa suppressa in Peripneumonia. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 148.

R. *Olei Amygdal. dulc. recens press.*
unc. iß.

Syrupi Violar.

Mell. Virgin.

Vitell. Ovi recent. ana unc. ß.

M. accuratè.

S. *Lingat Unc. ß. omni horâ, donec Sputa redeant.*

* * *

Alius ad partes Aphthis delapsis excoriatas. Ibid. p. 170.

R. *Syrup. Papav. alb.*

Cremor Lact. dulc. ana unc. ij.

Vitell. Ovorum No ij.

Aq. stillat. Rosar. unc. ij.

M.

S. *Hujus pauxillum ore assiduo contineat.*

* * *

Alius Tussim leniens.

℞. *Loob sani & expert.**Syr. Diacod.**Mucilag. Rad. Altheæ Aq. Rosar.*
*extract. ana unc. j.**Spermat. Cet. Vit. Ovi solut. drach. j.**Sacch. crystall. q. s.*M. F. *Linctus. Detur in Ficili cum*
*Baculo Liquiritiæ.*S. *Lampat sæpius, cum Tussis urget.*

* * *

Alius incrassans Sydenhami.

℞. *Conserv. Ros. rubr.**Syr. Violar.**de Meconio ana unc. j.**Sem. Papav. alb. drach. iij.**Contusis simul, & per Setaceum*
*trajectis, adde**Ol. Nuc. Moschat. express. gr. vj.*F. *Eclegma.*S. *Ut supra.**De Pilulis.*160. **P**ILULA, alias *Catapodium*, est Medi-
camentum internum, siccum,
pressu tamen sequax, ex materie cohæren-
te in globuli formam coactum.

161. MATERIAM exhibet, quidquid, interno usu probatum, vel ex se, vel mixtu aliorum, in justam Pilulæ consistentiam (160.) denseri aptum est. Quare generatim eadem, quæ (110.) enumerata sunt, heic adhibentur.

162. DELECTUM tamen diversum ordinant cohæsiō heic requisita, Dosis parvitas, & forma minus evoluta. Hinc

α. Ingredientium alia vocantur *Excipientia*, alia *Excipienda*. Confer (86. 128.). Hæc enim, utpote primaria, sæpissime ejusmodi sunt, ut sola, sine addito, in Pilulam (160.) apte cogi vix queant.

β. *Excipienda* sunt vel (1.) Sicca Cohærentia: uti Gummi, Gummi-resinæ, Resinæ, Extracta solida, Succī densi, Massæ pilulares, Officinales, Saponēs solidi, Trochisci efficaciores, &c. Vel (2.) Sicca Pulverulenta, ex quovis Regno petita.

γ. Hæc inter tamen & aptissima sunt & usitatissima priora (β. 1.). Posteriorum (β. 2.) ea præcipuè, quæ specificè graviora & minuta Dosi efficacia sunt, adhibentur, exclusis Pulveribus levibus, macilentis, haud facile cohærentibus, majore saltem mole actuosis, minus subtilibus.

δ. Massæ autem Pilulares Offinarum, exceptis paucis, quæ concinniores & frequenti in usu sunt, rectius omittuntur; cum

diutius adservatæ plerumque vel arescant nimis, vel alio modo corrumpantur.

e. Salibus etiam vel cito liquefcentibus, vel exhalantibus, non adeo locus heic est; quamvis restrictior tamen quantitas, aliis subacta, ferri possit.

ζ. At Generosiora quæcunque, Acrida, Mercurialia, Metallica, & similia, aptissime hac forma exhibentur.

η. Quin & sapore aut odore molestissima huc recipiuntur: neque enim his tegendis accommodatior alia est Formula.

θ. *Excipientium* (α.) loco serviunt vel (1.) Spissiora, ut Mēl, Terebinthina, Extracta mollia, Electuaria rarissime, Mica Panis recentis, quæ huc referri potest, & ejusmodi alia. Vel (2.) minus Spissa: ut Confectiones molles, Syrupi, Vitellus Ovi, Balsama similia, Mucilagines, &c. Vel (3.) Liquidiora: ut Essentiæ, Elixir, Extracta Essentialia, Tincturæ, Spiritus fermentati, Olea Aromatica, &c.

ι. Haud tamen Excipientium quævis (θ.) quibusvis Excipiendis (β.) quadrant. Sicca tenacia (β. 1.), præprimis Resinosa, Liquidioribus (θ. 3.), tum & Vitello Ovi, & Balsamis (θ. 2.), aut Terebinthina (θ. 1.), gaudent. Sicca Pulverulenta (β. 2.) glutinantibus (θ. 1. 2.) egent.

κ. Quandoque vel omnia vel aliqua Excipienda (α.) ex classe Excipientium (θ.) se-

liguntur, magis minusve spissa. Excipientium tunc vices implent sicca, pulverulenta, bibula: uti Farinae, Pulvis Liquiritiae, & similia.

λ. Ingredientium numerus est, qualis in Bolo (129.ι.), si massa minor praestituitur; si major, qualis in Electuario 140.ζ.).

163. ORDO (57.), vix constans, Excipienda tamen (162.β.κ.) plerumque jubet praemittere juxta speciei similitudinem & singulorum quantitatem (57.β.γ.) digesta, subjunctis dein Excipientibus (162.δ.κ.), horumque illis loco ultimo, quæ non definita quantitate praescribuntur (57.ε.). Ubi Partes Compositionis (74.) obtinent, regulam (57.δ.) sequimur: quod in Purgantibus sæpe usu venit.

164. MOLES cujusvis Pilulae, hodie, quam olim, minor, haud tamen ubivis eadem, aliis Aëgris, Medicis, Nationibus, alia arridet. Major est, si massæ granis viii vel x constat, Anglis tamen & Gallis usitatissima, imo vel hac quoque grandior. Mediocre dant grana ij ad v, quæ inter Belgas ferè recepta est. Minimam grani j Germani amant, quorum nonnullis hæc etiam, major visa, non nisi in ii, iij, vel iv, discerpta Pilulas denuum placet. Notet heic Tyro

α. Specificæ gravitatis Ingredientium differentiam ex eodem massæ pondere Pi-

Iulam alias maximæ, alias minimæ, molis dare posse: ut ideo illius ratio omnino habenda sit.

β. Parvitati favere faciliorem in Ventriculo dissolutionem, hinc promptiorem actionem; quum magis aucta detur superficies.

γ. Molem contra grandiolem, diutius adservatam, eadem de causa, haud adeo cito exarescere, durari, exhalando vim perdere.

δ. Scopum igitur suum, materiæ naturam, massæ Quantitatem Generalem, Dosis molem, &c. dum inter se comparat Medicus, Ægro locoque simul se accommodans, (30.43.), facile heic legem sibi statuit.

165. Dosis quò minor, eò ferè gratior, modò efficax sit; ut ideo defectu peccari heic vix queat. Scrup. j. ad Drach. β. commodè ingeritur simul. Ad Scrup. ij. vel Drach. j. raro adscenditur, nisi Indicatione urgente, Materie specificè graviore, Ægro facili. Cæterum

α. Alterantia, lentè actura, sensim in sanguinem insinuanda, ægrè solubilia, minuta potius quantitate crebrius iteratâ, quam grandiore simul, prudenter dederis.

β. Sialogoga Mercurialia, Purgantia drastica, & similia, tutius itidem partita in minores Dosi efficace ingeruntur; nisi cum

Indicatio exigit, conatu validiore morbum adgredi, nec alia repugnant. Confer. (21. 66. v. 67. ε.).

γ. Ubi absque insigni motu, aut per Epicrasin, purgandum, ex usu est, Dosis efficacis partem tertiam vel quartam exhibere vesperi, reliquum proximo manè.

δ. Numerus pilularum pro Dosi definitur facile ex quantitate Dosis hætenus exposita, per pondus Pilulæ desideratum (164.) divisa.

ε. Sunt, qui, superstitione a Medicis etiam introducta moti, Numerum Pilularum, maxime Purgantium, parem pro Dosi horrent. His gratificari parvæ molis est.

166. QUANTITAS GENERALIS hæc, si uspiam, laxissima est, nec nisi in casu singulari determinanda ex pondere & numero Dofium (165.), quas Indicatio rite deducta, collata ad varias Aegri conditiones, & Ingredientium naturam, simul præstitundas jubet. Repetantur dicta (67. 92.). Evacuantia ad unam sæpe, aut duas, tresve Doses saltem præscribuntur: Alterantia quandoque ad totidem Uncias. Memor hæc itidem sis regulæ (114. β.). Quin &, quæ proxime sequitur (γ.), nonnunquam hac in Formula conducet.

167. PROPORATIO mutua Ingredientium facile invenitur per sequentia.

α. Excipienda (162. β. κ.), utpote pri-

maria, suis capiantur Dosibus efficacibus, Indicationi adpropriatis, (66. 67. 87 ad 91. 165. 166.), tanquam si sola forent exhibenda.

β. His (α), si fuerint Sicca Tenacia (162. β. 1.), tantillum quia sufficit Excipientis (162. γ.), id q. s. saltem adscribitur; imò quandoque penitus omittitur, tam delectu, quam mole ejus, si opus est, Pharmacopœi dexteritati commissis.

γ. Si vero Excipienda Sicca Pulverulenta sunt (162. β. 2.), varia requiritur Excipientis quantitas pro varia hujus consistentia (162. γ.). In genere tanto plus, quod id ex se spissius est. Unde tum speciatim Posita Excipientorum

	Unc. j.
Excipientis	Spissi (162. γ. 1.) Drach. v. ad vj.
	Minus spissi (ibid. 2.) Drach. iij. ad iv.
	Liquidioris (ibid. 3.) Drach. ij. ad iij.

opus est, ut obtineatur justa Pilulæ spissitudo (160.). Quandoque tamen & heic, ut ante (β.), determinatio quantitatis arbitrio Pharmacopœi relinquitur.

δ. Scitur hinc facile Proportio necessaria, cum Excipientia plura diversæ consistentiæ, aut Excipienda utriusque classis (162. β. 1. 2.), simul adhibentur.

ε. Excipienda (162. κ.) Pilulâ liquidiora subiguntur Pulveris adpropriati q. s. : li-

et vel hujus etiam Proportio ex regula (γ.) intelligatur.

ζ. Si Excipientium quantitates determinaturus anceps metuis, ne justo nimiae aut parciores sint, cape proxime tam parum, ut non sufficere certo scias, ac secundarii Excipientis q. s. subjunge!

η. Pateat hinc, quantæ necessitatis sit Regula (35.). Quin & gravitatis specificæ variorum cognitio heic adprime utilis est; quum multa inde proportionis discrepantia oriatur.

θ. Cæterum memento (86. 88. γ.); ut Excipientium, si qua virtus est vel adjuvans vel deprimens actionem Excipiendorum, eam in Dosi determinanda simul computes, aut Excipiendorum quantitatem pro rata modereris. Confer supra (α.).

168. SUBSCRIPTIO est: *M. F. Pilulæ*. Additur semper vel numerus omnium: v. g. *No. j, ij, iij*, & sic porro: vel, præcipue si grandior est massa, quotnam ex certo hujus pondere formari debeant: v. g. *Ex Scrupulo No. v, vij, &c*: vel denique quanti ponderis exigatur quælibet: v. g. *Singulæ gr. ij. iij. iv. &c*. Subjungitur quandoque *Involucrum*, si peculiare expetitur: Pulvis nempe quidam subtilis, ut *Glycyrrhizæ, Cinnamom. Lap. Cancr. Chinæ, &c*; quo obvolvendæ jubentur, ne inter se cohærescant. Vel adscribitur: *Auri*

aut *Argenti foliis obducantur*: quod tanto heic magis ferri potest, quia & colores corrigi, & sapes odoresque, sæpe injucundissimos, compescit, & consistentiam a fluxu, duritie nimia, aut collapsu in pulverem, defendit; quamvis interim mora longiore fucus fordeat. Charta pauciorum, Scatula plurium *Receptaculum* est.

169. SIGNATURA, post *Titulum*, ex nomine & virtute compositum (60. γ.), *Dosis* (165.) determinat *Pilularum Numero* (ibid. δ. ε.); nisi cum omnes una vice capiendæ sunt. *Tempus & Regimen* limitat *Indicatio*: ubi cavendum, ne *Doses Generosiorum*, juxta (165. β.) partitæ, altera alteri citius superingerantur, quam de prioris effectu aliquid statui queat; cum tardior *Pilulæ* dissolutio actionem sæpe minus expeditam reddat. *Vehiculo* alii nullo utuntur: alii solido vel spisso, *Nebula* v. g, *Pasfula* majore, *Pruno cocto*, *Gelatina* vel *Rob* gratiore, & similibus: alii liquido, quod frigidum ferè aptius est; quum calido emollita materies & gustum magis adficiat, & colliquescens faucibus quandoque adhærescat incommode. *Liquore* etiam superbibendo nonnunquam opus, tum ut abstergantur saporis ingrati reliquiæ; tum ut solutio & actio promoveatur. Confer, (60. λ. 123. β. γ. 135.).

170. *USUS* æque ferè universalis est, ac

Pulverum (125.), Evacuacioni pariter ac Alterationi, maximè tamen in Chronicis, conveniens. In Acutis rarius, nisi Narcotica, Emetica, & similia, hac forma dari solent. Ingratissimis commode ingerendis aptissima Pilula. Sunt tamen &, quibus minus placet: his ergo alia forma consulendum (43.). Infantibus malè offertur, quia mandunt. Temperiei siccae minus convenit (47.): quod tamen liquido idoneo, ante vel post exhibitio, corrigi potest. Difficultas aut impotentia deglutendi magis etiam Pilulæ, quam Pulveris (125.), usui obstat. Promptissimæ tandem actionis necessitas eam quoque excludit (169.).

171. SPECIMINA hæc sunt.

* * *
Pilulæ Emeticæ in Febre Intermittente.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 131.

℞. *Tart. Emetic.* gr. v.

Micæ Panis q. s.

Ut F. Pil. No. v.

S. *Pilulæ Emeticæ pro una Dosi, cum Cerevisia calida capiendæ.*

* * *
Pilulæ Purgantes in simili casu.

℞. *MPilul. Ruffi* scrup. j.

Resin. Jalapp. gr. iv.

Sal. Absynth. gr. ij.

Elix. Propriet. s. acido. q. s.

M. F. Pilulæ No. ix.

S. *Pilulæ Purgantes, die intermissionis, mane, pro Dosi capiendæ.*

* * *
Purgantes in Scorbuti principio.

H. Bœrh. l. c. p. 184.

℞. *Pil. Coch. Maj.* drach. j.

F. Pilulæ No. xxi.

S. *Capiat duas vesperi ante somnum, mane quinque ante jentaculum.*

* * *
Adstringentes in Fibra laxa, ad similitudinem Ibid. p. 8.

℞. *Extract. Tormentill.* drach. j.

Bistortæ.

Pulv. Cort. Granator. ana drach. β.

Lap. Hæmatit. ppt. scrup. j.

Syr. Myrtin. q. s.

M. F. Pilulæ singulæ gr. ij.

S. *Pilulæ Roborantes. Capiat Aeger unam ter, quater, de die, ex Unc. j. Infusi, Decocti, vel Vini Medicati. Ibid. p. 5. ad 7. descriptorum.*

* * *
Pilulæ Resolventes, Stimulantes in Morbis a Glutinoso Spontaneo.

℞. *Sapon. Alcalici, vel Starkejani dicti* drach. iβ.

Extract. Centaur. min.

Gummi. Galban. ana drach. j.

Sagapen. scrup. ij.

Ol. Stillat. Absynth. gutt. xij.

Cort. Winteran. subtil. pulveris. q. s.

Ut F. Pilul. ex Scrap. j. No. x, deaurandæ.

S. Ut in fronte. Capiat Aeger ij. ter vel quater de die ex Vino.

* * *

Pilulæ Balsamicæ in Gonorrhœa Venerea.

Ibid. p. 247.

℞. *Terebinth. vulg. unc. j.*

Rhei-barb. unc. ß.

Glycyrrhiz. sicc. q. s.

Ut F. Pilulæ, singulæ Gr. iv.

S. Capiat unam omni horâ.

* * *

Pilulæ Narcoticæ. Ibid. p. 62.

℞. *Opii purissimi. gr. ij.*

F. Pilulæ No. iij.

S. Detur una pro Dosi, repetendo post horam, si prior nihil effecit, sic & tertio.

De Trochiscis Internis.

172. **T**ROCHISCUS *Pastillus*, est Pilula (160.) non globosa, quæ non integra, sed, instar Eclegmatis (149.), sensim in ore dissoluta, deglutitur: ut hinc *Eclegma solidum* ferè dixeris.

173. *Officinalem* verò a *Magistrali* heic omnino distinguere juvat (6.): nam, licet forma utrobique conveniat, usus tamen sæpe diversus est; cum prior, conservationi

ingredientium magis dicatus, compluribus aliis Formulis frequenter accommodetur.

174. MATERIES in genere est *Excipienda* vel *Excipiens* (128. α . β .).

α . *Excipienda* sunt vel (1.) Sicca Macilenta. Vel (2.) Sicca Tenacia (vide 162. β .). Vel (3.) Mollia: ut Pulpæ, Electuaria, &c. Vel (4.) Liquida Diffusiora: ut Decocta, Infusa, & similia: aut Contractiora: ut Olea Aromatica, &c.

β . *Excipientium* loco serviunt vel (1.) Liquida minus tenacia: ut Aquæ stillatit. Vina, Spiritus Vini, Succi, Decocta, Infusa Vegetantium. Vel (2.) Viscida: ut Albumen Ovi, Mucilagines, Syrupi, Balsama, Mel, Pulpæ, &c. Vel (3.) Sicca Glutinantia: ut Gummi, Extracta solida, Succi densi, &c. Vel (4.) Sicca Macilenta: ut Farinæ Orobi, Lupinorum, & similia.

175. DELECTU tamen heic opus; cum omnia omnibus haud promiscuè quadrent. Ergo

α . *Excipienda* (174. α . 1.) egent plerumque *Excipientibus* (β . 2.).

β . *Excipientibus* (ibid. α . 2.) sufficiunt *Excipientia* (β . 1.) apte selecta.

γ . *Excipienda* (ibid. α . 3.) requirunt *Excipientia* (β . 4.).

δ . *Excipienda* (ibid. α . 4.) gaudent *Excipientibus* (β . 3.).

ε. Facile hinc intelligitur, cum Excipienda variæ consistentiæ simul recipiuntur, an & cujus generis Excipientibus opus sit; tum quod aliquando nullum requiratur.

ζ. Cæterum Sapore & Odore injucunda heic vitanda, aut saltem parcius immiscenda, ob (151. δ. 172.).

η. Generosiora itidem, aut valde Acria, scopus hinc & usus ferè excludit.

θ. Salibus eadem de causa, tum & ob facile deliquium, Saporemque ingratum, vix adeo locus heic conceditur.

ι. Sacchari contra frequens usus est, quò Saporis gratia, facilior in ore dissolutio, & amplior reliquorum diffusio obtineatur. Postremo sine & Amylum sæpe adhibetur.

κ. Valdè tenacia pro Infantibus ne præscribito! Mansa enim dentes conglutinando molestiam creant.

λ. Numerus Ingredientium haud major sit, quam in Electuario (140. ζ.).

μ. Si Trochisci Officinales prostant scopo apti, his potius utendum (29. 37.).

176. ORDO heic idem obtinet, qui in Pilulis (163.).

177. MOLES Trochisci, olim a Drach. j ad jii. usque extensa, hodie a gr. vi. vix ultra Scrup. β. augetur; imò quandoque gr. ij. vel iij. tantum æquat, si Suaveolentiæ Spiritûs dicatur. Sæpissimè autem pondere non determinatur, sed saltem Pisi, Lu-

pini, &c. magnitudine. Neque hinc periculi metus est in Magistrali (172. 173. 175. n.).

178. FIGURA est plana orbiculata, trigona, tessulata, rhomboides, cylindrica, aut quævis alia, cujus, æque ac signi imprimendi, selectio Pharmacopœi arbitrio facile relinquitur.

179. DOSIS saltem numero determinatur, pro mole Trochiscorum majore vel minore (177.), & Ingredientium natura, vario. No j. ij. iij, vel aliquot simul in ore volutandi jubentur. Cum Draistica, quod rarissimum est (175. n.), ingrediuntur, Opium v. gr., ex pondere cujuslibet Trochisci cognito numerus accurate determinari, juxta Draistici ingredientis notam proportionem.

180. QUANTITAS GENERALIS Unciâ j. vel iß. vix inferior præstituitur; quum parcior massa Pharmacopœo incommodet: Sitamen solis uteris Officinalibus (175. µ.); non est, cur limiti huic te adstringas, præscripturus tunc saltem, quantum scopo sufficit (67. 68.).

181. PROPORTIO Excipientium ad Excipienda, uti varia est, pro varia utrorumque consistentia, ita vix accuratè determinari in omni casu valet. Unde, cum Ingredientia generosiora heic locum non habeant (175. n.), tutò arbitrio Pharmacopœi relinquitur (58. §. 7.). In genere ta-

men sequentia notasse ex usu erit.

α. Pondus specificum in Siccis Macilentis (174. *α.* 1.) majus vel minus insignem facit differentiam quantitatis necessariæ Excipientium.

β. Manente Excipiendo eodem, tanto minor requiritur Excipientis quantitas, quo hoc spissius est.

γ. Hinc ad Siccorum Macilentorum (174. *α.* 1.) mediæ gravitatis, part. iij. Excipientium (*β.* 1.) fere requiruntur part. ij. Excipientium vero (*β.* 2.), pro diversa consistentia, part. iv. ad vi.

Ad Siccorum similium, levissimorum, part. iij. Excipientium (*β.* 1.) part. iv. Excipientium (*β.* 2.) part. vi ad ix.

Ad Siccorum Tenacium (174. *α.* 2.) part. iij. sufficit Excipientium (*β.* 1.) pars j.

Ad Mollium Excipiendorum (174. *α.* 3.) part. iij. opus est. Excipientium Siccorum (*β.* 4.) part. ij.

Ad Liquidorum (174. *α.* 4.) part. iij. Excipientium Siccorum (*β.* 3.) part. ix.

δ. Saccharum sæpe additur pondere reliquorum æquali, duplo, triplo, quadruplo, & ultra: prout conditiones (175. *ι.*) requirunt. Idem de Amylo obtinet.

182. SUBSCRIPTIO est. *M.F.l.a. Trochisci.* Moles adscribitur vel pondus (177.): v. g. *Parvi:* aut *Pisi, Lupini, magnitudine:* aut *gran. ij. vi. Scrup. β.* Nullo horum opus,

si Officinales saltem præstituantur (175. *µ.*).
 Scatula, Charta, &c. pro *Receptaculo* est.
 Ubi Draistica ingrediuntur (179.), Excipientium interim quantitate non determinata; prudentiæ est, nec magnitudine, nec pondere, sed numero definire Trochiscos, ex tota massa formandos; uti in Pilulis (168). Sic certior eris, quantum de Draistico in quovis Trochisco detur.

183. SIGNATURA sponte patet ex (60. 157. collat. cum 172. 179.).

184. USUS minus frequens est, nec fere ulterius hodie extenditur, nisi (1.) ad mala Faucium, Pharyngis, Laryngis, Asperæ Arteriæ, &c. instar Eclegmatis (158.): (2.) ad Fœtorem Spiritus: (3.) ad Prophylaxin a contagio.

185. SPECIMINA funto.

* * *

Trochisci ad Ptyalismum ab Aphthis delapsis.

℞. *Succ. Catechu* drach. ij.

Sang. Dracon.

Cort. Granat.

Extract Agrimon. ana drach. j.

Mucilag. Sem. Cydonior. cum *Aq. Rosar.* extract. q. s.

M. F. l. a. Trochisci Pisi magnitudine.

S. *Trochisci Roborantes*, quorum unum assiduò ore volutet Aeger ac lente deglutiat.

DE TROCHISCIS INTERNIS. IOI

* * *

Trochisci Opiati in Pulmone suppurato,
rupto. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 145.

℞. *Succ. Liquirit.*

Flor. Sulphur. ana drach. ij.

Oliban. scrup. ij.

Opii puri scrup. j.

Bals. Copayb. q. f.

Ut exacte mistis F. Trochisci No. XL.

℞. *Trochisci Pacantes*, quorum duos sumat
qualibet vespera ante somnum.

* * *

Trochisci Suaveolentes ad Fœtorem Spiritus.

℞. *Resin. Cort. Thymiam. Hoffm.* scrup. j.

Ambar. grys. gr. xv.

Moschi gr. vij.

Ol. Cinnamom. gutt. vj.

Sacch. albissimi unc. j.

Cum Mucilag. Gumm. Arab. in Aq.

Cinnam. factæ f. q. F. l. a Tro-
chisci minimi.

℞. *Unum vel alterum* pro necessitate ore volutet.

* * *

Trochisci Sublinguales ad Prophylaxin a
contagio.

℞. *Theriac. Andromach.* drach. ij.

Myrrb. elect. drach. j.

Ol. still. Cort. Citri gutt. xij.

Succ. Citri recent. unc. β.

Pulv. Cort. Aurant. q. f.

Ut F. l. a. Trochisci singuli Scrup. β.

S. Mane exiturus capiat unum, alterum sub lingua detineat.

De Electuario Solido.

186. **E**LECTUARIUM SOLIDUM, *Morsulus, Tabella*, est Medicamentum, internum, ficcum, variæ figuræ, ex varia materie, interventu Sacchari soluti & cocti, in formam solidam, fragilem, coactâ, constans. Unde patet ejus a Trochisco (172.) discrepantia.

187. MATERIES iterum est vel *Excipienda*, vel *Excipiens*.

Excipienda sunt ea ferè omnia, quæ ad Electuaria recipiuntur, tam *Excipientia*, quam *Excipienda* (139. 128. α . β . γ). Ex quo nominis (186.) manifesta est ratio.

Excipiens semper est Saccharum minus pingue, liquore idoneo, maxime aquoso, solutum, ad justam consistentiam incoctum.

188. DELECTUS tamen nonnulla habet singularia. Videlicet

α . Requiritur heic cum Soliditate Fragilitas, Cohæsiõ non lentescens, facile in ore Deliquium, nec injucundus Usus.

β . Hinc Gummi, Extracta, Succii densi, Terrestria pingua, & id genus alia, quæ tenacitatem inducunt, parcius immiscenda.

γ . Ideo nec Saccharum adhibetur pinguitudine propria aut misto glutine lentum; sed ferè albißimum simplex, aut Rosatum.

δ. Nec Sapore vel Odore molestioribus adeo heic locus est; quum deliquium in ore, aut manducationem, usus exigat.

ι. Salia quoque, præsertim facile liquefcentia aut exhalantia, vix recipiuntur.

ζ. Crassiores quidem Pulveres heic in usu sunt, at simul molliculi. Duriora, nisi tenuissimè comminuta, inter mandendum moleste strident.

η. Absint & Acida Fossilia, utpote Sacchari obstitura coagulo.

θ. Unguinosis itidem ne utaris vetat eadem ratio & injucunditas.

ι. Nucleos, Oleo facile rancescente scatentes, Carnes, & similia, male adhibueris, si longos in usus præscribis.

κ. Adstringentia, Incrassantia, exulent; quum vires perdant Saccharo copioso suffocata.

λ. Generosiora, quin & specificè graviora, admittit Morsuli soliditas; modo miscelæ æquabilitas accedat.

μ. Suaveolentiam Ambaro, Moscho, Zibetho, parcè intermistis, aut Liquidis fragrantibus, Oleis, Essentiis, &c. massæ jam congelatæ allitis; Coloris gratiam adpressis Auri Argentive foliis, aut Flosculis varii coloris, minutim concisis, paullò ante refrigerium inspersis, adfectet, qui volet, memor tamen (85.).

7. Numerus Ingredientium haud sit major, quam in Electuario (140. ζ.).

189. ORDO heic idem obtinet, qui in Trochiscis (176.) & Piulis (163.): quamvis sæpe minus respondeat Ordini justo præparationis.

190. FIGURAM alii aliam huic Massæ conciliant; quæ tamen ut virtuti addit vel demit nihil, ita rectè Pharmacopœi arbitrio committi potest. Vel enim gelascentem pyxidi infundunt, hujus ut figuram induat, *Pandaleon* tunc dicta: vel & totam simul, aut per partes, super planum effusam scindunt finguntve in massulas quadratas, quadrato-oblongas, rhomboideas, &c., quas *Morsulos*, *Tabellas*, *Tessellas*, *Lozangias*, &c. adpellant; licet satius foret, unicum *Morsulorum* vel *Tabularum* nomen, exterminatis reliquis, constanter adoptare.

191. MOLES Morsuli vel pondere, vel mensura, determinatur rarissime; nec adeo limitata est, quin a Drach. j. ad Unc. β, & ultra, se extendat.

192. DOSIS præstituitur Numero, ad dimidium, j, ij, &c. Morsulos; prout majores minoresve sunt: aut Frustulo, si massa indivisa est: aut & Pondere, si efficaciora continentur: tum verò itidem major minorve est, pro varia Ingredientium vi & proportione. Unciam tamen vix excedit.

193. QUANTITAS GENERALIS minor

Unc. iv. haud commode præparatur. Si tamen Officinali uteris Composito, quantum scopo sufficit, præscribere licet; quamvis ne Unc. β . quidem id excedat.

194. PROPORTIO Ingredientium, quoad Excipienda inter se, determinatur ex cognita singulorum natura, collata scopo intento, & cautelis datis (188.). (Vide & 56. 67. 115. *a.* ζ .). Excipientis autem respectu illorum proportio ex sequentibus liquet.

a. In genere Sacchari quadruplum aut sextuplum ratione Excipiendorum aptè adhibetur. Sunt tamen, quibus octuplum, & vel plus etiam placet: at minus rectè; quum mole tanta nimis diffundatur virtus reliquorum, quandoque & obtundatur: unde Dosis efficax præter necessitatem augetur.

β . Ratio interim habenda ponderis specifici, & consistentiæ, Excipiendorum. Levissima, ob volumen auctius, copiosiore gaudent Excipiente. Sicca, dura, bibula, cum Saccharo parciora ferè lapidescunt (188. *a.*).

γ . Si Excipienda ipsa Saccharum continent, quantitas Excipientis pro rata immiui debet: quod circa Conservas, Conditas, Confectiones, &c. notandum.

δ . Sæpe tamen Sacchari Proportio Pharmacopœi arbitrio relinquitur (58. θ . 7.): a quo tamen abstinendum, si Dosis ponde-

re requiritur determinata (192.); quum constans limes omnibus in Officinis non obtineat, nec tantæ heic molis sit dubium tollere.

195. SUBSCRIPTIO præcipit: *M. F. l. a. Morfuli, Tabulæ, Electuarium solidum, Pandaleon, vel Confectio in Morfulis, &c.* (190.) commisso cæterum præparationis modo & ordine Pharmacopœi dexteritati. Subjungitur dein, si ita visum fuerit, quo Liquore illinenda, an Auro, vel Flosculis, ornanda sit massa (188. $\mu.$). Quandoque & Pondus commemoratur cujusvis Morfuli (191.), & Scatula pro *Receptaculo*. Quod si verò Officinale adhibes (193.), vix ullo horum opus; nisi forte libuerit, externi ornatus quidpiam superaddere (188. $\mu.$).

196. SIGNATURA ex (60. 186. 190. 192.) liquet. *Vehiculi* necessitatem tollit Saccharum. *Utendi Tempus & Modum* definit Scopus: vel enim commanducatum, vel saliva paulatim liquatum, deglutitur.

197. Usus hodie in universum rarior est. *Pandaleon* ferè prorsus exolevit. *Morfulis* adhuc locus. Purgantia, Antihelminthica, Stomachica, Carminantia, Antacida, Antiglutinosa, Aphrodisiaca, Alexipharmaca, Bechica, halitus graveolentiam corrigentia, quandoque sic exhibentur. Grata cæterum Formula, domestico usui, iter facientibus, non inepta, sat diu incorrupta manens, fucio Infantibus, Deli-

catis, faciendo commoda, expeditæ tamen
actioni, Sanguine nimis tenui laborantibus,
Hystericis sæpè, tum quibus dulcia infesta
sunt, quin & Pauperibus, minus convenit.

198. SPECIMINA funto.

* * *

Morsuli Antihelminatici, Vermium ni-
dum destruentes.

℞. *Conserv. Absynth. vulg.*
Semin. Santonic.

Tanacet ana drach. ij.

Æthiop. mineral. drach. iiij.

Resin. Jalapp. drach. iß.

Sacch. albiss. Infuso Tanacet. solut.
unc. v.

M. F. l. a. Morsuli, singuli Unc. ß.

S. *Capiat unum mane & vesperi, vacuo Ven-*
triculo.

* * *

Morsuli Purgantes.

℞. *Pulv. Rad. Jalapp drach iiij.*

Scammon. opt. drach. ij.

Antimon. diaphoret. unc. ß.

Flaved. Cort. Citri rec. drach. iiij.

Sacchar. albiss. in Aq. Ros. solut.
unc. viij.

M. F. l. a. Confectio in Morsulis.

S. *Dosis Drach. iiij. ad v. Adultis; Drach. ß.*
ad j. Infantibus.

* * *

Morsuli Antacidi.

℞. *Matr. Perlar.* ppt.

Cret. albiss. ppt. ana drach. ij.

Rad. Zingiber. condit. drach. iij.

Cinnamom. grossè triti. drach. j.

Sacch. albiss. in Aqua pura solut. q. f.

Ut F. l. a. Morsuli.

S. *Morsuli Antacidi*, quorum unus vel alter pro necessitate capiatur.

Morsuli Stomachici^{*}, Carminantes^{*}, in casu frigido.

℞. *Conserv. Mentb.* drach. iij,

Nuc. Moschat. in Ind. cond.

Cort. Winteran.

Aurantior. ana drach. ij.

Macis. drach. j.

M. F. cum *Sacch. alb. in Aq. Rosar.*

solut. q. f. Morsuli, *Ol. Still. Cort.*

Citri oblinendi. D. in Scatula.

S. Sumatur unus ante & post pastum.

De Rotulis.

199. **R**OTULÆ, Orbiculi, sunt Morsuli (186.) plano-rotundi, ex materie saltem subtiliore, aut solubiliore, Saccharo itidem excepta, compositi: ut hinc non nisi levis detur inter hanc & priorem Formulam differentia. Quum tamen non sit nulla; doctrinæ facili aptius videtur, paulo forte scrupulosius dividere, quam nimio exceptionum numero impedire regulas.

200. MATERIES in genere eadem est, quæ Morfulorum (187.). Excipiens & Glutinans heic quoque semper est Saccharum. Unde Rotulas cum Trochiscis (172.) confundunt, qui Mucilagine exceptis istud nomen dant.

201. DELECTUS saltem ex parte discrepat. Nam

α. Præter dotes (188. α.) in Rotulis etiam semidiaphana amatur soliditas. Unde

β. Quæ sat tenuiter & æquabiliter diffundi nequeunt, Conservæ v. g. Condita, Pulveres crassiores, Fructus Nuclei, & similia, tum quæ in grumos facile coeunt, huc minus recipiuntur.

γ. Saccharo hinc albissimo heic tanto magis opus est (188. γ.): quin cætera etiam (ibid. β. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ.) urgent fortius.

δ. Quandoque, exclusis ficcis spissisve, liquidi saltem Succis, gratiores, maximè acidi, ut Ribium, Berberum, Citri, &c. cum Saccharo rotulantur, usu jucundissimo. Operam tamen perdunt, idem qui cum Aquis stillatitiis moliuntur.

ε. Sola alii Olea aromatica, aut Essentias contractiores, Saccharo aqua soluto, & incocto, excipiunt, certo tamen cum virtutis dispendio.

ζ. Elæosacchara igitur qui aquis soluta eodem fine coquunt, an, præter Saccharum, boni quid retinent?

η. Syrupum qui solum igne in Rotulas spissant, videant, qualem seligant.

θ. Compendii ergo Rotulas Officinales idoneo Oleo aut Essentia oblinendas præscribere, si scopus fert, licet: qua encheiresi Magistralibus etiam consulunt, qui volatilium calenti massæ immistorum jacturam recte metuunt.

ι. Externo ornatui reliquo (188. μ.) nullus heic locus.

κ. Numerus Ingredientium minor, quam in Morfulis (188. ν.) qualis in Bolo (129. ι.), conceditur.

202. ORDO idem, qui in Morfulis (189.), obtinet.

203. MOLES Rotulæ, minor, quam Morfuli (191.), plerumque Scrup. j. aut Drach. β. saltem æquans, itidem vix unquam pondere aut mensura determinatur.

204. DOSIS quoque, ut (192.), definitur numero j. ij. iij., &c. aut pondere juxta Ingredientium efficaciam & proportionem vario.

205. QUANTITAS GENERALIS eadem est, quæ (193.): minor tamen etiam magistraliter parari commodè potest, si materies (201. δ. η.) adhibetur.

206. PROPORTIO Ingredientium intelligitur ex dictis (194.): eadem enim est, ac in Morfulis, si pauca excipias. Nempe

α. Frequentius heic majore Sacchari uti-

mur mole respectu Excipiendorum (194. a.),
ob (201. a. d. e.).

β. Succis hinc Acidis (201. d.) in Rotulas
cogendis Sacchari fere adhibetur sextuplum
vel octuplum: Essentiarum (ibid. e.) Drach.
j. aut iβ. Sacchari Unc. ij.; hujusque tan-
tundem ad Oleorum aromaticorum (ibid.)
gutt. xx.

γ. Illinitio (201. d.) simili Essentiæ vel
Olei proportione (β.) efficitur.

207. SUBSCRIPTIO, nomine saltem mu-
tato, uti in Morfulis, se habet (195.). Præ-
paratio juxta cognita supponitur Pharma-
copœo, ita adornanda, ut minima, quo-
ad fieri potest, volatiliū fiat per calorem
dissipatio. Succī Acidī, Essentiæ, Olea
(201. d. e.), non miscenda Saccharo, nisi
perquam incocto, jamque gelascenti, aut
ne liquato quidem, sed saltem valde cale-
facto; tum obrationem modo dictam, tum
quia Sacchari concretioni obstant.

208. SIGNATURA haud alia est, quam
(196.).

209. USUS quoque idem fere, ac (197.).
Adde saltem, quod & in Acutis Rotulæ de
Succis acidis paratæ vi gratissima adversus
sitim se commendent.

210. SPECIMINA sunt.

* * *
Rotulæ Purgantes, Antihelminthicæ, pro
Infante: ad exemplum

H. Boerh. Mat. Med. p. 233.

℞. *Semin. Absynth.* drach. ij.
Mercur. dulcis. scrup. iv.
Diagrydij drach. j.
Sacchar. Aq. still. Tanaceti soluti
 unc. iij.

M. exactissimè F. Rotulæ.

S. Ut in Fronte. *Dosis Drach. ij. ad iij. alternis diebus, manè, vacuo ventriculo capienda.*

* * *

Aliæ contra Dolores à Partu

Vide l. c. p. 220.

℞. *Matris Perlar.*
Corall. rubr. ppt. ana drach. ij.
Laudan. pur. gr. vi.

M. exactissimè, dein cum
Sacchar. Aq. Cinnam. solut. & in-
spissat. unc. iij.

Redige in Rotulas, paulo ante effusionem addendo

Ol. Cinnam. stillat. gutt. iv.

S. *Rotulæ Anodynæ. Capiat Drach. ij. omni semihora, superbibendo Vini Rhenan. Unc. β. donec dolor mitescit: dein detur tantundem mane saltem & vesperi.*

* * *

Rotulæ Roborantes Ventriculum debilem, frigidum.

℞. *Ol. stillat. Mentb.*

Absynth. ana gutt. x.
Essent.

Essent. Myrrh. Boerb. drach. ij.
Sacch. albiss. Aq. Mentb. solut. &
inspiss. unc. v.

F. l. a. Rotulæ.

S. *Rotulæ Stomachicæ. Capiat Drach. ij.*
vel iij. ter, quater de die, horis Medicis.

Aliæ adversus Sitim.
 * * *

℞. *Sacch. albissimi, subtiliss. pulveris.*
unc. iij.

Leni igne calefactis immisce
Succi Pomi Citrei rec. drach. v.
Flaved. ejusdem tenuiter rasæ.
scrup. j.

F. l. a. Rotulæ.

S. *Ut in Fronte. Unam alteramve ore de-*
tineat assidue.

Nota. *Saccharata reliqua, olim inter*
Medicos usitata, Pastam regiam, Massam
panis, Pineolatum, Mustaceum, Bucella-
tum, &c. quid opus commemorare? Cum e
Pharmacopoliis hodie relegata ad Pistores Dul-
ciarios transierint.

De Infusis Internis.

211. **I**NFUSUM est Medicamentum inter-
 num, fluidum, ex Menstruo liquo-
 re, Materiæ idoneæ parte aliqua, ope Ma-
 cerationis, citra Ebullitionem, imbuto con-
 stans. Menstrui & Præparationis diversi-
 tas varia huic nomina peperit infrâ memo-
 randa.

212. MATERIES triplex est: *Menstruum* seu *Solvens*: *Solvendum*: denique *Accessorium*.

α. *Menstruum* est vel (1.) *Aquosum*: ut Aqua simplex, Stillatitia, Lac, hujus Serum, Decoctum aliquod Aquosum, Phlegma Vitrioli, &c. Vel (2.) *Vinosum*: ut Vina Uvarum, Mosellanum, Rhenanum, Gallicum, Hispanicum, &c. Ribium, Berberum, Ceraforum, &c. Hydromel, Cerevisia, Mustum. Vel (3.) *Spirituosum*: ut Spiritus Vini vulgaris, aut arte purior, Frumenti, Juniperi, aliique ardentis fermentati.

β. *Materiem solvendam* præbet, quidquid, interno usui aptum, virtute gaudet Medicata, per Macerationem frigidam calidamve, sine Ebullitione, in Menstruorum (*α.*) aliquod transeunte: cujusmodi plurima offert Regnum Vegetabile: pauciora Fossile, Animale paucissima.

γ. *Accessoria* sunt (1.), quorum adminiculo Solutio promovetur, vel Menstruum (*α.*) acuendo, vel Solvendum (*β.*) aperiendo, vel huic illud accommodando: cujusmodi habentur maximè Salium varia genera, Acida, Alcalina, Neutra; quin &, licet rarius, Spiritus ardentis, fermentati, simplices, aut vegetantium aromaticorum virtute imprægnati. (2) Sunt &, quæ Infusione jam peracta, admiscuntur in augmentum virtutis medicatæ, vel corre-

tionem noxiæ injucundæve qualitatis. Huc pertinent Syrupi, Elæofacchara, Mel, Confectiones molles, Tincturæ, Essentiæ, Spiritus, Vinum, &c.

213. DELECTUS tamen heic, si uspiam, omne fert punctum. Neque hunc quis aptè fecerit, quem natura rei extrahendæ (212. β.), vis solvens Menstruorum (ibid. α.), & Accessorii (γ.) respectu horum & illius efficacia, latent. Quum igitur cognita hæc supponamus (7. β. γ. 8. 104.); paucis, quæ huc spectant, complectimur.

α. *Aqua* solvit Sales, Gummi, Mucilaginem, Saponem, Spiritus Rectores vinculo non tenacissimo illigatos. Id præstat eò ferè feliciter quo purior est, minusque permixta, aut saturata prius heterogeneis. Non solvit Olea meraca, Pinguia, Balsama, Resinas, Sulphura; nisi juvetur Sale Alcalino, Saccharo, accessu Spiritus fermentati. Nec sola Lapidem, Terras, Metalla, Semimetalla, solvit. Aptatur tamen & his Sale Acido, quandoque & Neutro vel Alcalino.

β. *Alcohol Vini* solvit Spiritus Rectores Aromaticos, Olea similia, Balsama, Resinas, Saponem teneriores, Sales Alcalinos volatiles, fixos siccissimos. Sales reliquos, Lapidem, Terras, haud solvit: neque & Metalla, Semimetalla, Sulphur, Gummi:

hæc tamen Alkali fixi interventu adgreditur.

γ. Quum igitur *Spiritus ardens* (212. α. 3.) constet Alcohole, Aqua, Acido, varia proportione, pro majore vel minore puritate, inter se unitis; patet ex (α. β.), quid de Menstrua ejus virtute statuendum.

δ. His ipsis principiis (γ.) si addideris subtile Oleum, similis ferè, ac Alcohol, Menstruæ virtutis, habes & ea, e quibus *Vina* (212. α. 2.) coaluerunt; ita tamen, ut Spiritu alia gaudeant copiosiore, alia parciore, Acido alia liberiore, alia per Oleum magis obvoluto. Unde & horum vis solvens intelligitur.

ε. Constat hinc etiam, quænam *Materies* (212. α.) ex Regno triplici huc quadret; modo notetur, non Ebullitione, sed frigida saltem calidave Maceratione (211.) solutionem heic promoveri.

ζ. Ex Vegetantibus ergo ea potissimum conveniunt, quæ vel per se, calore leni, aut cum aqua ebulliente tractata, Aquas & Olea præbent stillatitia, Medicata (a): tum Succii densi, saponacei, gummosi, Resinosi, aut ex his compositi: dein &, quorum virtus, ad ignem fixior, in parte hæret Menstruis heic usitatis solubili (α. β. γ. δ.), nec tam profundè reliquis immersa, quin

(a) Vide H. Boërhaave Elem. Chem. Vol. II. Proc. I. XV. XXIII.

citra Ebullitionem queat erui: cujusmodi dantur plurima in Classibus Emeticorum, Purgantium, Demulcentium, Emollientium, Adstringentium, Vulnerariorum, Refrigerantium, Aperientium, Saponaceorum, Stimulantium, &c.

n. Regnum Animale vix multa, præter Insecta aliquot, tum Castoreum, Moschum, Zibethum, Calculos quosdam & Stercora, suppeditat. Fossile præprimis Succina, Sulphura, Cuprum, Ferrum, Antimonium, & ex his præparata.

g. Cum vero Materies, hæctenus (ζ. 4.) exposita, haud promiscuè Menstruis quibusvis (α ad δ.) accommodata sit; curandum, ut illi, ex arte prius selectæ, quoad Principia extrahenda cognitæ, maximè idoneum jungatur Solvens. Sin minus conveniat unum, combinanda duo. Si nec hoc aptum est, aut Indicationi repugnat; *Accessoriis* (212. γ. 1.) utendum. Horum vero & virtus & selectio liquet ex (loc. cit. & 213. α. ad δ.).

i. Cæterum, quousque fieri potest, Odore & Sapore injucundiora vitentur; maximè cum pro Infantibus, Delicatulis, aut potu familiari, præscribitur.

k. *Accessoriis* alterius classis (212. γ. 2.) sæpe non opus. Si tamen requiruntur, sint in eodem Menstruo integrè solubilia, sine præcipitatione prius solutorum. (Con-

fer. 102. i. x. λ. μ.).. Corrigentibus si uteris, cave, ne abutaris. (Vide 84. 85. 96. ad 103.).

λ. Numerus Ingredientium heic paullò major conceditur. Ne tamen quid nimis (29.).

214. ORDO Infundendis primum defert locum: atque hæc inter Vegetantibus Animantia, his Fossilia, postponit. Qui minutias curant, iterum Vegetantium partes ita digerunt; ut primæ sint Racides, tum Herbæ, Folia, Summitates, Flores, Semina, Baccæ, Ligna, Cortices, Aromata, Fructus, Succî, denique, si quæ accedunt, Purgantia cum suis Corrigentibus. Infundendis subjunguntur Accessoria primæ classis (212. γ. 1.). Sequitur Menstruum. Claudunt agmen Accessoria classis posterioris (212. γ. 2.).

215. DOSIS pro Materiæ Infusæ & Menstrui efficacia, Medici scopo, Aegri ætate, facilitate, &c. (66.) variis major minorve est. Aquosa ferè ab Unc. j. ad iij. v. vi. Vinosa ab Unc. β. ad j. ij. iv. Spirituosa a Drach. ij. ad Unc. β. j. ij. exhibentur. Quandoque & heic usu veniunt regulæ (67. δ. ε.). Sæpe tamen nec pondere determinatio fit, sed Mensurâ: v. g. ad Cochleare j. ij. &c. Cyathum, Vasculum, Theæ aut Coffé hauriendis dicatum, &c. aut quantum libet pro potu ordinario. Tandem, si Materies

ipsi ægro vel adstantibus committitur partitis vicibus, instar Infusi Herbae Theæ, cum Aqua fervente infundenda, hujus Drach. ij. iij. Unc. β . aut quantum Pugillo, Digitabulo, Cochleari, Vasculo Theæ potui ferviente capi potest, simul adhibendum jubetur.

216. QUANTITAS GENERALIS, vix constantes agnoscens limites, unicam saltem Dosis (215.) quandoque complectitur: quod in Emeticis, Purgantibus, &c. cum Aqua vel Vino infusis, obtinet. Frequentius, cum alterandum aut per Epicrasin purgandum, Lib. j. iij. iv, & plures simul præscribuntur: prout Indicatio, aliæve conditiones, exigunt. (Conf. 67. 68. 92. δ .) Pretium nonnulla exhibere jubet parcius (66. ξ .): quare Infusum Lapid. Hystricis ad Unc. iv. vi. viij. saltem datur. Aliquando Cerevisiæ aut Vina Medicata, pro familiari potu, aut longos in usus, ad $\frac{1}{4}$ vel $\frac{1}{2}$ partem Tonnæ præstituuntur. Ex his, & mox de Proportione dicendis, haud difficulter colligitur, quantum Materiæ infundendæ simul exhibendum, si hujus infusio ægro vel adstantibus committitur perficienda.

217. PROPORATIO Ingredientium mutua, generalibus itidem regulis haud figenda, pro Materiæ infundendæ, Menstrui,

Ufus, ipsiusque Aegri, variis conditionibus plurimum variat. Notetur ergo,

α. Materiem (212. *β.*) ut plurimum duplo, triplo, imò & quadruplo majore quantitate pro Dosi exhiberi in Infuso, quam in Substantia, ut vocant: prout nimirum virtus ejus per minus majusve volumen est diffusa, aut tota, vel saltem ex parte, adhibito Menstruo elici valet.

β. Herbas, Folia, Comas, Flores, heic sæpe ad Manipulos vel Pugillos, Fructus ad Numerum (58. *n.* 2.) præscribi: Emerica tamen & Purgantia Pondere determinanda esse. Afari saltem Folia exceperis, quæ Numero frequentius præstituuntur.

γ. Cæterum Materiæ (212. *β.*) eam capi quantitatem, quæ effectui & Dosibus (215. 216.) desideratis sufficiat: neque strictiores regulas heic in genere posse statui. (Confer. 87. 88. 217. *α.*).

δ. Menstrui (212. *α.*) etiam, ratione Materiæ infundendæ, laxissimam esse Proportionem: sæpissime quidem sextuplam, octuplam, duodecuplam: alias tamen & quadruplam saltem: aliquando longe majorem, vigecuplam, trigecuplam, fere ad centuplam usque.

ε. Scilicet ut specificè gravior est, leviorve Materies; virtus ejus magis minusve coacta, solutū facilius aut difficilius; Menstruum ipsum potentius aut debilius; & sco-

pus requirit liquorem vi medicata magis minusve saturum ; ita Menstrui minor majorve capienda quantitas.

ζ. Porro, quæ Infantibus, Delicatis - aut pro potu familiari, exhibentur, vel injucundiore constant Materie, majorem fere Menstrui proportionem exigunt. Hinc ad Clareta, Musta, Cerevisias Medicatas^e præprimis ope Fermentationis parandas, Menstruum tricesies, imò centies quandoque, Materie Infundenda majus est.

η. Accessoria primæ classis (212. γ. 1.) prout vel ex se debiliora sunt aut potentiora, vel Materies magis minusve refractaria, vel Menstruum fortius aut imbecillius, magis minusve accommodatum ; ita majore minoreve quantitate adduntur : ut hinc eorum Drach. j. vel ij. quandoque ad singulas Menstrui Libras recipiantur, alias tamen longe minus. Spirituosa interim (ibid.) non definitâ sæpissimè copiâ adscribuntur, si irrorationi saltem, ut plerumque, Materie subserviunt.

θ. Accessoria alterius classis (212. γ. 2.) adduntur ea proportione, qua scopo intento sufficiunt. Neque heic limes ullus generalis obtinet. Sacchari tamen, & similia, pars j. ferè ad part. viii. vel x. Liqueoris communiter recipitur : in Claretis vero pars dimidia, tertia, vel quarta, ratione

Menstrui. Alias & ipsius ægri arbitrio relinquitur dulcatio. (Conf. 85. 90.).

218. SUBSCRIPTIO alia est, si, quid huc pertinet, Pharmacopœo committitur; alia, si Materies infundenda tantum ab eo petitur, ægro vel adstantibus Infusionem ipsam curaturis.

219. Si prius (218.): injungitur.

a. Materie ad Infusionem Præparatio.

Hæc postulat (1.) Comminutionem ejus in crassum pulverem, quæ scissione vel tusione fit, & omittitur circa pulverulenta, Limatur. Mart. v. g. Cineres Vegetantium, &c. (2.) Colligationem in Nodulum, Petriam, vel Sacculum, ex Sindone paratum; quæ usu venit, ubi saturatior haud reposcitur extractio, aut colatione superfedere animus est, aut Materies valdè ponderosa in Menstruo suspendi debet, ne in fundo se compingens difficiliter solvatur. Unde vel omnia Ingredientia simul, vel horum saltem aliqua sigillatim sic coërcentur. (3.) Irrorationem, si liquido utimur Accessorio (212. γ. 1.), v. g. Spiritu Vitrioli, Sulphuris, Vini, Rosarum, &c. Quin & Aqua fervens heic nonnunquam ex usu est, cum aridiora caloris humidi ope emollienda sunt, ut Menstruo frigido facilius pateant. (4.) Vas aptum, cui Materies immitatur. Id tamen rarius adscribitur; nisi dum metuenda virtutis dissipatio Phialæ

Chemicæ usum heic commendat, aut Fermentatio cum Cerevisia aut Musto instituenta Dolium exigit.

β. Infusio, quæ Menstruo perficitur calido vel frigido. Aquosa sola (212. *a.* 1.) infunduntur calida vel fervida: cætera (ibid. 2. 3.) frigida.

γ. Maceratio, quæ itidem frigida vel calida est. Priore utimur, cum vel levior saltem poscitur extractio; vel Materies minus refractaria, Menstruumque adeo potens est, ut calore nullo opus; vel alterutris incongrua per calorem alteratio prævidetur. Calida, quæ usu venit, ubi modo dictis obtinent contraria, vel sustinet Infusionis calorem (*β.*), vel hanc frigidam calore deinceps admoto fovet. Is vero vel ita dicta Insolatione, vel Digestione in loco aut Furnulo apto, Balneo maris, cinerum, arenæ, &c. vario quidem gradu, semper tamen citra Menstrui Ebullitionem (211.) excitatur; prout magis minusve favet anni tempus, solutio facilis vel difficilis est, aut citius tardiusve peracta requiritur. Quandoque & interposita subinde concussione promovetur extractio. Tempus Macerationis vel determinatur ex effectu, dum color, sapor, odor, docent vim expeditam in Menstruum transisse; vel sæpissimè ad horas, dies, noctes, &c.: prout vel ex indole Menstrui & Materiæ solvendæ ma-

gis minusve prompta cognoscitur extractio, vel hæc faltem superficialia aut intimior exigitur. Vas sub Maceratione claudendum ferè semper jubetur; nisi vel ejus constructio id minus postulat, vel Macerationis modus prohibet. Illud Phiala, hoc Fermentatio docet.

§. *Depuratio.* Hæc vel (1.) non necessaria est, cum Materies Nodulo inclusa (α. 2.) maceratur: tumque peracta extractione debita vel relinquitur Nodulus sub usu etiam in liquore suspensus, vel exemptus fortiter exprimitur, ut liquor magis saturetur. Vel (2.) Speciebus laxis, non valde levibus, quiete & mora perficitur; ut de Materie non soluta, sensim in fundum collecta, purius liquidum queat defundi, ultima hujus parte turbida vel relicta, vel Colo Filtrove repurgata: qui modus Vinis, Cerevisiis Medicatis, Infusis Spirituosis, maximè convenit. Vel (3.) Trajectu omnis liquidi per Colum aut Manicam Hippocratis: ubi rursus sub finem expressio fortis Materiæ injungitur, si saturatior, nec limpidissimus desideratur liquor. Infusa Aquosa, Vina Hippocratica, vel Clareta, sic purgantur. Quin posteriorum claritas addito quoque ante Colationem Lacte, feces inviscante, augetur. Vel (4.) Filtratione per Chartam bibulam, quæ dum & nitidissima est, & tardissima, adhibetur, ubi summa clari-

tas, & exactissima Materiae non solutæ separatio exigitur, nec interim magna datur quantitas filtrandi. Infusis Spirituosis, tum Vinis Emeticis, Antimoniatis, hinc^d convenit. Cavendum denique in (3 & 4.), ne Volatilia etiamnum calida sic tractentur, jacturam quippe virtutis factura.

ε. *Admixtio Accessoriorum* (212. γ. 2.): ubi, præter (213. κ.), notandum, in Vinis Hippocraticis & Claretis Saccharum & similia ante Depurationem (δ. 4.) addi: ut simul trajecta minus turbent liquidum.

ζ. *Receptaculum* præbet Vas vitreum, oris angusti: cujus & obthuratio exacta commendatur, si Liquoris corruptio, aut Volatilium dissipatio, a liberiore aëris accessu metuitur.

220. Si verò Materiem tantum præbet Pharmacopœus (218.), omnibus (219. α. 4 ad 220.) omissis, Comminutio saltem, Miscela, & Colligatio in Nodulum (219. α. 1. 2.), si opus est, injunguntur, subscribendo v. g. *Conscissa, tusa, grosso modo, M.* Si Species laxæ exhibendæ, additur: *F. Collectio*, vel *D. ad Chartam*; quippe quæ tum loco *Receptaculi* est. Si autem in Nodulum colligandæ, adponitur: *Includantur Nodulo* vel *Sindoni*. Irroratio (219. α. 3.) tamen alias Pharmacopœo, alias Aegro, committitur: si posterius; liquorem eò ad-

hibendum, nisi vulgaris est, unà cum Materie saltem exhibet Pharmacopœus.

221. SIGNATURA itidem discrepat pro diversitate (218 ad 221.). Unde

a. Si obtinet (219.); Nomen Formulæ varium est, prout Menstruum (212. a.), Materies soluta (ibid. β.), Accessoria (ibid. γ.), Quantitas Generalis (216.), Depuratio (219. δ.), sunt diversa. Infusum ad Dosis unicam præscriptum (216.), quocunque cæterum Menstruo, Materie, Modo, paratum, vocatur *Haustus*: ad plures, simpliciter *Infusum* audit, si Aqua loco Menstrui est. Si vero Lac, Serum Lactis, Vinum, Cerevisia, Hydromel, &c. pro Menstruis adhibita sunt, ab his nomen accipit Formula. Si Menstruum fuerit Spirituosum, *Tinctura* cluet. Si tandem Materiem dant Aromata; Menstruum Aquæ stillatitiæ, Aromaticæ, Vinum, Spiritus Vini; Saccharique multum (217. ε.) accedit & Depuratio limpidissima (219. δ. 3.); *Clareti* vel *Nectaris* dari solet nomen; aut sigillatim *Vini Hippocratici*, si Basin Aromatum constituit Cinnamomum, & pro Menstruo Vinum est. Ubique Nomini addi potest Virtus, ac deinceps reliqua, quæ ad usum pertinent, subjungi, facile intelligenda ex (60. 215.). Monendum insuper quandoque, præsertim tempore æstivo, & Quantitate Generali majore (216.), Vas continens li-

quorem loco frigido esse reponendum; ne Fermentatio, Acor, Situs, noceant.

β. Si (220.) locum habet, & Materies Sindoni inclusa datur (219. α. 2.); *Nodulus* audit: sin exhibetur soluta; *Species*, *Collectio*, aut & *Thea Medicata*, ubi, instar *Theæ vulgaris*, paullatim infundi debet (215.), adpellari solet. Virtutem heic quoque addere licet. Dein adscribitur, quo Menstruo, modo, proportione, ordine, tempore, &c. Infusio, Maceratio, Depuratio, instituenda sit, prorsus uti in casu (219.) postulat Subscriptio, terminis tamen atque encheiresibus captui & opportunitati ægri vel adstantium adcommo-
datis (60. ε. ζ.). Reliqua, quæ usum & conservationem spectant, similia heic sunt, ac (α.).

222. Usus Infusorum maximè universalis est, omni ferè morbo, ætati, scopo, conveniens; modo & Materies, & Menstruum, inter se atque Indicationi congrua seligantur (213.). Infantibus quidem aliquando molestior hæc Formula, dum eminentioris saporis odorisque materie constat; alias tamen & commodè sub potus familiaris specie insinuat, ad quæ sub aliis formis ingerenda vix adduci possunt. Cæterum ut profundissimè penetrabilis est, ita saltem ob minus promptam præparationem excluditur, ubi mora periculum parit.

22. SPECIMINA sunt.

* * *
 Vinum Emeticum, Antimoniatum, va-
 lidè movens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 131. 209.

℞. *Croci Metallor.* gr. viij.

Vini Rhenan. unc. ij.

Stent in frigida Infusione per noctem:
 manè per Chartam filtratis adde

Oxymell. Scillit. drach. vi.

M. F. Haustus.

S. *Haustus Emeticus, Adulto pro Dosi, manè,*
exhibendus.

* * *
 Aliud, mitius, pro Infante Rachitico.

Vid. Ibid. p. 256.

℞. *Radic. Ipecacuanhæ* scrup. j.

Vini albi Gallici unc. j.

Sacchari drach. ij.

Infusa totam noctem, depurata, ex-
 hibe manè.

S. *Haustus Emeticus pro Dosi, manè, capien-*
dus.

* * *
 Collectio Purgans, Roborans, Anti-Ra-
 chitica. Ibid.

℞. *Rhei selecti* unc. ℥.

Myrobalan. Citrin. sine nucleis.

drach. iij.

Agaric. Trochiscati scrup. ij.

Con-

Conscissa, rufa, grosso modo, M. D.
ad Chartam.

S. *Species pro Cerevisia Medicata, quæ infundantur frigida cum Cerevis. fortioris Lib. IV. per XXIV. horas. Utatur hoc potu pro familiari quotidiano, spatio IV. septimanarum, &c.*

* * *

Nodulus Diureticus, in Hydrope conveniens.

℞. *Ciner. Stipit. Fabar.*

Genistæ ana Lib. ℞.

Inclusa Nodulo exhibeantur.

S. *Nodulus Diureticus, cui infundantur Vini Rhenani Lib. IV. frigida, stent per noctem: tum, relicto intra Vinum Nodulo, illius Unc. iij. ter de die bibantur.*

* * *

Serum Lactis Anti-Scorbuticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 195.

℞. *Acetosellæ. m. i℞.*

Betonicæ.

Chaerophylli ana m. ℞.

Tamarindor. unc. i℞.

Conscissa infunde cum

Seri Lactis æstivi Lib. iij.

Spatio horæ, in calore ferè fervido, absque ebullitione tamen, dein per linteum expressis admisce

Syrup. e Succo Citri

*Rubi Idaei**Violacei ana unc. j.*

S. Ut in Fronte. *Bibat hujus Unciam unam
omni semihorio interdii.*

* * *
Thea Medicata, Anti-Phthifica.

Vide l. c. p. 199. & seq.

℞. *Rad. Caryophyllat. mont. unc. ij.*

Liquiritiæ unc. iß.

Herb. Veronic.

Hederæ terrestr. ana m. j.

Flor. Hyperic.

Centaur. min. ana pug. iij.

Semin. Fænicul. dulc. drach. iij.

Conscissa, tusa, mista, D. ad Chartam.

S. *Thea Balsamica. Hujus Unc. ß. infundatur
cum Aquæ ferventis v. vel vi. Vasculis Theae
potui dicatis: stent vase clauso, calida, per
aliquot minuta, tum bibat omni hora Vas-
culum simile plenum, in quo prius dissolutum
sit Mellis virginei Cochl. parv.*

* * *
Infusum Anti-Hydropicum, Fluorem Lym-
phæ concilians pro Plebejo.

Vid. H. Boerh. l. c. p. 204.

℞. *Rad. Aristoloch. utriusque ana unc. iß.*

Zingiber. drach. vi.

Summit. Absynth. vulg.

Centaur. min.

Baccar. Juniperi ana unc. j.

Sal. Absynthii unc. ß.

Conscissa, tusa, mista, D. ad Chartam.
S. Species. Infundantur cum Spiritus Juniperi vulg. Lib. iv. insolentur per aliquot dies, vase clauso, tum bibat Unc. j. quater de die, vacuo stomacho, cum regimine.

* * *

Claretum Purgans & Roborans.

*Rx. Rad. Calam. aromat. drach. vi.
 Cort. Magellanic.
 Rhubarb. opt.
 Fol. Senn. s. stip. ana unc. β.
 Agaric. trochiscat. drach. iij.
 Cinnamon. acut. drach. ij.
 Cubebar. drach. j.*

Conscissa infunde in *Vini Rhenani opt.*
 Lib. iv, per triduum, vase clauso,
 loco tepido, subinde concute: tum
 adde *Sacchari alb. Lib. β.* trajice aliquo-
 ties per Manicam Hippocratis. D. usui.
*S. Ut in Fronte. Dosis manè unus vel alter
 Cyathus.*

* * *

Cerevisia Anti - Scorbutica.

Vid. H. Boerh. l. c. p. 191.
*Rx. Fol. recent. Cochlear.
 Erucæ
 Erysimi
 Trifol. aquat. ana m. j.
 Semin. rec. contus. Nasturt. hort.
 Raphan. hort.
 ana unc. ij.*

Flor. Centaur. min. unc. j.

Rad. Raphan. rustic. unc. v.

Conscissa reconde in Cerevisiæ recentis
& fervescentis 1/2 Dolio.

S. Sit pro Potu assiduo.

De Decoctis Internis.

224. **D**ECCOCTUM, *Apozema*, est Medicamentum internum, fluidum, simile Infuso (211.), sed Menstruo liquore, cum Materie solvenda, ad ignem Ebulliente paratum. Unde ejus ab Infuso (l. c.) discrepantia patet. Variis id quoque nominibus gaudet, quæ, quousque hodie in usu sunt, infra tradentur.

225. MATERIES heic in genere eadem, quæ Infusi (212), trifariam quoque dividitur: in *Menstruum* nempe, *Solvendum*, & *Accessorium*.

α. Menstruum itidem huc adhibetur triplex: *Aquosum*, *Vinosum*, *Spirituosum*; uti ad Infusa (212. *α.*).

β. Materies Solvenda, pariter ex triplici Naturæ Regno deprompta, talis heic requiritur, quæ aptam usui interno virtutem, vel plane non, vel difficilius tardiusve sola Maceratione (219. *γ.*) eliciendam, ope Ebullitionis cum Menstruo (*α.*) communicare queat illibatam.

γ. Accessoriorum idem heic usus, eadem generalis obtinet divisio, ac in Infusis (212.

γ.). Quin & Priorum (ibid. 1.) eadem natura est. At Posteriora (ibid. 2.) ex parte discrepant: uti Delectus indicabit.

226. DELECTUS ex arte faciendus, præter dictorum (213.) scientiam, exigit quoque notam Ignis heic adplicandi (224.) actionem in Menstruum & Solvendum (225. α. β.). Sed & hâc instruunt Tyronem, quæ cognita heic supponimus (7. β. γ. 8. 104.). Breviter hinc moneo.

α. Aquosi, præ aliis Menstruis, frequentiore in Decoctis esse usum; cum Ebulliendo minus, quam reliqua, enervetur. Quare nec Aquis stillatitiis adeo heic locus est. Si enim adhibueris efficaces, Coctione virtus dissipatur; si inertes, quid inde boni præ Aqua simplice? Mulsæ Veteribus præprimis placuit: nec semper ineptè. Hodie tamen potius Mel Decocto addimus jam parato. Aqua quò purior est, eo ferè felicius solvit (213. α.).

β. Vinum, aptius Infusis, utcunque vase clauso, aut vaporum exitui obstante, coxeris, in pejus semper abit. Peracta igitur Ebullitione, si eo opus est, addi malim. Mustum exceperis, quod, Mulsæ simile, Aquosis potius adnumerandum, nisi fermentando Vinum fiat.

γ. Spirituosa (212. α. 3.) tamen, in Phialis Chemicis, sine notabili jactura aut

alteratione, Ebullitionem ferunt; ut ideo Vinis huc magis sint idonea.

δ. Menstrua vis singulorum (225. α.) eadem est, quæ descripta (213. α. ad δ.), intensior saltem ob accedentem Ebullitionis motum: qui ipse tamen, ut juvat, ita simul & dissipat principia volatilia, & teneriora sæpe mutat, & quandoque justo plura elicit.

ε. Calor interim Ebullitionis haud idem est in omnibus. Spiritus leniore, quam Vinum, Aqua utrisque majore demum ebullit: cui differentiæ effectus (δ.) itidem respondent.

ζ. Quin fortitudo etiam & duratio Coctio- nis minor majorve multam heic adfert diversitatem; ut sint, quibus longior validiorve nocet, sint, quibus prodest, & contra.

η. Patet hinc Materiem (225. β.) aptè decoqui, si (1.) virtus ejus expetita per Menstruum determinatum (225. α. 226. α. ad δ.) solubilis est; neque interim (2.) æquè commode per Macerationem, ac per Ebullitionem (δ. ε. ζ.); nec (3.) hujus vi dissipatur; nec (4.) mutatur; nec (5.) alia virtute, minus scopo apta, simul elicitâ, pervertitur.

θ. Idonei ergo Menstrui selectio, aut ex se minus sufficientis per Accessorium aptatio, ut in Infusis (213. θ.), ita & heic maxime requiritur, iisdem legibus (l. c.) defi-

nitur: neque enim Ebullitio accedens vim illorum mutat, sed saltem auget.

i. Antecedens dein iusta Præparatio materiem, alias Decoctioni inhabilem, huic adcommo-
dare valet. Quo pertinet Com-
minutio & Maceratio prævia, durioribus,
aridis, difficulter solvendis, utilissima.

ii. Vas etiam Cocturæ adhibendum si ri-
tè delegeris, ea quoque decoques fructuo-
sè, quæ alias operi huic inepta forent. (Vid.
γ. & 219. α. 4. tum de *Subscriptione* post di-
cenda.).

λ. Minus ideo rectè decoquuntur cum
Aquosis meracis Terrea macilenta, Lapi-
dea, Resinosa, Sulphurea, Pinguia: vix
enim quidpiam dant boni, nisi Accessoriis
utaris (213. α.).

μ. De Metallis & Semimetallis non Sali-
nis idem (λ.) verum: quamvis tamen ig-
nitione præmissa, aut longa fortique Coctu-
ra, mutare quodammodo Aquam videan-
tur.

ν. Ex plerisque Animantium partibus du-
ris vix, nisi Coctione diu protracta, quid-
piam elicueris. Cum paucis tamen aliis,
Lapidem Hystricis, eo si retuleris, excipe;
quippe qui frigida etiam Maceratione sol-
vitur.

ξ. Quæ macerando vim suam in Men-
struum transfundere valent, Coctione neu-
tquam torquenda; quum calor major talia

ferè semper plus minusve mutet (n. 2.)
Lenior interim breviorque Ebullitio, dum
solutionem accelerat, ferri quandoque heic
potest. Molles, teneræ, recentes, Vege-
tantium partes hujus sunt censûs.

o. Quæ virtutem Coctura avolantem ha-
bent, potius infundenda sunt: sin Coctio
requiritur, mitior hæc, brevior, & in vase
idoneo, instituenda (ζ. κ.). Huc perti-
nent Aromatica, Alcalescentia, Aquarum
& Oleorum destillationi apta (a).

π. Quorum virtus Ebullitione in aliam,
minus scopo respondentem, mutatur; vel
non, vel leniter saltem, nec diu, decoquen-
da. Asarum coctum magis Diureticum,
quam Emeticum est. Liquiritia diu cocta
amarescit. Sennæ Folia longiore Coctione
purgans exhibent torminosum, &c.

ρ. Quod si virtus tantum ex parte in
Menstruum transferri debet, nec interim
difficulter solvitur, Maceratio potius, aut
lenis saltem Ebullitio ex usu est. Rheum,
Myrobalano, &c. diutius cocta vi purganti
adstringentem jungunt. Mucilaginosæ,
Rad. Symphyti, Althææ, Malvæ, Semina,
Fructus, Succo, similia, Coctione longa
lentorem inferunt liquori injucundum, &c.

ς. Multum interest, recens an fuerit Ma-
teries decoquenda, an vetusta, viridis an
ficca; quum illius plerumque longè sit faci-
lior solutio per Menstrua etiam minus ad-

(a) Vid. H. Boerh. Elem. Chem. loco supra alleg.

commodata, hujus quandoque difficillima (a.).

τ. Ubi varia Materies simul decoquitur, videndum, quousque altera alterius juvet impediatve solutionem; tum an omnibus æqua Ebullitionis vis & duratio conveniat, nec ne. Sunt, quæ sola iners præbent Decoctum, junctæ vero aliis, efficax, & contra. Tempora autem Coctionis, prout aliis atque aliis varia competunt, paulò post terminabimus.

υ. Quoad Odorem denique & Saporem eadem heic obtinet regula, quæ in Infusis (213. ι.). Spissitudo insuper lentescens evitanda (ρ.).

φ. Accessoria classis posterioris (225. γ.) heic usitata sunt (1.) familia recensitis (212. γ. 2. 213. κ.). Sed & (2.) quandoque, ubi Volatilium sub Alembico instituta Ebullitio excussit partem virtutis desideratæ, vapores collecti in Decoctum frigescentes refunduntur. Quin (3.) nonnunquam Materies etiam alia, tenerior, vi prædita volatili, Infusioni aptior quam Coctioni (213. ε. ad η.), virtutis augmentum vel gratiam adlatura, peracta Ebullitione, Liquori infunditur ad normam Infusorum (211 ad 223.); ut Formula tum, ex Decocto & Infuso composita, *Decocto-Infusum* audiat.

χ. Ex dictis (φ. 3.) intelligitur Decocto-

I 5

rum *Aromatisatio*, veteribus usitata; cui hodie compendiosior Aquarum Aromaticarum, Spirituum, Tincturarum, Elaeosaccharorum, &c. miscela substituitur (212. γ. 2.).

ψ. Numerus Ingredientium idem, qui in Infusis (213. λ.), obtinet.

227. ORDO in genere similis heic observatur, ac in Infuso (214.), si Materies decoquenda omnis uno Ebullitionis tenore tractari, aut saltem, specie Collectionis (220.), a Pharmacopœo exhiberi debet. At, si Cocturam alia longiorem, brevioram alia, postulant, rectius eo Ordine sibi mutuo subjunguntur, ut primo sint loco, quæ longissimam, postremo, quæ brevissimam exigunt; nisi Pharmacopœi dexteritate freti esse liceat. Nota igitur

α. Fossilia pleraque (226. λ. μ.); Animantium annosorum Ossa, Cornua, Carnes tenaciores; Ligna compacta, Radices & Cortices similes, arida, Aromatis expertia, valde resinosa, &c. protractam ad 3. 4. 6. & plures horas Cocturam ferre & requirere. Unde & præmissa sæpe opus est horum Maceratione; ut virtuti exitus paretur (226. ι.).

β. Animantium deinde juniorum Carnes partesque duræ; Ligna, Cortices, Stipites, Radices, paullo minus compacta, neque tamen Aromatica, sed Adstringentia, Ama-

ra, Saponacea, &c; tum Frumenta & Legumina Nutrientia, Demulcentia, Diuretica, Incrassantia, &c. sequuntur, quibus horæ 1, aut 2. Coctio sufficit.

γ. His (β.) succedunt Vegetantium teneriora; Radices puta molliores, non Aromaticæ, Refrigerantes, Nutrientes, Adstringentes, Aperientes, Diureticæ, Saponacæ; tum & Purgantes quædam magis resinosæ; Fructus dein pulposi, dulces, acidi, austeri. Hæc ultra $\frac{3}{4}$ aut unius horæ spatium vix coquenda.

δ. Herbæ porro & Folia paullo firmiora, Aromate & Sale volatili carentia, Emollientia, Adstringentia, Incrassantia, Refrigerantia, Aperientia; Semina similia, non tamen Mucilaginosæ; Ligna, Radices, Cortices, densiora, Aromate paullo fixiore prædita, horæ $\frac{1}{2}$ Cocturâ satis emunguntur.

ε. Tandem partes Vegetantium tenerri-
mæ, Flores; tum Herbæ & Folia Subaromatica, Vulneraria, Amara, Uterina, &c. Semina, Baccæ, Fructus, Cortices, Radices, similes, molliores; quo & Purgantia quædam retuleris, Sennæ Folia, Rheum, Myrobalanos, &c.; & Liquiritiam; denique Radices & Semina Coctione mucilaginem fundentia: quæ omnia vix ultra $\frac{1}{4}$ horæ coqui debent. Imo horum pleraque, maximè recentia, mollicula, Decocto ab

igne remoto, etiamnum fervido, infundere tantum satius est (226. ϕ . 3.).

ζ . Est tamen, cur Medicus quandoque ultra citraque terminos Coctionis datos (α ad ϵ .) eat; dum vel superficialiam tantum, vel hac neglecta intimiorem, coquendo exhauriri vim scopus reposcit.

η . Hactenus tamen (α ad ϵ .) dicta de Aquosis potissimum Decoctionibus intelligi velim. Vinosæ, minus laudabiles (226. β .) & Spirituosæ, quum Phialas requirant, aut vasa exacte clausa, vix ejusmodi regulas admittunt. Quin posteriores etiam, calore minore bullientes (226. ϵ .), haud tantam exigunt accuratationem.

228. DOSIS, quæ Infusi (215.), eadem est: inde ergo repetatur.

229. QUANTITAS GENERALIS itidem simili se modo habet, ac (216.): vix tamen ultra Lib. vj . vel $viiij$. extenditur unquam; imò nec eousque, nisi dum præparatio difficilior, Dosis ingens, & brevibus intervallis haurienda, id reposcunt, annique tempus ac Decocti durabilitas permittunt.

230. PROPORTIO mutua Ingredientium, præter ea, quæ (217.) tradita sunt, vix multa complectitur.

α . Quoad Materiem (225. β .) similia dictis (217. α ad γ .) obtinent.

β . Menstrui (225. α .) ad Materiem decoquendam Proportio itidem discrepat juxta

conditiones (217.ε.), tum prout Coctio sine vel cum Evaporatione perficitur (226.γ.κ.ο.).

γ. Ubi ergo nulla per Evaporationem jactura fit, aut Vapor collectus refunditur (226.φ.2.); Menstrui Proportio eadem est, ac in Infusis (217.δ.), nisi, quod rarius ultra duodecuplam aut paulo majorem augetur.

δ. Si contra sub Coctione dissipatio fit; tanto requiritur Menstruum copiosius, quo illa major; ut Liquor superstes sit nec justo dilutior, nec saturatior.

ε. Tum igitur Medicus vel determinat Menstrui adfundendi quantitatem ex (γ.) & quantitate dispendii, certò aut per conjecturam definita, simul sumtis; prout Coctionis durationem aut ad aliquotæ partis evaporationem, aut saltem ad tempus, limitat.

ζ. Vel, quod tutius & usitatus est, Menstrui q. s. præscribens, & Coctionis durationem alterutro modo (ε.) definiens, denique saltem determinat, quantum residui superesse velit: ut Pharmacopœo tunc relinquatur computandum, qua Menstrui quantitate opus sit, ut, dato Coctionis termino, præscriptum Decocti pondus remaneat. Facilis autem Medico hinc nascitur determinatio; quia perinde est, ac si absque Evaporatione fieret Coctio (γ.).

n. Accessoria primæ classis (212. γ . 1. 225. γ .) haud alios limites agnoscunt, quam (217. *n.*); nisi quod, ob Ebullitionis adminiculum (226. *d. e. d.*), sæpe minor eorum quantitas exigatur.

d. Accessoria classis secundæ (225. γ . 226. ϕ .), quousque eadem sunt illis Infusorum, simili quoque Proportione gaudent (217. *d.*) Quæ verò, peracta decoctione, Liquori infunduntur (226. ϕ . 3.), regulas sequuntur in Historia Infusi datas (217.). Notetur modo, tantò fere minus maceratione solvi posse, quo liquor ante per Coctionem magis saturatus est; neque in Decoctis, majore præsertim quantitate hauriendis, admodum placere spissitudinem.

231. SUBSCRIPTIO paucis discrepat ab illa Infusorum (218 ad 221.). Si enim, quod & heic usitatum est, Materiem decoquendam tantum præbet Pharmacopœus, præter dicta (220.) singulare nihil obtinet. Si vero & ipsam Decoctionem is curat, mandantur

a. *Ante Coctionem agenda.* Hæc autem (1.) quoad Comminutionem, Colligationem, & Irrorationem nihil differunt a dictis (219. *a.* 1. 2. 3.); nisi quod Humectatio cum aqua fervente heic vix usu veniat. (2.) Vasis etiam idonei mentio facienda, si minus familiare vel volatilitas vel acrimonia Materiæ, vel modus Coctionis, postulat, Phia-

lam v. g. Chemicam, Cucurbitam Alem-
bico instructam, Lagenam stanneam, Ol-
lam fictilem, Diploma, &c. Mos inter
Pharmacopœos receptus in Vasis æneis,
stanno etiam non obductis, Cocturas pro-
miscuè faciendi, vel tanto magis necessita-
tem hujus monelæ inculcat. (3.) Macera-
tio nonnunquam præmittitur (226. i. 227. a.)
vel totius, vel partis cujusdam Materiei
difficilius solubilis. Injungitur hæc juxta
leges (219. β. γ.), & Formulam facit *Infu-
so-Decoctum*.

β. *Decoctio ipsa*. Quæ limitat (1.) Ignis
adhibendi Gradum Modumque (226. δ. ζ.
μ. ξ. &c.) agendum? An Igne nudo, an in
Diplomate? Hoc Cocturæ longiori aptius
& empyreuma arcet, & caloris inæqualita-
tem. (2.) Ordinem; ubi alia aliis diutius
breviusve decoquenda sunt (Vid. 227.):
quod ipsum quandoque & de Menstruo Se-
cundario, aut Accessorio quodam (212. γ.
1.) Coctionem longam non ferente, valet.
(3.) Vasis Occlusionem magis minusve ex-
actam; prout Evaporatio magis minusve
nocet. Plerumque Vase clauso decoquen-
dum. Calor inde æquabilior, minor in-
quinatio. (4.) Coctionis Terminum, qui,
dum Evaporatio conceditur, sæpe vel ex
quantitate residui, vel ex aliquotæ partis
dissipatione, minus tamen certò, definitur.
Sarius est Tempora figere juxta (227. α. ad ε.)

aut ex Decocti colore, sapore, &c. limitatem ponere. Ebullitio fortior, lenior, Vas magis minusve repandum, diversissimam faciunt intra idem tempus exhalantis quantitatem.

γ. *Post Coctionem agenda.* Quo pertinet (1.) Infusio novæ Materiei (226. φ. 3) quæ iisdem legibus perficitur, ac dictum (219. α. β. γ.). (2.) Depuratio similis etiam (219. δ.); nisi quod heic quandoque in Aquosis Colationi jungatur Clarificatio cum Albumine Ovi, limpidissimum quidem exhibens liquorem, at simul plerumque minus efficacem; quum Albumen igne coiens virtutis medicatæ partem sæpe retineat: unde vix, nisi pro delicatissimis, præcipienda. (3.) Accessoriorum Miscela, quæ intelligitur ex (226. φ. 1. 2.). (4.) Receptaculum simile, ac (219. ζ.)

δ. In hætenus (α ad γ.) dictis mandandis memento regulæ (59. n.).

232. Quæ ad SIGNATURAM spectant, haud difficulter eruuntur ex (221.): vel ipsa enim Nomina quoque ex parte eadem heic adhibentur: ut hinc Decoctum ad Dosis unicum præscriptum vocetur *Haustus* vel *Potio*: ad plures, si Menstruum spirituosum est, *Tinctura*; si Aquosum, *Decoctum* vel *Apozema*; si Animantium partes Basin Materiæ (75.) constituunt, *Fus* vel *Fusculum*; si Materies semel decocta cum recente Aqua iterum

iterum coquitur, *Bochetum* vel *Decoctum Secundarium*. Reliquæ denominationes hodie ferè exoluerunt.

233. Usus idem est, qui Infusi (222.).

234. SPECIMINA sunt.

* * *

Hauftus Emeticus, Ventriculo cibis nimium infarcto.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 117.

℞. *Rad. Ipecacuanb. pulv.* scrup. iv.

Cum *Vini albi* unc. iij.

Coque in Phiala alta horas quatuor.
Colaturam exhibe pro una Dosi.

* * *

Nodulus Purgans, minus calefaciens.

℞. *Fol. Senn. sine stipit.* drach. iij.

Agaric. optim. drach. ij.

Nitri puri drach. j.

Conscissa, tusa, includantur Sindoni.
S. *Nodulus Purgans. Coquatur per 1/4. horæ in Cerevisiæ dulcis Pint. ss, Vase clauso. Exprimatur: Capiat Aeger Cyathum omni semihora, donec purgetur.*

* * *

Jus Cancrorum Fluviatilium.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 16.

℞. *Cancror. fluviatil. vivor.* Lib. iij.

Coque spatio horæ cum Aq. Lib. xij, tum exemptos contunde una cum testis, atque coque in priore Jure proprio adhuc

per horas iv, addendo semper tantum
Aquæ, ut a Coctione Lib. viij. circiter su-
per sint, tum Jus fortiter exprime, atque ei
infunde

Flor. Borragin. unc. iß.

Buglossi unc. j.

Rad. Tragopogoni unc. iv.

Sisari unc. ij.

Dein ebulliant simul spatio 1/16 horæ:
S. Ut in Fronte. Sumatur ad Unc. ijß. om-
ni biborio.

Decocto-Infusum^{* * *} Adstringens, Incras-
sans, ad Hæmoptysin.

Vid. Ibid. p. 196. 197.

℞. *Rad. Consolid. maj.*

Cort. Tamarisc. ana unc. ß.

Cum Aq. pur. q. s. per 1/4. horæ deco-
ctis, adhuc fervidis, infunde

Herb. Agrimon.

Betonic.

Flor. Hyperic.

Papav. Rhæad. ana m ß.

Stent, vase clauso, in Infusione calida
per horæ spatium. Colaturæ Lib.
ij. admisce

Syr. Myrtin. unc. j.

S. *Liquor Vulnerarius.* Bibat Unc. ij. omni
biborio diei.

Tinctura Anti-Hydropica,^{* * *} ad Exem-
plum H. Boerh. Ibid p. 204.

℞. *Rad. Helenii* unc. j.
Aristolochiæ utriusque
Zedoariæ ana drach. vj.
Zingiber. unc. β.
Summit. Absynth.
Centaur. min.

Semin. Dauci
Bacc. Juniper.
Lign. Sassafras rasi ana unc. j.
Cort. Winteranor. unc. β.

Conscissa, tusa, cum *Spirit. Juniper.*
 Pint. ij. in Phiala alta Chemica ebulliant per
 6. horas. Tinctura frigida, pura, decante-
 tur. D. usui.

S. Ut in Fronte. *Capiat Unc. β. quater de*
die, vacuo stomacho, cum regimine.

Infuso-Decoctum^{*} Abstergens, Antisepti-^{*}
 ticum, in Spina ventosa.^{*}

Vid. H. Boerh. p. 112.

℞. *Lign. Guajaci vivid. ponderos. rasi.*
 unc. x.

Sal. Tartari drach. β.

Cum Aq. comm. Lib. vj. spatio xxiv.
 horar. digestum in diplomate, decoque spa-
 tio 2. horarum, sub finem admiscendo.

Spir. Vini rectific. unc. iv.

Ebulliant iterum parumper, tum ex-
 hibe.

S. *Sumat Unc. iv, quater de die, vacuo sto-*
macho: mane hora septima, dein hora

*undecima, iterum quarta pomeridiana,
& ultimo hora septima vespertina.*

Bochetum ex ^{* * *}Residuo prioris.

Ibid.

Rx. Residuum Decocti prioris

Aq. pur. Lib. iij.

*Ebulliant per iv. horas. Colatura D.
usui.*

S. Sit pro potu quotidiano.

*Nota. De Hydrosaccharo, Hydromelle
Medicato, Prifana Veterum & Recentio-
rum, Diæta, Sero Lactis Medicato, Deco-
cto Galli, Consummatis, Destillato Instau-
rante, &c. addo nihil; cum facile ex hacte-
nus (211 ad 234. traditis Infusorum & De-
coctorum Historiis, quousque etiamnum in
usu sunt, intelligi queant, ex parte vero
hodie eviluerint. Conf. P. Morelli Method.
Præscrib. Form.*

De Succis Expressis.

235. **SUCCUS EXPRESSUS** est Medica-
mentum internum, liquidum, ex
Succo Aquoso, tritura & pressione de par-
tibus Vegetantium recentium in rem præ-
sentem educto, potissimum constans.

236. **MATERIES** in Genere duplex est:
Primaria & Secundaria.

a. Primaria est, quidquid tritu & pressu

Succum fundit Aquosum, usui interno idoneum: cujusmodi fere non nisi Regnum Vegetabile suppeditat.

β. *Secundaria* vel (1.) promovendæ confert Succu Expressioni, aut hunc diluendo, aut solida, quibus is coërcetur, emolliendo. Aqua, Serum Lactis, Lac ipsum, & similia, id præstant ante Expressionem addita. Vel (2.) Succo jam expresso admiscenda hujus virtutem auget, aut noxiam injucundamve qualitatem corrigit. Salia Acida, Neutra, Alcalica, Vinum, Aquæ stillatitiæ, Saccharum, Mel, Elæosacchara, Syrupi, &c. huc apta sunt.

237. DELECTUS, ob minorem Materiæ (236.) amplitudinem, paucis absolvitur. Ergo

α. Succosæ & recentes Vegetantium partes tantum primario (236. *α.*) huc adhibentur: Folia, Flores, Fructus, Radices, Herbæ totæ, molliora, Succo liquido, Aquoso, plena.

β. Excluduntur Sicca & Compactiora omnia. Ligna hinc, Cortices, Stipites lignosi, &c. inepta.

γ. Neque & Seminum adeo hic usus est; quia Oleo magis, quam humore Aquoso, scatent.

δ. Minus etiam idonea sunt, quorum Succus, licet copiosus, nimium lentescit; quum difficulter eliciatur. Secundarii ta-

men Liquidi (236. β. 1.) admistio, & calor, opem heic ferre queunt.

ε. Item, si scopus exigit paulò minus succosis, aut humore lentiore plenis (δ.), uti, appositè junxeris, quæ Succo liquidiore turgent, vicem quippe adminiculi (236. β. 1.) præstitura.

ζ. Qui de Animantibus vivis, horumve Stercoribus &c. premuntur Succo Medicati, magis ad vulgum pertinent: vix enim ex Medici consilio aut præscripto fiunt.

η. Patet hinc, non quorumvis esse temporum nec locorum hæc Medicamina: ut ideo cavendum sit, ne intèmpestive, aut plura simul præstituantur Ingredientia, eodem quæ tempore haud vigent, aut viridia desiderentur, quæ non nisi sicca ad nos pervenire possunt.

θ. *Secundaria* (236. β.) utriusque classis omittuntur frequentissime. Priora tamen (ibid. 1.), cum natus Materiae primariæ humor aut parcius est aut lentior, pulchrè conducunt. Seligenda igitur ejusmodi, quæ vel eidem scopo serviunt, vel Succo mista noxiam haud subeunt efficiuntve mutationem. Posteriora easdem, tum (213. κ.) memoratas, exigunt cautelas.

ι. Numerus Ingredientium minor (213. λ.) heic commendatur. Plura congerenti facile obrepit error (η), aut incongrua ex variorum mixtione Qualitas (94. & seq.).

238. **ORDO**, vix heic limitatus, idem tamen adhiberi posset, qui in Infusis (214.), quousque Materiæ se extendit convenientia.

239. **DOSIS**, major minorve pro variis conditionibus (66.), tum prout brevibus longisve intervallis repetendam jubet Indicatio. Quandoque Mensurâ saltem determinatur ad Cochlear. j. ij. iij, aut ad Cyathum j. ij. &c.: sæpius tamen Pondere, a Drach ij. ad Unc. j. ij. iij: rarò ultrà, nisi cum dilutus admodum & gratus fuerit Succus. Flatuosa horum liquidorum Cruditas, Color, Odor, Sapor, plerumque factis injucundi, suadent, si Dosis efficax major est, regula (67. d.) potius utendum.

240. **QUANTITAS GENERALIS**, prout varius requiritur juxta conditiones (67.) Dofium (239.) Numerus, variè definitur. Nonnunquam, pro Emesi v. c. movenda, &c. Dosis unica in univèrsum sufficit. Sæpius tamen, si alterandum, vel per Epicrasin purgandum, in plures dies, imò septimanas, Curæ instar, ut vocant, usus protrahitur. Tum igitur vel (α.), quantum satis est in unum aut duos dies continuos, simul præstituitur; ut singulis alternisve diebus recens paretur: quod quidem, si per Aegri conditiones (67. g.) licet, omnino faciendum jubet facilis ejusmodi Succorum per moram alteratio. Vel (β.), si

prius (α .) minus commodum, quantitas in plures dies aut & integram hebdomadam suffectura exhibetur simul: quod dum fit, Sulphuratione, Incoctione, Condimentorum admittance, Vasis obthuratione & collocatione in cellam frigidam, corruptio quævis arcenda.

241. PROPORTIO Ingredientium mutua, quum plenam nec exigat, nec admittat, determinationem, ex sequentibus facile intelligitur.

α . Quantitate Succii Generali (240.) ad Pondus determinatâ, de Materie Primaria (236. α .) saltem q. s. capiendum jubetur.

β . Aut Succii Quantitate non determinatâ, Materiæ (236. α .) quantitas limitatur Pondere vel Mensura (58. §. n. §. 1. 2.): utramque enim certò statuere vix licet.

γ . Prius (α .) in genere usitatissimum est, quin & necessarium, si vel unica modo Dosis, vel plures, Mole & Numero definitæ requiruntur (239. 240.). Posteriore (β .) dum uteris, considerans Succii in Materie majorem minoremve copiam, tum Dosis expetitæ molem & magis minusve frequentem usum, cave ne excessu pecces vel defectu, risum moturus Pharmacopœo aut tædium expressionis eodem die aliquoties iterandæ. Unde hic modus vix adhibetur, nisi dum Quantitas Generalis grandior, vaga tamen, reposcitur.

δ. Quod si igitur Materies (236. α.) pluribus constat diversis, mutua singulorum proportio ita limitatur, uti major minorve cujusvis efficacia & succositas, collata scopo, postulat. Quæ parciove vel magis viscido gaudent Succo (237. δ. ε.), cæteris paribus, minore quantitate, respectu succosiorum, capiuntur; ut & copiosior & minus lentus acquiratur Liquor (l. c.).

ε. Unde in casu priore (α.), ubi omnium æqualis quantitas non exigitur ob conditiones (δ.), ex duplo, triplo, subduplo, &c. proportio saltem determinatur: v. c. Radicum pars j. Herbar. part. ij. Baccar. part. iij. aut aliter. In casu posteriore (β.) quid tum agendum, sponte patet.

ζ. Quandoque determinata saltem Quantitas Succo, ex una vel pluribus Speciebus expressi, & depurati, præstituitur, non commemoratis sigillatim ipsis Speciebus aut expressionis modo & ordine: quæ methodus ut simplicissima, ita & commodissima est, si vulgari tantum modo procedendum.

η. *Secundaria* Materies (236. β. 1.) parciove saltem quantitate heic adhibetur; ne Emulso, Infuso, vel Decocto, similior, quam Succo presso, fiat Formula: haud enim veri loco Menstrui est, sed dilutioni tantum inservit, (ibid. & 237. θ.). Prout ergo eâ magis minusve eget *Materiae Primariæ* habitus, ita plus minusve addi-

tur; modo ne superet Succus ipsius quantitatem.

§. Reliqua (236. β. 2.) haud alios agnoscunt limites, quam datos (216. §.). Curandum, ut Succus, tanquam Basis (88.), Addendis potior sit, nec horum mixtione nimis spissescat; tum ut ex omnibus simul junctis justa & efficax Dosis emergat (239.). Ubi autem Succus pondus haud determinatum est (β.), Addendorum Proportio ad certam illius partem saltem definitur, unde dein Pharmacopæo facile est computare, quantum pro toto requiratur.

242. SUBSCRIPTIO varia injungit. Quo pertinet.

α. *Materiae Primariae* (236. α.) *ad Succus Expressionem Præparatio*. Hæc autem includit (1.) *Comminutionem*, quæ vario in variis perficitur modo, conscindendo, radendo, tundendo in pastam succulentam. Lapideum Mortarium, Pistillum ligneum, præ Metallicis, operi huic aptiora sunt. (2.) *Diluentis Liquidi* (236. β. 1.), si quo opus est (237. §.), *Adfusionem*. (3.) *Pastæ tusæ, humectatæ*, (1. 2.) *Digestionem* aut & *Coctionem*: quæ tamen sæpissimè omittitur; nec adeo usu venit, nisi cum Materies in universum parciore aut viscidior Succo prædita, neque interim calore incongruè mutabilis est. Id autem boni

simul adfert, quod flatulentam Succis cruditatem minuat.

β. *Expressio ipsa*, quæ, præter vulgaria, nihil habet singulare.

γ. *Expressi Depuratio*. Hæc quidem vel Quiete fit & Mora, vel citius, Trajectu per Colum (219. δ. 2. 3.), nec prætermitti debet; quum ingratham Succis demat spissitudinem. Imò nec malè agunt, qui, Digestione aut Coctione non præmissis (α. 3.), Succos, priusquam colant, leni igne ad primum usque Ebullitionis signum, vase clauso, si virtus volatilis est, sin minus, ad rantillam quoque Ebullitionem usque, calefaciunt, ac tum demum vel frigefactos prius (219. δ. 4. *in fine*), vel adhuc calentes, Colo depurant: ita enim & Despumatio simul fieri potest, & flatuosa eorum materies magis dissipatur, & fæces separantur pulchrius, & Insecta horumve Ovula, si quæ insunt, destruuntur, quin & longiori aptantur Conservationi.

δ. *Miscela Materiae Secundariæ* (236. β. 2.), quæ, præmissis (γ.), demum peragitur: licet interim satius foret, quæ difficilius in Succo frigido solubilia sunt, huic calefacto, ante Colationem (γ.), immittere. Imò vel suaferim, ubi major Succis Quantitas simul præscribitur, Salia, quæ frigore rursus aut tota, aut ex parte, excutiuntur, seorsim, specie Pulverum, in suas Doses

divisa, ægro exhibenda esse; ut is dein hæc partitis vicibus cuilibet Succo Dosi, paullo ante usum, intermiscat.

3. *Succi parati Adservatio*, quæ in casu (240. α.) minoris quidem momenti est, at, si obtinet (ibid. β.), omnino curam meretur; quum & nativa horum Succorum indoles, & tempus anni, quo magis usitati sunt, corruptioni maximè faveant. Neque sufficit semper vase oris angusti, probe clauso, loco frigido, eos servasse: sed insuper vel, consilio Helmontii, Vas prius accensi Sulphuris vapore imbuendum; vel, nisi Materies Secundaria (236. β. 2.) corruptioni obstans jam addita sit, nec Indicatio repugnet, tantillo Spiritus Vini condiendus Succus; vel, si dilutior sit & calorem innoxie ferat, ad dimidias inspissandus.

243. SIGNATURA ex (60. 235. 239.) satis intelligitur: neque enim, præter communia, quidquam heic monendum superest, nisi quod Succus, in plures dies suffecturus, Vase clauso, loco frigido, sit adservandus.

244. Usus in Chronicis, ad inveterata humorum & solidorum vitia, Viscerum, præprimis Abdominalium, obstructions, &c. quin & in Acutis, ad Sitim restinguendam, Putredinem arcendam, &c. commendatissimus est, tam Alterationi, quam Evacuationi per Vomitum, Alvum, Uri-

nas, idoneus. Infantibus tamen, Delicatis, quibusvis anni temporibus, usque quaque haud convenit: quamvis nec desint Succis vel maximè nauseanti etiam Palato aridentes. Denique nec ad promptissimè parabiles pertinet hæc Formula.

245. SPECIMINA sunt.

* * *

Succus Emolliens, Aperiens, Humectans, Solidorum nimiam Rigiditatem corrigens.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 9. & seq.

℞. *Rad. recent. Scorzonæ.*

Rapar. ana unc. iv.

Herb. recent. Cichorei

Taraxaci

Endiviæ ana man. ij.

Conscissis, tufis, adfunde

Seri Lact. recent. Pint. ℞.

Ebulliant leniter spatio 6. horæ minorum in Balneo Maris: tum Succum exprime: cujus per Colum depurati singulis Unciis admisce

Syrup. Rubi Idæi drach. j.

D. in Lagena Sulphurata.

S. Ut in Fronte. *Servetur in loco frigido.*

Dosis Cochlearium omni biborio diei.

* * *

Succus Emeticus, in Hydrope utilis.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 209.

℞. *Cort. medii Sambuc. recent. q. ℥.*

Ut conficiff. tuf. exprimatur *Succi* unc. j.
Cui adde

Syr. Violar. unc. β.

D. ufui.

S. *Haustus Emeticus pro una Dofi.*

* * *
Succus Antipyicus in Statu Phlogiftico
Variolarum.

Ibid. p. 239.

Rx. *Succi recens expreffi Cichorei*

Lactucæ

Taraxaci

Fumaricæ ana

unc. ij.

Radic. Scorzoneræ

unc. iv.

Nitri puri. drach. iβ.

M.

S. *Bibat Unc. j. omni hora diei.*

* * *
Succus Diluens, Resolvens, Abftergens;
ad Aphthas.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 168.

Rx. *Bulb. Rapar. cum cortice* q. f.

Tyrocnesti, vel radula ex bractea fer-
rata, radantur: tum exprimatur Suc-
cus, qui ebulliens leniter despume-
tur: hujus Unc. xvi. admisce

Vitell. Ovor. N. ij.

Syrup. Violar. drach. iv.

S. *Bibat Unc. β. omni semihora.*

* * *

Succus Antiacidus, in frigida Scorbuti
Specie: ad Exemplum H. Boerh.

Ibid. p. 189. 190.

℞. *Rad. recent. Raphan. rustican.*

Ariana part. j.

Herb. recent. Trifol. Aquatic.

*Nasturt. Aquat. ana
part. ij.*

Radula rasis, conscissis, tuis, exprime
Succi Unc. vi. quibus admisce

Spirit. Antiscorbut. F. D. unc. ij.

Sacchar. alb. unc. j.

D. Vase clauso.

℞. *Capiat omni triborio Unc. β. vel Cochlearium.*

* * *

Alius in Scorbuti Specie Alcalina.

Vide H. Boerh. Mat. Med. pag. 192.

℞. *Herb. recent. Acetosæ*

Taraxaci ana q. s.

Pom. Citreum N. j.

Conscissis, tuis, exprime Succi Unc. v.

His per Colum trajectis adde

Sacchari alb. drach. vj.

D. Usui: iterentur quovis die per duas
hebdomadas.

℞. *Crem. Tartari drach. v.*

Sal. Essent. Acetosell. drach. ij.

M. Divide in xiv. partes æquales.

D. Singulæ in Chartulis seorsim.

S. Capiat mane hora septima dimidium Succij, cui admisceat unam Dofin Pulveris: reliquum hora nona sine Pulvere. Id fiat per XIV. dies.

De Emulsis.

246. **E**MULSUM, *Emulsio*, est Medicamentum internum, liquidum, Oleofo-Aqueum, consistentia & colore utcunque Lacti simile, ex partibus Vegetantium oleosis cum Menstruo Aquoso tritis, & emulctis, paratum. Unde Nominis patet ratio, & differentia hujus a priore Formula (235.).

247. **M**ATERIES & huc triplex, uti (212. 225.), accedit: *Menstruum* puta, *Emulgendum*, & *Accessorium*.

α. *Menstruum* vix aliud in usu est, quam Aqueum: Aqua v. g. Simplex, Stillatitia Officinalis, Decoctum vel Infusum Aquosum, &c. Quandoque tamen & Vinum, sed rarius, adhibetur.

β. *Materiem Emulgendam* præbent (1.) Nuclei & Semina Plantarum Oleo gravida. (2.) Succij Vegetantium Oleosi: Resinæ, Gummi-Resinæ, Balsama; quin & Radices: nonnunquam valde Resinosæ, &c.

γ. *Accessorium* vel (1.) solutionem *Materiæ* (*β.*) promovet, estque corpus saponaceum: uti Vitellus Ovi, Saccharum, Mel, aut tenerior Materies oleosa, facilius solubilis,

bilis', ex (β . 1.) deprompta. Vel (2.), Emulso jam parato addendum, hujus virtuti aut gratiæ augendæ serviens, in genere simile est (212. γ . 2.).

248. DELECTUS tamen ut ex arte fiat, notandum, duas dari Emulsoꝝ Species; dum alia (1.), proprie sic dicta, parantur ex Materie (247. β . 1.); alia (2.) potissimum ex (ibid. 2.). Quæ alii ex Pulveribus Terreis, albidis, Margaritis v. g. & similibus, cum Menstruo Aquoso tritis, confecta huc referunt, data opera omittimus; quum isthoc Titulo indigna simplices saltem sint Mixturæ: prout Lacteus Color, pulvisculo citissime in fundum cadente rursus periens, sat docet.

249. Priora (248. 1.), ut Colorem & Consistentiam (246.), sic Odorem quoque & Saporem, Lactis æmulos, aut saltem minimè injucundos, exigunt, nec fere, nisi Refrigerandi, Nutriendi ac Demulcendi, rarissime Calefaciendi, scopo parantur. Hinc

a. Menstruum non admittunt aliud, quam Aqueum (247. *a.*), nec spissitudine, nec alia dote, injucundum, acrimoniæ expers, quò simplicius, eò aptius. Optima ideo Aqua simplex, cocta; Decoctum Aquosum, tenue, insipidum & inodorum, aut gratum, v. g. Hordei, Avenæ, Cornu Cervi, Rad. Scorzoneræ, Liquiritiæ, Cicerum, &c; Infusum simile.

β. Aquæ Stillatitiæ inertiores si, ut creberrime fieri solet, adhibentur, sint ex arte destillatæ, sine empyreumate. Aromaticas, Spirituosas, Vinosas, Sapor Odorve nimis eminens, aut Scopus, sæpe excludit, vel saltem, Accessorii loco (247. γ. 2.), parciore copia addendas jubet. Acetosas eadem rationes, tum Acor, Emulsis infectus, prohibet.

γ. *Materiem Emulgendam* heic constitunt Nuclei & Semina (247. β. 1.); non quævis tamen promiscuè, sed quæ mox memoratis Emulsi dotibus & scopo quadrant.

δ. Minus hinc apta sunt, quorum medulla alieni est coloris: amantur, quæ albidâ gaudent.

ε. Quin & majora ideo suis prius tunicis orbantur, si lacteum hæ colore obfuscare possunt intertritæ: licet interim majorem sæpe gratiam Saporis adferant, nec virtute leniter adstringente scopo semper repugnent.

ζ. Valde amara, acria, aromatica, calida, quoque vix adhibentur; quum horum virtus, color, odor, sapor, rarius conveniant. Amaritie tamen leniore prædita quandoque scopus admittit: uti Semina Citri, Aurantior. Nucleos Cerasor. Amygdala amar. &c. Imo restricta horum

quantitas aliis magis fatuis accedens vel Palato quoque placet.

n. Quæ trita Mucilaginem fundunt, itidem minus quadrant: cujusmodi sunt Sem. Cydonior. Lini, Pſyllii, Hyoſcyami, & ſimilia; quin & Hordeum ad crepaturam coctum, quo hinc ſaltem leviter cocto uti fatius eſt.

ſ. Cavendum maximè, ne rancida ſint, quæ recipiuntur: quam quidem corruptionem plurima heic uſitata ſubeunt facile, nullo tunc nomine huc apta.

i. Qui Emulgendis alia, præter hætenus (γ . ad 1.) dicta, intermiſcent, uti Cortices Citri, Aurantior. Myrrham, &c. nec Colori, nec Saporihorum Emulſorum conſulunt. Elaeofacchara priorum, Myrrhæ Tinctura, Accessorii loco addita, idem commodius præſtare videntur.

n. *Accessoriis* primæ claffis (247. γ . 1.) heic non opus: at alterius (ibid. 2.) admittuntur. Hæc tamen & ſint ejuſmodi, quæ, ſcopo congrua, juſtas Emulſi dotes non pervertant. Optima hinc Aquæ Stillatitiæ Aromaticæ, jucundiores; Syrupi excolores, grati; Julepi; Saccharum; Elaeofacchara; Salia neutra.

λ. Pulveres ſi addis haud in Emulſo ſolubiles, ſint ſaltem tenerrimi, albi, minus ponderoſi, nec in grumos abire proni: un-

de vix, nisi Terreis subtilissime lævigatis, heic locus est.

μ. Conservæ, Electuaria, Extracta & similia, quum consistentiam, colorem, saporem, heic requisitos turbent, excluduntur.

ν. Acida quoque exulent; nisi cum postulat Indicatio Emulsum verè acidum aut citissime acescens.

ξ. Alcalina Saporis urinofi injucunditas prohibet.

ο. Tincturas, Spiritus, Essentias, Elixiria, & similia, raro admittit scopus: licet tamen aliquando admisceantur.

π. Saporis Odorisve gratiam ne sedulo nimis adfectes, memor (65. 100. 101). Plurimis Emulsum tantò arridet magis, quo similis est Lacti Animali.

ρ. Sunt, qui depositos se credunt, cum Medicus Emulsum propinat. Hos facile deceperis vel Menstruum adhibendo alieni coloris, v. g. rubri, vel similes Pulveres, Syrupos, Tincturas, &c. intermiscendo.

250. Posteriora (248. 2.), Lacti minus æmula, hujus modo Consistentiam & Colorem, imo ne hunc quidem semper, simulant, ideo saltem Emulsa dicenda, quod & Mulctûs specie parentur, & Oleum Menstruo Aquoso ad tempus dissolutum exhibeant. Differunt hinc plurimum a Prioribus (249.). Nam

α. Tanta heic jucunditas nec exigitur, nec acquiri potest; quia hanc vix admittunt, quæ huc pertinent, Emulgenda.

β. Nec Scopus etiam similis est (249.); cum sæpius Calefactio, quam Refrigerium, heic obtineatur.

γ. *Materiem Primariam* (247. β. 2.) dant Oleosa meraciora, difficilius in Aqua solubilia: ut Olea & Balsama liquida, spissa, solida, Peruvian. Copaib. Terebinthina, Tolutan. &c. Resinæ & Gummi-Resinæ, Jalapp. Scammon. Juniper. Mastiche, Myrrha, Opoponax, Ammoniacum; Rad. Jalappæ, & similia. Hæc ut reddantur meabiliora, facilius ingerenda, commodè sub hac forma exhibentur.

δ. Et heic tamen abstinendum a Fœtidissimis, quibus forma Pilularis aptior (162. n.).

ε. *Menstruum* non adeo discrepat ab illo Priorum (249. α.). Aquis tamen, (ibid. β.), Aromaticis, Spirituosis & Vinosis, potior heic locus est, tum ob (β,) tum quia Materiem (γ.) solvunt facilius. Unde & Vinum ipsum nonnunquam adhibetur.

ζ. *Accessoria* primæ classis (247. γ. 1.) heic potissimum usui sunt: pleraque enim Emulgendorum (γ.) sine iis Menstruum Aquosum (ε.) planè respuunt. Utendum igitur tantò potentioribus, quo & Materies (γ.) tenacior est ac difficilius solvenda,

& Menstruum (γ .) magis Aquosum, & Solutio exactior desideratur.

n. Vitellus Ovi, saponacea vi reliquis superior, vel tenacissima etiam aquæ aptat. Saccharum, Syrupi, Mel, minus efficacia sunt. Mel insuper colorem magis obfuscet. Sapo vulgaris itidem heic adhiberi potest; modo Indicationi, Aegrique gustui, non repugnet.

z. Quandoque, dum minor est Emulgendi (γ .) quantitas, Materies Primaria Emulsi prioris (247. β . i.) Accessorii loco recipitur: v. g. Semina aut Nuclei oleosi, Amygdala quædam, &c. Hæc enim intertrita, dum farinam & oleum minus tenax fundunt, ac Materiei difficiliter solubilis particulis interponunt, sic satis pulchrè Saponis vices præstant, simulque Emulsum præbent priori (249.) similius.

i. *Accessoria* alterius classis (247. γ . 2.) similia sunt ante (249. κ . &c.) memoratis. Spirituosa saltem (ibid. o.) crebrius heic locum habent ob (250. β . e.): neque Saponi, Odori, Colori, tantopere studetur (ibid. a.).

251. ORDO, utrobique (249. 250.), Emulgendis primum dat locum: his subjungit, in Emulsis (250.), Accessorium Saponaceum: Menstruum dein; ac tandem Accessoria classis posterioris (247. γ . 2.). Varias autem singulorum Species pro suo quisque arbitrio digerit.

252. **DOSIS** eadem ferè est, quæ Succii Expressi (239.), pariterque vel Pondere vel Mensura determinatur. Priora quidem (249.), magis quippe ut plurimum diffusa, ad Cyathum, Unciam j. ij. &c. quandoque & ad lubitum pro potu familiari exhibentur: Posteriora (250.) ad Cochlearium, Drachmam j. ij, alias tamen & ad Unc. j. & plures; prout magis minusve potentia sunt, diluta, aut nauseosa, scopus varius, Aeger facilis vel difficilis, &c. (Vid. 66. & 67. §.).

253. **QUANTITAS GENERALIS** nonnunquam Dosi unica (252.) haud major est: quod maximè obtinet in Emulsis (250.). Neque expedit hæc in usum plurium dierum præscribere, nisi exactissimè sint ligata; quum mora divortium faciat. Emulsa (249.) facile acescunt, & eò quidem citius, quo calidior est tempestas; ut hinc æstate calidâ vix ultra 6. vel 7. horas, hyeme tamen nycthemeri spatio ferè incorrupta persistent. Dosis igitur Molem (252.), usus frequentiam, & Atmosphæræ calorem inter se comparans haud plus præscribe simul, quam ante acorem natum queat consumi; nisi forte Indicatio hancce mutationem commendet, nec Aeger ab ea alienus sit.

254. **PROPORTIO** mutua Ingredientium plurimum heic variat pro horum & Indicationis diversitate.

α. Emulsa (249.), prout vel Refrigerandi solum ac Humectandi, vel Nutriendi, Sopiendi, &c. scopo inservient, plus minusve diluta parantur.

β. Spissiora fiunt, si Menstrui ad Materiem Emulgendam Proportio tripla, quadrupla, quintupla est: Dilutissima, si duodecupla ad vigecuplam usque: Media, si octupla.

γ. Ratio tamen habeatur magnitudinis Seminum & Nucleorum (247. β. 1.): quo enim minora hæc sunt, eo parciore Medulla, plure Cortice, constant. Medulla autem est, quæ in Emulsum transit. Unde Seminum minorum quantitas eadem eandem Menstrui copiam saturabit minus, quam tantundem Nucleorum.

δ. Plerumque Menstrui q. s. præscribitur, nec nisi quantitas Colaturæ determinatur: imò quandoque ne hæc quidem; tumque Pharmacopœus mediam ferè sequitur Proportionem (β.).

ε. In Emulsis (250.) & Materiæ (247. β. 2.) major minorve solubilitas, & hujus atque Accessorii (ibid. γ. 1. & 250. ζ. &c.) requisita quantitas, simul spectandæ veniunt, ut Menstrui Proportio ritè determinetur; quæ cæterum datæ (β.) haud absimilis est, & quandoque Pharmacopœi etiam arbitrio committitur (δ.); maximè si Emulsum unicam saltem Dosis (252.) continet.

ζ. Accessorii autem (247. γ. 1.) quantitas, ratione Materiæ, sumitur dupla, tripla, quadrupla; prout id potentius est vel debilius (250. ζ. n. δ.), & Emulgendi indoles magis minusve refractaria. Hinc fere usitatissimum est, Vitell. Ovi q. s. præstituerre: quod ipsum & obtinet circa Accessorium (250. δ.).

η. Accessoria classis secundæ (247. γ. 2.) vix strictiores ferunt regulas, quam (217. & 241. δ.). Pulverulentorum (249. λ.) Scrup. j. Dulcium Drach. β. sufficit pro Uncia j. Emulsi. Vide tamen in Emulsis (250.), an & Saccharo aut Melle jam sis usus loco Saponis (247. γ. 1.), tum quousque Materiæ injucunditas correctionem postulet, & num Infanti, an Adulto, &c. præscribas. Emulsa (249.) ne Salibus nimis ingratiore reddas. Emulsi Unc. iv. vix ultra Scrup. j. recipiant. Reliqua, ut scopus exigit, addantur.

255. SUBSCRIPTIO in Emulso Priore (249.) jubet simpliciter, *F. l. a. Emulsio.* Determinatur item Colaturæ quantitas, si Menstrui q. s. præscriptum est (254. δ.). Tandem memorantur Admiscenda. Vasis mentione haud opus. In Posteriore (250.) præcipitur Emulgendi cum suo Sapone (247. γ. 2.), si quis accedit, accurata subactio, Menstruique postea & reliquorum admistio partitis vicibus facienda. Modus

autem Emulgendi, & cæteræ encheireses huc pertinentes, ut Pharmacopœo, sic & Medico, supponuntur cognitæ (7. γ. 8.).

256. SIGNATURA, præter vulgaria sæpe memorata, commendat saltem, Emulsum (249.), sub Aqua frigida, aut in loco subterraneo, frigido, servandum esse, ne aceſcat (ibid.). Quandoque & Concuffio ante uſum instituenda jubetur, ſi Pulverulenta non ſolubilia acceſſerunt, aut Emulſi Poſterioris (250.) ſeceſſus per moram metuitur.

257. Uſus Emulſorum minus univerſalis eſt, quam (222.). Priora tamen (249.), vel delicatioribus etiam gratiſſima, appoſitè dantur, ubi Refrigerandum, Demulcendum, Humeſctandum, Incraſſandum, leviſer Nutriendum, Sopiendum, ſine calore Reficiendum, Acre bilioſum, putridum, Alcalinum, temperandum: quandoque & Diaphoreſi, Urinis, rarius Alvo, movendis accommodantur. Facili Acore nocent Acido laborantibus, Frigidis. Poſteriora (250.) in univerſum iis apta ſunt Indicatio- nibus, quibus Materies eorum (247. β. 2. 250. γ.) laudatur; utpote quam ſub forma meabiliore exhibent. Pleriſque tamen ingratiſſima ſunt, ſi Odore & Sapore moleſto prædita, ut ſæpiſſime fit, recipiunt. Alvo cæterum, Urinis, Sudoribus, movendis, Vermibus fugandis, Ulceribus inter-

nis abstergendis, Nervis roborandis, &c.
idonea habentur.

258. SPECIMINA sunt.

* * *

Emulsio Anti-Alcalica.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 51.

℞. *Avenæ excortic.* unc. iij.

F. cum *Aq. pur.* q. s. Emulsio, cujus
Lib. β. admisce

Nitri puri drach. β.

Syrup. Violar. unc. j.

Aceti Squillit. drach. ij.

℞. *Utatur pro potu familiari.*

* * *

Emulsio Nutriens, Demulcens, Incrassans,
spissa.

℞. *Amygdal. dulc. excortic.* unc. ij.

Amaror. excortic. No. ij.

Aquæ pur. fervent. unc. i.

F. l. a. Emulsio. Colaturæ fortiter ex-
pressæ admisce

Aq. stillat. Cinnam. unc. j.

Sacchar. albiss. drach. vj.

M.

℞. *Amygdalatum, de quo capiat Aeger omni
semihora Cochlearium.*

* * *

Emulsio Narcotica.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 64.

℞. *Sem. Papav. alb. contus.* unc. ij.

Cum *Aq. Decoct. Hord. F.* Emulsio, cu-
jus Unc. x. admisce

Syrup. Diacod. unc. iß.

Tinct. Opii cum Spir. Vini rectific.
gutt. xx.

Aq. stillat. Cinnamom. drach ij.

Cortic. Citrei. drach. x.

S. Capiat Unc. iß. omni 1/2 hora, donec inci-
piat leniri Dolor.

Emulsio Lubricans, Diuretica.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 243. 244.

℞. *Semin. Cardui Matricæ*

Bardanæ

Fœniculi ana drach. vj.

Papaver. alb. unc. j.

Amygdal. dulc. No. xx.

Infusi Rad. Liquirit. q. s.

F. l. a. Emulsio. Colatur. Lib. iij.
admisce

Sal. Prunellæ drach. ij.

Syr. Papaver. alb. unc. iß.

D. usui.

S. Bibat omni semihora Unc. ij. Servetur La-
gena sub Aqua frigida, aut in cella.

* * *

Emulsum Antihelminticum.

Vid. Ibid. p. 229.

℞. *Gumm. Opopanac.* drach. j.

Vitell. Ovor. drach. ij.

M. f. a. dein adde

Sapon. Venet. drach. j.

Syrup. Artemis. unc. iß.

Aq. stillat. Fœniculi unc. iij.

M.

S. *Capiat Drach. j. omni quadriborio, cum regimine.*

* * *
Emulsum Purgans, forte, Scammoneatum,
ad Hydropem.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 210.

℞. *Semin. Carthami drach. ij.*

Scammon. pur. gr. viij.

Contusis adfunde paulatim

Aq. stillat. Cort. Aurant. unc. j.

Tum colatis misce

Syrup. de Spina Cervina. drach. ij.

S. *Sit pro Dosi, mane.*

* * *
Emulsio Balsamica, ad Ulcera interna,
Phthisin, Gonorrhoeam, Paralyfin.

Vid. Ibid. p. 197. 247.

Et Harris de Morb. Infant. Lib. II. Obs. II.

℞. *Terebinthin. nativ. drach. iij.*

Vitell. Ovor. q. l.

Probè subactis admisce sensim

Mellis alb. drach. iij.

Aq. stillat. Bacc. Juniper. unc. iij.

S. *Ut in Fronte. Sumat Aeger omni quadriborio Cochlearium, semper ante usum concutiendo Lagenam.*

De Mixturis Internis.

259. **M**IXTURÆ sunt Medicamenta interna, fluida, solâ variorum inter se mixtione parata. Unde facile a prioribus (211. 214. 235. 246.) distinguuntur.

260. Tres earum (259.) Species usitatae sunt. (1.) Diffusissima, quæ *Julapium* audit. (2.) Media, quæ proprie *Mixtura* vocatur. (3.) Contracta, cui nomen varium; ut infra patebit. De singulis seorsim.

De Julapio.

261. **J**ULAPIUM, *Julepus Recentiorum*, est Mixturæ Species dilutissima, ferè diaphana, ex Sapore, Odore, Colore, jucundioribus conflata, Potum hinc suavem exhibens pluribus Dosibus destinatum. *Veterum* ergo *Julepus*, qui dilutior Syrupus est, a Nostro discrepat Spissitate.

262. **M**ATERIES in genere vel *Excipit*, vel *Excipitur*.

a. Excipiens, ut Basis vel Menstruum, est Liquor tenuis, limpidus, sæpe aquosus, non injucundus, diluendis reliquis interveniens.

β. Excipienda sunt, quæcunque in (*a.*) soluta gratiam huic & virtutem expetitam conciliare queunt.

263. **D**ELECTUM utriusque (262. *a.* *β.*) limitant Dotes in Julapio requisitæ. Notetur ergo

α. Dari id frequentissime loco potus familiaris, aut grati vehiculi Medicamentis aliis superbibendi, hinc in eo desiderari maxime Tenuitatem, Claritatem, Saporem reficientem, exdulci acidum, aliumve non injucundum, Odorem suavem vel nullum, Colorem nullum vel hilarem, rubellum præprimis. Quare

β. *Excipiens* ferè præbent Liquores, Sapore, Odore, Colore, nullis aut in univèrsum suavibus præditi.

1. Aqua simplex, cocta, præ reliquis aptissima, cito parabilis, Excipiendis pulchre se adcommodans, nec horum dotes destruens, aut vi aliena pervertens.

2. Vel Aqua Stillatitia, Officinalis, Iners: ut Acetosæ, Borruginis, Buglossi, Endiviæ, Lactucæ, Sempervivi, &c. His tamen Simplex (1.) præferenda; quum ferè semper Destillationem sapiant. Aut alia Sapore & Odore leni suavior: ut Melissæ, Rosarum, Cerasor. nigr. Citri totius, &c.

3. Vel Infusum Aqueum (211), jucundius, promptè parabile: ut Flor. Tunicæ, Rosar. Violar. Bellidis, Rhœados, Pomor. Citrei, aut Conservarum similium, &c.

4. Vel Decoctum (224.) simile, dilutum: ut Hordei, Rad. Scorzoner. Cornu Cervi, Passular. Tamarindor. Panis, &c.

5. Vel Vinum Rhenanum, Mosellanum, aliudve acidulum: quæ scopo Cardiaco

aptiora, cum motus humorum paulò auctior non nocet.

6. Vel Phlegma Vitrioli dilutius, aut Serum Lactis tenue, acidulum. Hoc tamen probe purum, nec turbidum, requiritur.

7. Vel denique hæctenus (1. ad 6.) recensitorum aliqua conjunctim.

γ. *Excipienda* (262. β.) ejusmodi heic conveniunt, quæ simul & suavitatem Excipientis augere, & integre in hoc dissolvi queunt. Qualia sunt

1. Aquæ Stillatiæ Aromaticæ, fortiores: ut Cinnamom. Pulegii, Majoran. Rosmarin. Florum & Cort. Aurant. Citri, &c. Quandoque & Vinum simile (β. 5.), nisi id fuerit Excipiens. Atque hæc quidem ut Excipientia Secundaria considerari possunt.

2. Succi dulces, acidi, recentes, Fructuum horæorum: uti Cerasor. Ribium, Berberum Rubi Idæi, Citri, Aurantior. Granator. Pomor. redolent. &c. Hos verò dum præstituis, vide, an recentes eo tempore acquirere liceat (237. η.): quanquam & servari in Officinis diu queant incorrupti (242. ε.).

3. Tincturæ Acido-aquosæ, rubræ: v. g. Florum 4. Cordial. Tunicæ, Bellidis, Aquileg. Rhœados, Granor. Kermes, & similium: quæ alias Excipientis etiam vicem præstant (β. 3.).

4. Tin-

4. Tincturæ Spirituosæ, suavissimæ: ut Cort. Cinnamom. Citri, Aurantior. Cassiæ, Croci, &c. ubi stimulo quodam opus.

5. Aut Spiritus Ardentes, Simples, vel jucundiore Vegetantium Spiritu Rectore per Destillationem imbuti: ut Rosar. Angelic. Lavendul. Meliss. Cinnamom. Citri, Aurantior. Cerasor. nigror. Aq. Vitæ Matthioli, Balsam. Embryon. &c. quorum usus in simili casu (4.)

6. Frequentius tamen Spiritus Acidi, Vegetabiles, vel Fossiles: Acetum stillatit. Spiritus Salis, Nitri, sinceri vel dulces, Sulphuris, Vitrioli, Clyssus Antimon. &c.

7. Syrupi Officinales, omni dote jucundissimi, excolores, rubri, aut ab Acido ruhentes, e Succis Fructuum (2.) parati, aut alii; ut Flor. Acaciæ, Rosar. Violar. Tunicæ, Borragin. Rhœad. Herb. Capillor. Vener. Melissæ, Cort. Cinnamom. Citri, Granor. Kermes, Caryophyllor. &c. Quo pertinent & Brodia Conditurarum, & Julepi Officinales, tum Oxymella, Oxysacchara.

8. Rob & Gelatinæ e Succis Fructuum (2.) facta: quibus & accensenda, quæ de Cornu Cervi paratur, nonnunquam heic usitata.

9. Saccharum vel simplex album, vel varia arte, una cum aliis non injucundis, in

Tabulas, Rotulas, Elæofacchara, &c. re-
ductum.

10. Salia ficca: quorum tamen vix nisi
Neutris, atque hæc inter soli fere Nitro,
Sali Prunellæ, aut Polychresto, locus heic est.

δ. Pulverulenta, non solubilia, raro ad-
miscentur: crassiora saltem nunquam; ali-
quando tamen subtilissimè lævigata, minus
ponderosa, non ingrata, aut Saporis & Odo-
ris expertia, præcipuè Absorbentia Terre-
stria, Corallia v. g. Margaritæ, Cornu
Cervi, &c. Ab his tamen abstinendum
quoque, si Acida accedant ob (101. 102.)

ε. Conservæ vix usum habent, nisi pro
paranda Infusi specie (β. 3.)

ζ. Electuaria, Extracta, Tincturæ, Es-
sentia, Spiritus, & similia, quæ Spissitate,
Colore, Sapore, Odore, Julapium injucun-
dus faciunt, excluduntur (α.). Excipe
saltem Confectiones quasdam gratiores: ut
Alkermes, Hyacinthor. &c.

η. Scito tamen, & nimia peccari posse
Suavitate (85. 100. 101.). Cave ergo, ne
Dulcibus, tum ne Acidis, abutaris. Con-
servæ, Syrupi, Rob, Saccharata, dum in-
grediuntur copiosa, Saccharo superaddito
non opus. Acidum Fossile defectum Ve-
getabilis saltem suppleat.

θ. Ubi Acidum Fossile (γ. 6.) & Salia,
(10.) simul jungis, memento dictorum
(102. μ.).

i. Numero denique conciso & simplicitati heic studendum: neque enim recensitorum ($\beta.\gamma.$) singula congerere, sed quædam scopo aptiora arte conjungere expedit. Naturæ plerumque amicissimum est, quod non multorum mistione natum (29.).

x. Ex hæctenus dictis patet, *Hydrofaccharum* & *Oxyhydrofaccharum* Species esse Julapiorum.

264. ORDO præmittit ferè Liquidum Excipiens (263. $\beta.$); huic proxime subjungit, aliud Secundarium (ibid. $\gamma.$ i.); tum Excipienda ponit juxta (57. $\beta.\gamma.\epsilon.$). Quandoque & ultimus Excipienti datur locus: quod tamen minus convenit, si Infusum vel Decoctum Magistrale (263. $\beta.$ 3.4.) ejus vicem præstat.

265. DOSIS vel Pondere definitur ad Unc. j. ij. iij. &c. vel Mensurâ ad Cyathum v. g. aut Infantibus ad Cochlearium. Sæpe autem, loco potus familiaris, quantum urgens fitis exigit, conceditur: ubi tamen plerumque satius est, haustu parcioire, tantò frequentius repetito, uti, quam grandiore simul ingesto inundare stomachum.

266. QUANTITAS GENERALIS, pro Dosis (265.) mole, usûs frequentia, fiti magis minusve intensâ, major vel minor, ad Lib. j. ij. iij. iv. usque augetur: quin vel Infantibus quoque vix Libr. $\beta.$ minor datur. Neque heic corruptio facilis, ut in Emulsis (253.) arctiores limites ponit. M 2

267. PROPORATIO mutua Ingredientium in genere quidem talis statuitur, ut capiantur.

Ad Excipientis (263. β.) Lib. j. vel Unc. XII.

Excipient. Secundarii (ibid. γ. 1.) - Unc. j. ij.

Succorum (ibid. 2.) - - - Unc. ij. iij.

Tinctur. Acido-aquos. (ibid. 3.) - Unc. j. i β.

Spirituosorum (ibid. 4. 5.) - Drach. ij. vj.

Syrup. Bsodior. Fulepor. Rob. Gelati-

nar. &c. (ibid. 7. 8.) - - - Unc. ij. iij.

Confectionum (ibid. ζ.) - - Drach. ij. vj.

Salium (ibid. γ. 10.) - - - Drach. β. j.

Pulverum (ibid. δ.) - - - Drach. j. ij.

Aceti destillati (ibid. γ. 6.) - - Unc. j. i β.

Acidorum Fossilium (ibid.) pro varia

puritate - - - Gutt. xx. Drach. j.

vel q. f. ad gratum acorem.

Sacchari (ibid. 9.) - - - Unc. j. i β.

vel q. f. ad gratam dulcedinem.

Circa hæc tamen notari velim, præter jam dicta (263. ι.).

α. Indicationum, Gustuum, aliarumque conditionum varietatem tot parere in casibus singularibus exceptiones; ut sæpius quam longissime a modo data generali regula deflectatur. Hinc

β. Ubi excitandum, calefaciendum, Vini, Aromaticorum, Spirituosorum (263. γ. 1. 4. 5.) non raro multum augeri Proportionem: ut ideo vel Vinum quoque tum quandoque Basin constituat (ibid. β. 5.).

γ. Infusa vel Decocta Magistralia (ibid. 3.4.) si Excipientis loco adhibentur, hæc requiri dilutiora. Unde Specierum Unc. j. ad Menstrui Libr. j. ferè sufficit. (Vid. Histor. Infus. & Decoctor.).

δ. Salium (263. γ. 10.) parciolem ideo addi copiam, ne amarore injucunditatem creent.

ε. Pulverum, Rob, Gelatinarum, & similia majore quantitate justam Julapii consistentiam (261.) perverti.

ζ. In Proportione Dulcium & Acidorum determinanda tenendam esse regulam (263. η.). Ipsum quandoque Excipiens acidum aut dulce est (ibid. β. 3.4.5.6.). Acidum Fossile copiosius austeritatem parit. Sacchari major quantitas, ut multis minus grata, ita sanguinem solvendo in sudorem pronos diffluere facit.

268. SUBSCRIPTIO ponit: *M. F. Julapium D. ad Vitrum*. Ubi autem obtinet (267. γ.). Infusionis vel Decoctionis modus, ac deinde admistio reliquorum, juxta ante (219. 231.) dicta, injungitur prius: quamquam sæpissime Infusa vel Decocta heic usitata, tanquam Officinalia, præscribantur, ut quorum præparatio Pharmacopœo satis nota sit.

269. SIGNATURA ex (60. 261. 265.) facile patet. Monetur tamen quandoque, dum minor Humorum meabilitas actu fri-

gida prōhibet, Julapium calidum bibendum esse. Potionem frigidam plerumque satis amant Aegri; ut vix mandato peculiari opus sit.

270. Usus ut jucundissimus, ita maxime commendabilis est in Acutis, & Chronicis; ubi calor aut frigus nimia, corruptio Humorū Alcalina, lentor, fitis vehemens, vires collapsæ, &c. Petuntur & hinc Vehicula aliis Medicamentis vel facilius ingerendis, vel promovendis, aptissima.

271. SPECIMINA sunt.

* * *

Julapium in Frigore Febris Intermittentis conveniens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 120.

℞. *Aq. decoct. Hord.* unc. xxx.

Oxymel. simpl. unc. iij.

Aq. stillat. Caryophill. arom. unc. ij.

M.

℞. *Capiat Unc. ij. omni 154 horæ, calidè valde sorbendas.*

* * *

Julapium Roborans, Anti-Acidum, Calefaciens.

℞. *Aq. stillat. Cerasor. nigrov.* unc. viij.

Pulegii unc. ij.

Cinnamom. unc. iß.

Vitæ Matthioli. unc. ß.

Margarit. ppt. drach. iß.

Confect. Alkermes drach. ij.

Elæosacchar. Citri drachm. iij.

M. D. ad Vitrum.

- S. *Julapium Perlatum*, de quo capiat *Unc. j.*
omni semihora in Languore: aut sit pro ve-
biculo alterius Medicamenti.

* * *
Julapium ex Decocto Magistrali, Cardia-
cum, ad Dolores a Partu.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 219.

℞. *Hord. mund.*

Avenæ integræ ana unc. j.

Cum *Aq. decoct. spatio 1/2 horæ* Lib.
 iij. admisce

Vini Rhenan. Lib. j.

Aq. Stillat. Cinnamom. unc. ij.

Syrup. Kermesin. unc. i℞.

M.

- S. *Hujus Unc. ij. superbibat singulis Dosibus*
Mixturæ Anodynæ, ibidem descriptæ, do-
nec sopiatur Dolor.

* * *
Julapium specie Infusi, Antiphlogisti-
cum, in Variolis utile.

Vid. Ibid. p. 238. & seq.

℞. *Flor. Papaver. Errat.*

Tunicæ ana m. ℞.

Infunde cum *Aq. puræ, calidæ, Unc. xx.*
 stent vase clauso, calore leni, per 3.

horas. Colaturæ expressæ adde

Spir. Sulphuris per camp. gutt. xx.

Sal Polychrest. drach. i℞.

M 4

Syrup. Flor. Rhæad. unc. iß.

M.

S. *Bibat, quantum lubet.*

* * *

Aliud, Spiritus excitans in Gangræna a
causa calida, temperie alcalina.

Vid. H. Bœrh. *ibid.* p. 95.

℞. *Rob. Ribefiorum*

Berberis ana unc. ij.

Spir. Salis. drach. ß.

Aq. stillat. Melissæ. unc. vj.

Vini Rhenani. unc. x.

M.

S. *Capiat Unc. j. omni horâ.*

* * *

Julapium Confortans in metu Abortûs
ab incommodis Graviditatis, ad
Exemplum *ibid.* p. 217.

℞. *Vini Rhenan.* Libr. ij.

Aq. Stillat. Cort. Citrei. unc. iv.

Tinctur. Granor. Kermes unc. ij.

Cinnamom.

Balsam. Embryon. ana unc. j.

Gelatin. Cornu Cerv. citvat. unc. iß.

Syrup. Rubi Idæi unc. ij.

M.

S. *Capiat Unc. iß. in Languore.*

De Mixtura.

272. MIXTURA MEDIA (260. 2.) est Mix-
turæ (259.) Species, Julapio

(261.) spissior, minore mole efficax, quacun- que dote injucundiora etiam admittens, una vel pluribus Dosibus, haud tamen per Guttas determinatis, constans.

273. MATERIES, ut (262.), duplex est, *Excipiens* vel *Excipienda*.

α. *Excipiens* est Liquor quicunque, in- terno usui aptus, non minima Dosi efficax (272.), sæpissime hinc Aquosus, quando- que & Vinosus aut Spirituosus: aut Aquæ stillatitiæ, simplices, compositæ; Decocta; Infusa; Vina, &c.

β. *Excipienda* sunt in genere Sicca, Mol- lia, & Liquida omnia, (128. *α.* *β.* *γ.*) me- morata, & quæcunque alia interno usui di- cata.

274. DELECTUM sola ferè heic figit Vir- tus Medicata. Neque enim adeo Tenuita- tis, Claritatis, Saporis, Odoris, Coloris, ratio habetur, ut in Julapio (263.): quan- quam & hæc tamen prorsus negligenda non sint; præcipuè verò Spissitudo, cujus ex- cessus valde heic incommodat. Pauca hinc addo.

α. Aquæ Stillatitiæ præ reliquis frequen- tissimè Excipientis loco serviunt; quum & cuicunque fere scopo congruæ prostent, & tenuitate sua excipiendis aliis magis aptæ sint. Inertiores igitur Efficacioribus jun- guntur, ubi Virtus paullo magis diffun- denda.

β. Decocta & Infusa, quorum præparatio simul adscribenda est, huc non pertinent, sed ad (211. 224.): haud enim alia ad Mixturas adhibentur, nisi quæ Subscriptionem non egent (268.). Sint autem satis tenuia, si Sicci aut Spissi plusculum recipere debent.

γ. Pulverulenta, non solubilia, si quæ huc, uti creberrime fieri solet, accedunt, requiruntur saltem minus crassa, subtiliora; ne deglutienti molestiam creent.

δ. Exulent quoque ponderosiora specificè, si in Excipiente solvi nequeunt; quum citissime fundum petentia Doses virtute minus æquales efficiant: licet interim ferri quodammodo possint, si Dosis unica totam Mixturam absolvit.

ε. Gummosa, quæ aquis soluta mucilaginem fundunt, vel omittenda, vel miscenda parcus; ne lentorem heic ingratum pariant.

ζ. Pinguia, ut aqueo Excipienti intermiscuantur æquabilius, Saponem postulant intermedium. Ad tenaciora igitur, v. g. Sperma Ceti, Terebinthinam, & similia, utimur Vitello Ovi; ad liquidiora, aut quorum parciore modo quantitas accedit, v. g. Olea Aromatica, pressa, stillatiua, Balsama liquida, nativa, artefacta, &c. Saccharum sufficit (250. γ. ζ. n.).

η. Gummi - resinæ, ut Ammoniacum,

Galbanum, &c. Aceto vel Vino ut plurimum soluta prius adhibentur.

§. Cavendum heic tanto magis, ne congerantur, quæ inter se mista effervescent, præcipitantur, mutantur incongrue, aut destruuntur; quia forma fluida his motibus excitandis plerumque aptior. (Vid. 97. ad 103.). Est tamen, ubi Medicus data opera talia conjungit, ut scopum suum obtineat feliciter.

i. Saporem, Odorem, Colorem, si corrigere paras, memento (85. 99. 100. 101.); ne vel scopo excidas, vel vanitatem prodas.

ii. Tandem, ut ubique, ita & heic brevis esto & concinnus, non adeo ingredientium numero, quam efficaciam & nitorem compositionis, studens; ut perito facile sit scopum eruere: Chaos aliter potius, quam Mixturam, facies (29.).

275. ORDO idem, nec magis constans heic observatur, quam in Julapio (264.)

276. DOSIS, minor, quam Julapii (265.), plerumque Cochleario j. vel ij, aut Vasculo Theæ potui dicato, aut Pondere Drach. j. ad Unc. β. determinatur. Quandoque tamen & ad Cyathum, aut Unc. j. ij. iij. ascendit: quod maxime obtinet, si unicus tantum Haustus exhibetur. Alias & per portiones totius Mixturæ definitur Dosis; ut dimidia, tertia, quarta pars simul capi-

enda jubeatur: ubi cavendum, ne portio molem *Haustûs* excedat. Cæterum & heic ex usu est observasse dicta (67. *ð. e.*).

277. QUANTITAS GENERALIS alias unam modo Dofin (276) complectitur, alias plures. Si prius; *Haustus* vocatur, qui *Unc. iij.* vix major fit (*ibid.*): si posterius; quandoque *Unc. vj. viij.* imò Libram Mixtura excedit, prout Numerus Dofium, juxta conditiones (67.), minor majorve requiritur.

278. PROPORATIO mutua Ingredientium heic maxime determinatur tum ex Virtute Medicata singulorum, & seorsim, & respectu miscelæ, considerata (87. *a. ß.*), tum ex justa Mixturæ Consistentia (272 274.), comparatis ad (276. 277.). Unde

a. Si nonnisi liquida sunt Excipienda (273. *ß.*), Consistentiæ nulla habita ratione, Virtuti saltem intentus tuam sequere Indicationem.

ß. Ubi autem & Sicca & Mollia (*ibid.*) accedunt, cavendum a nimia Spissitudine (274.). Unde tum hæc ferè obtinet generalis regula, ut misceatur ad

Excipientis - - - Unciam j.

Mollium: v. g. *Electuarii, Rob, Conservæ, Pulpæ, & similibus* - Drachma j.

Siccorum: uti *Extracti, Succidensi, Massæ Pilul. Pulveris, &c.* - *Scrup. j. iß.*

Sacchari - - - - Drach. j. iß. }
 vel } vel q. f.
 Syrupi - - - - Drach. j. ij. iij. }

γ. Augeri ergo potest Mollium quantitas ad ij. etiam Drachmas, Siccorum verò ad Drach. j, si alterutrum saltem recipiatur.

δ. Quin & Excipientis Consistentia discrepantiam heic facit; prout vel tenuior fuerit Liquor, vel Infusum Decoctumve spissius (273. a.).

ε. Vide quoque, an Excipienda Liquida (ibid. β.) accedant: hæc enim & majori Spissiorum quantitati locum dant.

ζ. Salium Siccorum Proportio invenitur ex eorum efficacia, & magis minusve facili solutione: licet tamen haud semper plenè soluta heic requirantur, sed, Pulverum instar, usus tempore, agitando diffundi queant minus dissoluta.

η. Circa Sacchari & Syruporum quantitatem repete dicta (267. ζ.). Augetur ea quandoque longè ultra terminum positum (β.), Ubi resinosis, Balsamicis, Oleosis, &c. cum Aqua constantius jungendis conferre debet; quum paullo major Mixturæ spissitudo secessui etiam magis obftet.

θ. Haustus quoque (277.) auctiorem fert Siccorum & Mollium proportionem, si Dosis efficax id postulat. Plurimi malunt parcam spissioris molem, quam grandem, aut plures liquidioris Doses ingerere.

279. SUBSCRIPTIO mandat. *M.F.Haustus*, si pro una Dosi est (277.): si pro pluribus, solum *M.* sufficit. Adjungi potest *D. ad Vitrum*. Et hoc exactè obthurandum jubetur, si dissipatio vel corruptio ab aëre liberiore metuitur. Aliquando Excipienda sicca seorsim, Pulverum specie (106.), uti (242. *§. in fine.*), dantur, ut demum paullo ante usum intermiscantur Liquidis. Duabus igitur formulis tunc utimur. Obtinet id, si ex mixtione nascens Effervescentia comitari usum debet, aut æqualiores majoresve Pulverum Doses simul ingeri scopus postulat.

280. SIGNATURA ex (60. 272. 276. 277.) intelligitur. Monendum quandoque, calidè an frigidè capiendæ sint Doses (Vid. 123. *γ. 3.*). *Vehiculum* superbibendum sæpe præbent Julapia (263. *α.*): gratioribus tamen, nisi alia id exigant, nullo opus. Ubi obtinet (279. *in fine.*), utendi modus pro ratione determinatur.

281. USUS Mixturæ ut frequentissimus est, & per quam facilis plerisque, ita æquè universalis, ac Infusi (222.); imò vel magis etiam, quia citissime parabilis illa subitaneis quoque in casibus promptam fert opem: ut ideo vix morbus detur interna postulans, quin hanc admittat Formulam.

282. SPECIMINA sunt.

* * *

Hauftus Ant-emeticus.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 129.

℞. *Succi recent. Citrei* unc. ℞.

Vini Rhenan. unc. j.

M.

℞. *Salis Absinthii* drach. j.

D. utraque seorsim.

S. *Pulverem misceat Liquori, moxque in ipso actu effervescentiæ hauriat.*

* * *

Mixtura Anti-Alcalica, Saponacea,
Abstergens.

Vid. Ibid. p. 51.

℞. *Oxymell. Squillit.* unc. iij.

Aceti Squillit. drach. ij.

*Myrrhæ in Aceto solutæ in Tinctu-
ram.* drach. j.

Aq. stillat. Cichorei. unc. vj.

M.

S. *Capiat Unc. ℞. omni hora.*

* * *

Mixtura Cardiaca, pretiosa, Calefaciens,
Diaphoretica.

℞. *Infus. Lap. Porcini Malacc. in Aq.*

Card. Bened. fact. unc. iv.

Vin. Rhenan. generosiss. unc. ij.

Aq. Stillatit. Cinnamom. unc. ℞.

Extract. Essential. Croci gutt. iv.

Confect. Alkermes drach. vj.

M.

S. *Sumat omni semihora Cochlear. j.*

* * *

Mixtura Opiata, Antacida, Roborans,
ad Dolores a Partu.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 219.

℞. *Lapid. Cancror.* drach. iij.*Corall. rubr.* drach. ij.*Margarit.* drach. j.*Laud. puri.* gr. iij.*Syrup. Kermes.* drach. vj.*Aq. stillat. Cort. Citrei**Melissæ**Majoranæ ana unc. iij.*

M.

S. *Capiat Unc. ℞. omni 1/4 horæ, donec sopia-*
tur Dolor, superbibendo Unc. ij. Fulapii
Ibid. descripti.

* * *

Mixtura resolvens, Saponacea.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 18.

℞. *Aq. Stillatis. Rutæ.* unc. xij.*Borac. Venet.* drach. ij.*Sal. volat. oleos.* drach. iij.*Mellis puriss.* unc. iij.

M.

S. *Capiat Unc. j. omni hora diei.*

* * *

Mixtura adstringens, ad Hæmoptysin.

Vid. *ibid.* p. 195.℞. *Aq.*

℞. *Aq. Stillat. Flor. Rhæados.*
Plantag. ana unc. iv.
Extract. Tormentill.
Bol. Armen. lævig. ana drach. iß.
Lap. Hæmatit. ppt. drach. j.
Syr. Myrtin. unc. j.

M.

℞. *Capiat omni hora Unc. j. concusso prius vitro.*

* * *

Hauftus Emeticus, Antimoniatus,
fortis, pro Adulto.

℞. *Oxyfacchar. Emetic. Ludovic.*
Oxymell. Squillit. ana drach. vj.
Aq. Stillat. Cinnamom. unc. j.

M. F. **Hauftus.**

℞. *Sit pro Dosi.*

* * *

Hauftus Purgans, in Febre Intermittente
utilis.

Vid. H. Bærh. *Mat. Med.* p. 132.

℞. *Pulver. Cornachin. drach. ß.*
Elix. Propriet. cum Sale Tart. ppt.
gutt. xl.

Elæosacchar. Menthæ. drach. j.

Aq. Stillatit. Menthæ. unc. j.

M.

℞. *Capiat mane, die apyrexias, vacuo stomacho, pro Dosi.*

* * *

Mixtura Balsamica, in Gonorrhœa con-
veniens.

N

Vid. *ibid.* p. 247.

Rx. *Terebinth. vulgar. cum Vitell. ovi*
subactæ drach. ij.

Extract. Rhei.

Sal. Prunell. ana drach. j.

Syr. Althææ Fernel. unc. j.

Infus. Rad. Glycyrrhiz. unc. x.

M.

S. *Capiat omni biborio Cochlear. j. probè con-*
cussa prius lagenæ: superbibat Cyathum
Emulsi idonei, ibid. p. 246. descripti.

De Mixtura Contracta.

283. **M**IXTURA CONTRACTA, *Guttæ,*
vocatur Mixturæ (259.) species,
minore, quam prior (272.), mole efficax,
ex Spirituosis tantum & ejusmodi, quorum
virtus exiguo sub volumine latet, conflata,
Dosis plerumque per Guttas determinatam
saltem admittens. Chemicis ut originem,
ita varia nomina, de quibus infra, debet
hoc Remedii genus.

284. **M**ATERIEM ergo præbent ea mo-
do, quorum Dosis ad usus internos efficax
parvæ molis est: uti sunt Tincturæ poten-
tiores (221. & 232.), Spiritus similes, Ef-
fentiæ, Quintæ Essentiæ, Elixiria, Balsa-
ma liquida, nativa, artefacta, Extracta Ef-
fentialia, Olea Aromatica, Stillatitia, Li-
quores Salini coacti, & similia.

285. **D**ELECTUM dicitur Indicatio Medi-

ci, Virtus Materiæ (284.) cognita, tum singularis variorum sub miscela mutua habitus. Neque enim tantopere heic Coloris, Odoris, Saporis, ratio habetur; dum compendium Formulam satis commendat.

a. Seligenda igitur talia, quæ & Virtute conveniunt, & amicè inter se coëunt absque vel Præcipitatione, vel Effervescentia, vel alia mutatione incongrua. Cautelas autem heic observandas vix, nisi e Chemia, hauseris.

β. Quandoque tamen & aptè conjunguntur, quæ mista effervescunt & se mutuo destruunt: Acida v. g. & Alcalina. Est, ubi mitior Medii Salis inde nascentis indoles scopo magis respondet. Cave interim, ne & Præcipitatio simul comes sit; utpote quæ heic rarissime laudatur.

γ. Aquosa, Gummosa, Oleosa lenia, quæ Spirituosis non nubunt, Conservæ, Electuaria, Pulveres haud solubiles, & similia, cum virtus diffusior, tum copulaminus exacta & spissitas justo major, excludit.

δ. Resinæ, Extracta solida, Massæ Pilulares, efficaciora, quandoque recipiuntur; vix tamen nisi dum Purgandi scopus est, & Dosis unica grandior exhibetur: tum vero & Saccharum, Syrupus, vel Julepus Officialis, admittitur, quò vel solutio fiat constantior, vel menstrui spirituosi magis temperetur ardor.

ε. Salium Siccorum illis modo, quæ & parva Dosi agunt, & Spiritu ardente solubilia sunt, heic locus est. Vix ideo huc pertinent, nisi Volatilia, tum Tartarus Regeneratus, & pauca alia.

ζ. Liquores etiam Salini quandoque adhibentur; quos tamen, nisi solos des, vide, quibuscum misceas: sæpe enim minus amant Spirituosa.

η. Numerus Ingredientium parcior esto! Tria vel quatuor sufficiunt. Paucis errorem facilius vitaveris, virtutis simul certior, nec molestus Pharmacopæo. Quin vel unico sæpe scopum poteris obtinere, haud quidem Mixturam tunc, at Guttas tamen (283.) daturus. Congeriem majorem amanti Composita etiam Officinalia prostant, vasta satis; ut minore opus sit Compositione Magistrali.

θ. Draftica denique si exhibueris hac sub forma, Dosis commenda sollicitè! Hæc enim Aegro vel Adstantibus plerumque demerenda committitur.

286. ORDO vix alius heic obtinet, nisi quem præscribunt regulæ (57. β. γ.). Ubi autem difficiliter solvenda accedunt, v. g. Resinæ, Extracta, &c. (285. δ.), his ferè primus datur locus; Menstruum dein & superaddenda subjunguntur.

287. DOSIS ut plurimum certo Gutta- rum numero, minore, majore, vix tamen

ultra LX. aucto, determinatur (283.). Alias & minus efficacium Cochlear. β . vel j. pro Dosi est. Imo Purgantium quandoque Dosis unica (285. δ .) Unc. β . vel j. æquat.

288. QUANTITAS GENERALIS a Drach. ij. ad Unc. j. ij. ferè extenditur. Quin &, si Dosis major est, Cochleario determinata (287.), aut usus diu continuandus, aliæve conditiones (68.) urgent, plus etiam simul præscribitur; quum Ingredientia plerumque corruptioni minus pateant. Nonnunquam Dosis unica sufficit: quæ tamen si paucis Guttulis absolvitur, vix admodum huic apta Formulæ, potius idoneo cum vehiculo in Haustuli molem diffunditur.

289. PROPORATIO mutua Ingredientium vix generales admittit regulas. Ex suâ heic Indicatione præprimis, & varia miscendorum efficacia, facillique vel difficili solutione, cognitis Medicus sibi consulit. Hinc

α . Quorum diffusior est virtus, major fere quantitas recipitur; minor eorum, quæ magis coacta sunt: qualia habentur Olea, Extracta Essentialia, Salia volatilia, Balsa-
ma, &c. Sic alia aliis adjuvantur, temperantur, corriguntur.

β . Alias tamen efficaciorum quoque vel æqua vel major convenit quantitas, quam dilutiorum; ubi Dosis compendio magis studetur.

γ. Quorum definita saltem quantitas a reliquis solvi potest, potius infrà summam proportionem receperis; ne vel pars indissoluta maneat, vel justo spissior fiat Mixtura. Huc pertinent Balsama, Olea, Resinæ, Extracta solida, &c.

δ. Drastrictorum præcipuè quantitatem sollicitè sic accommoda aliis, ut ne quid nimis contineat quælibet Mixturæ Dosis.

290. SUBSCRIPTIO plerumque est: *M. D. ad Vitrum*. Quæ enim Infusione aut Decoctione parantur Magistrali, hujus non sunt loci, sed pertinent ad (211. 224.). Ubi autem miscela exactior tritum requirit, hic speciatim injungitur: uti circa Resinas, Extracta solida, & similia, ferè obtinet. Quin & Colatio tum quandoque instituen- da jubetur, si materies impurior plenè dissolvi nequit. *Receptaculum* rite commenda- veris subere & vesica obthurandum, ubi virtus facile dissipatur. Est & vesica du- plex pro obthuramento ex usu, cum Stil- licio demetiri Dosis debet Aeger: sic enim, aciculâ perforando inferiorem, ex lagenula inversâ, concussâ, guttas ad nu- merum elicere facilius licet.

291. SIGNATURA, vix aliquid peculiare habet, nisi quod *Haustus* vel *Haustuli* nomi- ne & heic utamur, si Dosis unica totam ab- solvit Quantitatem (288.); at si plures, a primario ferè Ingrediente peti soleat deno-

minatio: unde *Tincturæ*, *Essentiæ*, *Elixiris*, *Spiritus*, *Balsami*, *Olei*, *Liquoris*, nomina usitata sunt; quorum tamen multa etiam promiscuè adhibentur: neque enim, quam Chemici inter hæc statuunt, differentia adeo exactè heic observatur. *Guttas* in genere vocare licet, quorum Dosis hac mensura definitur. *Vehiculo* vix carere possunt efficaciora: id igitur virtute & indole aptum eligitur, non præcipitans, mutans, destruens, repellens, dissipans Mixturæ materiem vel virtutem: Vinum sæpissime, *Mixtura Media* (272.), aut *Julapium* (261.), *Infusum* (211.), *Decoctum* (224.) *Jusculum*, &c. ex usu sunt; *Balsamis*, *Oleosis* meracis, *Saccharum* vel *Syrupus* maximè convenit.

292. *USUS*, uti ob compendium plurimis gratissimus est, ita præprimis locum habet, ubi vis stimulans & calefaciens, qua *Formulæ* hujus materies tantum non semper prædita est, conducit: quamvis & scopo refrigerandi apta *Guttas* dare queant: uti sunt *Spiritus Fossiles acidi*, varii, &c.

293. *SPECIMINA* sunt.

Hauftus Aquam Purgans, nec acriter tamen irritans.

Vide H. Boerh. *Mat. Med.* p. 78.

℞. *Scammon. Syriac. puri.* gr. xiv.

Spir. Reginae Hungariae drach. ij.

In mortario vitreo s. a. tritis, & a facce separatis admisce

Syrup. Rosar. solut. cum. Senn. drach. vi.

F. Haustus.

S. *Capiat pro Dosi.*

Alius, Purgans, in Scorbuto utilis.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 184.

℞. *Pil. Coch. maj. scrup. j.*

Elix. propr. cum Sale Tart. ppt. drach. j.

Spirit. Menthæ. drach. iß.

Syr. Rosar. solut. cum Senn. drach. j.

M. F. Haustus.

S. *Hauriat mane pro Dosi.*

* * *

Elixir, Stimulans, Resolvens.

Vid. Ibid. p. 18.

℞. *Elix. propr. cum Sale Tart. ppt.*

Sal. Volat. Oleos.

Purgant. Sennerti ana unc. ß.

M.

S. *Capiat Gutt. xxv. quater de die ex Vino.*

* * *

Liquor Antipodagricus.

Vide Ibid. p. 212.

℞. *Alcabest Glauber. unc. j.*

D. ad Vitrum.

S. *Sumat omni mane Gutt. ix. ex Fure vitulino.*

* * *

Tinctura Anti-Hysterica, Sopiens.

℞. *Tinct. Succin. drach. ij.*

Castor.

Spir. Sal. Ammoniac. ana drach. j.

Ol. Corn. Cerv. rectificatiss. drach. ℞.

M.

S. *Sumat Guttas xxx. ex Syrup. Kermes in paroxysmo.*

Mixtura Stimulans, Roborans, Anti-Hydro-
pica.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 204.

℞. *Tinct. Rad. Helen.* unc. j.

Myrrh.

Spirit. Matricar. ana unc. ℞.

Ol. Stillat. Baccar. Juniper.

Absinth. ana gutt. viij.

M.

S. *Capiat Cochlear. ℞. quater de die, vacuo Stomacho, ex Vino generoso.*

DE MEDICAMENTORUM EXTERNORUM FORMULIS.

294. **E**XTERNÆ FORMULÆ (105.) sunt vel *Communes* pluribus corporis partibus, vel *Propriæ* tantum parti singulari. Hoc ordine reliquum hujus Historiæ exponam, de *Communibus* primum dicturus.

DE FORMULIS EXTERNIS COMMUNIBUS.

De Iniectione.

295. **I**NJECTIO, *Enema*, est Liquor Medicatus, qui in cava corporis, secun-

dum vel præter naturam foras patentia, plerumque Siphonis ope, ad varios usus, infunditur.

296. Aures, Nares, Oculi, Os, Anus, Vesica, Penis, Uterus, Vagina, Vulnera, Abscessus, Sinus, Fistulæ, Cava (295.) exhibent, quibus Injections destinantur. De iis interim, quæ Ori & Ano dicata sunt, Gargarismate puta & Clysmate proprie dicto, postea sigillatim agendum suadet ordo receptus (294.), & frequentior utriusque usus.

297. Huc & retuleris *Chirurgiam Infusoriam*, seculo superiore tot moliminibus exercitam; quæ tamen, dum hodie exolevit, nos porro non morabitur.

298. MATERIEM Liquoris (295.) præbent Infusa (211.), Decocta (224.), Succici (235.), Emulsa (246.), Mixturæ Mediæ (272.), vel Contractæ (283.). Unde, quidquid huc pertinet, ex (l. c.) facile intelligitur.

299. DELECTUM heic sola dictat Indicatio & cognita Materiæ Virtus Medicata; quum Coloris, Saporis, Odoris, nulla habeatur ratio. Hinc

a. Quæ Internis crebro admiscuntur, Corripientia (83. 85.) locum non habent.

β. Contra adhibentur & ea, quæ vel ob Injucunditatem, vel ob Qualitatem Noxiam, raro aut nunquam interno usui serviunt;

uti Olea Infusa, Cocta, Unguenta, Urina, Hyoscyamus, Mercurialia acerrima, &c.

γ. At summa tamen opus circumspeditione, ne injecta violentiora noceant: vasa enim bibula ubique hiantia propius in Sanguinem vehunt: quin & Nervi, Tendines, Ossa, nudius sæpe posita idem vel maximè postulant.

δ. Consistentia uti paullo spissior heic fertur, ita fluida tamen & æquabilis sit oportet; tum ut Siphunculum (295.), si quo opus, minus obstruat Liquor; tum ne intermixta solida, scabritie sua, incommodent. Tenera igitur vel tenuissimè lævigata requiruntur Sicca, quæ solvi nequeunt. Est & Saponi locus, ubi Oleosa Aqueis misceri debent (274. ζ.).

ε. Quandoque & Unguinosis utimur, quæ frigore plus minusve solidescunt. Hæc tamen non, nisi apto prius Menstruo, aut calore, liquefacta, injiciuntur.

300. ORDO idem heic observatur, quem variæ Liquoris (298.) naturæ proprium loc. ibid. cit. indicavimus.

301. DOSIS, vix in genere determinanda, pro varia & Cavi (296.) magnitudine, & Liquoris injiciendi efficacia, plurimum discrepat. Alias una vel altera guttula sufficit: neque tum adeo Siphone opus: quod circa Aures usu venit. Alias drach. j. unc.

ß. j. ij. iv. & plures simul injiciuntur. Sæpissime exundatio Cavi terminum ponit.

302. QUANTITAS GENERALIS, æque parum definita, ex Dosis (301.) mole, & injectione tardius, citius, repetenda, brevius, diutius, continuanda, facile colligitur.

303. PROPORCIONEM Ingredientium mutuam docent, quæ de hac dicta sunt in Historiis Liquorum heic usitatorum (298.), comparata cum Delectûs regulis (299.). Addo saltem, Doses internas Efficaciorum ad triplum, quadruplum, & ultra, sæpe heic augeri. Cave tamen, ne quid nimis (299. γ.).

304. SUBSCRIPTIO est, qualis Formulæ, quæ huc adhibetur (298.). Ex ejus ergo Historia intelligitur. Aliquando tamen additur. *F. Liquor pro Injectione.* Injectio ipsa quum rarius, nec nisi Clysmatum Intestinalium, Pharmacopœo committatur perficienda, hujus non est loci.

305. SIGNATURA, præter Titulum Formulæ (60. γ. 295. 304.), explicat & illa, quæ ad ejus pertinent Applicationem; quum hæc plerumque vel Aegro ipsi, vel Adstantibus, vel & Chirurgo, demandetur. Unde injungitur

α. Frigidus, tepidus, an calentior sit injiciendus Liquor. Frigus, plerumque infestum corpori, rarissimè heic usu venit,

quibusdam tamen, ubi repellendum, adstringendum, roborandum, placet. Tempus, naturali hominis sani similis, omni parti amicissimus, ubique ferè conducit. Calor intensior haud minus, ac Frigus, urendo sæpe nocet.

β. Injectio fit vel solo Stillicidio, cum cavitas satis aperta, pronus defluxus, & parva simul injiciendi quantitas (301.) est, nec ad hujus actionem excitandam motus validior requiritur. Vel Instrumento adpropriato, si contraria modo dictis obtinent. Siphones variæ magnitudinis & materiei, emissariis variè tenuibus & figuratis instructi, pro Cavi & Liquoris injiciendi diversitate, heic ex usu sunt. Vaginæ & Utero *Metrenchites* servit. Injectio in Vesicam Cathetere tabulato juvatur.

γ. Situs Aegri admittendo Liquori commodus sub Injectione commendatur; qui etiam vel aliquamdiu servatus, vel aptè mutatus post Injectionem, Liquori diutius detinendo conducit.

δ. Sunt & alia post Injectionem observanda, cum vel in Cavo relinquitur Injectum, vel sua functum actione citius, tardius, iterum ejicitur. Obthuratio oris Cavi, quies, agitatio apta Liquidi Cavo contenti, &c. huc pertinent.

ε. Monendum heic denique, quantum simul, quo tempore, quoties, quousque,

&c. injiciendum: quæ omnia facile suo ex scopo limitat Medicus.

ζ. Cave tamen in his maximè, ne Decorari vel Secreti regulam (60. §.) excedas.

306. Usus Injectionum multifarius est, præprimis Chirurgicus, ætati nulli inimicus, Abstergendi, Diluendi, Eluendi, Mundandi, Emolliendi, Resolvendi, Demulcendi, Adstringendi, Aperienti, Consolidandi, &c; scopis adcommodatus.

307. SPECIMINA funto.

* * *

Clyfina Auriculare, Ulceri intra Meatum Auditorium abstergendo, mundando, aptum.

℞. *Urinæ Homin. san.* unc. iv.

Sapon. Venet. scrup. j.

Tinct. Myrrh. gutt. xl.

Mell. Rosar. drach. vj.

M.

S. *Hujus Liqueoris tepidi, quantum Cavo capi potest, quotidie bis injiciatur in Aurem ægram supinatam, ac detineatur per aliquot minuta, dein Aure prona rursus emittatur.*

* * *

Aliud Auri Sordibus induratis obstructæ conveniens.

℞. *Ol. Amygdal. Dulc.* drach. ij.

Amaror. drach. j.

Fell. Lucii Piscis. drach. ß.

Exacte M. D. ad Vitrum.

S. *Guttæ vj. ter de die instillentur Auri supinata, detineantur Gossypio immisso. Idem & Ant-helminticum est.*

* * *

Injectio ad Cruorem coagulatum, extravasatum, diluendum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 75.

℞. *Mell. commun.* unc. ij.

Sapon. Venet. drach. ij.

Sal. Marin. unc. β.

Aq. Pluvie. unc. xij.

M.

S. *Hujus reperfacti q. s. injiciatur Cavo Cruorem continenti, leniterque conquassatum dein una cum Cruore diluto rursus evacuetur.*

* * *

Emulsum Digestivum ad Fistulas curandas.

Ibid. p. 93.

℞. *Terebinth. nativ.* unc. ij.

Vitell. Ovor. unc. j.

℥. a. subactis admisce

Mellis commun. unc. ij.

Spir. Vini commun. unc. β.

Aq. commun. unc. ix.

D.

S. *Calefactum & probe mistum injice.*

* * *

Decoctum Balsamicum, Consolidans Fistulam puram.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 94.

℞. *Ol. infus. Hyperic. unc. iv.*

Aloës.

Myrrhæ.

Olibani. ana drach. ij.

Coquendo leniter, mista, subige cum

Vitell. Ovor. unc. ij.

D.

S. *Calefactum parum in Fistulam injice.*

* * *

Injectio Detergens, ad Urethram Ulcere
Venereo erosam.

Ibid. p. 245.

℞. *Mell. Rosar. unc. j.*

Aloës puriss. gr. x.

Sal. Ammon. gr. iv.

Aq. stillat. Fœnicul. unc. vj.

M.

S. *Liquor Mundans, cujus q. s. ter, quater, de die, in Virgam, sanie prius expressa vacuam, & ponè locum ulceratum constrictam, ope Siphunculi injiciatur.*

De Adspergine.

308. **A**DSPERGO est Pulvis (106.), qui superficiei corporis externæ, varios ad usus, inspergendo adplicatur. *Pasma, Catapasma, Diapasma, Empasma, Sympasma*, veteribus audit.

309. Tenuitatis heic vix nisi primus & medius gradus (107. α. γ.) usu venit; quum moleculæ crassiores nec facile adhærescant,

rescant, nec, ob minorem superficiem, adeo diffundantur.

310. MATERIEM, hujusque DELECTUM ac ORDINEM, facile intelligit, qui confert dicta (109. 110.) cum sua indicatione. Neque enim differentia heic datur ulla, nisi, quod saporis, odoris, coloris, specificæ gravitatis nulla habita ratione, eligantur saltem scopo accommodata. Unde & huc recipiuntur frequentius, quorum nullus vel rarus usus internus (299. *℞.*).

311. DOSIS nulla certa, nec pondere unquam determinata; utpote quam sola fere loci conspergendi amplitudo limitat. Hinc nec divisio in Doses heic, uti (113. 118.), obtinet.

312. QUANTITAS GENERALIS similibus, ac (301.), conditionibus definitur.

313. PROPORTIO mutua Ingredientium ex sola singulorum virtute cognita, & Medici scopo, terminatur.

314. SUBSCRIPTIO est. *F. vel M. F. Pulvis.* Addi potest *Tenuissimus*, si requiritur. Scatula *Receptaculum* præbet. Alias & Sindoni raræ includendus jubetur.

315. SIGNATURA utendi modum exponit, qui plerumque solo inspersu absolvitur. Si Nodus est (314.), inde super partem excutitur Pulvis. Si vero superficiæ declivitas Adspergini retinendæ minus apta est, hæc super panno lineo, laneo,

aut papyro, distributa parti adplicatur, firmatur. Rarius calefacto prius utimur Pasmate. Quandoque autem & ante & post insperfectionem agenda injunguntur: uti dum locus prius detergendus, fricandus, inungendus, aut post deligandus &c. Sed hæc sua quemque docet Indicatio.

316. Usus Adspersivum multiplex, Chirurgis præcipuè frequens, conducit ad Exsiccandum, Dissipandum, Adstringendum, Depurandum, Acre corrigendum, Exedendum, Consolidandum, &c. Vulnera hinc; Ulcera; Hæmorrhagiæ; Ossa, Tendines, Nervi, læsi aut nudati; Catarrhi; Erysipelas; Cutis vitia, &c. eas sæpe postulant. Quin &, qui fragrantia aut ornatus gratia corpori insperguntur, Pulveres, Cyprii dicti, huc pertinent.

317. SPECIMINA sunt.

* * *

Pulvis Mundans, ad Bubonem Venereum, apertum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 249.

R. Pulv. Fol. siccator. Scordii. unc. ij.

Vitriol. alb. drach. ij.

Aloës. drach. j.

M. F. Pulvis.

S. *Aperto Ulceri, deterfo prius, inspergatur ad depurandum.*

* * *

Pulvis ad Erysipelas.

℞. *Pulv. Erysipelatod. Mynsich.*
Flor. Sambuc. siccator. ana unc. iij.
Smalti. unc. ij.
Campboræ. drach. iß.

Tenuiter trita M.

S. *Hujus calefacti prius q. s. loco adfecto inspergatur, aut super charta cærulea distributum parti applicetur & fasciâ leniter circumvolutâ firmetur.*

* * *

Pulvis Balsamicus, Ossibus, Tendinibus, Nervis, nudatis conveniens.

℞. *Myrrhæ. drach. ß.*
Olibani.
Mastiches. ana drach. j.
Sarcocoll. drach. ij.
Colophonix. unc. ß.

M. F. Pulvis tenuis.

S. *Eo conspergantur partes adfectæ, sub quolibet deligatione.*

* * *

Pulvis adstringens, ad sistendam Hæmorrhagiam Vulneris externi.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 104.

℞. *Sang. Draconis. drach. j.*
Sarcocoll. drach. ij.
Lapid. Hæmatit. drach. ß.
Bol. Armen. unc. j.

M. F. Pulvis tenuissimus.

S. *Hujus q. s. inspergatur Vasi vulnerato, &*

*stupis Alcobole calido madidis, vesicaque
vel fascia circumposita, firmetur.*

* * *

Diapasma Acrimoniam obtundens, ad
Intertriginem.

℞. Amyli. unc. ij.

Cretæ alb.

Cerussæ. ana unc. ℞.

Pulv. Rad. Irid. Florent. drach. j.

M. F. Pulvis subtilissimus.

S. *Inclusus Sindoni raræ excutiatur super
parte excoriata, prius deterfa.*

De Epithemate.

318. EPITHEMA est Medicamentum exter-
num, variæ consistentiæ, non Un-
guinosum, nec Emplasticum, quod super-
ficiæ corporis externæ, scopo vario, im-
ponitur. *Fomentum* id, vel *Fotus*, dicitur,
si calidum admoveretur.

319. Triplex ejus (318.) datur Consi-
stentia: (α.) *Liquida*: (β.) *Sicca* vel *Solida*:
(γ.) *Mollis*, pulmentaris. Priora duo no-
men generale (318.) retinent; Posterius
Cataplasma, *Puls*, *Malagma*, vocatur. Di-
stinctionis gratia de singulis seorsim.

De Epithemate Liquido.

320. EPITHEMA, *Fotus*, *Fomentum*, LI-
QUIDUM est Liqueor Medicatus.

simplex vel compositus, qui, frigidus aut calidus parti corporis externæ, Vehiculi apti interventu, admotus, hanc aut profundius sub hac fitas partes ita mutare valet, ut Medici scopus postulat.

321. MATERIAM Liquoris (320.) dant Aqua, Lac, Vinum, Acetum, Spiritus Vini, Succi liquidi, Oleum, Urina, &c. simplicia, aut variis modis præparata, & inter se atque cum aliis cujuscunque consistentiæ composita, Officinalia, Magistralia: ut Aquæ stillatiæ omnis generis; Aceta, Olea infusa, cocta; Spiritus Aromatici, Tincturæ, Essentiæ; Liquores salini; Lixivia; Aqua Fabrorum, Calcis &c. præcipuè ex his & aliis idoneis parata Infusa (211.), Decocta (224.), Succi Expressi (235.), Emulsa (246.), Mixturæ mediæ (272.), Contractæ (283.).

322. DELECTUM limitat Indicatio Medici, Partis mutandæ, vel cui applicatio facienda, conditiones sanæ vel morbosæ, & natura Liquoris adhibendi cognita. Nota ergo

a. In genere similia heic obtinere illis, quæ dicta sunt circa Delectum Internorum (213 226. 237. 248. 274. 285.).

β. Haud tamen Saporem, Odorem, Colorem, curari; hinc omitti, quæ his corrigendis ad interna adhibentur, Sacchara, Syrupos, &c.

γ. Nec paulo spiffior Consistentia adeo heic obest: licet interim, ubi major penetrabilitas requiritur, Spiffitudo minor, cæteris paribus, præferatur.

δ. Haud semper solam hoc Remedio intendi partis, cui id proximè admovetur, mutationem, sed & quandoque Viscerum profundius sub illa sitorum (320.).

ε. Hinc convenire magis ejusmodi, quorum virtus in principiis hæret volatilibus, tenuibus, facile penetrare aptis; præsertim ubi in interiora agendum est. Quare Terreæ, Lapideæ, Adstringentia, Incrassantia, & similia, tum vix boni quid efficere videntur; quum vel ob crassitiem suam absorberi nequeant, vel ostiola claudendo sibi ipsis ingressum obserent. Leni tamen adstrictioni si Aroma aut Spiritum junxeris penetrabiliorem, plus forte præstabis.

ζ. Vide etiam, quæ natura sit partis, cui Liquor proximè adplicandus est; an Oleum, Aquam, Spiritum, Acre, ferat illæsa; ne alteri dum prodes, alteri noceas.

η. Cæterum &, quæ interno usui raro aut nunquam serviunt, huc recipiuntur v.g. Mercurialia acerrima, Saturnina, Alcohol Vini solum, Hyoscyam. Mandragor. Solan. Cicuta, &c.

θ. Memento tamen in usu Drafticorum, superficiem corporis omnem bibulam esse,

& absorpta per hanc viam infundi Sanguini, inſalutato Ventriculi Janitore.

323. **ORDO** haud differt ab eo, quem in ſimilibus Formulis interno uſui dicatis (321.) commendavi ante.

324. **DOSIS** nec **Pondere** unquam, nec **Meſura** alias conſueta, heic determinatur. **Limites** figit varia **Partis** fovendæ amplitudo, tum **corporis**, quo interveniente adplicatur **Liquor**, major minorve bibacitas. **Panni** lanei præ lineis, duplicati, triplicati præ ſimplicibus, &c. plus liquidi imbibunt.

325. **QUANTITAS GENERALIS** ut raro **Lib. ß.** minor eſt, ita ſæpiſſimè **Lib. j. ij. iij.** & plures æquat; prout vel una major minorve, vel plures **Partes** ſimul foveri debent; vel **Vehiculum** magis minusve bibulum eſt (324.); vel **Fotus** diutius, brevius, continuatus, minoribus aut majoribus intervallis renovatus, exigitur; vel ipſe **Liquor** magis minusve corruptioni obnoxius, facilius aut difficilius parabilis eſt, &c. **Satius** ferè eſt, exceſſu heic, quam defectu, peccare, maximè ſi plures aut majores partes fovendæ ſunt; ne **Liquor** juſtò citius, aut & ſub prima adplicatione deficiat.

326. **PROPORTIO** Ingredientium mutua patet ex dictis (217.230.241.254.278.289.), collatis cum (303.322.). **Limitat** hanc ſola **Medici** **Indicatio** & **Virtus** materiæ cognita. **Uſus** autem externus Interno minus arctos

habet terminos. Memento saltem (322. §.) tum consistentiæ; ne spissitate nimia minus penetrabilis sit.

327. SUBSCRIPTIONIS eadem leges sunt, quales similium Liquorum Internorum (218. ad 220. 231. 242. 255. 279. 290.), Nomina si exceperis internum usum indicantia, quibus heic substitui potest: *F. Liquor pro Epithemate vel Fomento.* Alias tamen & a Parte, cui applicatur, nomen accipit; uti postea sub Externis Propriis (294.) patebit: alias ab Ingredientibus: unde *Oxyrhodini* adpellatio. Cæterum & heic quandoque Materies infundenda vel decoquenda saltem petitur a Pharmacopœo, reliquum opus Æger ipse sive Adstantes perficiunt, uti (218. 220. 231.). *Specierum* tunc aut *Collectionis* Nomine etiam utimur. Tandem nec *Depuratione exactissima* (219. δ. 231. γ. 242. γ.) heic adeo opus

328. SIGNATURA, præter Nomen (60. γ. 320. 327.), indicat

α. Præparationem, si hæc Pharmacopœo non committitur (327.). Conf. (221. β.).

β. Partes fovendas. Hæ, juxta (320. 322. δ.), sunt vel (1.) *Externæ*, quibus proximè admoveri potest Liquor. Circa has, utpote fat manifestas, id solum noto, quod, si Vulnere aut Ulcere patulæ fuerint, quandoque prius materie apta regi debeant, ne cruda loca tangat Liquor, hisque adgluti-

netur arefciendo, aut alio modo incommoder. Vel (2.) *Internæ*. His Fotu mutandis idonea feligitur regio externa, pro fitu Partis & Medici scopo varia. Quocirca fitus & confensus partium, tum curfus vaforum, cognitus maximè conducit. Eft, ubi Fotus ipfam in partem proximè agere debet, hanc v. g. roborando, emolliendo, humectando, refrigerando, ei impactum resolvendo, diffipando, &c. Regio externa, cui illa propius, interpositis molliffimis & minime craffis integumentis, subjacet, aptum tunc Epithemati locum præbet. Eft, ubi revellere aut derivare a parte fcopus postulat: tum vel inferiori vel superiori regioni adplicatio fit: prout & pars ipfa fita eft, & cum hac illave parte externa magis minusve confentit. Alias & in univerfam Sanguinis massam conamur agere: cui scopo eliguntur loca externa, sub quibus majora & nudiora vafa decurrunt; uti Tempora, Collum, Axillæ, Carpi, Inguina, Poplites, &c.

γ. *Vehiculum* (320.). Eò plurima adhibentur: Panni linei, lanei, varii coloris, rubri præprimis, Textum Sericum, Stupæ, Panis toftus, hujus Mica, Spongia, Epithema ficcum vel Sacculus, de quo postea. Alias & Vesicæ fuillæ duplo capaciiori includitur Liquor. Selectum dictat scopi & partis fovendæ diversitas, tum promptior unius præ alio parabilitas. Si plu-

rimum Liquidi adplicandum, hujusque calor diutius conservandus est, Panni lanei, Spongia, Stupæ, magis ex usu sunt. Vesica dissipationem Liquoris præpedit, caloremque conservat, nec inquinat: sed & nonnisi subtiliores particulas, & lente quidem, transmittit. Scitur hinc, ubi conveniat. Si regio fovenda tenerior est, & Epithema non calefactum admovetur, aut conservandi caloris non magna urget necessitas, Linteaminibus uti licet, iisque duplicatis, triplicatis, &c. si multo Liquore adplicato opus est.

δ. *Calidus an Frigidus* admovendus sit Liquor; Intentio Medici, Partis & Materiae natura, hoc docent. Ubi validissimè resolvendum, penetrandum, adtrahendum, calor summi usus est. Nocet is gelu constrictis, repulsui, &c. Spirituosa, Volatilia, rectius frigida vel saltem tepida adhibentur, nisi alia repugnent. Vehiculi (γ.) etiam calefactione antequam id Liquido imbuatur, hujus frigus pensare licet.

ε. *Quomodo Applicatus Continendus.* Huc facit Ligatura. Si vero longior humoris & caloris conservatio requiritur, Vesica suilla, Oleo prius madefacta, super Fotu extensa, & firmata, conducit. Quin & huic Sacculum Arena calida plenum, Operculum figulinum, aliudve corpus calefactum, nec cito frigesceus, superimponere

juvat, quod dein, nata refrigeratione, removeri, iterumque calefactum adponi potest, Fotu ipso interim super parte retento.

ζ. Quousque *Relinquendus*, *Continuandus*, an & quando *Renovandus*, &c. Multa heic datur varietas. Alias ex Symptomatis mitigandi cessatione terminus figitur; ubi v. g. dolor, vigiliæ, frigus, calor, anxietas, vomitus, hæmorrhagia, virium collapsus, delirium, &c. remiserunt. Alias ex vi Liquoris dissipata; dum v. g. refrixit, vel Vehiculum (γ.) exaruit, &c. Alias tempora præscribuntur; ut v. g. mane, vespere, quotidie semel, bis, singulis 2. 3. &c. horis, & sic porro. Quæ omnia in casibus specialibus facile limitaverit considerans suam intentionem, morbi vel symptomatis indolem, Liquoris naturam volatilem, fixiorem, &c. Vehiculi materiem, apparatus facilem vel difficilem, & similia.

329. *Usus Epithematum* valde universalis, *Acutis*, *Chronicis*, *Externis*, *Internis*, malis levandis peraptus, virtute varia emolliendi, adstringendi, roborandi, repellendi, adtrahendi, calefaciendi, refrigerandi, diluendi, resolvendi, discutendi, sopiendi, excitandi, Acre corrigendi, demulcendi, &c. solidis fluidisque opem fert: quin & quibuscunque fere *Evacuacionibus* aut efficiendis aut promovendis conducit. *Ætati* simul omni conveniens; mo-

do & materies arte feligatur, & tempeſtiva fiat adplicatio. Pulchrè quandoque Remedi- dii interni vices ſupplent Externa iſthæc in Infantibus, aliisve, qui ore capienda hor- rent aut deglutire nequeunt. Applicatio tamen & renovatio aliis iterum moleſtior eſt, quam uſus Internorum. Nocent & aliquando ineptè adhibita; dum, cauſa morbi non ſublata, ſymptomata tollunt: quod maximè circa Stupeſcientia obtinet: aut dum Repellentia, materie morbi haud ſatis mobili, vaſa conſtringendo illam ma- gis compingunt; aut, quæ calida require- bantur, ſub longiore adplicatione nimis fri- geſcunt, &c. Hæc tamen, perverſo ſaltem uſui tribuenda, artis peritus facile evitat.

330. SPECIMINA ſunto.

* * *

Epithema Aromaticum, promovens Sa- burræ intestinalis excretionem in In- fante recens nato.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 223.

℞. Vitell. Ovi. N. j.
 Spirit. Matrical.
 Tinct. Absynth.
 Aq. ſtillat. Fœnicul. ana drach. ij.

M.

S. Excepta pauxillo micæ Panis Stomacho ad- plicentur.

* * *

Aliud, ad Nauseam ab inordinato Li-
quidi Nervosi motu ortam.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 129.

℞. *Aq. Vitæ Matthioli.* unc. j.

Spir. Rad. Angelic.

Carmin. Sylv.

Menthæ. ana unc. ij.

M. D.

S. *Taleola Panis triticei tosti, bene irrovata
bis adplicetur calidè Epigastrio, super-
adplicetur Vesica fuilla oleo humectata,
& dein supra hanc ligatura: renovetur
post xij. horas.*

* * *

Emulsum externum, Anodynum, De-
mulcens, leniter Aperiens.

Ibid. p. 113.

℞. *Semin. Pomor. Cotoneor. No. vj.*

Cum Aq. stillat. Flor. Rosar.

Sambuc. ana unc. ij.

F. s. a. Emulsio, cujus puro liquori
admisce

Spir. Vini rectificat. unc. ʒ.

Tinct. Opii. drach. j.

D. ad Vitrum.

S. *Parti a Caustico aliove acri foris adplica-
to læsæ & dolenti cum panno lineo tripli-
cato admoveatur calidè: renovetur, ubi
siccescit.*

Fomentum Laxans, Resolvens, Paregoricum, ad Pleuritidem.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 149.

℞. *Fol. Malvæ.*

Bismalvæ.

Parietar. ana m. ij.

Papaver. hortens.

Hyoscyam. ana m. j.

Flor. Sambuc.

Chamæmel.

Melilot. ana unc. iij.

Cum *Lact. dulc.* q. s. F. Decoctum pro Fomento.

S. *Vesica suilla hoc Liquore calidissimo ad dimidias repleta admoveatur lateri dolenti; firmetur ligamine: tum superponatur Sacculus arena calidissima plenus, qui frigescentes iterum calefiat, aut ei mox substituaturs alius jam calefactus. Continuentur hæc, donec dolor remisit.*

* * *

Fotus Antisepticus, calorem vitalem re-fuscitans, Intestino per Vulnus Abdominis egresso conveniens.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 79.

℞. *Intestina pura Animalis junioris* q. s.

Coq. in *Aq.* q. s. spatio 1/8. horæ; dein adde

Flor. Chamæmel.

Lavendul.

Centaur. ana m. ß.

Fol. Mentb. m. j.

Stent in Infusione per 1516, horæ.

D.

S. *Liquor calidus cum panno laneo adplicetur.*

* * *

Epithema Anti-Alcalicum, Cardiacum, in
Gangræna: ad Exemplum Ibid. p. 96.

℞. *Herb. Scordii*

Menthæ

Summit. Rutæ

Fol. Rosmarin. ana m. ʒ.

Cort. Cinnamon.

Nucl. Myristic. ana drach. ij.

Conscissa, tusa, cum *Acet. Rosac. &*
Vini Rhenan. ana unc. viij. coquan-
tur in Phiala alta, vitrea, per 158.
horæ. Liquori decantato adde

Aq. Prophylact. Sylv. unc. ij.

M.

S. *Hoc Liquore imbutæ Spongiolæ admovean-
tur Parotidibus, Axillis, Scrobiculo Cor-
dis, Carpis, Inguinibus. Taleola Panis
tosti eodem imbuta Naribus supponatur.
Renoveantur quolibet trihorio.*

De Epithemate Sicco.

331. EPITHEMA, *Fotus, Fomentum, Sic-*
CUM est Pulvis Medicatus (106.),
qui, consuto plerumque panno inclusus,
externæ corporis superficiei, vario tam in-
ternas quam externas partes mutandi scopo,

adponitur. *Sacculus, Saccus, Cucufa, Cucullus, Frontale, Scutum, Lectulus, Pulvinar, &c.* audit, prout aliis atque aliis partibus aut usibus infervit.

332. *Crassior* heic, aut *mediocriter tenuis tantum Pulvis* (107. β . γ .) ferè usitatus est; quia particularum ejus adhæsiō, vel de continente panno excussio, haud intenditur.

333. *MATERIES* in genere eadem est, quæ (109. 110.), si & similia externo usui apta accensueris.

334. *DELECTUM* docent (111. 310. 322.) comparata ad (331. 332.). Paucis nota

a. Vegetantium partes sicciore, *Radic. Cortic. Fol. Flor. Semina, Baccas, Aromata, Succos duros, tum ex his compositas Species Officinales, &c.* maximè huic adhiberi.

β . Penetrabilitatem (322. ϵ .) heic vel magis etiam requiri ob consistentiam & usum rationem (331. 332.).

γ . Superaddi sæpe Epithemata Liquida (320.), tum ut horum ope Materies sicca fiat actuosior, tum ut hæc illis sit pro Vehiculo (328. γ .).

δ . Ad Lectulos & Pulvinaria paranda Paleam misceri Pulveris Medicato, quæ hunc diffundat. Idem in Cucuphis aut similibus Sacculis, qui simul molliores requiruntur, nec multum madefaciendi sunt, quandoque præstat,

præstat Gossypium, aut Lana animalis.

ε. Sacculi Arena repleti huc quoque pertinent, vel soli, vel cum Epithemate Liquido usitati (328. ε.), ubi calor siccus vel humidus diu conservatus requiritur.

335. ORDO idem, qui (112.), obtinet.

336. DOS IN limitat Sacci implendi (331.) capacitas, hancque superficiæ fovendæ amplitudo. Unde diversissima est. Crinita Capitis pars, Ventriculus, Hepar, ferè unc. ij. iij. iv. postulant: Cor, Lien, Ren, unc. j. i. ij: reliquæ partes pro ratione suæ magnitudinis. Lectuli, Pulvinaria, quibus incumbendum, plures Libras exigunt. Scito autem

α. Variam & Aetatem, & morbosam partis extensionem, multum heic discriminis parere.

β. Non infarciri, sed laxè saltem repleri Sacculos; ut sat sequaces & molliculi sint.

337. QUANTITAS GENERALIS definitur ex Dosis mole (336.) & Sacculorum parandorum numero. Plures enim sæpe unà præstituuntur, ut vel diversis partibus simul, vel uni alternatim, adhiberi queant.

338. PROPORTIONEM mutuam Ingredientium conditiones similes (313.) terminant.

339. SUBSCRIPTIO mandat

α. *Pulveris Præparationem*, quæ fit con-

scissione, tusione plerumque, ut vocant, *grosso modo* facta (332.), misione. Aliquando Ingredientium quædam, aut omnia, in Sartagine torrenda jubentur; ut vel au-geatur vel mutetur virtus: quod tamen in volatilibus nocet. Alias & ante, quam immittantur Sacculo, Species Liquidis effi-cacibus, Spiritu, Oleo, Tincturis Aroma-ticis, &c. consperguntur.

β. *Sacculi Confectionem.* Ubi occurrit (1.) Pannus adhibendus, qui plerumque est Lineus tenerior, rudior, Sindon, aut Sericus, raro Laneus. Partis fovendæ constitutio, Pulveris quantitas, qualitas, major minorve vis, quam Sacculus sub ad-plicatione pati debet, Pretium Panni, Opinio Aegri, &c. electionem figunt. (2.) Figura, quæ parti fovendæ & usui ad commodatur. Capiti crinito cucullaris, Fronti quadratæ oblonga, Cordi pyramidalis, Ventriculo scutiformis, Hepati lunata, Lieni Linguae bubulæ æmula, Umbilico rotunda, &c. ferè tribuitur. Lectuli, Pulvinaria, ma-gnitudine saltem aptanda, forma usitatam servant. Quandoque & pollicari mensuræ longitudo & latitudo exprimitur parti con-tingendæ respondens. Alias tamen, partis fo-vendæ tantum facta mentione, reliquum Pharmacopœi peritiæ relinquitur. (3.) Nu-merus etiam, ubi plures simul conficiendi sunt (337.), memoratur.

γ. *Ejusdem Repletionem*. Hanc, ubi opus est, præcedit Pulveris cum Palea permixtio, aut cum Gossypio vel Lana exceptio (334. δ.). Inclusio ipsa saturâ plerumque perficitur. Aliquando tamen & simplex illigatio aut complicatio sufficit, ubi vel Figura (β. 2.) exacta, vel adplicatio diuturna, non exigitur. Denique & intersuuntur Sacculi majores, quod barbarè *interpasse* vocant; ne Pulvis inclusus conglomeretur, aut versus unum locum inæqualiter coacervetur.

δ. Hactenus tamen (β. γ.) dicta sæpissime Aeger hujusve Adstantes curant, Pharmacopæo saltem Pulverem (α.) exhibente. Subscribitur tunc modo. *F. Species pro Cucusa, Sacculo, Lectulo, &c.*

340. SIGNATURA, post Nomen (331. 339. δ.), exponit

α. *Specierum Inclusionem*, si has solutas modo tradit Pharmacopæus (339. δ.). Hæc vero similis tunc est (ibid. β. γ.).

β. Quæ ad *Adplicationem* pertinent. Adhibentur autem Epithemata isthæc vel (1.) sola, sicca, ut plurimum prius calefacta. Vel (2.) vi medicatâ aliorum ante imbuta, ut actuosiora fiant. Quare crebro prius Epithemate Liquido (320. 328. γ.) humectantur, macerantur, consperguntur, aut & cum eo decoquuntur: alias quoque Decocti idonei vapore, aut Suffitûs accensi fu-

mo, imbuuntur. Vel (3.) Epithemati Liquido adplicato superadduntur, hujus nō calorem conservent, vim augeant. (328. γ. ε. 334. ε.). Reliqua repetantur ex dictis (328.); utpote quorum plurima & heic locum habent.

341. Usus idem est, qui (329.). Minor saltem plerumque Sicci Epithematis est penetrabilitas, actio lentior, nisi Liquidum accedat (340. β.). Est tamen, ubi siccus calor magis prodest, facilius fertur. Pertinent huc quoque Epithemata ex Catellis vivis, Columbibus, Pullis Gallinaceis, &c. dissectis, Omento, aliisque Animantium partibus etiamnum vitali calore præditis, Pane adhuc a furno calente, & similibus, vel folis, vel aliorum accessu magis adpropriatis, parari solita, quæ facile ex hac Historia intelliguntur.

342. SPECIMINA sunt.

* * *

Cucufa Confortans, Capiti debili, frigido, Catarrhis obnoxio, proficua.

℞. Rad. Angelicæ. unc. j.

Herb. Majoran.

Salvia.

Folior. & Flor. Rosmarin.

Summit. Serpill. ana m. β.

Semin. Nigell. Rom. drach. iij.

Caryophill. arom.

Mastiches.

Styrac. calamit. ana drach. j.

Conscissa, tusa, mista, D. ad Chartam.

S. *Species pro Cucufa, quæ Gossypio exceptæ includantur duplicaturæ Cuculli, & punctim intersuantur. Cucullo, mane & vespere fumo Lign. Juniper. accensi imbuto, semper tegatur Caput.*

* * *

Scutum Stomachicum, ad Nauseam a motu Liquidi Nervosi inordinato ortam.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 129.

℞. *Pulv. Aromat. Rosæ.*

Diagalang.

Diarrhod. Abb. ana unc. j.

M.

S. *Insuta Sindoni applica Epigastrio.*

* * *

Epithema ad Dolores Colicos a causa frigida, flatulenta, natos.

℞. *Semin. contus. Anisi.*

Cumini ana unc. j.

Piperis drach. iij.

Nuc. Myristic. drach. ij.

Caryophyllor. arom.

Maceris. ana drach. i.

Conscissa, tusa, mista, D. ad Chartam.

S. *Species Calefacientes, quæ Panis adhuc a furno calentis, transversim dissecti, superficiei internæ, micaceæ, inspergantur, tum Spiritu Vini irroratæ, Sindone superexten-*

*ſã contineantur, & Epigastrio vel regioni
dolenti adplicentur: poſt tres quasque horas
Sindon Spiritu Vini iterum humectetur.*

** * **
Lectulus & Pulvinaria roborantia, Anti-
rachitica.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 255.

℞. Folior. recent. in umbra ſiccator.

Filicis maris. Lib. iij.

Majoranæ.

Meliſſæ.

Menthæ. ana m. ij.

Flor. recent. in umbra ſiccator.

Meliloti.

Trifolii odorati.

Sambuci.

Rofarum. ana unc. ij.

Tritis in Pulverem tenuem, & miſtis,
F. Species pro Lectulo & Pulvina-
ribus.

S. Species Roborantes, quibus cum duplo tanto
Paleæ Hordei miſtis; ac dein linteo im-
miſſis, ſiant Lectulus & Pulvinaria, qui-
bus incumbat Aeger. Defendantur autem
ab humido, & ſæpe exſiccantur.

** * **
Epithema Siccum ad Hydrocelen, ſerum
dissipans, educens.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 211.

*℞. Sal. marin. decrepit. ſicciffimi, cali-
di, tenuiffimè triti. q. ℥*

D.

S. *Intra lintea consuta applicetur calidus: simul ac madescit, alius similis Sacculus, priori remoto, substituatur.*

* * *
Fomentum Antiphlogisticum, ad Nephritidem. Vid. H. Boerh. Aphorism. §. 997. n. 3.

R. *Herb. Parietar. m. ij.*

Flor. Chamæmeli.

Meliloti.

Sambuci. ana unc. ℥.

Semin. contus. Lini. unc. j.

Conscissa, tusa tenuiter, mista, laxè immissa duobus Sacculis lineis, quatuor pollices longis, duos latis, insuantur.

S. *Sacculi Renales, quorum unus horæ quadrante cum lacte dulci coctus, calidus, imponatur regioni lumbari dolenti; firmetur ligamine: ubi refriguit, interea similiter coctus alter priori substituatur.*

* * *
Sacculus Cordialis, excitans in Languore ab inertia defectuve Liquidi Nervosi orto.

A. R. *Folior. recent. Melissæ.*

Basilic. ana drach. iij.

Flor. Lavandul. siccator. drach. ij.

Cort. recent. Aurant.

Cinnamom. ana drach. j.

Troci Britann. drach. ℥.

Conscissa tenuiter insuantur Sacculo,
pyramidali, serico, rubro.

B. R. *Aq. Meliss. magistral.* unc. ij.
Sal. Volat. Oleos. drach. ij.
Tinct. Ambari. drach. j.

M. D. seorsim vitro probè clauso.

S. *Sacculus A. regioni Cordis adponatur prius
irrovatus Liquore B. : ubi exaruit, iterum
humectetur.*

Forus Adstringens, ^{*} Intestino ^{*} Recto ^{*} pro-
lapso, reducto, conveniens.

R. *Herb. Anserin.*

Folior. Quercus ana m. j.

Flor. Balaust.

Gallar. Quercin. ana unc. ℥.

Conscissa, rufa, insuantur binis Sacculis
sericis, æqualibus.

S. *Coquantur Sacculi in Vini rubri & Acet.
ana q. s. & calidi alternatim admoveantur
Ano.*

De Cataplasmate.

343. CATAPLASMA est Epithema molle
(318. 319. γ.), cohærens, pulti-
forme, mediæ inter Unguentum & Empla-
strum consistentiæ, calore non collique-
scens, varii usus externi.

334. Coctioneid (343.) paratur frequen-
tissimè: quandoque tamen & sine hac, solo
tritu & miscelâ. Unde duplex est, *Coctum*
aliud, aliud *Crudum*.

De Cataplasmate Cocto.

345. CATAPLASMA COCTUM consisten-
tiæ non diffuenti (343.) junctam
exigit particularum, quibus constat, tene-
ritatem & cohæsiõnem lubricam. His si
accedit earundem parvitas & mistio velut
homogenea, *Puls* vocatur.

346. MATERIES triplex heic usitata est :
Liquor : *Corpus* huic *incoquendum* : *Acces-*
sorium.

a. *Liquorem* præbent varia : Aqua ; Lac
dulce, ebutyratum, Serum Lactis ; Succus
pressus liquidus ; Mulsæ ; Vinum ; Acetum
simplex, aut medicatum officinale ; Urina ;
Lixivium ; Oleum pressum, infusum, co-
ctum : quin & quandoque spissiora, calore
tamen liquefcentia ; Butyrum, Axungia, &c.
Unguenta, &c. Horum quoque plura in-
ter se mista nonnunquam, scopo exigente,
adhibentur.

β. *Coquendum* maximè e Regno vegeta-
bili petitur : quo pertinent Radices ; Bulbi ;
Cortices, Herbæ ; Folia ; Flores ; Fru-
ctus ; Semina ; vel ex his parati Pulveres,
Farinæ ; tum Succi densi, &c. Animale
& Fossile Regnum pauca exhibet. Sterco-
ra, Nidus Hirundinum, Saturnina, &c.
hujus sunt censûs.

γ. Accessorium, sub finem coctionis, aut
hac peracta, immiscendum, vel (I.) virtu-

tem auget, coctionis impatiens aut non e-
gens: uti sunt Aquæ & Olea Aromatica,
Tincturæ, Essentiaë, Spiritus, Vinum, A-
cetum, Balsama, Extracta, Pulpæ, Ele-
ctuaria, Gummi-resinæ, Succii liquidi,
Spissi liquefcentes, Fermentura Panis, Sa-
lia, Sapo, Pulveres teneriores, Vegetan-
tium partes molliores, aromaticæ, Crocus
v. g. & similia. Vel (2.) Consistentiam &
Cohæsiõnem lubricam (345.) efficit: cujus-
modi sunt Farinæ, Pulveres tenues, Olea,
Unguenta, Butyrum, Mel, Mica Panis,
Ovi Albumen, Vitellus, Mucilagines, &c.

347. DELECTUM docent Dotes Catapla-
smatis (345.), Coctionis nota vis, & Indi-
catio Medici. Hinc

a. Repete dicta (322.), quorum pluri-
ma & huc quadrant.

β. Materies decoquenda (346. *β.*) vel mol-
lis esto, vel coctione mollescens: ut ideo
dura quævis, minus succulenta, Ligna, Sti-
pites, Radices, Cortices, &c. ferè exclu-
dantur; Recentes Vegetantium partes præ-
ferantur Siccis.

γ. Minus etiam apta sunt, quorum vir-
tus sub coctione, utpote heic aperto sem-
per vase instituendâ, avolat. Rectius hæc,
tanquam Accessoria (346. *γ.*) addideris, pro
naturæ diversitate, tritu prius vel in pulve-
rem, vel in pastam, redacta. Confer (226.
o. 227.).

δ. Panis, Farinæ, vel Pulveres tenuiores Vegetantium, faciendis Pultibus (345.) plerumque serviunt.

ε. Alias & Residuum a Fomenti Liquidi decoctione (321.) Materiem præbet, cum & Fomenti & Cataplasomatis, ejusdem virtutis, junctus requiritur usus. Raro tunc repetitâ opus coctione.

ζ. *Liquor* (346. α.) & Scopo & Materiae decoquendæ aptus seligatur, coctionem quoque illibata vi sustinens. Humectare, Emollire, Laxare, dum vis, Aquam, Lac, hujusve præparata, Oleum & huic adfinia, capito: ubi Aperiendum, Resolvendum, Stimulandum, Aceto, Oxycrato, Urina, Lixivio, &c. utere. Ex variis inter se junctis virtus composita nascitur. Vinum, Aquæ Stillatiæ, Spiritus Vini, Olea aromatica, & similia, coctionem vix ferunt (226. α. β. γ.), hinc satius pulpæ jam coctæ admiscuntur.

η. *Accessoriis* (346. γ.) haud ubique opus. Consistentia modo, aut virtus expetita, in Materie coctâ deficiens, ea postulat. Hinc si justo tenuius est magma, nec satis æquabile; Pulveres vel varinas addimus: si siccius, minus lubricum; Olea vel huic analogâ. Alias & Quantitatis augendæ gratia utrisque utimur.

θ. Sint autem Accessoria utriusque classis vel liquida, vel calore liquefcentia, vel mol-

lia pultiformia, vel pulverulenta teneriora; nec æquabili miscelæ resistant. Quæ difficulter solvuntur, aut calore in grumos coëunt, v. g. Resinæ, Gummi-resinæ, Galbanum, Sagapenum, &c. Aceto prius; Vino, Spiritu vini, Vitello ovi, subigere expedit.

i. Olea & his adfinia ne promiscuè ubi-vis adhibeto. Obstruendo poros sæpe nocent: ni Sapone aut Menstruo idoneo ea adtenuaveris.

x. Numerus Ingredientium, qualis in Decoctis (226. ψ .), fertur.

348. ORDO quoque idem est, ac (227.). Accessoria (346. γ . 2.) plerumque postremum tenent locum; quia sæpe quantitate non determinata præstituuntur. Si tamen valde volatilia accedunt, hæc quippe ultimò miscenda, reliquis postponuntur.

349. DOSIS ex partis fovendæ magnitudine cognoscitur, alio non egens limite.

350. QUANTITATEM GENERALEM similes conditiones (325.) determinant. Unde uti Lib. ij. iij. & plures, quandoque æquat, ita, ob coctionis necessitatem, raro Lib. β . minor præscribitur.

351. PROPORTIO Ingredientium mutua ferè tota intelligitur ex (217. 230. 303. 326.). Adde saltem.

α . Materiem decoquendam (346. β .) ea capi quantitate, quæ Scopo, Dosi (349.),

& Quantitati Generali (350.) sufficit; quum tota ejus substantia heic in usum veniat. Repetantur cæterum dicta (303. 326.).

β. Liquoris (346. α.) Proportionem vix unquam determinari, sed capi modo q. f. Sufficit autem huc parcior plerumque quantitas, quam ad Decocta interna, vel externa liquida (230. 303. 326.); ut tanto citius justa obtineatur consistentia (343.): modo non requiratur coctio longior ad Materiem (346. β.) emolliendam.

γ. Oleum, Butyrum, Axungia, &c. si pro Menstruo fuerint (346. α.), perparca recipi; ne igni diutius admota rancescant, & acria reddantur. Unde Frixio potius aut simplex Coliquatio, quam Coctio, tum plerumque heic usitata est.

δ. Pultibus (345.) itidem minorem ferè Liquidi quantitatem sufficere; quia Materies (347. δ.) tenerior coctione leni facile concorporatur.

ε. Accessoria (346. γ. 1.) vix certos in genere admittere limites. Virtus & Consistentia eorum magis minusve ad Pultis spissitatem accedens, quantitas Materiæ decoctæ, & Intentio Medici, heic considerandæ. Si fluiditate vel siccitate nimia justam Cataplasmatidis formam (343. 345.) perverunt, Accessoria (346. γ. 2. 347. η.) adhibentur.

ζ. Accessoriorum (346. γ. 2.) Propor-

tio ex quantitate & consistentia tam Materiæ decoctæ, quam Accessoriorum (ε.), determinatur. Posterior vero cum non ubique eadem sit, patet, ex priore sola certi quid statui haud posse. Hinc anceps optime semet expediverit addendo requisiti (347. η.) q. f. Si autem & sicco & liquido uti animus est (ibid.), alterutrius, vel utriusque etiam q. f. præstitui potest.

352. SUBSCRIPTIO præcipit Materiæ (346. β.), si opusest, prius conscissæ, tussæ, aut maceratæ, cum Menstruo (ibid. α.) Coctionem. Hujus vero terminum figit Emollitio, Putrilago, Teneritudo; si Materies crassior est aut solidior: si tenera, pulverulenta; pultiformis spissitas limitem ponit, quam & promovet jugis sub Coctione agitatio, quippe & miscelam reddens æquabilem, & empyreuma arcens, ubi Liquidi parciore adest copia. Superadditur dein coctæ Materiæ Contusio & Cribratio, si stamina ejus coctione satis emolliri nequeunt. Pulpæ tandem, vel Pulti paratæ, ab igne remotæ, aut mox removendæ, admiscenda jubentur Accessoria (346. γ.). Formulam claudit: *F. Cataplasma vel Puls. D. ad Fictile.*

353. SIGNATURA patet ex (345. 328.). Epithema hoc fere semper adplicatur calidum; quandoque linteaminibus inclusum; ne inquinet. Alias & proxime ante adpli-

cationem demum miscentur eidem volatilia, v. g. Vinum, Spiritus, & similia, quæ tunc, nisi vulgaria sint, seorsim exhibet Pharmacopœus. Ubi usus longior, aut frequenter repetitus, Cataplasmatum nimiam efficit siccitatem, tantillum Liquoris, quocum id coctum est, aut alterius idonei, ipsi inter calefaciendum adfundi jabetur. Cætera ex loc. cit. intelliguntur.

354. Usus eximius est in Tumoribus, Inflammationibus, Abscessibus, Gangræna, Obstructionibus, Contusis, Ambustis, Doloribus, &c., ubi emolliendum, refrigerandum, stimulandum, adtrahendum, demulcendum, sopiendum, maturandum, discutiendum, Acre corrigendum; modo Materies apta scopo seligatur.

355. SPECIMINA sunt.

* * *

Cataplasma Emolliens, Narcoticum: ad Exemplum H. Bærh. Mat. Med. p. 65.

℞. Rad. Altheæ. unc. ij.

Capit. recent. Papav. hort. cum Semin. No. iv.

Fol. recent. Hyoscyam. nigr. m. β.

Micæ Panis albi. unc. iij.

Contusis, cum Lact. recent. q. s. ad emollitionem usque decoctis, trajectis, adde

Olei Solani. unc. j.

Farin. Semin. Lini q. s.

Ut F. s. a. Cataplasma.

S. *Calidum parti dolenti adplicetur, donec remittat dolor.*

* * *

Cataplasma Antisepticum, ad Gangrænam: juxta Exemplum H. Boerh.
Mat. Med. p. 100.

A. ℞. *Rad. Helenii.* unc. ij.

Herb. Tanacet.

Absynth.

Scordii ana unc. iij.

Baccar. Juniper. unc. iß.

Conscissa, tusa, decoque in *Aq. & Acet.* ana q. s. ad teneritudinem. Con-
tusis dein & per Setaceum trajectis ad-
misce

Sal. Gemmæ. unc. ß.

Ol. Nardini. unc. iß.

Farin. Lupinor. q. s.

Ut F. s. a. Cataplasma.

B. ℞. *Spiritus. Matricar.* unc. iv.

Camphoræ. drach. j.

Concute ad solutionem usque.

D. seorsim vitro clauso.

S. *Cataplasma (A.) calidum, irroratum prius tantillo Spiritus (B.), adplicetur cum panis lineis parti adfectæ, & Vesica suilla Oleo madefacta detineatur: renovetur quolibet triborio.*

* * *

Puls Emolliens, Stimulans, in Pus Matu-
rans.

Vide

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 90. 91.

℞. *Farin. Tritic.*

Lini recent. ana unc. iij.

Cum *Acet. & Olei Lilior. alb.* ana q. f.,
sub jugi agitatione, cocta leniter, re-
dige in Pulvis consistentiam, cui dein
admisce

Pulp. Cepar. sub cineribus assatar.
unc. ij.

Gumm. Ammoniac. in Vitello ovi so-
lut. unc. j.

D. ad Fictile.

S. *Admoveatur calidè loco adfecto : renovetur*
quater de die : ubi avescit, tantillo Butyri
insulsi emolliatur.

Aliud simile. ^{*} ^{*} ^{*} *Ibid.* p. 90.

℞. *Fol. Acetos. recent.* m. iv.

Butyri insulsi. unc. j.

Ad ignem leniter, parum, decoctis adde
Fermenti panis. unc. ij.

Gumm. Sagapen. in Vitello ovi solut.
unc. ℞.

F. f. a. Cataplasma.

S. Ut prius.

Cataplasma Suppurans, ad Bubonem Ve-
nereum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 248.

℞. *Ficus molles, maturas,* ad Lib. ℞.

Mell. recent. unc. ij.

Galbani in Vitello Ovi soluti. unc. j.

F. f. a. cum *Aq.* coquendo Cataplasma.
 S. *Admoveatur calidum parti adfectæ, cum
 panno lineo quadruplicato: renovetur post 4
 vel 6. horas.*

De Cataplasmate Crudo.

356. CATAPLASMA CRUDUM (344.)
 spissitate Bolo vel Electuario (127.
 138.) proximum, nec lubricam Cocti (345.)
 Mollitiem, nec Miscelam adeo æquabilem,
 semper postulat vel admittit.

357. MATERIES ejus in genere est,
 qualis Boli (128.); hinc *Excipiens* vel *Ex-*
cipienda.

α. Excipiens est vel (1.) Mollis: uti Con-
 servæ, Rob, Electuaria, Mel, Balsama
 spissa, Extracta mollia, Succidensi idoneo
 menstruo soluti, inque pultis formam rur-
 sus coacti, Sapo, Fermentum Panis, Miceæ
 hujus recens aut macerando emollita, But-
 tyrum, Axungia, Unguenta, Pulpæ
 Stercora recentia, Vegetantia recentia aut
 Animantia viva, eorumve Partes molles
 succosæ, in pastam tusæ, &c. Vel (2.)
 Liquida: Vinum v. g. Acetum, Spiritus
 Vini, Aquæ stillatit. Lac, Mucilago, Sy-
 rucus, Oleum, Ovi Albumen & Vitellus
 Urina, Lixivium, Succus pressus; tum enu-
 merata (128. γ.).

β. Excipiendam præbent Sicca quævi
 Pulverulenta, e Regno triplici petita.

358. **DELECTUS**, juxta Scopum Medici & Formulæ hujus dotes (356.) determinandus, facile intelligitur ex iis, quæ hætenus de Externis diximus. Nota insuper paucis

α. Vegetantia recentia dum deficiunt, substitui posse sicca idoneo liquore macerata: prout & de Pane jam dictum (357. *α.* 1.).

β. Bulbos & Fructus quandoque prius affari sub cineribus; ut Pulpam exhibeant tusa molliorem.

γ. Mollia (357. *α.* 1.) sæpe sola, aut &, si spissiora sunt, cum Liquidis (2.), absque Siccorum (ibid. *β.*) accessu, adhiberi. Alias & Sicca sola cum Liquidis: tum vero vel hæc requiri paullum glutinantia, vel Sicca ejusmodi, quæ Liquido permista facile cohærescunt. Frequentissime & Mollis & Liquidum simul inservire excipiendis Siccis, aut Sicca illis cogendis.

δ. Ingredientium numerum esse, qualem in Electuario (140. *ζ.*).

359. **ORDO** quoque similis, ac (141.), obtinet.

360. **DOSIS** eadem limitant conditiones, quæ (349.).

361. **QUANTITAS GENERALIS**, minor sæpe, quam (350.), ne unc. j. quidem quandoque excedit, & raro ad aliquot Libras usque augetur: quum enim præparatio heic facilius sit & promptior, creberrime una

tantum Dosis simul præstituitur: quod ipsum scopus quoque sæpius flagitat, quam in Cocto (353. 355.).

362. PROPORTIONEM Ingredientium mutuam novit ferè, qui dicta (133. 144.) confert cum vi medicata & consistentia Materiæ, quam seligit (357. 358.), cum dotibus Formulæ (356.), Dosi (360.), & Quantitate Generali (361.). Adde

α. Spissitatis gradum (356.) heic non adeo constantem esse, quin alias major, alias minor adhibeatur; sive scopus id, sive natura Materiei, postulet. Profundè penetraturis consistentia dilutior magis convenit (322. γ.), &c. Proportio hinc nec ubique eadem obtinet; licet tamen in genere ferè similis sit datæ in Electuario (144.), aut Bolo (133.).

β. Usitatissimè heic Excipientem Materiem vel mollem, vel liquidam (357. *α.* 1. 2.), vel utramque, saltem q. s. præscribi, aut &, hujus quantitate definitâ, Excipientæ (ibid. *β.*) molem non determinari. Unde facilis dubitanti expeditio.

363. SUBSCRIPTIO injungit contusionem, miscelam, ut *F. s. a. Cataplasma*, aut *Epithema*: promiscuè enim hoc illove nomine uti quidam solent. Quandoque a parte, cui id adplicatur, nomen habet: unde, quæ Carpis admoventur, *Epicarpia*, quod Fronti, *Frontale*, &c. audiunt. Sæ-

pissime tamen pars modo adscribitur, cui adponi debet; maximè si & ejus suo super Vehiculo (320.), panno nempe lineo, laneo, serico, corio, stupa, &c. (328. γ.) extensionem Pharmacopœo committimus; tumque magnitudo etiam & figura Vehiculi commemorari potest (339. β. 2.); quam posterioris tanta heic non habeatur ratio.

364. SIGNATURA, facilis ex (328. 353. 363.), partem fovendam, tempus, modum adplicandi, de quo paullo ante (363.), &c. exponit. *Vehiculum* (ibid.) sæpe liquore idoneo, Aceto, Vino, Oleo, Alcohole, Epithemate liquido, imbuitur prius, quam Cataplasma excipiat. Alias & Inclusio heic obtinet (353), ne partes inquinentur. Calida, tepida, frigida, fit adplicatio pro scopi & materiæ diversitate; rarius tamen calida, quam Cocti (ibid.).

365. Usus idem ferè est, qui (329. 354.), at minus universalis. Epispastica, Vesicatoria, frequenter hac formà adhibentur. Spissitas major Cataplasma plerumque Epithemate Liquido minus promptè in partes profundas penetrabile reddit, minus etiam citò dissipabile: unde diutius, fortius, agit in externas.

366. SPECIMINA funto.

* * *
Epicarpia Antifebrilia.

Q. 3

246 DE CATAPLASMATE CRUDO.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 136.

℞. *Uvar. Corinthiac.*

Summit. Lupuli.

Sal. marin. ana unc. ij.

Contusa in Pulverem D.

S. *Excepta linteis Pulsuum locis adplica ad Arterias, duabus horis ante ingruentem paroxysmum.*

* * *

Epithema Stomachicum, Roborans, pro Infante. Ibid. p. 223.

℞. *Flaved. Cort. Citreiras. unc. β.*

Nuc. Myristic. drach. ij.

Vini Hispanic. drach. iij.

M. conterendo simul in Mortario.

S. *Excepta micâ Panis adplicantur Stomacho.*

* * *

Cataplasma Adstringens, ad Hæmorrhagiam partis externæ vulneratæ.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 104.

℞. *Sang. Dracon. drach. j.*

Sarcocoll. drach. ij.

Lap. Hæmatit. drach. β.

Bol. Armen. unc. j.

Tenuissime pulverifata, mista, excipiantur.

Album. Ovov. q. s. ut F. Cataplasma.

S. *Exceptum id Stupâ Alcobole Vini madidâ admoveatur vulnere, tum vesica vel fasciâ circumpositâ firmetur.*

Epithema molle, ^{*}Excitans, ^{*}Cardiacum.

℞. *Summit. tener. recent. Melissæ.*

Abrotan. ana
unc. ℞.

Theviac. Andromach. drach. iij.

Caryophyll. arom.

Cinnamom. ana drach. j.

Cum *Vini Rhenan. generos. tantillo con-*
tusa D. ad fictile.

S. *Extensa super pannum Scarlat. Vino Rhe-*
nano prius madefactum, tepida, regioni
Cordis adplicentur.

Cataplasma Acre, ^{*}Emolliens, ^{*}Stupefaciens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 92.

℞. *Fermenti Panis acris. unc. ij.*

Sapon. Venet. ras. drach. ij.

Mellis. unc. ℞.

Ol. Chamæmel. infus. drach. ij.

M. F. s. a. Cataplasma.

S. *Calidum imponatur Abscessui maturo, ape-*
riendo, donec integumenta maceratæ sensum
perdiderint.

Cataplasma Emolliens, ^{*}Anodynum.

℞. *Micæ Panis Siligin. in Lacte dulcè*
macerat. Lib. ℞.

Vitell. Ovor. No. iij.

Croci pulveris. drach. ij.

Farin. Lini q. s.

Ut conterendo F. Cataplasma.

S. *Cum linteamine duplicato, aut panno laneo, dolenti parti adplicetur calidum.*

Nota. *Adhæctenus traditam Epithematum Historiam (318. ad 366.) pertinent & AMULETA; ut ideo, his qui uti volet, inde facile haurire queat generalia, quæ in iis præstituentis observanda sunt. Specialia docet recepta circa quodvis opinio. Ad Cruda Cataplasmata (356.) retuleris & Cataplasma Emplastroides ex Theriaca supra linteum aut alutam extensa parari solitum, Ventriculo præprimis & Intestinis roborandis dicatum.*

De Balneo.

367. **B**ALNEUM est Medicamentum Externum, quod Liquoris vel Vaporis specie, absque Vehiculi interventu (320. 328. γ.), superficiem corporis humani externam adluendo, opem præstat.

368. Patet igitur *Humidum* aliud, aliud *Vaporosum* esse. Utrumque insuper vel est *Universale* vel *Particulare*, prout toti corporis superficie, aut hujus tantum parti, inservit. De *Humido* prius dicam.

De Balneo Humido.

369. **B**ALNEUM HUMIDUM, ut variis partibus, varioque modo, adplicatur, varia accepit Nomina. *Universale* (368.) *Balneum* proprie adpellatur: si vero

dimidiæ corporis regioni tantum, a Scrobiculo Cordis aut ab Umbilico ad Crura aut imos usque Pedes exporrectæ, dicatur, *Semicupium*, *Inseffionem*, *Inseffum*, vocant: si Pedibus, *Pediluvium*: si Capiti, *Capitiluvium*: si aliis partibus, *Lavatio*, *Lotio*, *Lavamentum*, audit: si ex alto, vel guttatim, vel continente rivulo, in partem depluit, *Embroche*, *Stillicidium*, *Impluvium* dicitur, cujus tamen usus hodie, præterquam in Thermis Naturalibus, ferè exolevit.

370. MATERIAM dat Liquor medicatus quicumque, diffusior, scopo aptus, sæpissimè vulgaris, absque Pharmacopœi operâ parabilis, nec formulâ egens: ut Aqua simplex, falsa, saponata, Lixivium cinerum; Lac dulce, hujus Serum; Thermæ naturales; Oleum blandum; Aqua permista Lacti, Vino, Aceto, Oleo, quod Hydrelaeon vocatur, Butyro; Decoctum domesticum Furfurum, Partium Animalium, &c. Alias tamen & arte Pharmacopœi parata Decocta (224.), Infusa (211.), Mixturæ (272.). Confer (321.).

371. DELECTUS patet ex dictis (299. 322.). Virtus apta, Penetrabilitas & Consistentia liquida heic præprimis spectantur, neglectis, quæ ad Colorem, Odorem, &c. attinent. Cæterum

α. Heic præprimis, ubi Liquor Simplex

sufficit, Composito is Officinali præferatur (29. 31.); quia moles major sumptum auget. Unde ad Universalia (368.) vix nisi vulgaribus (370.) utimur. Memento tamen & (23. 30.).

β. Pinguium & Aquosorum, si simul adhibentur (370.), permixtio tam exacta heic non requiritur, medio ut Sapone opus sit (274. ζ.).

γ. Quæ ex Fossilibus, Nitro, Sale mar. Alumine, Vitriolo, Sulphure, Calce viva, Alkali fixo, &c. parantur, ut non ubique usu omni careant, Thermarum tamen naturalium vires nunquam planè exprimunt.

δ. Numerus Ingredientium vix major esto, quam in Decocto 226. ψ.).

372. ORDO idem est, qualis in Formulæ similis internæ, (370.), præscriptione.

373. DOS dictat superficiæ humectandæ (369.) amplitudo, & vasis balnearii constructio.

374. QUANTITAS GENERALIS sæpissimè unâ tantum Dosi (373.) constat; præcipue cum Universale est aut majori superficiæ aptatum Balneum (369.). Minorum partium Lavationes etiam ad plures Doses præstituuntur simul, quarum tum quantitas juxta (325.) facile determinatur.

375. PROPORTIO Ingredientium mutua similibus limitatur conditionibus, ac (326.), additis simul (373. 374.). Nota insuper

α. Plerumque virtutem heic non admodum contractam exigī: ut ideo Menstrui vel Excipientis proportio longè capiatur major, quam ad similia Liquida interna.

β. Quin sæpissime Menstrui q. s. ad Decocta heic usitata saltem præscribi.

γ. Alias & Decoctum vel Infusum parari posse consuetâ in Internis proportione (217. 230.), valde saturum, idque dein, usus tempore, adfuso plure Menstruo aliove liquore idoneo dilui: quod maximè ex usu fuerit in Balneis diffusioribus conficiendis; ne Ahena grandiora eò requirantur.

376. SUBSCRIPTIO, ratione præparationis est, qualis similium Liquorum interiorum (218. ad 220. 231. 279.). Depuratione exacta non opus (219. *δ.* 2. 3. 4.). Imo materies solida sæpe in ipsa Cupa Balnearia cum Menstruo infunditur & maceratur, aut alio in vase cocta simul dein suo cum liquore in Cupam iniicitur, ut frictioni, infessui, &c. seruiat. Creberrimè & heic, in Balneis præsertim maioribus, locum habet (220. 231.); dum Materiem tantum exhibet Pharmacopœus in domo ægri infundendam vel decoquendam: quin hæc quoque Sacco lineo, laneo, quandoque prius insuitur, qui, Fetus Sicci instar (331.), parti adfectæ, sub usu Balnei, admoveatur, aut pulvinum præbeat insidenti: quod in Semicupiis maximè usitatum. Claudit hinc

Formulam: *F. Liquor*, vel *Species*, vel *Sac-*
cus, pro *Balneo*, *Semicupio*, *Pediluvio*, &c.
(Vide 369.).

377. SIGNATURA intelligitur ex (60.
369. 373. 376.) comparatis ad ea, quæ de
legitimâ Balnea administrandi ratione sug-
gerit iusta Indicationum Doctrina: neque
enim paucis hæc complecti licet; pluribus
autem obstat instituti mei ratio. Vide *Cl.*
F. Hoffmanni Opuscul. Physico-Medica, tum
Medic. Ration. System. Tom. III. Sect. II. Cap.
X. & alios.

378. Usus Balneorum, hodie rarior,
Veteribus frequentissimus, nec ad mundi-
tiem modo & delicias, sed ad prophylaxin
quoque & therapiam Morborum aptissimus,
humeſtando, emolliendo, demulcendo,
adtrahendo, discutiendo, roborando, ape-
riendo, refrigerando, calefaciendo, atte-
nuando, sopiendo, &c. in chronicis, acutis,
externis, internis, malis summum fert auxi-
lium; licet nec noxis careat intempestivè ad-
hibitus. Vid, *Idem Cl. F. Hoffmann*, loc. cit.

379. SPECIMINA funto.

* * *

Lotio Mundans ad Pediculos planos Pubis.

Vide *H. Bœrh. Elem. Chem. T. II. p. 488.*

℞. Mercur. sublimat. corrosif. gr. iv.

Aq. stillat. Rosar. unc. iv.

M. D.

S. Tantillo hujus Liquoris laventur mane &
vesperi loca infestata.

Semicupium Emolliens, Anodynum,
Calculo Ureteribus impacto profi-
cium.

Vide H. Boerh. Aphor. §. 1426.

℞. *Rad. Altheæ.* unc. iv.

Herb. V. Emollient. ana m. iv.

Flor. Papaver. Errat.

Chamæmel. ana m. ij.

Conscissa insuantur laxè Sacculo lineo
quadrato, ad lumborum dimensionem
aptato. D.

S. *Saccus coquatur per 1/2 horam in Lact. dulc.*
duplo aquæ diluti q. s. Liquori calenti insi-
deat eger ab umbilico ad crura usque, Sac-
co lumbis supposito, manè & vesperi per ho-
ram. Interea bibat Decoctum Diureticum
H. Boerb. Mat. Med. p. 244. descriptum.

* * *

Lavamentum ad Intertriginem.

℞. *Aq. stillat. Rosar.* unc. x.

Tinct. Benzoin. unc. j.

Sacch. Saturn. drach. j.

M.

S. *Lac Virginale, quo partes excoriatæ, prius*
aqua abstersæ, laventur.

* * *

Balneum ad Glutinosa, pro Infante.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 44.

℞. *Summit. Rutæ.*

Sabinæ.

Absinthii.

*Tanaceti.**Chamæmeli. ana m. iij.***Cum** *Aq. decoct. Pintis xij. admisce**Sapon. Venet. unc. iv.**Sal. Sarmentor. unc. j.***F. Liqueor pro Balneo.****S.** *Huic tepido insideat æger collo tenus mane
& vesperi per 1/2 horam : post fricetur cor-
pus universon cum pannis laneis, siccis, ca-
lidis.*

* * *

Pediluvium Refrigerans, Paregoricum.*Rx. Fol. recent. Salicis.**Malvæ.**Lactuc.**Nymphaeæ. ana m. ij.**Flor. Rhœad. m. j.**Cap. Papav. alb. No. vj.**Nitri. unc. ij.***Conscissis, tufis, mistis, F. Species pro
Pediluvio.****S.** *Species cum Aq. pluv. q. s. coquantur, sub
finem addendo Aceti Vini Pint. j. Decoctum
tepidum sit pro Pediluvio, cui insideat æger
ad crura usque per horam, vespere: egressus
ad somnum se componat.*

* * *

**Balneum Emolliens, Antisepticum, ad
Gonorrhoeam.****Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 245.**

℞. *Fol. rec. Rutæ.*

Scordii.

Alliariæ.

Malvæ. ana m. ij.

Cum *Aq. decoct. & expressis* admisce
ad *Lib. ij.*

Sapon. Venet. drach. j.

Spir. Vini comm. drach. vj.

S. *In hoc tepido Virga & Scrotum immergan-
tur ter quaterve de die, spatio 1/2. horæ:
dein panni lanei eodem Decocto immersi,
& expressi, omni applicentur Pubi,
Scroto, Perinæo.*

De Balneo Vaporoso.

380. **B**ALNEUM VAPOROSUM (368.) est
Medicamentum externum, cujus
Vapores ad superficiem corporis externam
aut foras patentem determinati, vel & cum
aëre adtracti, scopo Medici satisfaciunt.

381. Vapores autem (380.) e Materie vel
(*α.*) exhalant sponte, naturali atmosphæræ
calore acti: quæ *Odoramenta* audiunt, infe-
rius demum explicanda; quum cognitionem
quorundam, de quibus nondum egimus,
supponant. Vel (*β.*) admoto igne excu-
riantur: de quibus nunc dicemus.

382. Posteriora (381. *β.*) *Liquida* sunt vel
Sicca: illa vocabo *Vaporationes Humidas*:
hæc *Suffitus, Suffimenta, Suffumigia*, cluent.
Utrumque, uti *Balneum Humidum* (368.),

in *Universale & Particulare* distinguitur.
De *Liquidis* prius agam.

De Vaporatione Humidâ.

383. VAPORATIONIS HUMIDÆ MATERIES est Liquor omnis, ignis ope in Vapores resolubilis medicatos: cujusmodi sunt Aqua simplex, Lac, hujus Serum, Vinum, Acetum, Spiritus Vini, Urina; Præparata & Composita Officinalia, Aquæ stillatit. Tincturæ, Essentiæ, Elixiria, Spiritus, & similia; tum ex his aliisque arte selectis confecta Infusa (211.), Mixturæ mediæ (272.), aut Contractæ (283.), præprimis vero Decocta (224.).

334. DELECTUS, præter toties jam de Externis dicta, notare jubet,

a. Vapores heic vel incensionis, vel, quod frequentius, ebullitionis igne de Materie (383.) excuti; hinc virtutem in ea requiri hoc illove calore volatilem.

β. Videndum ergo prius, quo uti calore velis aut possis; ut huic dein aptam seligas Materiem: hac enim manente eâdem, pro ignis diversitate diversus erit Vapor. Alcohol Vini bulliens exhalat Alcohol, accensum vero Aquam.

γ. Unde si bulliendo, ut sæpissime fit, vaporandum, vanus ea admiscueris, quorum virtus Liquoris, quo uteris, ebullientis calore dissipari nequit. Adstringentia ergo,

ergo, Extracta coctione spissata, Animalia ac Fossilia fixa, &c. inepta. Optima, ex quocunque Regno, quæ aquæ incocta effica-ces stillant Aquas, Spiritus, aut Olea (a). Emolliens quoque, Demulcens, Sopiens vis, licet penitus fixa videatur, aliqua tamen ex parte, coctionis ope, in Vapores abit.

δ. Patet hinc Decoctis hujus Formulæ ea etiam idonea esse, quæ, quod virtute gaudeant volatili, ad interna minus conveniunt (226. α. β. γ. ο.); modo & Coctio & Vaporatio simul perficiatur.

ε. Ubi varia inter se misces, disce ex Chemia mutuas aliorum in alia actiones. Docet hæc bina Fixa inter se juncta Vapores dare volatiles, & contra Volatilia figi mista Volatilibus aut fixis. Calcem vivam aut Alkali fixum adde Sali Ammoniaco, Acidum Vitrioli Nitro, Sali Communi, &c. Acidum Nitri, Salis, Aceti, junge Alkali volatili, fixo, Terræ absorbenti, &c. Crede dicta.

ζ. Memor denique summæ penetrabilitatis Vaporum igne actorum cave ne lædas profuturus.

η. Numerus Ingredientium est, ut in similibus Internis (383.).

385. ORDO itidem nihil habet peculiare.

386. DOSIS Mensurâ aut Pondere nun-

(a) Vide H. Boerh. Elem. Chem. Vol. II. Proc. I. XV. &c.

quam, sed ex Vaporationis duratione plerumque determinatur: unde vel Liquoris Quantitas Generalis tota simul igni exponitur, vel ejus modò pars circiter suffectura, sin minus, plure dein adfuso supplenda. Quandoque tamen, ubi fœtoris corrigendi gratia Essentiis tantum aut Oleis pretiosis utimur, Dosis ad Guttulas aliquot restringitur.

387. QUANTITAS GENERALIS scitur ex vaporanda superficie & Vaporationis duratione ac frequentia: ut ideo Lib. j. ij. iij. & plures aliquando præstituantur. Si tamen Dosis aliquot modo Guttæ constituunt (386.), Scrupulus etiam aut Drachmula sufficit.

388. PROPORATIO mutua Ingredientium patet ex iis, quæ hæctenus de Externis similibus dicta sunt (303. 326.). Menstrui ad Decocta & Infusa sæpissime heic modo q. s. præscribitur.

389. SUBSCRIPTIO est, ut in Balneo liquido (376.). Neque heic, nisi simplicii Defusione, depuratur Liquor. Quin & sæpe Materiem tantùm decoquendam præbet Pharmacopœus; ut coctio demum coram ægro, inter Vaporandum, fiat (384. d.). Sacculo etiam quandoque includuntur Species, qui Vaporatione peracta calidus adfectæ parti adplicatur. Subscribitur ergo. *F. Liquor, vel Species, vel Sacculus, pro Vaporario vel Balneo Vaporis.*

390. SIGNATURA, præter communia, singularem heic utendi modum exponit, qui pro vario scopo varius est.

α. Si Vapore corrigendam modò atmosphæram requirit Fœtor, Contagium, Aër putridus, Pestilens, &c.; prunis in loco infecto positus vel adfunditur Liquor, vel super his in olla repanda locatus bulliando in Vapores solvitur per Aëra diffundendos.

β. Si corporis ægri superficiei proximè adplicandus Vapor; variæ inventæ sunt Domunculæ, Sellæ, Arcæ, Machinæ fornicatæ, intraquas stans, sedens, jacens æger, corpore nudo, aut tenui linteamine tectò, capite foras porrecto, coërcitum excipit Vaporem, natum de liquido vel accenso, v. g. Spiritu Vini, vel fervente; dum id, igne etiamnum bulliens, ocysus in loculum reponitur eò adaptatum, & frigescenti aliud fervefactum substituitur; aut Silicibus candefactis superfunditur, hinc in illud conjiciuntur, aliis augendi, cum refrikerunt.

γ. Si cavum quoddam, Auris v. g. Nares, Fauces, Bronchia, Vagina, Uterus, &c. aut minor corporis superficies, Vapore maceranda; Infundibula, Stragula, ex usu sunt.

δ. Quæ ante, sub, & post Vaporationem agenda, tum ejus durationem, iterationem, &c. ex Indicatione sua in singularibus discit Medicus.

391. *Usus Vaporarii insignissimus, Balnei Liquidi similis (378.), & vel longè efficacior, videatur apud eundem Cl. Hofmannum loc. cit.*

392. SPECIMINA sunt.

* * *

Vaporarium particulare, Emolliens, Resolvens, ad Anginam Inflammatoriam. Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 137.

℞. *Acet. Samb.*

Rosar.

Calendul. ana unc. j.

Aq. still. Samb. unc. vj.

M.

S. Vapor calidus hauriatur infundibuli ope in fauces.

* * *

Balneum Vaporosum universale, Nervinum, Antiparalyticum.

Conf. H. Bœrh. Aphorism. §. 1068. 1069.

℞. *Herb. Majoran.*

Menth.

Mari Syriac.

Fol. rec. Cochlear.

Summit. rec. Rutæ.

Flor. Chamæmel.

Baccar. Juniper. ana m. j.

Conscissa, tusa, mista, digere in Phiala alta Chémica, cum *Aceti* & *Spirit. Vini vulg.* ana q. s. per diem & noctem.

S. *Liquor bene calidus, una cum Speciebus, in ollam effusus, reponatur in loculum Fornicis Sudatorii, ac Silicibus candentibus injectis fervens detineatur. Sub Fornice decumbens Æger, ingesto prius Decocto attenuante, Vapores excipiat nudo corpore, ut sudet per 1/2. horam aut ultra, si vires ferunt. Sudoribus detersis corpus fricetur pannis laneis, calidis, siccis, villosis.*

* * *

Vapor Suaveolens ad Fœtorem loci corrigendum.

℞. *Essent. Ambar. drach. ij.*
Ol. still. Caryophyllor. gutt. xxv.
Cinnamom. gutt. x.

M. D. Vitro probe clauso.

S. *Hujus aliquot Guttulæ prunis non fumantibus, aut Silici ignito, instillentur.*

* * *

Vaporatio Emolliens, Resolvens, ad gravem Auditum a causa frigida.

℞. *Folior. Absynth.*
Rosmarin.

Summit. Rutæ, ana m. ℞.

Flor. Lavendul. unc. ℞.

Baccar. Laur.

Semin. Cumin. ana drach. iij.

Conscissa, tusa, mista, insue Sacculo.

D.

S. *Coquatur Sacculus in q. s. Vini: Vapor*

ope infundibuli immittatur Auri adfectæ, mane & vesperi per 12. horam: post Sacculus ipse e decocto exemptus, valde calens, Auri adplicetur, firmetur.

* * *

Vapor Antiloimicus.

Rx. Aceti Vini vulg. Pint. ij.

Sal. marin.

Nitri.

Ol. Vitriol. vulg. ana Lib. ß.

Aq. puræ. Pint. j.

M.

S. Immissa in ollam fictilem vitreatam, repandam, super prunas reposita, in limine domus aut cubiculi leniter evaporent.

De Suffitu.

393. **SUFFITUS** (382.) est Medicamentum siccum, cujus accensi vapore per Atmosphæram diffuso, aut ad superficiem corporis ægri externam, hujusve in ostia admissio, Medicus finem suum adsequitur.

394. **MATERIEM** ei primariam præbent Sicca quævis, vel Inflammabilia vel Volatilia, quæ igne cremata Vapores fundunt medicatos. Quare huc maximè recipiuntur Vegetantium partes solidæ, tum Succidensi, Resinæ, Gummi-resinæ, Balsamifica, &c. Ex Animalis Regno Moschus, Zibethum, Castoreum, Fella inspissata. Ex Regno Fossili Succinum, Ambarum, Sul-

phur, Nitrum, Cinnabaris, Sal Ammoniacus, &c.

395. **FORMA** Suffitûs est vel *Sicca Pulverulenta*, vel *Sicca Cohærens*, solida.

α. Prior, particulis constans plerumque longe crassioribus, quam Tragea (107. *β.*), exhibet vel *Pulverem* dictum *Fumalem*, prunis inspergendum, vel *Nicotianam medicatam*, vulgaris instar Tabaci, e fistula hauriendam.

β. Posterior, particulis exactius mistis, & apto glutinante coactis, varias fingitur in figuras, *Trochiseos* vel *Pastillos*, *Baculos*, *Candelas*, *Aviculas Cyprias*, *Tædas* minores, majores, quæ prunis injecta, fornaci calidæ adfricta, accensa, fumos spargunt requisitos.

396. **DELECTUM** Materiæ (394.) limitat scopus Medici & Forma selecta (395.).

α. Hinc quæ ad delicias, aut fœtorem loci corrigendum, adhibentur, nonnisi suaveolentia recipiunt, Aromata v. g. Thus, Styracem, Ladanum, Benzoën, Ambarum, & similia. Ubi roborandum, calefaciendum, siccandum, dissipandum; Resinæ, Gummi, Gummi-resinæ, Aromate etiam non suavissimo prædita, tum Succinum, Sal Ammoniacus, &c. optima. Hysteriis Fœtida, Castoreum, Afa fœtida, Galbanum, &c. magis apta. Sulphur, Nitrum,

putredini adversa. Venereis opponitur Cinnabaris.

β. Vegetantium partes solidæ natura ficciores, aut arte ficcatae, tantum huc quadrant, facilius quippe inflammabiles.

γ. Liquores etiam aromatici, coactiores, non tamen aquosi, sed flaminam alentes, ut Essentiæ, Olea, Balsamaliqida, ficcis restrictâ dosi admiscentur: prout in internis quoque obtinet (110. δ. 174. α. 4.).

δ. Nicotianæ medicatæ (395. α.) Basin Tabaci Folia præprimis constituunt: minor aliarum Herbarum, Florum, Corticum, Aromatum, &c. quantitas accedit. Excluduntur Succu igne liquefcentes, obstructuri quippe canalem fumifugii.

ε. Cogendis massis Formæ posterioris (395. β.) Mucilago Gummi Tragacanthæ, Ladanum liquatum, Terebinthina, aut Balsamum quoddam liquidum, inservit.

ζ. Pastillos, Candelas, Aviculas Cyprias, Saccharum quandoque ingreditur, quò materies reliqua & magis diffundatur, & vividius ardeat.

η. Quæ semel accensa, sponte dein proserpente scintillatione, ignem alere debent, ut sunt Candelæ & Aviculæ Cypriæ, levioris ligni, Salicis v. g. vel Tiliæ, Carbonem recipiunt aliis intermistum, utpote propagando paulatim igni aptissimum.

θ. Tædis majoribus constituendis Cera Basin exhibet.

i. Ubique heic, maximè si Vapores proximus corporis superficiei adplicandi, hujusve in ostia intromittendi sunt, cogita & peripheriæ bibacitatem (322. §.), & sensilissimam internorum teneritudinem, & mirram denique Ignis vivi vim, corporum concretorum principia separantem, mutantem; ut cautus feligas apta scopo, adfectis partibus amica, non nocitura aliis. Cinnabaris, movendæ salivæ impar, dum concreta manet, igne resoluta redit in Mercurium. Benzoë, Succinum, &c. concremata an pristinum Benzoinum & Succinum evaporant? Chemiam consule! Disces alia.

ii. Prostant sæpe in Officinis jam parati Suffitus formæ ferè cujuscunque. His igitur, si scopo respondent, utenti nova compositione supersedere licet; quum diu satis incorrupti persistant, imo tantillo Liquidi idonei, aromatici (γ.), intermissto aut illito adpropriari queant.

λ. Numerus Ingredientium ingens sæpe heic congeritur. Concinna tamen brevitatis ubique laudanda (29.).

397. ORDO, qualis in Pulvere & Trochiscis internis (112. 176.), heic obtinet.

398. DOSIS, in variis varia, rarissime Pondere, sæpe Numero aut Mensura, determinatur. Pulverum (395. α.) Drach. j. ij. Pugill. j. ij. prunis injici jubentur. Nicotianæ (ibid.) Dosis limitat coni Fistulæ

Tabacariæ capacitas. Trochiscorum, Candelarum, Avicularum (ibid. $\beta.$), No. j. ij. iij. prunis imponuntur vel accenduntur. Baculi (ibid.), quantitate incertâ, fornaci adfricantur. Tædæ incendendæ numero & tempore determinari possunt.

399. QUANTITAS GENERALIS ex usu diutius, brevius, continuando, sæpius aut rarius iterando, colligitur. Quæ molestiorem exigunt subactionem, formationem, uti sunt pleraque Formæ posterioris (395. $\beta.$), vix infra Lib. $\beta.$ simul præscribito; nisi cum Officinalibus uteris (396. $\kappa.$). Confer. (180.)

400. PROPORTIO mutua Ingredientium ex Indicatione Medici, virtute & pretio Materiæ, tum Forma expetita (395.), cognoscitur, collatis ante dictis (87. ad 92. 115. 181. 303. 396.).

$\alpha.$ Efficaciora, Cariora, ad utramque Formam (395. $\alpha.$ $\beta.$) plerumque minore ad reliqua proportione recipiuntur. Idem de Liquidis (396. $\gamma.$) obtinet.

$\beta.$ Tabaci Folia, pro conficienda Nicotiana Medicata (395. $\alpha.$), triplo, quadruplo, sextuplo, & ultra, cæteris copiosiora capi solent.

$\gamma.$ Glutinantis (396. $\epsilon.$) ad Trochiscos, Candelas, &c. (395. $\beta.$), q. s. præscribitur: Cerae ad Tædas (396. $\vartheta.$), dupla, tripla, reliquorum quantitas.

δ. Carbonis (396. n.) itidem q. f. aut æqualis vel dupla reliquorum quantitas ferè sumitur. Simili penè modo & Sacchari (ibid. ζ.) Proportio se habet.

401. SUBSCRIPTIO mandat Comminutionem *grosso modo*, Mistionem, &c. ut *F. Pulvis pro Suffitu, Nicotiana medicata*: Subactionem cum Glutinante, ut *F. Trochisci, Baculi, Aviculæ Cypriæ, Tædæ, &c.* Neque cæterum Moles horum aut pondere aut mensurâ determinari solet. Ubi Officinalia præstituuntur (396. n.), patet, non opus esse Subscriptionem, nisi forte Liquidi intermissio aut illitus commendandus. Addi potest. *D. ad Chartam, Scatulam, &c.*

402. SIGNATURA ex (60. 393. 395. 398.) facile intelligitur. Nota

α. Formas omnes (395. α. β.) sæpissime tantum Atmosphæræ corrigendæ gratia adhiberi; & Baculos quidem, Candelas, Aviculas Cyprias, Tædas, non nisi huic servire scopo; at Pulveres & Trochiscos etiam vaporando proximius corpori. Prior igitur usus cum delicias modò aut Prophylaxin plerumque spectet, vix exactius regimen requirit.

β. Si vaporandum corpus, pleraque (390. β, γ.) memorata heic quoque obtinent. Vapores tamen accensione semper (393.) excutiuntur. Quandoque Subuculæ, Cuculli, Sacculi (340. β. 2.), fumigantur prius,

quam corpori adplicentur. Alias & Panni lanei, linei, Vapore sicco imbuti, foven-
dis aut fricandis partibus inserviunt.

403. USUS, passim jam indicatus, Volu-
ptati, Prophylaxi, tum Therapiae aptus,
roborando, calefaciendo, discutiendo, sic-
cando, praestat plurimum. Sunt &, qui-
bus Cinnabarini Suffitus ad Venerea placent;
licet haud satis tutò ubique (396. a. 1.). Nec
tenero Pulmoni admodum convenire putem
adustos acrium Vapores (ibid. 1.).

404. SPECIMINA funto.

* * *

Suffitus Antiloimicus.

℞. Myrrh.

Flor. Sulphur.

Nitri ana unc. j.

M. F. Pulvis grossus.

S. Hujus Pugill. aliquot in prunas inspersis
vaporentur Cubicula aut Aedes.

* * *

Suffitus, Roborans, Discutiens, ad Hy-
drocelem.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 212.

℞. Benzoin.

Oliban.

Sarcocollæ.

Resin. Guajac. ana unc. ℞.

Camphoræ. drach. ℞.

Mastiches. unc. j.

Salis Ammoniac. scrup. ij.

M. F. Pulvis.

S. *Hujus incensi vapor excipiaturo nudo Scroto, dein panni lanei fumo hoc vaporosi, calidi, superapplicentur.*

* * *

Nicotiana Suaveolens, Cephalica.

℞. *Herb. siccata. Salviæ.*

Majoran. ana m. ℞.

Thymi.

Flor. siccata. Lilior. Convall.

Rosar. ana pug. ij.

Cort. Cascarill.

Cinnamom. ana scrup. j.

Comminutis crassiuscule admisce

Fol. Nicotianæ conscissor. unc. iv.

Tum consperge tantillo *Essent. Ambar.*

D.

S. *Ut in Fronte. Sugatur fumus mane, per dimidiam aut integram horam, ex Fistula tabacaria.*

* * *

Suffumigium Anti-Rachiticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 255.

℞. *Benzoin.*

Mastiches.

Succin. ana unc. j.

Lign. Aloës.

Cort. Cinnam. ana drach. ij.

Caryophyll. arom. drach. j.

Contusa, mista, cum *Terebinth. Venet.*

q. s. redigantur in Trochiscos. D.
ad Scatulam.

S. Trochisci pro Suffitu, quorum aliquot pro-
nis injiciantur, dum ante ignem sedet in-
fans nudatis inferioribus. Pannis etiam
laneis, siccis, horum fumo imbutis, fri-
cetur Spina Dorsi, Abdomen, &c. ma-
nè & vesperi.

* * *
Baculi Suaveolentes ad Fornacem.

℞. Ladan.

Styrac. calam.

Benzoin. ana unc. j.

Bals. Tolutan. unc. β.

Pulv. Rad. Ivid. Flor.

Cort. Cascarill. ana drach. iij.

Ol. Lign. Rhod. gutt. xx.

Cum q. s. Mucilag. Gum. Tragacanth.

Aq. Rosar. extract. F. Massa, quæ
formetur in Baculos instar Cerae Si-
gillaris.

D.

S. Fornaci aut testæ calidæ adfricetur parum
Baculus ad discutiendam Mephitim.

* * *
Aviculæ Cypriæ.

℞. Oliban.

Mastiches.

Benzoin.

Cort. Thymiam. ana unc. j.

Baccar. Jupiter. unc. β.

Caryophyll. arom. drach. ij.

Sacchar. alb. unc. iv.

Carbon. Salicis. lib. j.

F. omnium Pulvis subtilissimus, qui cum *Mucilag. Gumm. Tragacanth.* in *Aq. Rosar. factæ* q. s. subigatur & effingatur in Aviculas vel Candelas.

S. *Duæ, tres, &c. accensæ reponantur in loco odore grato inficiendo.*

* * *

Tædæ Odoratæ.

R. *Easdem vel Similes Species Formulæ præced.* exceptis *Saccharo & Carbone.*

Ceræ flavæ duplum ad p. o.

Concorporentur & formentur in Tædas minores vel majores.

S. *Ardeant hæ ad delicias aut ad Prophylaxin in locis infectis.*

Nota. *Huc & referri potest Clyisma ex Fumo Nicotianæ, usus satis noti, singulare artificium in præscribendo non exigens. Quin Cassoleta etiam P. Morelli Meth. Præscr. Form. p. 291. ex hætenus dictis facile intelligitur.*

De Emplastro.

405. **E**MPLASTRUM est Medicamentum externum, in frigore solidum, haud ramen friabile, calore liquefcens, ductile, glutinosum, ex Oleosa Materie maximè pa-

ratum, quod, idoneo super Vehiculo exten-
sum, partibus corporis externis varios in-
usus imponitur. Vocatur id *Dropax* feu
Picatio, ubi Picem pro Basi habet; *Spara-*
drapum, *Tela Emplastica*, si Vehiculum eo
utrinque obductum est.

406. MATERIES ejus vel *Excipiens* est
vel *Excipienda*.

α. Excipiens, in genere Oleosa, pinguis,
tenax, vel est (1.) Liquida: ut Olea pressa,
infusa, cocta. Vel (2.) spissior, sequax:
ut Pinguedines, Medullæ, Butyrum, Mel,
Unguenta Officinalia, &c. Vel (3) Tena-
cior, glutinosa: ut Terebinthina, &c. Vel
(4) Durior in frigore, sicca, cohærens: ut
Cera, Resinæ, Gummi, Gummi-resinæ,
Emplastra Officinalia, &c.

β. Excipienda iterum vel (1) Liquida est:
ut Liquores aquosi, Mucilagines, Decocta,
Infusa, Succii pressi, Olea Aromatica, pressa,
stillaritia, Balsama liquida, nativa, artefacta,
Tincturæ, Spiritus, Vinum, Acetum, Fel, &
similia. Vel (2.) Spissa: ut Succii densi, Ex-
tracta, Sapo, Amalgamata, &c. Vel (3.)
Sicca pulverulenta: ut Calces Metallicæ,
Pulveres Vegetantium, Animantium, Fos-
silium &c.

407. DELECTUS ut ex arte fiat, Indicatio
Medici, Materiæ aptæ (406.) natura, & Em-
plastri Dotes (405.), requiruntur cognitæ.
Hinc scito

α. Laudari in Emplastro (1.) Consistentiam in frigore siccam, digitos non inquinantem. (2.) Ductilitatem sequacem in leni calore, ac Mollitiem. (3.) Lentam Tenacitatem; ut Vehiculo & Parti facile adhærescat. (4.) Mixtionem Ingredientium homogeneam.

β. Dos prior (*α.* 1.) pendet a Materie (406. *α.* 4. *β.* 3.): alteram (*α.* 2.) efficit Excipiens (406. *α.* 1. 2.): tertiam (*α.* 3.) Terebinthina & Gummoso-Resinosa (406. *α.* 3. 4.): postremam (*α.* 4.) producit artificiosa omnium concorporatio.

γ. Excipiendo (406. *β.*) haud ubique opus: Excipientium enim species (ibid. *α.*), arte junctæ, Emplastrum præbent optimum. Sola Cera & Terebinthina, proportione aptâ colliquatæ, absque aliis, omnes Emplastri dotes (*α.*) exhibent.

δ. Oleum (406. *α.* 1.), vel huic analogum (ibid. 2.), tum Terebinthina & Cera (ibid. 3. 4.), plurimorum Emplastrorum Basin constituunt: Cerae tamen & Terebinthinæ Pix aliquando, Resinæ, Gummi-Resinæ, substituuntur.

ε. Quin sola etiam Pix, aut Gummi-Resinæ, pistillo calido diductæ, aut Oleo Spiritu apto emollitæ, pro Emplastro sunt.

ζ. Oleum quoque solum, cum Calce Saturnina, Lithargyrio v. g. Minio, Cerussa, sat diu coctum, in Emplastrum abit.

η. Liquida Aquosa (406. β. 1.), quorum in volatili principio virtus hæret, ne receperis: necessaria enim heic humoris aquei per cocturam difflatio simul & vim dissipat.

θ. Vegetantium partes specificè leviores, & vi per magnum volumen diffusà præditæ, vix aptæ, quæ pulveris specie huc ingrediuntur. Harumce Succum, Decoctum, Infusum, Oleum, Extractum, rectius adhibueris.

ι. Salia, præterquam Metallica quædam, ut Saccharum Saturni, &c. rarius heic in usu sunt; quum vel ægrè misceantur, vel sub mixtione pereant volatilia, vel vi emplastica aliorum enerventur, vel deliquio noceant.

κ. Qui accedunt Pulveres (406. β. 3.), vel solubiles sint oportet, vel tenuissimi, ut æquabilissimè interteri queant (α. 4. β.).

λ. Hinc & Extracta, Succu densi, Gummi-Resinæ, & similia, nisi vel colliquari cum aliis, vel in Pulverem comminui possint, apto prius Menstruo, Aceto, Vino, Oleo, Terebinthina, Vitello Ovi, &c. solvuntur.

μ. Quandoque Vegetantia aut Animalia, quorum virtus in Emplastro desideratur, cum Vino prius, Aceto, Oleo, Axungia infunduntur, decoquuntur, friguntur; ut colatus, expressus, Liquor dein, cum aliis, in formam Emplastri cogatur.

v. Argentum vivum si recipitur, Terebinthina id vel Axungia figendum prius, aut Menstruo apto solvendum.

ξ. Prostat autem satis plerumque ingens Emplastrorum Officinalium numerus, Magistrali ut compositione, saltem diffusiore, vix opus sit. Unde usitatissimè Officinale modo præscribitur solum, aut plura simul, idonei ope Olei, Spiritus, Tincturæ, Elixiris, &c. emollienda, subigenda. Aliàs & loco Basis inserviunt, cui reliqua scopo adcommodata, Pulveres, Gummi, Resinæ, Succi, &c. interventu Excipientis (406. a. 1. 2. 3.), admiscentur. Sic præparationis opera & tempus compendifieri, error vitari facile potest.

ο. Numerus Ingredientium parciore heic, ut ubique, laudabilis. Compendio (ξ.) qui utitur, pauca scribendo complecti poterit plurima.

408. ORDO, licet sæpius a quantitate desumatur (57. γ.), Excipientium illis, quæ q. s. præscribuntur, ultimò locatis (ibid. ε.), is tamen optimus videtur, qui præparationis ordini maximè respondet. Excipientia hinc & Excipienda; quæ coctione concorporari debent, aliis præeant: sequantur, quæ sola egent colliquatione; tum quæ massæ ab igne remotæ demum anniscenda, Pulverulenta, Volatilia, &c. At nec

scrupulosa accuratione opus est, ubi de Pharmacopæi dexteritate constat.

409. DOSIS & QUANTITAS GENERALIS heic plerumque æquales sunt; quia raro plures Doses simul præscribuntur. Partis tegendæ, aut Vehiculi oblinendi, magnitudo consideranda. Quum verò ætas varia, habitus corporis obesior, tenuior, &c. plurimum differentiæ faciant, generalis limes figi heic nequit: unde, si Compositione utimur Officinali, aut Magistrali simpliciore (407. γ. ε. ξ.), saltem q. s. præstituerre expedit, determinata interim parte, quæ Emplastro tegi, aut magnitudine Vehiculi, quo super extendi id debet. Compositio Magistralis prolixior quantitate parcâ haud præscribatur. Si plurium Dosium Quantitas exigitur, usûs frequentiæ & diuturnitatis simul habenda ratio.

410. PROPORATIO mutua Ingredientium similibus, ac Delectus (407.), limitatur conditionibus, tum vario consistentiæ Emplastri gradu. Nota enim

α. Pro diverso Emplastri usu triplicem obtinere Spissitatis gradum; Molliorem nempe ad Cerata accedentem; Medium; Duriorem. Emollientibus, altum penetraturis, ad mobiles partium flexuras adplicandis, Sparadrapis (405.), prior magis convenit: Exsiccantibus, Adstringentibus, Firmantibus, &c. bini posteriores.

β. Proportio hinc pro variâ spiffitate (α) ita ferè determinatur, ut fit pro

Molli Mediâ Duriore	}	Olei unc. j.		Cera	{	unc. j. unc. iβ unc. ij.		Pulver.	{	unc. β. dr. vi. unc. j.
---------------------------	---	--------------	--	------	---	--------------------------------	--	---------	---	-------------------------------

γ. Oleo autem analogâ habetur Materies pinguis, spiffa, (406. α. 2. 3.): Ceræ adfinia reliqua (ibid. 4.) recensita. Pulverum quoque defectus plure Cerâ aut huic analogo suppleri potest.

δ. Pulverum tamen pondus specificum & singularis indoles ratione Oleosorum simul adtendenda. Fossilia ponderosiora minus plerumque spiffant levioribus. Calces Saturninæ plurimum Olei aut Pinguedinis imbibunt.

ε. Liqueorum Aquosorum (406. β. 1.) Proportionem suo ex scopo figit Medicus: quum enim coctio plurimum difflet; reliquorum inter se Proportio fere manet eadem.

ζ. Succis spiffis, &c. (406. β. 2.) ut vel Ceræ vel Axungiaë densitati propiores sunt, huic illive adnumerantur (γ): quamvis restricta saltem quantitate addi soleant.

η. Ceram albam si adhibes, cum flavâ fragilior sit, Proportio ejus paullùm immi nuenda. At flavæ usus heic ferè frequen tior.

θ. Memento & frigore densari corpora magis; ut Hyeme Mollium (406. α. 1. 2.

3.), Aestate Duriorum (ibid. 4.) augeas quantitatem.

ι. Quæ emollitioni inserviunt (407. ε. ξ.), aut solutioni (ibid. λ.), q. s. præscribuntur.

κ. Est & usitatissimum, Olei & Cerae, vel his adfinium (γ.), utriusque aut alterutrius quantitatem Pharmacopœi peritiæ relinquere determinandam: quâ viâ commodè evitatur error.

λ. Sic quoque Emplastro Officinali si jungere voles alia scopo magis apta (407. ξ.), horum consistentiæ gnarus facile videris, liquido, molli, tenace, an duro insuper opus sit Accessorio, cujus q. s. addendum.

411. SUBSCRIPTIO præcipit,

α. *Massæ Emplasticae Præparationem.* Hæc fit vel (1.) Emollitione, lenis caloris aut Menstrui adminiculo obtinendâ (407. ε. ξ.); quod *Maxare* vocant. Vel (2.) Colliquatione; sicubi Materies igne fundi, & fusarità infer se coire potest, nec nisi Pulveribus intertritis, aliisve facile solubilibus, misceri debet. Tel (3.) Coctione etiam accedente; quæ requiritur, cum vel humor aqueus est difflandus (406. β. 1.), vel vis medicata fixior e Vegetantibus præprimis extrahenda, rejectis partibus solidis, vel Calces Metallicae, præsertim Saturninae, intimius dissolvendæ. Ordinem & Encheireses, quæ ad legitimam Præparationem pertinent, hæc prætereo, tum ob

(7. 7. 8.), tum quia industriæ Pharmacopœi committuntur. Confer & (408.).

β. *Extensionem super Vehiculo*, quod pannus est lineus, sericus, gossypinus, aluta, &c. prout superficies contegenda variè mobilis, tenera, magis minusve conspectui patens, Emplastrum diutius, brevius, retinendum, &c. Magnitudo ejus & Figura, itidem pro variis partibus usibusque varia, vel exemplo chartaceo simul transmissio, vel pollicibus, aliave mensura, determinatur, vel parte saltem, cui adplicandum, memoratâ, Pharmacopœi relinquitur peritiæ; quippe cui notum ponitur, Scuti figuram Stomacho, Lunatam Hepati, Ovatam Lieni, Orbiculatam Utero & Umbilico, Oblongo-quadratam Reni, & sic porro, adsignari. Extensio ipsa, pro vulgaribus Emplastris sat nota, pro Sparadrapis (405.) fit, telam vetustate detritam, non laceram tamen, aut Chartam, massæ Emplasticæ liquatæ immergendo, undequaque infectam extendendo, refrigeratam lævigando. Extensum Emplastrum quandoque Oleo illinitur, aliàs conspergitur Pulvisculo; ne vel tenacius adhærescat, vel inquinet. Alii eodem fine Sindone rubrâ, albâ, decussatim *interpassata*, ut vocant, aut peripheriæ adsutâ, totum id aut marginem ejus, qua corporis superficiem continget, obtegunt.

412. SIGNATURA ex (60. 405.) abunde intelligitur.

413. USUS Emplastri multiplex, emolliendo, discutiendo, maturando, detergendo, ficcando, roborando, adtrahendo, glutinando, Vulneribus, Ulceribus, Tumoribus, ab aëre defendendis, Turundis, Plumaceolis, Adspersionibus (308.), Vulnerum labiis, Ossibus fractis, &c. continendis, aptus. Psilothra, Rubefacientia, Vesicatoria, hac quoque forma adhibentur. Nec virtus tantum in superficie consistit, sed altius quoque penetrat: ut Aromatica, Mercurialia, Opiata, docent. Obstruendo tamen cutis spiracula quibusdam nocens, pruritus, pustulas, Erysipelas, creat.

418. SPECIMINA sunt.

Emplastrum Anodynum, motum sedans, ad Scirrhum nec resolutione, nec extirpatione medicabilem.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 109.

Rx. Succ. recent. expressi & puri

Fol. Hyoscyami.

Papaver. hortens.

Pbellandrii. ana unc. iv.

Leni igne coque, inspissa, sub finem admisce

Ceræ albæ. unc. viij.

Ol. infus. Rosar. unc. j.

F. s. a. Emplastrum.

S. Hujus q. s. super Aluta debitæ magnitudinis

Et figuræ extensum parti scirrhusæ, prius
Nutrito ibid. descripto oblita, adplicetur.

* * *
Emplastrum Dissipans, ad Bubonem Ve-
nereum.

Ibid. p. 248.

℞. Flor. Sulphuris. unc. β.
Sacchar. Saturn. drach. j.
Picis Sutoria. unc. ij.

M. F. f. a. Emplastrum super Aluta ex-
tendendum.

S. Adplicetur loco adfecto. Recentetur quo-
vis die.

* * *
Emplastrum Hystericum Sydenhami.

℞. Galban. in Tinct. Castor. solut. Et co-
lat. drach. iij.

Tacamahac. drach. ij.

M. F. Emplastrum: Extendatur super
Aluta orbiculatâ pro Umbilicali re-
gione.

S. Ut in Fronte. Admoveatur calidum Umbilico.

* * *
Emplastrum Defensivum rubrum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 68.

℞. Ol. Rosac.

Ceræ alb. ana unc. vj.

Boli Armen.

Sang. Dracon. ana unc. iβ.

Rosar. rubr. pulveris. unc. β.

Ceræ in Oleo calore leni liquatæ, tum

ab igne remotæ , paullatim intere reliqua subtilissimè pulverisata , jugiter agitando , donec simul refrixerint .

S. Hujus q. s. super Linteamine extensum applicetur Vulnere ad aërem arcendum & continenda reliqua .

* * *

Emplastrum roborans , calefaciens , carminans , Stomachicum .

Rx. Emplastr. de Baccis Lauri.

Cumino ana q. s.

Malaxata cum *Balsam. Peruv.* tantillo extende super tela gossypina , scuti-formi , tege Sindone rubra decussatim interpassata .

D.

S. Scutum Stomachicum , quod calidum regioni Ventriculi adponatur , & subinde Balsami Peruviani , aut Olei vel Spiritus Menthæ , tantillo irraretur .

* * *

Sparadrapum ad Fonticulos .

Rx. Emplastr. Diapalm.

Grat. Dei. ana pt. ij.

Ol. Amygd. dulc. rec. press. pt. j.

Calore leni , sub continua agitatione , colliquatis , tum ab igne remotis , intinge longa Chartæ albæ , satis firmæ , segmina , tres circiter digitos lata ; ritè infecta exime , extende ,

cultro æqua, suspende, ut sponte siccescant, tum in segmenta quadrata discinde & exhibe.

S. *Chartæ incervatæ pro deligando Fonticulo.*

* * *

Sparadrapum Pectorale, emolliens, resolvens, ad Tussim a frigore suscepto.

℞. *Unguent. Althææ compos.* unc. j.

Adipis Gallin. drach. iiij.

Olei press. Sem. Papav. unc. β.

Ceræ citrin. unc. iβ.

Simul leni igne liquefactis immisce

Rad. Irid. Florent. subtiliss. pulveris.
drach. j.

Olei express. Nuc. Myrist. scrup. j.

Detentis in fluore immerge telam lineam veterem magnitudinis & figuræ in Charta transmissa descriptæ: probè imbutam extende, læviga, & laxè convolutam exhibe.

S. *Tela Emplastica, quæ Pectori adponatur; tegatur panno laneo, rubro, villoso, aut pelle Cati.*

* * *

Emplastrum Resolvens, ad Contusa.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 83.

℞. *Rad. Bryon. in farin. redact.* unc. ij.

Flor. Sulphur. unc. j.

Mercur. nigri. drach. iiij.

Galbani puri & s. a. soluti. unc. iv.

Emplastr. de Meliloto, unc. ix.

Ol. Chamæmel. q. s.

Ut F. Emplastrum.

S. Hujus q. s. Linteum inductum adplicetur parti contusæ.

Nota. Sunt & Sparadrapi species, quæ ex Talco, Camphora, Borace, Cera & Oleo, parantur, TELÆ COSMETICÆ, de quibus vide P. Morell. Meth. Præscr. Form. p. 246. Rarò has Magistratè componendas præscribit Medicus: unde vix adeo hujus sunt loci.

De Cerato.

415. CERATUM, Cerotum, Cereclaeum, est Emplastrum (405.) mollius, mediæ ferè inter Emplastrum & Unguentum spissitatis. Neque enim hodie, ut olim, quaecunque ex Cerâ composita, sive Unguenta, sive Emplastra, Cerata vocamus: unde nec eorundem in Liquidiora & Solidiora divisio locum amplius habet.

416. MATERIES, DELECTUS, ORDO, DOSIS, QUANTITAS GENERALIS, similia heic, ac in Emplastro (406. ad 409.). A Cera & Oleo quidem Nominis (415.) origo est: at neque isthæc adeo constanter hodie huc accedunt, quin sæpe, istis etiam omisissis, Materiem præbeant reliqua (406. 407.) enumerata. Rariùs & heic Magistratè utimur Compositione: frequentius Officiali; dum vel Ceratum prostat idoneum, vel, hoc deficiente, Emplastrum Olei ope

ad mollitiem Cerati deduci facile potest (407. ξ.).

417. PROPORATIO mutua Ingredientium sola discrepat; quippe quæ talis est, ut Olei unc. j. recipiat. Ceræ unc. β. Pulver. drach. j. iβ. pro ponderis specifici varietate; aut &, omisso Pulvere, Ceræ drach. v. Adde tamen

α. Dari & heic aliquam latitudinem; ut Consistentia aliàs paullo mollior, aliàs densior fiat, nec Proportio dicta constantissimè semper teneatur: unde profectum, quod Officinalium quædam, ab aliis Ceratorum ordini adscripta, aliis Unguenta vel Emplastra audiant.

β. Porro, quæ (410. γ ad λ.) dixi, huc etiam adplicari possunt.

418. SUBSCRIPTIO & SIGNATURA, mutato saltem Nomine (415.), eadem est, qualis (411. 412.). Sparadrappa (411. β.) etiam crebrò inde parantur; quum massæ his convenient molliores (410. α.). Dantur & Cerata quandoque in Fictili aut Vesica, si usui dicantur longiori; ne Vehiculo inducta per moram arescant nimis aut deliquescant. Est quoque ob mollitiem facilis eorum extensio.

419. Usus idem, qui Emplastri (413.), & vel hoc etiam frequentior: multoties enim Cerati modò spissitate gaudent, quæ nomine Emplastri præscribuntur. Duri-

ties ejus & tenacitas, quam Emplastri, minor magis id commendat, ubi virtus altiùs insinuanda (410. a.), partes molles, sensibiles, harumve flexuræ, contegendæ, aut noxæ a densioribus timendæ sunt (413.).

420. SPECIMINA funto.

* * *

Ceratum exsiccans, obtundens, Antiphlogisticum, ad Ulcera Tibiarum inveterata.

℞. *Cerat. Defensiv. caerul. Pharm. Leid.*
unc. iij. vel q. v.

D. ad Fictile.

S. *Hujus q. s. extensum super Linteo adplicetur Ulcevi, prius puro, siccis, aut idoneo Balsamo imbutis, carptis tecto. Renovetur quovis die semel.*

* * *

Ceratum adtrahens, Emmenagogum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 214.

℞. *Emplastr. Oxycroc.*
de Melilot. ana q. s.

Cum *Ol. Rutæ. q. s.* malaxando in consistentiam Cerati redacta extendantur super Aluta lunata juxta exemplum transmissum. D.

S. *Pubi & Inguinibus adplicetur.*

* * *

Ceratum Resolvens, ad Scirrhum Lienis.

℞. *Gumm. Ammoniac.*
Galban. ana unc. β.

Dissolvantur *Acet. Squillit.* q. f. & cum
Ceræ citrin. unc. β.

Ol. infus. Absinth. q. f.

Leni igne colliquata redigantur in Cera-
tum, quod super Aluta ovata, instar
linguæ bubulæ, extensum D.

S. *Ceratum Spleneticum, Hypochondrio sini-
stro, in regione Splenis adplicandum.*

De Unguento.

421. UNGUENTUM est Medicamentum
externum, Cerato (415.) mol-
lius, Mellis ferè aut Electuarii (138.) con-
sistentia, calore liquefcens, ex Pinguibus
maximè constans, quod externæ corporis
superficieï vel illitum, vel Vehiculi inter-
ventu adplicatum, vires medicatas exferit.

422. MATERIES in genere eadem heic
est, qualis Emplastri vel Cerati (406. 416.).

423. DELECTUM quoque similes (407.)
limitant conditiones. Scilicet

α. In Unguento exigitur (1.) Consisten-
tia haud quidem diffluens, at sequax tamen,
etiam in frigore, mollis Axungiaë velut æ-
mula. (2) Mollities lubrica, asperitatis ex-
pers. (3.) Homogenea ingredientium Mi-
scela. Unde patet, quænam huc apta Ma-
teries, quæ Præparatio. Conf. (407. α. β.).

β. Oleum (406. α. 1.), Pingue (ibid.
2.), Terebinthina (ibid. 3.), Cera (ibid.
4.), horumve Analoga (410. γ., aptâ quan-

titate colliquata, sine accedente alio, in Unguentum abeunt: ut ideo nec heic Excipiendo (406. β .) opus sit, nisi id postulet Indicatio.

γ . Cera, Pix, Resina, Gummi-resina, Emplastrum vel Ceratum Officinale, & similia (406. α . 4.), seorsim singula, aut plura simul, Oleo emollita, pariter Unguentum præbent, absente licet materie (ibid. α . 2. 3. β .).

δ . Quin axungia, Medulla, Butyrum, &c. (406. α . 2.), sola etiam, absque vel Liquidi vel Durioris (ibid. 1. 4.) accessu, Unguenti ferè dotes habent; aut, si paullo mollius id experitur, quod in Magistrali frequens, tantillo saltem egent Olei: si spissius, Cerae vel Pulveris pauxillo. Terebinthinæ tamen tenacitas (ibid. 3.) divisorem exigit Axungiam, Oleum, vel Vitellum Ovi, ut Unguentum fiat.

ϵ . Hinc nec Terebinthinæ, nec Cerae, heic adeo creber usus est, ac in Emplastro (407. δ .). Absunt sæpissime a Magistrali. Minus etiam convenit Cera altum penetraturo.

ζ . Si Liquida aquosa (406. β . 1.) recipere suadet scopus, hæc cum Oleo vel Pingui (406. α . 1. 2.) coquenda, ut aqueus diffletur humor: unde, quod (407. η .) dictum, & heic valet.

η . Longiore tamen tritu Aquosa cum Pinguis

guibus quandoque in Unguentum rediguntur, absque coctura. Docet Rosaceum: docet Nutritum: ut constet, bina etiam Liquida, sine evaporatione, sic posse spissescere: at minus id universale.

θ. Præter Excipienda (406. β. 2.), aliquando & Pulpæ & Electuaria huc adhibentur cum Pingui glutinante permiscenda. Quin tota alias Unguenti massa, Electuario similis, Oleo & Pinguibus caret: ut videre est in Aegyptiaco.

ι. Pulveribus excipiendis (406. β. 3.) Oleum quandoque solum, aut Aceto junctum, sufficit: quod maximè in Saturninis obtinet. Alias vero glutinans insuper spissius (406. α. 2. 3. 4.) requiritur.

κ. Draistica, inflammantia, rodentia, cautus adhibueris, nec nisi probè fracta lenioribus; ne vel cutem, vel introvecta corpus universum, molestè adficient.

λ. Quæ mutandis interioribus dicantur, Materie constant penetrare apta, nec nimis tenace (ε.).

μ. Heic & consultius est, Compositis uti Officinalibus, sat numerosis, uno, vel pluribus inter se junctis, folis, aut extemporaneâ aliorum miscelâ scopo facilè aptandis. Confer (407. ξ.).

ν. Cæterum quoque dicta (407. θ. ad ν. ο.) heic locum habent. Salium tamen ut

frequentior, ita Calcium Fossilium parcior, maximè in Magistralibus, usus est.

424. ORDO idem, qui in Emplastro (408.).

425. DOSIS ex magnitudine partis inungendæ scitur, alia non egens limitatione.

426. QUANTITAS GENERALIS eidem conditioni (425.), tum usûs frequentiaë & longitudini aptatur: unde ut unciâ quandoque minor, sic alias librâ etiam major requiritur.

427. PROPORATIO Ingredientium mutua intelligitur ex (410. 417.), collatis ad (421. 423.). Nota

α. Consistentiam heic non adeo fixam esse, quin, pro vario scopo, spissior paullo aut mollior obtineat: prout & Officinalia lustranti patet. Molliora magis apta partibus teneris, penetrationi, frictioni, &c. Densiora firmiter inhærescunt, tardius absorbentur, magis obstipant.

β. Triplicis esse Consistentiaë Materiam huc aptam (422.): Liquidam, Siccam, Mediam. Unde ut Ingredientia magis minusve a spissitate Unguenti (421. 423. *α.* 427. *α.*) distant, varianda eorum inter se Proportio.

γ. Molliora (406. *α.* 2. 3.), quacunque fere Proportione inter se mista, in Unguentum coeunt. Si tamen nimiam metuis den-

fitatem, Olei q. s. adjuuge. Terebinthina quid repositat fingulare; vide (423. δ).

δ . Olei unc. j. cum Ceræ aut hujus analogis (410. γ) drach. ij. iij. Unguentum constituit. His si Pulverem (406. β . 3.) addis, Ceram pro rata minue; ut hujus sint drach. ij, illius drach. j. iß; aut, quantitate Pulveris definitâ, Ceræ q. s. adde; nisi scias, Pulverem cum Oleo ex se cogi in Unguentum posse (423. σ): tum enim, Cerâ omisâ, augere Pulveris quantitatem ad drach. iij, quandoque iv, licet.

ϵ . Patet hinc, quid agendum, ubi dictis (δ .) Mollia (γ .) accedunt: manet quippe Proportio illorum ferè eadem, tanquam si hæc abfuissent.

ζ . Si Nutritum paras ex Oleo & Aceto Plumbi (423. η); æqualem ferè utriusque quantitatem, aut alterutrius q. s. cape: si ex Oleo, Aceto simplice, & Sale vel Calce Plumbi; priorum ana p. j, posterioris p. ß. sufficit.

η . Unguentum Officinale si pro basi est, ex addendorum consistentia (β .) facile noveris, an & quali opus constituyente, cujus plerumque q. s. adscribitur. Oleum densitatem, Cera nimiam corrigit mollitiem.

θ . Denique huc etiam transfer, quæ dicta (410. γ ad λ .); quum & heic valeant. Analogia saltem Olei & Pinguium (406. α . 1. 2.) in Unguento minus videtur obtinere.

428. SUBSCRIPTIO, pro vario præparationis modo varia, vel simplicem præcipit Mixtionem, ubi haud opus igne; vel paullatim confusorum Tritum diu protrahitum, si Pinguibus Aquosa permisceri debent (423. n. 427. ζ.); quæ Nutritio vocatur, ipsumque Unguentum *Nutritum*: vel Colliquationem; vel & Coctionem; quarum quidem similis ratio, ac in Emplastris (411. α.). Formulam claudit: *F. s. a. Unguentum vel Nutritum. D. ad Fictile.* Rarius super linteo id aut alutâ, Emplastri instar (411. β.), extenditur: quod dum fit, marginem Vehiculi, ad digiti latitudinem in ambitu, Emplastro tenaciore munire aliquando expedit; ut Unguentum calore diffluxurum coërceatur.

429. SIGNATURA, præter utendi modum, nil habet singulare. Vel enim linteo aut corio inductum, carptisve, plumaceolis, turundis, putamine nucis Juglandis, &c. exceptum Unguentum parti adplicatur aut immittitur; vel, quod frequentius, calidum, frigidum, Balneo, Lotione, Frictione, quandoque præmissis, illinitur. Cætera, quæ partium delectum, usûs frequentiam, longitudinem, Regimen, &c. spectant, Indicatio in casibus singularibus docet. Conf. (328. β. ε. ζ.). In Drastrictis, Mercurialibus, Catharthicis, &c. adhibendis cautos velim; ne adplicatione cre-

briore aut longiore Pryalifmos, Hypercatharfes, aliave mala creënt.

430. *USUS* Unguenti Medicis, Chirurgis, frequentiffimus, emolliendi, difcutiendi, maturandi, detergendi, calefaciendi, roborandi, fopiendi, demulcendi, acre corrigendi, &c. virtute pollens, non externa modo, fed penetrabilitate, quam Emplaftri aut Cerati, majore interna etiam mutat potentius: ut Mercurialia, Purgantia, Opiata, foris adplicata, falivam, alvum movendo, compescendo, monftrant. Intempeftivus tamen, & materie minus apte felectâ, quandoque etiam nocet fibras laxando nimis, aut oscula cutanea obftruendo (413.), aut validius adficiendo interiora (429.).

431. *SPECIMINA* funto.

Unguentum Digestivum ad Contufa, attenuans, antifepticum.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 76.

℞. *Terebinth.* unc. ij.

Vitell. Ovor. no. j.

Exacte miftis admifce

Unguent. Basilici. unc. ij.

Aloës puræ. drach. iv.

F. f. a. Unguentum.

S. *Hujus tantillum plumaceolis exceptum imponatur loco contuso, tegatur Emplastro de Galbano & Fomento, ibid. descriptis.*

* * *

Unguentum Anodynum, motum Sedans,
Scirrho dolenti aptum.

Ibid. p. 109.

℞. *Aceti Lithargyrii* unc. j.

Ol. express. Sem. Hyosciami.

Papav. alb.

Rosar. infus. ana drach. ij.

F. s. a. Nutritum, cui sub finem admisce.

Opii puri. gr. vj.

S. *Nutritum Pacans, quo leniter inungatur
locus adfectus, ac dein tegatur Emplastro ibid.
descripto.*

* * *

Unguentum Purgans, Anthelminticum,
pro Infante.

Vide H. Bœrh. Mat. Med. p. 231.

℞. *Fellis Taurini.*

Aloës pur. ana drach. j.

Unguent. Althææ. unc. j.

M.

S. *Hujus pauxillo inungatur subinde locus
Umbilici: aut pars dimidia Juglandis nucis pu-
tamine excepta eidem loco adponatur. Cau-
telam heic necessariam vide ibidem.*

* * *

Unguentum laxans, mitigans, sopiens,
ad Pleuritidem.

Ibid. p. 150.

℞. *Unguent. Popul.*

Althææ.

Nutvit. ana unc. j.

M.

F. Unguentum.

S. *Hoc calido latus dolens, ter de die, inungatur, super ponendo dein Fomentum, ante in Histor. Epithematis liquidi p. 232. descriptum.*

* * *

Unguentum Emplastrodes, roborans, calefaciens, Stomachicum, ad Nauseam vel Vomitum, a perturbato Liquidi Nervosi motu ortum.

℞. *Cerat. Stomach. Galen.*

Theriac. Andromach. ana drach. vj.

Ol. Nuc. Myrist. express. drach. j.

Bals. Peruvian. drach. β.

M. F. f. a. Unguentum: illinatur Alutæ scutiformi, cujus margo ad digiti latitudinem obducta sit *Emplastro Mucagin. aut Meliloti.*

S. *Scutum Stomachicum, quod regioni Ventriculi adplicetur.*

Nota. *Ex hac Unguentorum Historia intelligitur quoque UNGUENTI POTABILIS seu BALSAMI VULNERARIi INTERNI confectio, cujus usus cæterum ad Electuaria aut Pilulas (138. 160.) ferè pertinet. BALSAMA VULNERARIA EXTERNA plerumque ab Unguentis baud discrepant: sunt tamen aliquando liquidiora; at vix Magistraliter parantur.*

De Balsamo Odorato.

432. **B**ALSAMUM ODORATUM est Unguenti (421.) species, ex Olidioribus spissiore Pingui exceptis constans, inunctioni serviens, tenuissimo Odoris principio præprimis actiuosa. Parum hinc ab Unguento differt.

433. MATERIES eadem ferè, quæ (422.), at limitatior, *Excipit* vel *Excipitur*.

a. Excipiens vel (1.) *Primaria* est Pinguis, spissa: ut Oleum Nucis Myrist. expressum, Pinguedo inodora, alba, v. g. Porci, &c. Medulla crurum Vituli, Butyrum, Cera, Unguentum Officinale, Pomatum, Rosarum, Nervinum, &c. Balsamum Odoratum Officinale, Manna; aliquando & Gummi-resinæ. Vel (2.) *Secundaria* Oleosa, liquida: ut Oleum vilius pressum, infusum, coctum, aut & Balsamum nativum, liquidum, Peruvian. v. g. Copaib. &c.

β. Excipienda itidem vel (1.) *Primaria* Virtutem respicit, estque Liquida: ut Olea aromatica, stillatitia, pressa, Balsama liquida, nativa, artefacta, Essentiæ, Spiritus, Sal volatile oleosum, &c. Aut Spissa: ut Extracta & Electuaria generosiora, Opii, Croci, Theriaca, Gummi-resinæ, Opium ipsum, Moschus, Zibethum, & similia. Aut Sicca: Aromata v. g. Crocus, Cinnamom. Caryophyll. Benzoë, Castoreum, Ambarum, Succinum, hujus Sal,

&c. Vel (2.) *Secundaria* Colorem conciliat: quo adhibentur Pulveres tenuissimi, Magisteria Alumine excussa, Pigmenta varia, Smaltum, Coccionella, Curcuma, Umbra, Asphaltum, Cinnabaris, Succus Rhamni cathartici, Santalum rubrum, Grana Chermes, Ochra, Bolus Armen. &c.

434. DELECTUM docet, præter dotes (423. *α.*) heic etiam expetitas, scopus: qui cum in eo situs sit, ut halitu penetrante mutatio requisita fiat (432.), Odoris heic potissimum ratio habenda; ne is vel noceat, vel alienis corrumpatur, enervetur. Coloris cura, minus quidem necessaria, at usitata tamen; hinc nec prorsus negligenda. Unde

α. Excipiens Primarium (433. *α.* 1.) eligitur inodorum, albissimum; ne Excipientorum Odores vel Colores mutet. Nucistæ Oleum pressum, ope Spiritus Vini colore & odore privatum, frequentissimi heic usus est; ut ideo & *Corpus pro Balsamo* vocari soleat. Cætera Pinguia (ibid.), ne rancida sint, cavendum: unde & recentissimis, & quandoque aquâ idonea prius lotis, opus. Nec ferè, nisi Cera virginea, alba, heic adhibetur.

β. Est tamen, ubi & Olidum præfertur Excipiens; si tale id est, quod Excipiendi vim augere queat: ut sunt Unguenta & Balsama Officinalia, Oleum Nucistæ crudum,

Gummi-resinæ, &c. Horum tunc ea seligenda, quæ scopo respondent. Coloris correctio facilis per (433.β.2.).

γ. Cera sola rarius excipit; quum plure saltem Oleo satis mollescat. Crebrius cogendis tantum Pinguibus mollioribus (ibid. α.1.) restrictâ quantitate, infervit.

δ. Excipiente Secundario (ibid. α.2.) haud ubique opus: massæ justò major spissitas id modo exigit. Eligitur autem vel odoris exers, vel reliquis virtute congruens.

ε. Excipienda Primaria (ibid. β.1.) requiruntur scopo apta (432.434.), inter se convenientia, parvâ mole efficacia, tum Excipienti æquabiliter miscibilia. Quare eorum maximè, quæ Spiritu Rectore gaudent agiliore, & vel Oleosæ sunt naturæ, vel Oleo facile nubunt, frequens heic usus. Olea infusa, cocta, vix nisi sine dicto (δ.), huc accedunt. Sicca, si quæ adhibentur, minus solubilia, tenuissimum in Pulverem redigere expedit.

ζ. Nectamen sola locum heic habent suaveolentia: habent & Fœtida quandoque: ut ex recensitis (433.β.) patet. Unde Moscho, Zibetho, Ambaro, haud ubique opus: imò satius plerumque isthæc omittuntur, injucunda quippe plurimis, aliis & nociva. Confer. (85.100.).

η. Pigmenta (433.β.2.) ferè adcommo-
dantur colori Basis, a qua nomen Balsami,

vel ideæ virtutis, quam id exferet, aut Morbi, cui opponitur. Hinc Balsamo Rutæ v. g. viridis, Succini flavus, Rosarum ruber, Cardiacolæetus, Ant-apoplectico, Ant-epileptico tristis, aquilus, niger, conciliatur color. At neque hoc fucosæ semper opus.

Ɔ. Cave autem, ne Pigmentis utaris acerbis, litu nocituris. Pulvis aut Magisterium ejusdem corporis, e quo petita Basis, plerumque commodum præbent. Tale cum deest, aliorum (433. β. 2.) copia suppetit.

ε. Heic quoque Balsama Officinalia, si quæ prostant scopo idonea, vel sola, vel accessu aliorum magis aptata adhibendo, operosa compositione supersedere licet, (407. ξ.).

κ. Numerus ingredientium, uti (407. ο.) laudatur.

435. **ORDO**, qualis in Emplastro (408.).

436. **DOSIS** heic parcior, nunquam certò limitata, numerum & magnitudinem partium ungenderum sequitur.

437. **QUANTITAS GENERALIS**, ob Dosis (436.) parvitatem, rarissimè unciâ is, major, sæpius drachmas aliquot saltem æquat, pro varietate conditionum (426. 436.): imò vel minor etiam præscribi potest, si Officinale compositum adhibetur (434. ι.).

438. **PROPORTIO MUTUA** Ingredientium ex (427.) facile intelligitur; modò & Exci-

ipientium vel Excipiendorum, tum Balsami conficiendi, nota sit consistentia. Scito hinc

α. Unguento (421. 423. *α.*) plerumque paulò spissius esse Balsamum; quandoque tamen & illi simile; imò vel liquidius etiam; ut Linimento propius videatur. Diutius adservanda, in perâ circumgestanda, Deliciis inservitura, &c. ferè duriora fiunt: in iis, quorum adfrictu promptissima requiritur actio, tenuitas major amatur.

β. Excipientis ideo & Excipiendi Proportionem haud constantem obtinere; usitatus tamen ita figi, ut sint v. g.

Corporis pro Balsamo (434. *α.*) - - unc. j.

Excipiendi { Liquidi - - drach. j. ij. iij.

Primarii (434. *β.* 1.) { Spissi & Sicci drach. β. j. ij.

Secundarii (ibid. 2.) - - - quant. suff.

γ. Patet hinc, si Excipiens Oleo Nucistæ fuerit mollius, minuendam esse pro rata Liquidum, augendam Spissi vel Sicci excipiendi quantitatem; nisi forte liquidius volueris Balsamum (*α.*).

δ. Solet etiam Cerae drachma mollioris Excipientis v. g. Axungia aut Unguenti uncia addi (434. *γ.*); ut obtineatur consistentia Corporis pro Balsamo (*β.*) æmula, manente tunc eadem Excipiendorum Proportione (ibid.).

ε. Cera sola si excipit (434. *γ.*), duplo Liquidum Oleosi opus est, ut rite emolliatur. Si vero & Siccum insuper accedit, hoc pro

Cerâ habendum. Unde tum Excipiens Secundarium (433. α . 2. 434. δ .) præcipuè ex usu est; ne pretiosorum aut acriorum copia major requiratur. Ejus ergo q. s. addi potest.

ζ. Ex Balsamis Officinalibus (434. ι .) si componis, respectu consistentiæ Proportio qualiscunque valet. Scopus ergo solus limites tunc ponit. Si vero his alia etiam mices, ex hætenus (α ad ζ.) dictis facile videris, qua Proportione utendum, aut quod constituens adhibendum, ubi majoris minorisve spissitatis metus est. Confer (427. η .)

η . Sæpissime autem sola excipiendi quantitate determinata, Excipientis modò q. s. adscribitur, aut duorum Excipientium alterutrum saltem certo pondere præstituitur. Imò quandoque, Excipientis pondere definito, Excipiendi quantitas arbitrio relinquitur Pharmacopœi.

θ. Cæterum conferantur dicta (410. 427.).

439. SUBSCRIPTIO est: *F. s. a. Balsamum D. in Pyxide Stannea, Plumbea, Eburnea, Lignea, vel Fictili.* Aliquando cavo valvæ putaminis nucis Juglandis indendum jubetur; ut Umbilico imponi queat. Confiendi modus plerumque Pharmacopœi creditur dexteritati.

440. SIGNATURA, præter Nomen a Basi aut Virtute petitum (434. η .), Adplicationem memorat, quæ, similis ferè Unguentorum (429.), adlinendo plerumque aut in-

fricando fit. Rarius Balsamum, vehiculo exceptum, parti tantum imponitur (439.). Loca sensiliora, aut nudioribus majoribusque perreptata vasis, Nares v. g. Tempora, Vertex, Carpi, Præcordia, &c. ut plurimum apta censentur, quibus hoc medicamen admoveatur.

441. *USUS* rarior, sæpe ad delicias saltem destinatus, quandoque tamen & Nervorum adfectibus, Epilepsiæ, Apoplexiæ, Vertigini, Leipothymix, Spasms, Hystericis, Hypochondriacis, Doloribus, Flatribus, &c. stimulando, sopiendo, motum mutando, aliave virtute singulari agendo, opem fert. Suadet autem & heic prudentiam mira principii odoriferi agilitas, & minus aliquando a priori cognoscenda actio in corporis nostri subtilissima.

442. *SPECIMINA* sunt.

* * *

Balsamum fragrans, Cardiacum.

R. Corp. pro Bals. unc. ℥.

Ol. stillat. Cinnam. ver. scrup. j.

Bals. Peruvian. scrup. ℥.

Ambar. gris. gr. ij.

Mosch. Orient. gr. j.

Bol. Armen. q. s.

M. F. s. a. Balsamum.

S. Balsamum Cinnamomi, navibus, carpi, &c. infricandum. Ambaro & Moscho exclusis idem fieri potest universalius.

* * *
Balsamum excitans, Antapoplecticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 177.

℞. *Ol. stillat. Rosismar.*

Tanacet.

Lavand.

Rutæ.

Absinth. ana gutt. iv.

Infus. Castor. drach. j.

Unguent. Nervin. unc. j.

Sal volat. oleos. drach. j.

M. F. f. a. Balsamus.

S. *Pro Suffitu sub naribus & circa tempora adfricetur.*

* * *
Balsamum Succini, Anticatarrhale.

℞. *Olei Nucist. express.* drach. ij.

Stillat. Succin. alb. drach. j.

Sal. Succin. volat. scrup. j.

Ceræ flavæ q. f.

Colliquatis, cum *Rad. Curcum. pulv.* q. f.
tinctis, F. f. a. Balsamum.

S. *Balsamum Cephalicum, vertici, temporibus, pone aures, adfricandum.*

* * *
Balsamum Hystericum.

℞. *Sev. Hircin.* unc. ℥.

Galban. pur. drach. j.

As. fætidæ.

Castorei. ana scrup. j.

Ol. stillat. Succin.

Corn. Cerv. rectific. ana
gutt. xxv.

Sal. volat. Corn. Cerv. scrup. ℞.

Ol. infus. Rutæ. q. ℥.

Ut F. ℥. a. Balsamus.

S. *In Languore aut Paroxysmo illinatur nari-*
bus, temporibus, &c.

* * *
Balsamum Carminans, Stomachicum, ca-
lefaciens.

℞. *Balsam. Caryophyll. arom.*

Theriac. Andromach. ana drach. iij.

Ol. stillat. Macis. scrup. j.

Ceræ alb. q. ℥.

Ut F. ℥. a. Balsamum.

S. Ut in fronte. *Illinatur regioni Epigastricæ*
& Umbilico: tum Operculum figulinum pro-
bè calidum, aut Scutum Stomachicum, ad-
moveatur.

* * *
Balsamum Suaveolens, ad delicias.

℞. *Unguent. Pomat. unc. j.*

Ceræ albiss. drach. j.

Ol. stillat. Cort. Citri. drach. ℞.

Aurant.

Melissæ. ana gutt. xij.

Cinnam. gutt. vj.

Ochræ vel Rad. Curcum pulver. q. ℥.

Ut F. ℥. a. Balsamum.

S. *Balsamum Citri. Sit pro Odoramento. Eo*

℥

*Et Capilli inungi possunt, aut his pectendis
adhiberi Pecten eo imbutus.*

De Linimento.

443. **L**INIMENTUM, *Litus*, est Unguentum (321.) mollius, mediæ ferè inter Oleum & Unguentum Spissitatis, illitu efficax. Unde vix, nisi consistentiâ, ab Unguento discrepat; & ne hac quidem semper: ut mox patebit.

444. **M**ATERIE id in genere eâdem gaudet, qua Emplastrum, Ceratum, Unguentum, Balsamum (406. 416. 422. 433.).

445. **D**ELECTUS tamen ex parte alius est, ob Consistentiæ diversitatem (443.). Nam

a. Mollities quidem lubrica, & mixtio æquabilis, similiter heic, ut in Unguento (423. *a.* 2. 3.), exiguntur: at spissitatis adeo vagi sunt limites, ut non modo medii omnes inter Oleum & Unguentum gradus, sed vel ipsa etiam Olei tenuitas, densitasve Unguenti, quandoque in Litu admittantur.

β. Hinc sola nonnunquam Olea pressa, infusa, cocta, stillatitia, Materiem præbent, spissiore nullo accedente.

γ. Alias & Oleis tantùm permiscentur Liquida Aquosa, Spirituosa (406. *β.* 1.), diuturno tritu, aut coctione aquam dissipante, conjungenda.

δ. Quin ex sola etiam Materie Spissâ, Unguentiformi (406. *a.* 2.), v. g. Pingue-

dinibus, Unguentis Officinalibus, &c. inter se mistis, absque accessu Liquidi, quandoque paratur Litus, vero Unguento similis.

e. Frequentius tamen ex Materie (δ .) & Oleis majorem dantibus mollitiem.

ζ. Sed & Olea cum Materie solidiore (406. α . 4. β . 2.) in Litum abeunt.

η. Pulvis etiam (406. β . 3.) Oleo soli, aut cum aliis Liquidis remixto (γ .), tritu vel coctione junctus, nonnunquam loco Linimenti est.

θ. Unde patet Formulæ molem amanti, ex Liquidis (406. α . 1. β . 1.), Spissis (ibid. α . 2. 3. β . 2.), Siccis (ibid. α . 4. β . 3.), juxta inter se proportione junctis, enasci Litum posse: quanquam concinna brevitatis & heic laudetur (29.)

ι. Intermedio Sapone aliquando opus est, ubi Oleis Aquea tritu misceri debent; ne mora divortium creët. Vitellus Ovi, Mel, Sapo, Alkali, &c. eò conferunt.

κ. Tandem & dicta (423. ϵ . ad ν .) huc transferri velim.

446. ORDO Similis, ac in Emplastro (308.), heic laudatur.

447. DOSIS & QUANTITAS GENERALIS eadem sunt, quæ Unguenti (425. 426.). Quum tamen facilis sæpe sit Linimenti solam per miscelam præparatio, majorque tenuitas vel secessum ingredientium vel virtu-

tis dissipationem faciat promptiorem, par-
 cior plerumque simul præstituitur quanti-
 tas, vix unc. iij. vel iv. excedens.

448. PROPORTIO mutua Ingredientium;
 ob Consistentiæ varietatem (445. *a.*), ad-
 modum vaga est: ut ideo sola sæpe Mate-
 riæ virtus limites heic ponat. Nota hinc

a. Vix peccari posse excessu tenuitatis;
 at omnino spissitatis; quippe quâ nimiâ &
 illitus & penetratio redditur difficilior.

β. Si Olea sola Materiem præbent (445.
β.), consistentia qualemcunque admittit
 Proportionem. Vide tamen, ne acria, in-
 flammantia, nimis dominantur: unde hæc
 fere triplo aut quadruplo blandiorum tem-
 perare expedit.

γ. Si Oleis alia jungis Liquida tritu per-
 miscenda (445. *γ.*), juxta regulam (427.
ζ.) procedere licet; nisi cum Spirituosa
 fuerint aut acriora, salina, &c. His par-
 cius quandoque utendum; ne lædant mi-
 nus diluta.

δ. Si Oleis Aquea misces coctione diffan-
 da, idem obtinet, quod (410. *ε.*) dictum.

ε. Si Materie mediâ, solâ (445. *δ.*), ute-
 ris, perinde est, ac (*β.*). At scito alia aliis
 densiora esse; ut caveas nimiam spissitatem
 (*a.*).

ζ. Si, juxta (445. *ε.*), Materiæ mediæ
 drach. ij. iij. iv, ut variè densa est, admisces

Olei unc. j. mediocris consistentiæ (443.),
Litum habebis.

n. Similis acquiritur ex Olei unc. j. & Ma-
teriæ solidioris drach. j. (445. ζ.): quod
ipsum & circa speciem (ibid. n.) obtinet.

Ɔ. Olei demum unc. j. Materiæ mediæ
drach. ij. ficcæ drach. β. dabunt exemplum
compositionis (445. Ɔ.).

i. Cæterum repete dicta (410. 427. 438.),
quorum plurima & heic valent. Adde
(445. α.).

449. SUBSCRIPTIO, nomine mutato
(443.), ratione modi præparandi eadem est,
quæ Unguenti (428.). Quandoque, lo-
co Fictilis, in Vitro datur Litus, ubi tenuior
is est, aut virtute volatili gaudet. Extensio
super Vehiculo heic vix obtinet; Pharma-
copœo saltem haud committitur.

450. SIGNATURA itidem ex (429.) pa-
tet. Adplicatio ferè semper illitu perfici-
tur, accedente quandoque Frictione. Si
Vesica Linimento humectata parti adponi-
tur, Epithema id potius dixero (320.).

451. USUS similis Unguenti (430.); quin
promptior etiam penetratio.

452. SPECIMINA sunt.

* * *

Litus Balsamicus, Anodynus, ad Papilla-
rum dolores, &c.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 221.

℞. *Ol. Amygdal. dulc.*

Infusi Hyperici.

Violar.

Rosar. ana unc. ℥.

M. F. Linimentum. D. in Vitro.

S. *Hujus tantillo subinde oblinatur pars adfecta.*

* * *

Linimentum Stomachicum, carminans,
calefaciens.

℞. *Ol. infus. Absinth.*

Crocin. ana unc. ℥.

Stillat. Mentb. drach. j.

Caryophyll. gutt. x.

Bals. Peruvian. scrup. j.

M. F. Linimentum. D. in Vitro.

S. *Serviat pro inunctione regionis Ventriculi
& Umbilici.*

* * *

Litus leniens, emolliens, in Dentitione
difficili.

℞. *Mucilagin. Sem. Cydonior. cum Aq.*

Rosar. extract.

Ol. Amygd. dulc. rec. press.

Vitell. Ovor. ana unc. ℥.

Exactè mistis F. Linimentum. D. ad
Fictile.

S. *Gingivæ dolentes eo subinde demulceantur.*

* * *

Linimentum Purgans, Antihelminthicum,
pro Infante.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 231.

℞. *Unguent. Agripp.*

Arthanit. ana unc. j.

M. F. Linimentum.

S. *Hujus pauxillo inungatur subinde locus Umbilici.*

* * *

Linimentum Emmenagogum. Ad Exemplum

Ibid. p. 215. 216.

℞. *Sagapen.* unc. β.

Axung. Castor. drach. ij.

Cum *Ol. infus. Rut.* q. f. dissolutis admisce

Ol. stillat. Sabin. drach. ij.

Bacc. Juniper. drach. j.

M. F. Linimentum.

S. *Umbilico, Pubi, Inguinibus illinatur mane & vesperi.*

* * *

Linimentum Antiparalyticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 180.

℞. *Sapon. Venet.* unc. j.

Camphor. drach. j.

Spirit. Vin. rectific. q. f.

Dissolutis admisce

Ol. Ivis. unc. β.

Stillat. Succin. drach. jβ.

Spir. Sal. Ammon. unc. β.

Ung. Nervin. q. f.

Ut F. Linimentum mediæ consistentiæ.

S. *Partes adfectæ, prius pannis asperis, siccis,*

*calidis, frictæ, dein hoc litu perfricentur
bis de die.*

* * *

Litus Antipleuriticus mitificans, resolvens.

Ibid. p. 150.

℞. Sacch. Saturn. unc. β.

Aceti. drach. vj.

Ol. Rosac. infus. unc. j.

M. F. Nutritum.

S. Hoc calido inungatur latus affectum ter de die.

* * *

Alius Emolliens Sydenhami.

℞. Ol. Amygd. dulc.

Lilior. infus.

Ung. Dialthææ ana unc. j.

M. F. Linimentum.

S. Ut præced. Illitolo loco superponatur folium Brassicæ.

* * *

Linimentum Balsamicum, demulcens,
ad Intertriginem.

℞. Ol. Infus. Rosar.

Express. Amygd. d. ana unc. β.

Ung. Nutrit. s. corp. drach. iij.

Rad. Irid. Flor. pulv. scrup. j.

Ceræ alb. drach. β.

M. F. Linimentum.

S. Eo oblinantur partes adfectæ, prius deter-
sæ.

De Epispasticis.

453. **E**PISPASTICA, si Pice, ut Basi, constant, *Dropaces*, si Sinapi recipiunt, *Veteribus Sinapismi*, si ruborem modo inducunt, *Phænigmi*, *Rubefacientia*, si & *Vesicas* excitant, *Vesicatoria*, dicta, vel sunt *Cataplasmata Cruda* (356. 365.), vel *Emplastra* (405. 413.), vel *Cerata* (415.).

454. Eorum igitur Præscriptio ex Historiis (loc. cit.) intelligitur: Materiem dicit titulus *Stimulantium in Materie medica*: Usum exponit *Indicationum Doctrina*: ut ideo pluribus heic non opus sit (7. α. β. 8.).

455. SPECIMINA ideam dabunt pleniorrem.

* * *

Dropax ad Membrum Paralyticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 179.

℞. *Picis*. unc. ij.

Galban. pur. unc. j.

Piperis tenuiter contus. drach. iij.

Castorei. drach. j.

Ol. Iriini. q. s.

Ut F. s. a. **Emplastrum ad Alutam.**

S. *Parti adfectæ, prius frictæ, adponatur calidum; priusquam refrigit, iterum subito avellatur: quod repetendum, donec pars rubeat, tumeat, caleat.*

* * *

Pasta Rubefaciens, antifebrilis.

Ibid. p. 136.

℞. *Summit. Rutæ vivid.* unc. ij.
Semin. Sinapi. drach. ij.

Contusa exhibe ad Epicarpia.

S. *Adplicentur Carpis ad Pulsuum loca, aliquot horis ante ingruentem Paroxysmum.*

* * *
 Sinapismus Cataplasmodes.

Ibid. p. 240.

℞. *Fermenti acidi Panis.* unc. vj.
Rutæ. m. j.
Semin. Sinapis contus. drach. vj.
Salis.

Aceti. ana unc. β.

M.

S. *Applica ad cava Pedum & Poplitum noctes atque dies.*

* * *
 Phœnigmus Emplastrodes.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 240.

℞. *Emplastr. de Melilot.*
Galbani.

Sagapeni. ana unc. j.

M. *Extende super duabus Alutis ovatis.*

S. *Applicentur cavis Pedum.*

* * *
 Sinapismus fortior Veterum, Vesicatorius

℞. *Ficuum siccar. in Aqua tepida macerant. contusar.* part. j.

Semin. Sinapis seorsim tenuissimè contus. part. ij. vel iij.

Accuratè mistis F. Pasta.

S. *Adplicetur loco indicato, donec Vesica enata sit.*

* * *

Vesicatorium Cataplasmodes.

Vid. Ibid. p. 45.

℞. *Cantharid. sine alis contritar. in pulv. tenuem. drach. ij.*

Accuratè misceantur cum

Fermenti Panis, pauxillo cum Aceto subacti. drach. vj.

D.

S. *Applica spatio xij. horarum, vel donec in Vesicam manifesto Epidermis elata sit.*

* * *

Emplastrum Vesicatorium.

℞. *Empl. de Mucilagin. unc. iß.*

Cantharid. sine alis tenuiter pulveris, drach. ij.

Terebinth. Ven. q. f.

Accuratè mista extende super Alutis orbiculatis.

D.

S. *Applicentur sub utroque Poplite, aut alibi; ut Indicatio fert.*

De Fricio.

456. **F**RICIUM vel *Fricatorium* voco Medicamentum, quod superficiei corporis externæ, molli, perfricandæ dicatur.

457. Triplex id est ratione Consistentiæ:

Siccum; Molle; Liquidum. Prius, fumi specie, adhibetur Frictioni siccae; posteriora Humidae.

458. MATERIES & FORMA intelligitur ex (272. 283. 369. 393. 421. 432. 443.): Mixturae enim mediae, Contractae, Lotiones, Suffitus, Unguenta, Balsama, Linimenta, huic scopo serviunt.

459. USUS summus, Veteribus laudatissimus, nec hodie contemnendus, haud latet eum, qui novit, quantum Frictio introvehendis ac in actum deducendis conferat remediis.

460. SPECIMINA passim dedi locis supra (458. citatis. Unum addo

* * *

Fricium, Mixturae mediae formâ, Antiparalyticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 179.

℞. *Sp. Lavandulae.* unc. iij.

Sal. Ammon. drach. ij.

Tinctur. Castorei drach. iv.

Aq. stillat. Lavand. unc. vj.

M.

S. *Perfricentur hac cum Mixtura partes.*

DE FORMULIS EXTERNIS
PROPRIIS.

461. SUPERSEDISSEM de his scribere; quum re ipsâ ab haectenus expositis non

diversæ sint, sed eædem, partibus modò singularibus adaptatæ (294.), ac peculiari hinc nomine donatæ. Ut tamen hoc ipsum constet, omnisque eximatur scrupulus Tyroni, compendio eas tradere constitui.

De Formulis CAPITI dicatis.

De Cucufa.

Vid. (331. 342.).

De Frontali.

462. **F**RONTALE est Medicamentum, quod Fronti & Temporibus, vario fine, adplicatur.

463. Quæ huic parando adhibentur, Formulæ sunt Epithema Liquidum, Siccum, Cataplasma Coctum, sæpius tamen Crudum, Unguentum, Balsamum, Lini-
mentum: ut ideò ex (320. 331. 345. 356. 421. 432. 443.) facilis sit eorum, quæ huc pertinent, intellectus.

464. 'SUBSCRIPTIO & SIGNATURA, præter Nomen & Partem (462.), nihil singulare habent. Quandoque & Materies Nomen Formulæ mutat; ut, quod Oleum & Acetum, præcipuè Rosacea, recipit, vocetur *Oxyrrhodinum*, quod ex Constipantibus cum Liquido in Pulverem coactis constat, *Anacollema*. Cæterum &, Vehi-

culi loco (328. γ.), heic nonnunquam servit Placenta e Rosis, a destillatione residuis, compactis, nata.

465. **U**SUS, maximè refrigerandi, humectandi, demulcendi, sopiendi, repellendi, rarius discutiendi, adtrahendi, calefaciendi, scopo dicatus, in morbis Capitis internis & externis, circumspèctionem requirit; ne, causa minus sublata, inducatur stupor, aut, exterioribus constipatis, introrsum augeatur impetus. Inde Materiæ huc aptæ Delectus patet.

466. **S**PECIMINA sunt.

* * *

Oxyrrhodinum demulcens, refrigerans,
sopiens.

℞. *Olei infus. Rosar.* unc. iß.

Acet. Sambuc. drach. vj.

Tinct. Opii cum Spir. Acet. par.
drach. ij.

Aq. stillat. Rosar. unc. iij.

M. f. a. F. Oxyrrhodinum, **D.** cum
Placent. Rosac.

S. *Placenta hoc liquore irrorata Fronti & Temporibus utrinque adplicetur: exsiccata rursum humectetur; donec somnus obrepat.*

* * *

Frontale Cataplasmodes, Hypnoticum.

℞. *Fol. recent. Hyoscyam.*

Flor. Rbæad. ana drach. ij.

*Capit. rec. Papav. hort. cum Semin.
no iij.*

*Cum Acet. Rosac. q. s. in pastam tri-
ta exhibe.*

S. Inclusa linteo Fronti adplicentur tepida.

* * *
Frontale, Linimenti forma, Anodynum,
discutiens, calefaciens.

*Rx. Unguent. Nervin. drach. vj.
Theviac. Andromach. drach. ij.
Croci pulveris gr. viij.
Ol. infus. Chamæmel. q. s.*

Ut F. Unguentum molle.

*S. Exceptum stupis cannabinis, duobus linteis
inclusum. Fronti imponatur.*

* * *
Anacollema Constipans.

*Rx. Bol. Armen.
Succ. Acaciæ. ana drach. ij.
Mastiches.
Sang. Dracon.*

Lap. Hæmat. ana drach. j.

*Cum Album. Ov. conquass. q. s. redacta
in pultem excipe stupis cannabinis D.*

S. Fronti & Temporibus adplicentur.

* * *
Sacculus Frontalis, calefaciens, discutiens,
ad Cephalalgiam aut Vertiginem, a
causa frigida natam.

Rx. Herb. rec. Rutæ.

Fol. Rosmarin.

Flor. Chamæmel.

Sambuc.

Summit. Anethi ana m. ß.

Caryophyll. arom. drach. iß.

Conscissa, tusa grosso modo, include
binis Sacculis oblongis, interpaffan-
dis. D. cum

Spiritûs Lavandul. unc. iij.

*S. Alternatim Fronti adplicentur irrorati prius
Spiritu simul exhibito.*

*Nota. Referrî huc possunt Emplastra Tem-
poralia, ex dictis de Emplastro (405.) sat in-
telligenda.*

De Collyrio.

467. **C**OLLYRIUM dicitur Medicamentum,
quod Oculis extrinsecus, scopo
vario adplicatur.

468. Variis & ipsum Formis gaudet ante
descriptis; ut Injectionis (295.), Adspergi-
nis (308.), Epithematis Liquidi (320.), Sic-
ci (331.), Cataplasmatîs Cocti (345.), Cru-
di (356.), Lotionis (369.), Vaporationis
Humidæ (383.), Suffitus (393.), Unguen-
ti (421.), Linimenti (443.). Quare ex loç.
citât. lux refulget heic necessaria.

469. Jubet tamen Visûs nobilitas, & sum-
ma Organi teneritudo facilisque a causa
etiam levi corruptio, feriò monere; ut vel
Acria, vel Repellentia, si quibus opus, ad-

hibeantur circumspēctissimè, nec nisi tenuissimè lævigata sint, quibus nocitura inest scabrities, sicubi vel Collyriis Siccis, *Sief* Arabibus dictis, inservient, vel Liquidis saltem misceri, nec plane solvi, poterunt. Unde & Acriorum mistio æquabilissima, & Liquidorum quandoque colatio commendanda.

470. **APPLICATIO** pro forma & scopi varietate discrepat. Liquida vel linteis imbibita imponuntur, vel siphunculi aut calami ope instillantur. Spissa vel vehiculo apto excepta admoventur, vel illinuntur. Sicca insperguntur, vel ex calamo insufflantur.

471. **USUS** multivarius, plurimis Oculorum vitiis sat aptus, modo prudenter institutus (469.), emolliendo, roborando, maturando, resolvendo, refrigerando, sopiendo, detergendo, derodendo, se commendat.

472. **SPECIMINA** sunt.

* * *

Collyrium Liquidum, Antiphlogisticum,
repellens, in initio Ophthalmiæ
externæ.

Rx. Aq. stillat. Plantag.

Rosar. ana unc. iij.

Troch. alb. Rhas. drach. β.

Sacchar. Saturn. gr. vj.

M. D. ad Vitrum.

S. *Collyrium, quo concusso imbutum linteum quadruplicatum imponatur Oculo adfecto recentetur omni triborio.*

Colly-

Collyrium Cataplasmodes, Antiphlogisticum, emolliens, demulcens.

℞. *Pom. dulc.* q. v.

Assentur sub cineribus, aut cum

Lact. dulc. q. f. coquantur ad mollitiem.

Pulpæ per setaceum trajectæ unc. j.
admisce

Micæ Panis alb. drach. vj.

Album. Ovi in liquorem conquass. q. f.

Ut F. Cataplasma.

S. *Hujus q. f. linteo exceptum calidè admoveatur Oculo, firmetur sine compressione. Renovetur quarta quavis hora.*

* * *

Collyrium Vaporosum, stimulans, roborans, ad Paralyfin Palpebrarum.

℞. *Herb. Majoran.*

Thymi.

Mar. Syriac. ana m. ℞.

Flor. Lavandul.

Chamæmel.

Bacc. Juniper. ana drach. iij.

Conscissa, tusa, D. ad Chartam.

S. *Species roborantes, quarum pars quarta cum Vin. rubr. pint. i ℥. infusa per horam maceretur, tum ebulliat vase aperto, & vapor exhalans per infundibulum determinetur ad Oculum adfectum, spatio quadrantis horæ. Id fiat manè & vesperi.*

* * *

Collyrium Siccum, detergens, leniter ero-

dens, ad delendas Cicatrices opacas
Corneæ diaphanæ.

℞. *Sacchar. cand. albiss.* unc. j.

Alumin. ust. scrup. ij.

Vitriol. alb. gr. x.

M. F. Pulvis subtilissimus.

S. *Hujus tantillum bis de die loco erodendo imponatur.*

* * *

Collyrium, forma Unguenti, ad Trachoma.

℞. *Ung. Rosac.* unc. j.

Tutiæ præparat. drach. ij.

Sacchar. Saturn. scrup. j.

Camphor. gr. vj.

Ol. infus. Rosar. q. s.

Ut F. Unguentum molle.

S. *Hujus tantillum illinat Palpebris omni vespere, cubitum iturus.*

De Nasalibus.

473. **N**ASALIA sunt Medicamenta, quæ Naribus admoventur, tum sanitatis, tum voluptatis ergo. Atque alia quidem toto suo corpore, aut vaporibus igne excussis, immittuntur Naribus, alia effluviis sponte exhalantibus Olfactûs modo organum adficiunt. Illa *Errhina*, hæc *Odoramenta* vocantur.

De Errhinis.

474. **E**RRHINORUM FORMA multiplex in genere est *Liquida*; *Mollis*, vel *Solida*.

a. *Liquida* sunt Infusa (211.), Decocta (224.), Succa (235.), Emulsa (246.), Mixturæ Mediæ (272.), vel Contractæ (283.).

β. *Mollia* dant Electuaria (138.), Unguenta (421.), Balsama (432.), Linimenta (443.).

γ. *Solida* constant Pulvere (106. 308.), eoque tenuissimo vel mediocri (107. *a.* *γ.* 309.), Suffitu (393.), Turundis Pyramidalibus, *Nasalibus* propriè dictis, quæ ex Pulveribus & Glutinante, Mucilagine v. g. Albumine Ovi, Terebinthinâ, Melle, Ladanò, Cera, &c. ad modum Trochisci (172.), componuntur, aut & sæpe simpliciores ex Rad. Betæ, Cyclaminis, Iridis, &c. aptè scissis, vel Foliis Betonice, Nicotianæ, Cortice recenti Aurant. &c. contortis, formantur.

475. MATERIEM, hujus DELECTUM, & quæ huc pertinent, reliqua docet Scopus, & Forma varia (474. & loc. ibid. cit.).

476. APLICATIO Liquidorum (474. *a.*) fit injiciendo (295.), adtrahendo & eluendo (396.), vaporando (383.), aut, instar Fotûs Liquidi (320.) cum carptis, tu-

rundis, linteis, &c. immittendo. Mollia (474. β.) illinuntur, aut cum vehiculis mox memoratis induntur. Pulveres (474. γ.) inflantur, adtrahuntur; Suffituum (ibid.) accensorum fumus in Nares dirigitur; Turundæ (ibid.) intruduntur.

477. Usus variâ se virtute, adstringente, emolliente, demulcente, sopiente, aperiente, stimulante, Ptarmicâ, Mucum elicente, mundante, detergente, &c. commendat, æquè in morbis Narium propriis, quam aliarum partium, quibus evacuatio per Nares conducit. Sternutationis tamen motus universum corpus violentissimè concutiens, tum evacuationis hujus consuetudo, usu frequentiore inducta, ægrè rursus tollenda, prudentiam heic inculcant.

478. SPECIMINA sunt.

* * *

Decoctum mundans ad Ozænam.

℞. *Rad. Aristoloch. rot.* unc. β.

Herb. Veronic.

Menth. ana m. j.

Cum Aq. pur. q. s. coque vase clauso per
1/8 horæ.

Colat. unc. xij. adde

Tinct. Myrrh.

Aloës. ana unc. β.

Mell. Rosac. unc. iβ.

M.

S. Injiciatur hujus tepidi q. s. aliquoties de die.

*tum Gossypium aut carpta eo imbuta adpli-
centur.*

* * *

Liquor Stipticus ad Narium Hæmorrhagiam.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 161.

℞. *Alumin. rup.* drach. j.

Aq. stillat. Plantag. unc. j.

M. Solve.

S. *Turundis ingestis applicetur cavo Narium.*

* * *

Suffitus Roborans, nimiam per Nares destillationem minuens.

℞. *Mastiches.*

Olibani.

Succin.

Gum. Anim. ana drach. j.

Herb. sicc. Puleg. drach. ij.

M. F. Pulvis grossus. D. ad Scatulam.

S. *Pugillus hujus prunis inspergatur, fumus-
que tecto capite excipiatur Naribus.*

* * *

Electuarium Errhinum ad Gravedinem.

℞. *Pulv. rad. Galang.*

Irid. Flor. ana drach. j.

Zingiber. drach. β.

Piger. alb. scrup. j.

Mellis comm. q. f.

Ut F. f. a. Electuarium. D. ad Fictile.

S. *Ter, quater de die, tantillum Naribus il-
linatur, aut cum Turundâ indatur.*

* * *

Succus Errhinus, Muci e Naribus excretionem promovens.

℞. *Fol. recent. Brassicæ.*

Betonic.

Anagall. purp. ana q. s.

Aq. stillat. Majoran. unc. j.

Contufis simul succum exprime, cujus unc. iv. adde

Spir. Lilior. Cornwall. unc. ℞.

M.

S. *Hujus quantum volâ manus capi potest, manè & vesperi, Naribus adtrahatur.*

* * *

Nasalia ejusdem virtutis.

℞. *Herb. sicc. Majoran. drach. i℞.*

Rad. Ellebor. alb.

Sem. Nigell.

Caryophyll. arom. ana scrup. j.

Mistiches. drach. ℞.

Mucilag. Gumm. Tragacanth. in Aq.

Ros. fact. q. s.

Ut F. s. a. Turundæ Pyramidales pro Nasalibus.

S. *Manè Naribus immittantur.*

* * *

Pulvis Ptarmicus.

℞. *Fol. sicc. Nicotian. unc. ℞.*

Majoran.

Mari Syriac.

Flor. Lavendul.

Lilior. Convall. ana drach. ij.

Rad. Pyrethri pulver. drach. j.

Ol. stillat. Caryophyll. gutt. iv.

M. F. Pulvis subtilissimus.

S. *Adtrahatur Naribus tantillum, tempore matutino, ut Sternutatio excitetur.*

De Odoramentis.

479. **O**DORAMENTIS (473.) MATERIEM præbet, quidquid odorem sponte exhalat Medicatum, suavem, vel injucundum.

480. **F**ORMA, ut Errhinorum (474.), *Liquida est, Mollis, vel Solida.*

α. Liquidam constituunt Liquores Odorati Officinales soli, aut ex his aliisque paratæ Mixturæ Mediæ (272.), vel Contractæ (283.).

β. Mollem dant Balsama (432.).

γ. Solidam Pulvis (106. 308.), aut ex hoc & Glutinante apto, Trochiscorum instar (172.), coacta Poma, Pilæ, Globuli, Smegmata, odorata: quamvis posteriora, quippe deliciis saltem dicata, ex Unguentariorum potius Officinis hodie petantur.

481. **A**DMOVENTUR autem Liquida, Balsama, Pulvis, Poma, Naribus; ut proximè agant in Olfactûs organum. Globuli

ex collo, aut in carpis, gestantur. Sme-
gma lotioni infervit.

482. Ex his (479 ad 481.), cum Scopo
collatis, facile est, quod huc requiritur,
præscriptionis artificium.

483. Usus cum voluptati, tum stimu-
lando, excitando, aliorum determinando
Liquidi Nervosi motui, Atmosphæram cor-
rigendo, maximè dicatus est. Repete au-
tem dicta (85. 100. 396. i. 441.).

484. SPECIMINA Balsamorum dedi ante
(442.): reliquorum hæc sunt.

* * *

Vapor stimulans Nares in Apoplexia im-
minente a causa frigida.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 177.

℞ *Tinct. Castor.*

Spir. Sal. Ammon. ana drach. ij.

M.

S. *Subolfaciat sæpe.*

* * *

Pulvis Odoratus, Cardiacus.

℞. *Ol. stillat. Cinnamom.* gutt. vj.

Meliss.

Rorismar. ana gutt. iv.

Sal. Volat. sicc. de Sale Ammon. par.
scrup. β.

Sacchar. albissim. unc. β.

Cinnab. nat. subtiliss. levigat. q. s.
ad coccineum ruborem.

Accurate, cito, mista immittantur vasculo vitreo, obthuraculo vitreo claudendo.

S. *Admoveatur Naribus in Languore.*

* * *

Pomum Odoratum.

℞. *Ladani.* drach. iiij.

Benzoin.

Styrac. calami. ana drach. ij.

Herb. Thymi.

Mari Syriac. ana drach. ij.

Campboræ. gr. ij.

Ol. still Caryophyll. gutt. iv.

Bals. Peruvian. scrup. j.

Cum *Mucilag. Gum. Tragacanth.* Aq.

Cort. Citri. solut. q. s. F. Pomum.

S. Ut supra. *Ex iisdem quoque Globuli magnitudinis arbitrariæ formari possunt.*

* * *

Sapo Fragrans.

℞. *Sapon. Venet.* unc. viij.

Pulv. subtiliss. Rad. Irid. Flor.

Flor. Lavend. ana

drach. iiij.

Ol. stillat. Cort. Citr. gutt. xv.

Tinct. Benzoin. Aquâ præcipitat. q. s.

Concorporentur in pastam, ex qua formantur Pilæ hinc inde Auri foliolis exornandæ.

S. *Lavandis manibus, faciei, inservit.*

X 5

De Stomaticis.

485. **S**TOMATICA voco Medicamenta, quæ Oris partibus internis adplicantur. Eorum vero tres sunt species: *Dentifricium*, quod Dentium & Gingivarum vitiis medetur: *Apoplegmatisinus*, quo Saliva & Mucus Oris elicitur: *Gargavisma*, quod cavo Oris colluendo infervit.

De Dentifricio.

486. **D**ENTIFRICIUM, est *Liquidum*, *Molle*, vel *Siccum*.

α. Liquidum dat plerumque *Mixtura Media* (272.), vel *Contracta* (283.): quamvis & *Liquores Officinales* soli, tum *Decocta*, *Infusa*, *Succi*, eò adhiberi queant. *Collutorium* id, aut *Collutio*, quoque audit.

β. Molle est *Electuarii* species (138.); alias & *Eclegmatis* (149.), aut *Linimenti* (443.) forma heic usu venit.

γ. Siccum præbet *Pulvis* (106. 308.) tenuissimus aut mediocris (107. *α. γ.* 309.), tum ex hoc & *Glutinante* idoneo conflati *Trochisci* (172.), aut *Styli Dentifricii*; qui tamen hodie minus usitati sunt.

487. **MATERIES**, **DELECTUS**, cætera, ex indole corrigendi vitii, & formâ expectatâ (486.), intelliguntur. *Acida Fossilia* cautè adhibeantur; ne, dum dealbant *Dentes*, simul ambedant.

488. *Usus Dentibus, Gingivis, detergendis, firmandis, labe Scorbutica liberandis, his quandoque, in Dentitione difficili, emolliendis, refrigerandis, conducit.*

489. *SPECIMINA sunt.*

* * *

Collutorium in Scorbuto a causâ calidâ.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 193.

℞. Myricæ Limonum.

Mell. Rosac. ana unc. ij.

Sp. Sal. dulc. drach. β.

Aq. stillat. Rutæ. unc. ij.

M.

S. Eo sæpiusculè laventur Dentes & Gingivæ.

* * *

Linimentum vide in Historia Linimenti

p. 308.

* * *

Collutio, Eclegmatis ferè formâ, refrigerans, emolliens, in Dentitione difficili.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 236.

℞. Crem. Lact. rec.

Vitell. Ovor. ana unc. j.

Syr. Violar. drach. vj.

Aq. stillat. Rosar. unc. iiij.

M.

S. His foveantur Gingivæ dolentes.

* * *

Opiata Dentes detergens, firmans.

℞. *Conserv. Ros. rubr.* unc. β.

Off. Sepiæ ppt. drach. ij.

Sang. Dracon.

Cort. Granator. ana drach. j.

Alumin. usti. scrup. ij.

Mell. Rosac. q. f.

Ut F. Electuarium D. ad Fictile.

S. *Manè & post prandium ac cœnam eo fricentur Dentes, tum abluantur cum Spirit. Vini Myrrbato.*

* * *

Pulvis Dentifricius.

℞. *Pumicis ppt.* drach. ij.

Flor. Balaust.

Rad. Irid. Flor.

Myrrb. rubr. ana drach. j.

Lap. Hæmat. ppt.

Sal Ammoniac. ana drach. β.

M. F. Pulvis tenuis.

S. Ut supra.

* * *

Trochisci vel Styli Dentifricii.

℞. *Species præcedent.*

Mucilag. Gumm. Tragacanth. cum

Aqua Salviæ fact. q. f.

Ut F. Trochisci vel Styli probè siccandi.

De Apophlegmatismo.

490. **A**POPHLEGMATISMI (485.) FORMA iterum triplex est, *Liquida, Molli, Sicca.*

α. *Liquidam* sæpiuscule præbent Decocta (224.), Mixturæ Mediæ (272.), crebriùs Contractæ (283.), quandoque & Infusa (211.), Succii (235.), aut Liquores alii officinales, non permisti.

β. *Mollem* dat Electuarium (138.).

γ. *Sicca* varia vel est Suffitûs species (395. *α.*), *Nicotianæ* simplicis, aut Medicatæ, fumo ore hausto constans; vel *Rotula* (199.) sublingualis, facile dissolvenda; vel *Manfile* quid, *Masticatorium* vulgò dictum, solidum, tenax, acre: quò adhibentur Vegetantium acriorum partes solidæ, aut Succii concreti, minus facile liquecentes, tum ex his, & similibus aliis, confecti Pulveres crassiores (106. 107. *β.*), hique aut laxi, aut panno lineo, in speciem Noduli, inclusi (219. *α.* 2.), aut cum Glutinante in Trochiscos, Pastillosve, coacti (172.).

491. Haud tamen perinde heic semper est, quacunque ex dictis (490.) utaris. Videndum, quænam Indicationi, Morbi, Aegrique, conditionibus aptior.

α. Occasio præceps captanda usum Liquidorum (490. *α.*), maximè simplicium, aut sola permissione parandorum, commendat (42.).

β. Præferuntur eadem (490. *α.*), ubi profundius e faucibus trahendum Phlegma, idque tenacius est.

γ. Electuarii (490. *β.*) potior usus est,

cum vel manducatio, vel determinata liquidi ficcive in ore volutatio & detentio, ægre fieri potest: ut in Paralyticis & Soporosis affectibus. Id tum, palato adlitum, sensim liquefcens, agit certius.

δ. Fumisugium, plurimis minus adfuetis incommodissimum, nimiâ in Nervos actione, fumisque haud dexterè a cavo Narium, Pharyngis, Laryngis, prohibitis, Cephalalgias, Vertigines, Tusses, Nauseas, Vomitus, creat.

ε. Pueros, & Delicatiores, vix longiori adstrixeris manducationi. Placent magis Liquida, aut Rotulæ acce Saccharo tegentes (490. γ.). At his obtusior quoque virtus.

ζ. Ubi lentè, diù, validè, proritandus humor, Mansilia (490. γ.) cæteris antehabentur; nisi priorum quædam repugnent.

492. MATERIES petitur ex iis, quæ ore excepta, retenta, mota, vi emolliente aut præsertim stimulante, majorem Salivæ & Muci copiam eo adlicere queunt. Vid. H. Boerhaave Instit. Med. 1195. 1197. 1200. 1. 2. 3. Quæ enim deglutita, Ventriculo recepta, Nauseam creando, Salivam movent, aut in Sanguinem delata, hunc dissolvendo, Ptyalismum excitant, hujus non sunt loci, ubi de Topicis Stomaticis (485.) agimus.

493. DELECTUM docet Remedii vis requisita, & Forma adhibenda (491.).

α. Emollientia, Saponacea, Aromatica,

Oleo vel Sale acri prædita, alia aliis validiora, infinitam hæc Medico præbent sylvam, ex qua aptum nodo cuneum quærat. Inde cum vario Menstruo, Aquoso, Vinoso, Decocta, Infusa, Succos, lenius, fortius, agentes, juxta datas ante regulas (211. 224. 235.), parare facile. Suavitas, Acumen, Melle vel Saccharo obtinetur.

β. Mixturis (490. α.) idoneam dant materiem Aquæ stillatitiæ, Aceta, Spiritus, Tincturæ, Essentiæ, Olea, Salia, ex similibus (493. α.) confecta; quorum & dilutiora seorsim sumpta hæc bona.

γ. Nicotianæ Medicatæ Suffitus ut paratur, ante docui (395. α. 396. δ. & seq.).

δ. Aromata, Radices, Cortices, Folia, Semina, acriora, integra, Vino quandoque, Aceto, Spiritu Vini, prius macerata, tum Succu tenaces, similes, odore tamen haud insuaves, Mastiche v. g. Myrrha, &c. seorsim singula, simplex, at efficax, præbent Mansile. Alii nec Nicotianæ Folia horrent. Indos Betele & Arecca, cum Calce, mansa delectant.

ε. Hæc (δ.) contrita Pulveres exhibent (490. γ.), ex quibus linteo inclusis Noduli (ibid.), cum Saccharo subactis Rotulæ (ibid.), cum Cera, Mastiche, Melle, aliove Glutinante, concorporatis Trochisci mansiles (ibid.), Melle plure vel simplice, vel Medicato, exceptis Electuaria (ibid. β.) nascuntur.

ζ. Abstinentum ubique, maximè in mandendis, ab iis, quorum Odor aut Sapor detestabilis; quum nimis evolvatur. Consuetudo tamen vel molestissima etiam mansuefacit (δ.).

494. ORDO, DOSIS, QUANTITAS GENERALIS, PROPORATIO, SUBSCRIPTIO, satis patent ex iis, quæ de similibus Formulis Internis ante dicta, collatis ad hætenus (490 ad 494.) exposita, & mox subjungenda Specimina. Pastillorum Moles, heic plerumque major (177.), scrup. j. drachm. ß. imò j. æquat.

495. SIGNATURA pariter ex prius dictis intelligitur. Jejunum ferè Stomachum amat hæc Evacuatio: unde aliquot plerumque ante pastum horis movetur; nisi cum in morâ periculum. Promovetur prono capite, simulque acrium delapsus in Fauces sic cavetur. Ultra semihoram vix protrahitur. Os, post Apophlegmatismi actionem, Aquâ tepidâ, Lacte, aliove blando liquore, eluendum vix monere opus.

496. USUS, caute directus, nobilia præstat, aliis haud adeo viis semper obtinenda, in Frigidis, Catarrhosis, Soporosis, Paralyticis, Epilepticis, adfectibus, Leucophlegmatiâ, Anginâ Aquosâ, Odontalgia, &c. Abusus rei optimæ pessimus Salivâ, humore utilissimo, privat Chylopoiesin, subtilissimis

liffimis orbat sanguinem, consuetudinem inducit ægrè rursus exuendam.

497. SPECIMINA funto.

* * *
Decoctum Apophlegmatizans, ingruente Apoplexiâ Frigidâ utiliffimum.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 175.

℞. *Rad. Imperator.*

Pyrethri. ana unc. j.

Fol. Recent. Rutæ.

Majoran. ana m. j.

Flor. Lavand. m. ℞.

Semin. Sinapis contus. unc. ℞.

Conscissa, cum *Vini Alb.* Libr. ij. coque per 1/2 horæ, vase exactè clauso.

Colat: admisce

Spir. Sal. Ammon. drach. ij.

Mell. Anthos. unc. i℞.

D.

S. *Hujus tepidi paucillum ore detineat ac volutet, humorem prolectum jugiter excreans. Repetat pro necessitate urgente, quavis horâ aut citius.*

* * *
Mixture similis, *Odontalgiaë Catarrho-*
sæ apta.

℞. *Aq. stillat. Lavandul.* unc. vj.

Spirit. Regin. Hungar. unc. ij.

Sal. Ammon. drach. j.

Tinct. Sal. Tart. Helmont. drach. ij.

Zingib. subtiliss. pulv. drach. ℞.

Y

M. D. Vitro clauso.

S. Ut supra.

* * *

Apophlegmatismus, formâ Succî pressî.

℞. *Fol. recent. Becabung. m. j.*

Cochlear. m. ß.

Rad. recent. Ari.

Armorac.

Sem. Sinapis. ana unc. ß.

Conscissis, tuis, exprime Succum, cui admisce

Vin. alb. unc. iß.

Sacchari alb. unc. j.

M.

S. *Hujus haustulum, omni manè, ore prius aqua eluto, contineat aliquamdiu Scorbuto frigido laborans, tum exspuat una cum saliva sic prolectâ.*

* * *

Pulvis Apophlegmatizans.

℞. *Rad. Pyrethri.*

Cort. Magellanic. ana drach. iß.

Cubeb.

Cardamom.

Caryophyll. arom. ana drach. ß.

Sal. Ammoniac. drach. j.

Ol. stillat. Caryophyll. gutt. vj.

Contufis F. Pulvis crassiusculus. D. in Scatulâ.

S. *Capiat omni mane, jejurus, quantum api-*

ce cultri sustineri potest, & commandat, exspuatque humorem proritatum.

* * *

Rotulæ Sialogogæ.

*Rx. Species præcedentes subtilissimè tritas.
Sacchar. albiss. Aq. Rosar. solut. &
inspissat. sextuplum.*

Ut F. l. a. Rotulæ.

S. Una vel duæ sub lingua detineantur, ut sensim liquecant. Excernatur Liquidum adfluens.

* * *

Electuarium ex iisdem.

*Rx. Species easdem Pulveris subtilissimè comminatas.
Mellis Anthos. triplum.*

M. exactè. D. ad Fictile.

S. Hujus tantillum Palato adfricetur in Morbis soporosis, frigidis.

* * *

Nodulus similis.

Pulver. præcedent. drach. iß.

Mastiches. drach. iiij.

Mista illigentur panno lineo, ut F. Nodulus.

S. Mandatur leniter mane per 1/2 horam, ut Saliva proritetur exspuenda.

* * *

Trochisci masticatorii.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 175.

Rx. Mastich.

*Ceræ alb.**Zingib. ana unc. j.*F. s. a. parvi Pastilli, singuli drach. β .
aut j.

S. Ut supra.

De Gargarismate.

498. **G**ARGARISMA (485.) est Medicamentum Liquidum, Cavi Oris, maxime verò Faucium, collutioni, varios in usus, aptatum. *Collutio* quoque vel *Collutorium* audit, præcipuè si Gargarisatio, a qua nomen habet, sub ejus usu non accedit.

499. **F**ORMA ejus, semper Liquida, Infusi (211.), Decocti (224.), Succu expressi (235.), Emulsi (246.), Julapii (261.), vel Mixturæ Mediæ (272.), species est, iisdemque, quibus hæc, legibus paratur. Unde ex dictis (loc. cit.) facile artificium.

500. **M**ATERIEM, hujusque **D**ELECTUM limitat varia Medici Indicatio, & Liquidi species conficienda (499.), collata iis, quæ de hac, interno usui dicatâ, ante (loc. cit.) monita sunt.

501. **O**RDO, **Q**UANTITAS **G**ENERALIS, **P**ROPORTIO, itidem sequuntur leges ante (loc. cit.) datas. **D**OSIS, pondere nunquam determinanda, est, quantum buccis non dispanis commodè capitur.

502. **S**UBSCRIPTIO jubet. *F. Liquor pro Gargarismate aut Collutorio.*

503. SIGNATURA, præter generalia, injungit Applicationis modum, qui non semper idem est. Alias enim Liquidi ore excepti, supinato capite, facienda agitatio; ut concussæ cum eo partes magis undequaque imbuantur, detergeantur, penetrentur. Alias lenis modo ejus volutatio, aut tranquilla detentio, requiritur, cum partes inflammatae, aliove modo læsæ, Gargarisatum negant, aut Liquidum motum a descensu per Fauces prohibere satis nequeunt. Alias & per Siphonem injectio fit: quod in Infantibus sæpe, aut ægris debilioribus, siuve non compositibus, necessum. Calidi cæterum usus frequentior est, quam Frigidi. Hoc tamen amant quidam, ubi adstringendum vel repellendum.

504. Usus insignis in quibusvis fere Oris interni, Faucium, partiumque his vicinarum, morbis, Inflammationibus, Tumoribus, Ulceribus, Aphthis, Siccitate, Colluvie aquosa, mucosa, Laxitate, Rigiditate nimia, &c. dum vis quæcunque expetita, emolliens, adstringens, humectans, siccans, refrigerans, calefaciens, resolvens, suppurans, detergens, &c. directè locis affectis adplicari sic potest.

505. SPECIMINA sunt.

* * *

Collutio Antiseptica, ad Ulcera Oris, a
Scorbuto putrido nata.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 193.

℞. *Spir. Salis marini.* drach. ij.

Aq. stillatit. Salviæ. unc. viij.

M.

S. *Hoc Liquore colluat Os & Fauces sæpius de die.*

* * *

Collutorium ad Anginam Inflammato-
riam, Antiphlogisticum, resolvens,
refrigerans.

℞. *Aq. stillat. Flor. Sambuc.* unc. xvi.

Acet. Vin. destillat. unc. ij.

Sal. Prunell. drach. iß.

Rob. Sambuc. unc. ij.

M.

S. *Calido hoc Liquore, ore detento, Fauces assiduò humectentur.*

* * *

Decoctum Emolliens, Demulcens, ad
promovendum Ptyalismum Mer-
curialem.

Vid. H. Boerh. Aphorism. 1475.

℞. *Herb. Althææ.* m. ij.

Malvæ.

Flor. Rbæad.

Verbasci. ana m. j.

Rad. Glycyrrhiz. unc. j.

Cum *Seri Lact. rec.* q. f. decoct. spatio
1/4 horæ, tum Colat. express. Lib. ij.
admisce

Mellis puri. unc. ij.

D.

S. *Hoc tepido gargariset & colluat jugiter totum Oris cavum.*

Aliud Laxans & Detergens, ad crustæ
Aphthosæ lapsum promovendum.

Vid. Ketelaar de Aphthis, p. 38.

℞. *Hordei mundat.* unc. j.

Passul. exacinat. unc. ij.

Ficum. No. iiij.

Liquirit rasæ. drach. iiij.

Coque ex Aqu. pur. tum cola & exprime.

Colat. Lib. ij. admisce

Syr. Fuzubin. unc. ij.

D.

S. *Tepidum Ore semper contineatur, & si pote, gargarisetur.*

Infusum Balsamicum, consolidans, ad
Ulcera Faucium mundata.

℞. *Herb. Agrimon.* m. j.

Veronic.

Salviæ.

Flor. Hyperic.

Betonic.

Rhæad. ana m. ℞.

Infundantur cum *Aq. pur. fervidæ.* unc. xx. stent per horam infusa, vase clauso, tum Colat. express. admisce

Mell. rosat. unc. ij.

S. Ut supra.

De Scuto.

Vid. (331. 342. 414. 431.).

De Clysmate Intestinali.

506. **C**LYSMA INTESTINALE, *Clyster*,
Enema, *Lavamentum*, vocatur Li-
 quor, qui Intestino Recto, Evacuandi, Al-
 terandi vel Nutriendi fine, injicitur. Per-
 tinet ergo ad Injections, de quibus gene-
 ratim ante (295. & seq.) actum; atque in-
 de magna parte intelligitur.

507. MATERIES in genere *Excipit* vel
Excipitur.

a. Excipiens Liquor est varius, vel (1.)
 Vulgaris: ut Aqua simplex, Fabrorum,
 Lac recens, ebutyratum, ejus Serum, Ce-
 revisia, Vinum, Urina, &c. Vel (2.)
 Præparatus, in Officinis prostant, aut
 Pharmacopœo sat notus; ut præscriptione
 Magistrali non egeat ejus præparatio: v.g.
 Aquæ stillatit. Lac Chalybeatum, Deco-
 cta Hordei, Avenæ, Specier. Emollient.
 Carminant. Clysmat. ordin. aut materiei cu-
 jusdam singularis, Juscula Carnium, Olea
 pressa, infusa, cocta, & similia. Vel (3.)
 Decoctione demum, rarius Infusione, pa-
 randus juxta præscriptum Medici.

β. Excipienda sunt, quæcunque, scopo
 apta, Excipiente (*a.*) solvi, aut huic mis-
 ceri ita possunt, ut requisitam heic Liquo-

ris meabilitatem non destruant. Referuntur hæc ad (1.) Solubilia in Aquosis: ut sunt Electuaria, Confectiones, Pulpæ, Succî, Extracta, Mella, Syrupi, Sapones, Vitell. Ovi, Salia, Saccharum. (2.) Pingua: ut Olea infusa, cocta, pressa, stillatiua, Pinguedines, Medullæ, Seva, Butyrum, Balsama, præprimis Therebinthina, Unguenta, &c. (3.) Pulverulenta non solubilia, quorum tamen rarior heic usus.

508. DELECTUM docet varius Scopus, tum cognita Materiæ Virtus, Pretium, prompta Parabilitas, aliæque tam hujus, quam Aegri, conditiones, facilè in singulari casu determinandæ. Unde

α. Repetendum, quidquid de Iniectione prius (299.) dictum,

β. Ubi, quod heic sæpe obtinet, citissimo opus auxilio, absint Infusa vel Decocta, quin & Excipienda, ut Olea pressa, longam poscentia præparationem (42.). Neque enim deficiunt jam parata, cuius apta Indicationi.

γ. Nec utere pretiosioribus, maximè si sæpius iterandum Clyfma; tum ne emungas Aegrum; tum ne corrupta exhibendi ansam captet Pharmacopœus, sat hæc bona putans cavo putridis adsueto, gnarusque hos liquores raro explorari.

δ. Species Emollient. Carminant. & pleraque alia, quæ solis Clyfmatibus desti-

nata prostant jam composita in Officinis, si potes, cave: sæpissime enim exoleta sunt, situ, vermibus, corrupta. Levi labore alia præscripseris recens paranda.

ε. Oleosa Aqueis excipienda haud adeo exactam heic, ut in Internis (274. ζ.) postulant unionem: quamvis & Mel, Vitell. Ov. Saccharum, Sapo, Salia, alio fine, dum scopus fert, addita hanc præstare queant. Terebinthina tamen Ovi Vitello subi-genda curatius; ut divisa felicius agat: nam Digestivi loco ferè adhibetur.

ζ. Cur vetant Acida miscere Clysmati, qui vel acerrima etiam Emerica & Purgantia heic adhibere non verentur? Sanè ubi corrigenda putrilago, refrænandus calor febrilis, Acidi dilutioris usum suadent omnia.

η. Pulverulentis (507. β. 3.) facile carueris, cum alia præsto sint omni scopo idonea. Sin uti velis, nota Cautelam (299. δ.).

θ. Sal & Oleum frustra ab Anthelmintico Clysmate arcentur. Quis solis dulcibus delectari Vermes dixerit, cum & in acerrimis nidulentur? Enecti colliquescunt cito, facile dein expellendi.

ι. Nutrire dum scopus exigit, Jusculo Carnium nihil aptius. Visum hoc, mox, ut ingestum fuerat, sanguini admixtum nocuisse nihil, hinc præviam & Tenuium Intestinorum Coctionem vix reposcunt. Antiseptico saltem condiendum, si calor corporis nimius ad putredinem disponit.

κ. Denique, ut Medico nunquam, nisi ex ratione, agendum (11. 12. 15.), ita, Clysmate indicato, mox cogitet, eo quid effici debeat & possit, facillimè dein reperiturus aptam huic componendo materiem. Videbit hinc, toties heic commendatis Specificis Cephalicis, Pectoralibus, Stomachicis, Hepaticis, Uterinis, &c. vix majora præstari, quam generali Diluentium, Humectantium, Emollientium, Calefacientium, Refrigerantium, Soporantium, Discutientium, Resolventium, Stimulantium, materie. Sic ars Tyroni facilis fit, & servilis aliorum exemplis perpetuo inhærendi tollitur necessitas.

λ. Quin & farragine inconditâ heic opus non esse, ex dictis (κ.) patet. Sæpe unicum sufficit ingrediens, nullo stipatum Excipiendo. Sæpius duo: Aqua, Lac, hujus Serum, cum Melle, Saccharo, Nitro, Oleo, Butyro, &c. Nonne Urina sola, Sal communis Aquæ quintuplo solutus, Decoct. Fol. Nicotianæ, inter certissima habentur, si valentiore opus stimulo?

509. ORDO idem heic obtinet, qui in Infusis, Decoctis, aut Mixturis internis (214. 227. 275.): has enim ad Formulas reducuntur omnes Enematum compositorum species.

510. DOSIS & QUANTITAS GENERALIS æquales sunt; cum vix nisi una simul præ-

scribatur Dosis (68. a.). Hæc autem varia est

a. Ratione *Aetatis*. Ubi hæc ferè regula obtinet.

Infanti recens nato - - - unc. ij.

- - - provectiori - - - unc. iiij. iv.

Puero - - - - - unc. vj. vij.

Adulto - - - - - unc. viij. x. xij.

β. Ratione *Constitutionis Aegri*. Proceri plus ferunt: Parvuli minus. Difficili anhelitu affecti, Intestina flatu distenta, mole extrinsecus incumbente, Fœtu v. g. grandiore, Aquis, &c. pressa, vix admittunt copiam majorem, admissam cito excutiunt.

γ. Ratione *Effectûs præstandi*. Si diluendum, humectandum, emolliendum, refrigerandum, nec alia repugnant, major quantitas conducit. Si validè stimulandum, minor; ne moles stimulo juncta citius expellat. Si diutius retinendum, minor itidem expedit: quod maximè in iis, quæ Nutriendi fine injiciuntur, notandum.

δ. Cæterum & heic parcior simul injecti copia pensari potest iteratione, & si quæ obstant, per intervalla immitti, quod simul debebat.

SII. PROPORATIO mutua Ingredientium, vix certis in universum limitanda legibus, attento ad suam indicationem (508.), Virtutem materiæ, Vires Aegri, Sensum hujus majorem minoremve, requisitam In-

jectionis Consistentiam (299. *δ.*), &c. determinatu facilis est.

α. Si Purgantibus opus infusis, decoctis, aut intermistis, hæc plerumque dupla recipiuntur dosi, qua darentur ori ingerenda, quandoque & tripla, imò majore, ubi stimulandum fortius.

β. Salium mediorum, quæ magis heic usitata, drach. j. ij. ad Liquoris unc. x. pro stimulo mediocri ferè sufficiunt. Alias tamen uncia j. imo ij. adhibentur in acerrimis (508.).

γ. Eorum, quæ Mellis aut Syrupi gaudent spissitudine, latissima iterum Proportio primariò ex virtute Medicata, dein & consistentia, limitatur; ut ideo summa ferè sit, si horum & Liquoris æquale pondus sumferis.

δ. Pinguium tamen, nisi cum sola totum constituunt Clyisma, parcior quantitas, rarius quartam totius partem exsuperat. Terebinthinæ autem vix plus unc. *β.* aut drach. vj. ad Liquoris unc. x. recipitur.

ε. Solida, Sicca, Pulverulenta, quin majore quantitate admisceantur, prohibet nascitura spissitudo, aut facilis in grumos coactus. Drach. j. ij. iij. Adulto (510. *α.*) satis sunt.

ζ. Opiatis, aliisque Drastrictis, iis maxime, quorum vis subdola furtim se vasis insinuat, cautus utere. Est & in Crassis ap-

paratus Nerveus ; adfunt abforbentes Venulae. Unde ab ejuſmodi imprudenter injectis quandoque damna peſſima. Ab Opii gran. iv. Clyſmati additis æternùm dormiſſe viſus eſt æger.

n. Circumſpectus etiam Stimulantia determina, cogitans, an, quibus, quantis, opus ſit. Alias temerè addita, alias omiſſa timidè ſpem tuam fruſtrabuntur. Si potentiſſimè excitare, expellere, revellere, volueris ; ſtimulo languente ages nihil. Si diutius retinendum Clyſma, ut emolliat, diluat, mulceat, foveat, ſopiat, nutriat ; ab Acribus abſtine.

512. SUBSCRIPTIO, præter ea, quæ Infuſionem, Decoctionem, Miſtionem, ſpectant, ſimilia ante dictis (218. 219. 231. 279.), niſi quod Depuratione haud adeo exacta opus ſit, ponit: *F. Enema vel Clyſma.* Quum vero multis in locis injectio ipſi demandetur Pharmacopœo, aut inſtrumenta ſaltem huc neceſſaria ab eo petantur, adſcribi inſuper poteſt,

α. Qua *Aetate* ſit, cui injiciendum Clyſma ; an infans, puer, adultus ? ut aptus ano tubulus eligatur : licet ex quantitate Liquoris (510. α.) id conjici plerumque queat.

β. Cujus *Sexûs*, ſi adultus : ſequiori enim mulieres id officii præſtant.

γ. *Tempus*, quo immittendum : an mox, an mane, veſpere, &c. ? Nulla hora in uni-

versum huic Remedio inepta est. Urgens necessitas quamcunque admittit. Alias tamen vacuo Ventriculo magis probatur ejus usus.

Reliqua, quæ huc spectant, mox tradenda, supponuntur cognita injicienti.

513. SIGNATURA vix opus, nisi cum Subscriptio (512.) brevior usum non memorat. Tum vero, dato Titulo (60. γ. 506.), quoad reliqua intelligitur ex modo dictis (512. α. β. γ.). Addenda tamen aliquando, aut & oretenus injungenda nonnulla, quæ applicationis aut actionis commodo serviunt. Ut

α. Agenda *ante Injectionem*. Hæc sua ex indicatione figit Medicus, varia in variis. Unum noto: Nutrienti Clysmati præmittendum aliud Intestina à fœcibus repurgans; ut tanto promptior fiat absorptio.

β. Quæ spectant *Injectionem ipsam*. Ubi (1.) Liquoris justa exigitur Calefactio ad teporem ferè sani hominis. Vas Clyisma continens, admotum oculo, labiis, aut dorso manus, his dum calore non infestum est, debitum notat gradum. Excessus in utramque partem semper minus prodest, sæpissime & nocet ægro, & ingredientia, Vitellos, Pinguia, coagulat, tubum obstruit. (2.) Situs Aegri trajectui Liquoris per tubum intestinalemm commodissimus. Sunt quibus decubitus in sinistrum latus

aptior videtur; quod Sigmoideus Coli in Rectum abituri flexus, sinistro latere situs, viam exhibeat declivem. Obstat tamen Recti ab Ano adscendentis declinatio dextrorsum *a*, hoc in situ magis resistens impulso liquori; pressio dein & compressio tractus Coli in sinistris siti, Recto proximi, ab incumbente reliquorum Intestinorum mole; tum ludentis naturæ inconstantia, flexum Coli Sigmoideam quandoque ad dextram Recti formans *b*. Unde cum plurimis decubitum in dextrum latus præfero. Est tamen, ubi nec electio datur. (3.) Quies ægri & pacata Respiratio; ne valide contractis Muculis abdominalibus via arctetur nimis, aut subita fiat injecti repulsio (4.) Instrumenta, quæ variis locis varia in usu sunt, heic non enumeranda. Vid. *R. de Farvacques Medic. Pharmac.* III. Boek. x. Capit. (5) Injectio haud impetuosa, nec nimis properata.

γ. Post Injectionem agenda. Heic revolutio lenis in sinistrum latus, aut in dorsum, quies, tranquillitas anhelitus, alvi retentio, si Clysmata diutius retinendum, commendantur.

514. Usus in genere expositus (506. 508.), laudatissimus, prolixior, quam qui heic figillatim describi queat, omni, tenerimæ

a. Vid. Eustach. Tab. Anat. X. Fig. II, IV.

b. Idem ibid. Fig. V.

rimæ etiam, ætati aptus, folis nocet Hæ-
morrhoidum fluxui obnoxiiis, si acria ad-
hibentur, tum & nimius, præter necessita-
tem, Intestina reddit debiliora aut stimuli
consuetudine segnia, ut, nisi jugi monita
incitamento, ab officio cessent. Vim Nu-
trientem qui Clysmatibus negant, nescire
videntur ante dicta (511. ζ.). Quin &
Lactea in Colo Hominis, Chylo repleta,
demonstravit Cl. Winslow a. A Vino,
Spiritu Vini, etiam parciore copia, Clyf-
matis specie injecto nata temulentia, &c.

515. SPECIMINA sunt.

* * *

Clyfma Meconium induratum resolvens,
evacuans.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 225.

℞. *Seri lact. recent.* unc. ij.

Sapon. Venet. drach. iß.

Mell. drach. ij.

M. F. Clyfma

Pro Infante recens nato.

* * *

Aliud Vermes expellens.

H. Bœrh. Mat. Med. p. 235.

℞. *Vitriol. Mart.* gr. xv.

Aq. still. Cichor. unc. iv.

M. F. Lavamentum;

Pro Pueri trienni aut quadrienni.

a. Exposit. Anatom. Traité du Bas-ventre. 218.

* * *

Clyfma Refrigerans, Antiphlogifticum,
in Rabie Canina.

Ibid. p. 183.

℞. Nitri drach. ij.

Acet. Sambuc.

Mell. Rosar. ana unc. j.

Aq. decoct. Hord. unc. x.

M. F. Clyfma.

S. Inijciatur bis vel ter de die.

* * *

Clyfma Nutriens.

Ibid. p. 139.

℞. Fur. Carnium. unc. x.

Sal. Nitri gr. x.

Sp. Salis. gutt. vj.

M.

S. Inijciatur oñava quâque horâ, postquam
primò Clyfmate purgante eloſa alvus fuit.

* * *

Clyfter Emolliens, Anodynus, Ape-
riens, Calculum pellens.

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 243.

℞. Herb. Malvæ.

Parietar.

Heder. terreſtr. ana m. j.

Sevi Laët. recent. q. ſ.

Coque ſpatio $1\frac{1}{4}$ horæ. Colat. expreſſ.
unc. ix.

adde Ol. Lini. unc. j.

Nitri pur. drach. β.

M.

S. *Inijciatur mane & vesperi.*

* * *

Clyisma Balsamicum, Anodynum,
Antidysentericum.

℞. *Flor. Chamomill.* m. ij.

Cum *Lact. dulc.* q. s. coque vase clauso
per 1/4 horæ. Colat. unc. viij. adde
Terebinth. Venet. Vitell. Ov. subact.
drach. iij.

Mell. Rosar. unc. j.

M. F. Enema.

Pro Adulto.

* * *

Clyisma Revellens, Salivationis Mer-
curialis impetum minuens.

Vid. H. Boerh. *Mat. Med.* p. 251.

℞. *Flor. Sennæ.* unc. j.

Agarici drach. iv.

Semin. Cartham. drach. ij.

Rad. Falapp. drach. j.

Cum *Aqua decoct.* Colat. unc. xij. in-
jice pro Clysmate.

Nota. *De Clystere ex Fumo Nicotianæ*
vid. Cap. de Suffitu, in fine, pag. 271.

De Suppositorio.

516. SUPPOSITORIUM, *Glans*, Βάλανος,
Nodulus Intestinalis, est Medicamen-

tum plus minus solidum, rotundum, aut ex tereti oblongum; globuli, conuli, vel glandis formâ, quod Ano varios ad usus intruditur.

§17. Sæpissimè id, e Simplicie Materie petitum, Præscriptione haud eget. Alias tamen data etiam opera componitur.

§18. *Simplicis* MATERIES & PRÆPARATIO, satis & in vulgus nota, aliis alia adhibetur, effectu tamen ferè eodem. Ut sunt Saccharum coniforme, in globulum aut conulum redactum, inde confecti cum Moscho globuli Moschati, officinales; Saponis Veneti frustulum similiter figuratum; Sebum Candelæ; Cereoli particula Butyro oblita; Lardum lotum; Prunum & Ficus inversa; Caseus recens; Chartæ bibulæ segmentum conicè contortum, Butyro illitum; Mel ad duritiem coctum; Amygdalum Saccharo obductum; globulus vel conulus ex Alumine factus, Oleo vel Butyro inunctus; Rapæ caudula; Radix Althææ, Malvæ, Betæ, Brassicæ, Sambuci, &c. decorticata, debitè formata, Oleo aut Butyro salito illita; Caulis Porri similiter aptatus, & similia. Hæc ferè vulgaria, infantibus, quin & adultis quandoque ad commodata, alvo lubricandæ, magis minusve stimulantæ, tum eliciendis ano vermibus, &c. inserviunt.

§19. *Compositum* est vel Stimulans, vel propriis Intestini Recti vitiis dicatum.

520. *Stimulantis* MATERIES dividitur in *Excipientem* vel *Excipiendam*.

α. *Excipiens* est Mel ad duritiem coctum, ut gutta marmoris frigido instillata, frige facta, non adhærescat, sed fragilis sit. Sunt, qui huic Electuarium quoddam Officinale, Purgans, aut succum acriorem, simul incoquunt. Sapo Venetus etiam pro Excipiente esse potest, Vitellus Ovi, aut Mucilago Tragacanthæ, aut Saccharum Tabulatum. At hæc rarius.

β. *Excipiuntur* eo (*α.*) Acria quæcunque, Stimulantia, sicca pulverulenta, vel spissa, quorum infinita, gradu acrimoniæ diversa, in Officinis prostant. Ut sunt Sapo, Sal commune, Gemmæ, Nitrum, Ammoniacum, Alumen, Vitriolum Martis, Stercus murium, Aloë, Myrrha, Fol. Sennæ, Agaric. Jalapp. Species hieræ, Massæ pilular. purgantium, Cochiar. Extract. Cathol. Succus Absynth. inspissatus, Fel Tauri spissatum, Castoreum; tum Purgantium & Emeticorum acerrima, Colocynthis, Trochisci Alhand. Scammoneum, Elleborus albus, Euphorbium, Crocus metallorum, &c.

521. Quod *Propriis Recti vitiis* infervit, MATERIE gaudet pro horum adfectuum varietate variâ, Stimulante, Detergente, Erodente, Balsamicâ, Consolidante, Sopiante, Emolliente, Adstringente, &c.

Huic enumerandæ nullus heic locus. Ejus autem Adaptatio fere triplex est.

α. Vel enim in massam, priori (520.) similem, duram velemplastiam, cum simili (520. *α.*), vel alio apto Excipiente, Unguento quandoque, Cerato, Emplastro, coacta, nuda ano intruditur. Emplastrum Officinale, Oleo vel Unguento idoneo illitum, solum, heic aliquando in usu est.

β. Vel in Unguenti (421.) aut Balsami (432.) spissitudinem concorporata, linteis carptis, gossypio, aut lanâ, excipitur, atque in Globulum, Glandem, aut Turundam, formatur, cui filum adligandum, foras propendens, quo extrahi rursus possit ano immissa.

γ. Vel pasta similis (*β.*) sindoni immissa colligatur in Nodulum, ano intrudendum, filo itidem propendente rursus extrahendum.

522. IN DELECTU habenda ratio Indicationis, variæ Virtutis, præsertim drastringæ, Ingredientium, Aetatis, &c. Vid. ante dicta (299. 508. & aliis locis.)

523. ORDO plerumque Excipiendis subjungit Excipiens, maximè si hujus quantitas haud pondere determinatur. Alii & præponunt.

524. MAGNITUDO Dosis heic exprimit. Si Forma Rotunda est; alias Pisi, alias Nucis Avellanæ, aut & Glandis moles mensu-

ram dat. Si Conica; crassities minimi digiti ejus, cui Suppositorium applicandum, basin ferè determinat, longitudo sumitur 2 3 vel 4. digitorum transversorum. Materiae hinc quantitas ferè a drach. j. ad vj. vel unc. j., pro varia Magnitudine recipitur. Exactiori determinationi servit Aetas varia; Intestini Recti angustia, major minorve, morbosa; Actio Suppositorii lenior, fortior, aut ad variam Recti ægritudinem requisita: unde si validius in Morbis v. g. Soporosis stimulandum, quandoque ultra digiti longitudinem conus extenditur.

525. QUANTITAS GENERALIS sæpissimè Dosi (524.) æqualis est. Ubi autem diutius continuata Glandis exigitur actio, ut una haud sufficiat, duæ, tres, vel plures simul præscribuntur; ut alia post aliam intrudi possit. Ex multiplicata tum singularum Dosi facilis determinatio Quantitatis Generalis.

526. PROPORTIO mutua Ingredientium scitur ex consistentia tum Excipientis, tum Excipiendorum, & ipsius Pastæ efformandæ (520. 521.), ex singulorum Virtute, & Remedii desiderata efficacia. Hinc

α. Si Mel induratum Excipit (520. α.), ad hujus unc. j. recipiuntur Excipiendorum scrup. iv. drach. jβ.

β. Si mollius aliud pro Excipiente servit

(ibid. & 521. a.), augeri pro rata Excipientorum quantitas potest; nisi & Pasta mollior exigitur.

527. SUBSCRIPTIO & SIGNATURA peculiaris nihil continent, quod ex ante dictis haud intelligi queat facile. Quæ duriora sunt, plerumque leni Oleo, Butyro, Axungia, Sebo, aut Unguento, prius illinuntur, quam adplicentur. Alias & Salivâ id fit, aut, si stimulandum fortius, acriore quodam Oleo. Ante immisionem & Alvus exonerata requiritur, nisi hanc solvendi causa Glans adhibetur.

528. USUS, jam ferè expositus (518. 519. 521.), sat eximius, Clysmatum Purgantium sæpe succedaneus, cum hæc aut ab ægris morosis, nimium pudicis, aut ob alias causas, non admittuntur, quin & his injectis, Purgantibusve ore haustis, minus feliciter operantibus, opem ferens, alvum sollicitando, Vermes necando, expellendo, tum in affectibus Soporosis, Paraliticis, Apoplecticis, &c. stimulando, revellendo, excitando, alias &, ubi requiritur, fluxum Hæmorrhoidum proritando, conducit. Ne memorem Recti proprios morbos, ulcera, fistulas, Hæmorrhoidum dolores, &c. quibus Glandes appropriatæ conferre possunt. Cavendum, ne stimulantibus frequentius adhibitis natura nimis adsuescat, aut Intestinum

num adrodatur : unde & hæc iis , quibus Rectum fissuris , ulceribus , tumore , dolore , fluxu Hæmorrhoidum , &c. laborat , minus adhibenda . Gravidis quoque Stimulus acrior quandoque Fœtum excutit .

529. SPECIMINA simpliciorum vide supra (518.) , & H. Bœrh. Mat. Med. p. 224. Compositorum hæc sunt .

* * *

Suppositorium Antihelminthicum , necans , expellens Vermes .

Vid. H. Bœrh. Mat. Med. p. 235.

℞. Mell. cocti ad spissitudinem debitam
unc. iv.

Albës. unc. ß.

Vitrioli Martis. drach. ij.

M. f. a. F. parva Suppositoria v. g. xij.
aut xiv pro Pueris . Serxentur Oleo
demersa , ne deliquescant .

S. Applicentur post alvum exoneratam .

* * *

Suppositorium Acre , fortiter stimulans ,
in Affectibus Soporosis , frigidis ,
utile .

℞. Mellis coct. indurat. unc. j.

Sal. Ammoniac. drach. ß.

Scammon. scrup. j.

Troch. Alband.

Rad. Ellebor. alb. pulver. ana scrup. ß.

Euphorbii. gran. ij.

M. F. f. a. Suppositoria No. ij. Oleo Castorei illinenda.

* * *

Glans ad Alvum sollicitandam, pro Adulto.

℞. *Sal. commun.* drach. ℞.

Sapon. Venet. drach. j.

Mell. coctū inspissati. q. f.

M. F. Suppositorium, Oleo Absinth. infuso illinendum.

* * *

Suppositorium ad excitandum Hæmorrhoidum fluxum.

℞. *Aloës pulveris.*

Sal. Gemm. ana scrup. j.

Pulp. Colocynth. gr. v.

Mellis. q. f.

Coctū redigantur in Suppositorium.

* * *

Nodulus Anodynus, ad Dolores ab Hæmorrhoidibus.

℞. *Opii crudi.* scrup. ℞.

Croci pulveris. scrup. j.

Unguent. Popul. q. f.

Ut F. Pasta, quæ inclusa Sindoni, aut Cottone excepta, appenso filo, sit pro Supposito.

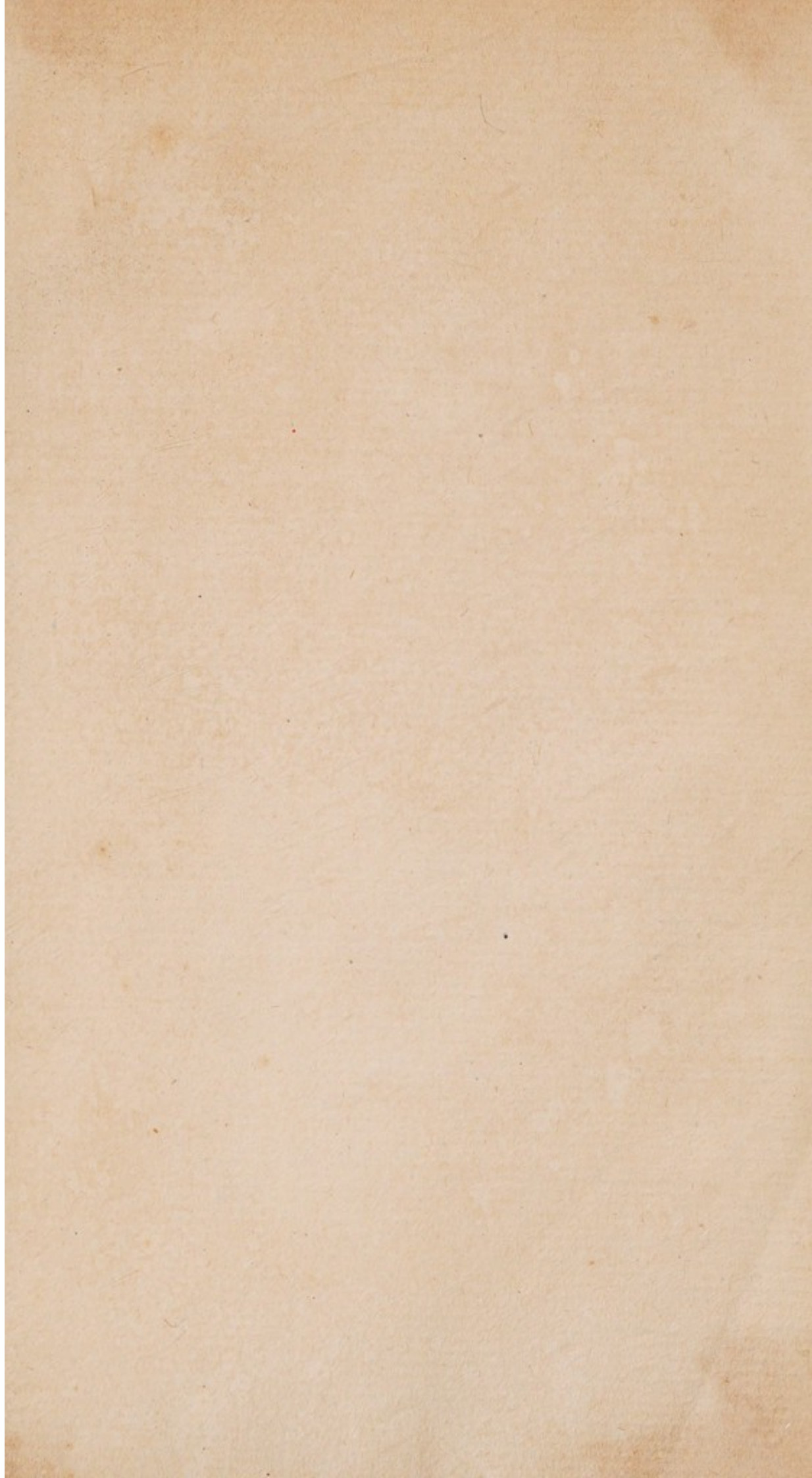
S. *Immittatur Ano, filo foras propendente, & retrahatur post 1/2 horam.*

De Pessō & Nascali.

530. **P**ESSUS, *Pessarium, Talus*, **NAS-**
CALE, *Penicillus*, sunt Supposito-
 ria, Turundæ, vel Noduli, Uterini, In-
 testinalibus (516.) similes, qui sinui pu-
 doris muliebri, scopo vario, immittuntur.
 Quum vero & rari hodie usus sint, & faci-
 le ex Capite præcedente intelligantur; non
 est, cur iis immoremur.

F I N I S.

✓ No 234

